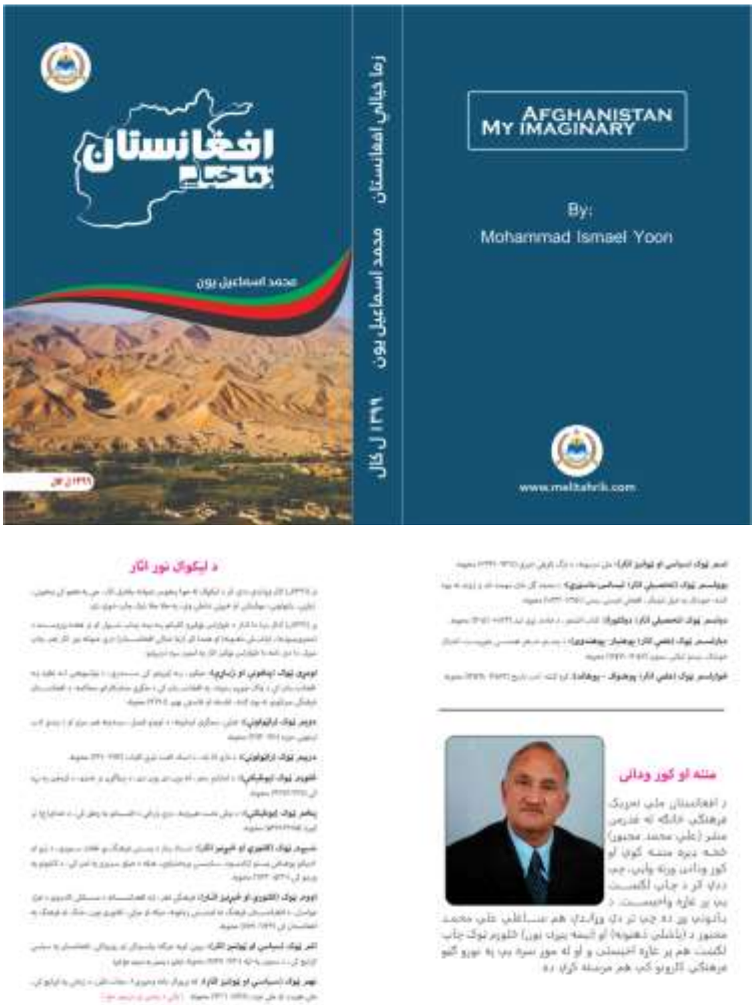

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خیالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ ل کال په بهیر کې د بېلابېلو لیکنو ټولګه)

لیکوال

محمد اسمعیل یون

۱۳۹۹ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهیر کې د بېلابېلو لیکنو ټولګه)

لیکوال: محمد اسمعیل یون

خپرندوی: د افغانستان ملي تحریک

چاپکال: ۱۳۹۹ل/ ۲۰۲۱م

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

کمپوز/ډیزاین: ضیاءالرحمن ضیاء

چاپځای: ستاره همت چاپخونه

چاپوار: لومړی

د خپرندوی د خپرونو لړ: (۱۵۷)

د لیکوال د خپرونو لړ: (۵۳)

برېښنايي پته:www.melitahrik.com

www.zhwandoon.tv

ددې کتاب د چاپي، کاپي، انلاین او د بل هر ډول خپراوي حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالی

خپل مظلوم اکثریت ولس ته، چې په حاکمیت کې محکوم او په محکومیت کې لاپسې محکوم و مظلوم دي.

(یون)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيو ليک

سرليک	مخ
زما خيالي افغانستان	۸
زما د سختې ورځې ياره چېرته لاړې؟	۱۳
دا ټول شموله حکومت څه مانا؟	۱۶
يوه بهترينه کورنۍ د وبا په ناورين کې	۲۱
د يو خوشال ملګري په ياد	۲۶
بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟	۲۸
نورستان د افغانستان ملي پارک	۳۳
د ثبات او همپالنې ټيم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه	۳۸
د اتل وروستی ارمان	٤٥
طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟	٥۱
د لوی افغانستان داعيه به پالو	٦۳
حساسيت راپاروي !؟	۷۳
د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې	۸۰
زما خيالي افغانستان	۸۸
ايا هېواد کې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟	۹٤
د پښتون اقليت! لپاره يو معاونيت!	۱۰۲
د اسقامت او غيرت سړی	۱۰٦
ولايتي ماسترپلانونه	۱۱۰
تاريخ يو بل شرم هم ثبت کړ	۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لارویان ۱۲۳
د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر ۱۲۶
د حساب او کتاب یو سړی ۱۳۰
یوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پیل کړ ۱۳۵
د اسلام د اعتدالي لارې یو سر لاری ۱۳۸
نومونه او شخصیتونه ۱٤۱
ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟ ۱٤٤
په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره ۱٤۸
یوه مننه او یوه بله هیله ۱٥۱
د راتلونکي نسل حق ۱٥٤
د جکړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ ۱٥٦
د ملت ساه مې ډوبېږي ۱٦۰
د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین ۱٦٤
له قانون سره لوبې ۱۷۳
د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت ۱۷٥
د عصري دروغو نوې طریقه ۱۸۰
زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک ۱۸۲
وروستي لیدل و نه شول ۱۸٤
شخصیتونه او دریځونه ۱۸٦
د دردونو فوران؛ ۱۸۹
څوک باید څه له لاسه ورکړي؟ ۱۹۳
ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم ۱۹۷
(۱) ۱۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د یو سرلاري سفر.................... ۲۱۰
دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟.................... ۲۱۳
یو ځل بیا مشورتي لویه جرګه !؟ ۲۱۷
د تعصب او ځان شرمونې لړۍ.................... ۲۲۴
له موضوع څخه تېښته ۲۲۶
خبرې اسانه دي او کار سخت دی ۲۳۰
که سوله و نه شي څه به وشي؟.................... ۲۳۷
له ولسه لرې ولسمشر ۲۴۰
انسان د تعمیم، تعمیر او تغیر وړ دی ۲۴۶
نظام او سوله لومړیتوب دی ۲۴۸
مخالفت به هم کوو او ورورې به هم کوو.................... ۲۵۳
که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟.................... ۲۵۶
تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟ ۲۵۸
نو ګیله مې څکه وکړه !؟.................... ۲۶۳
یوازې یو توافق.................... ۲۶۶
برېښنایي تذکره او د ولسي جرګې د ځینو غړو نننۍ طرحه ۲۷۰
د دعاګانو مستحق.................... ۲۷۵
دوی سره یې اوس ګزکړه! ۲۷۸
په سیاست کې ټولنیز اخلاق ۲۸۲
که نظام رنګ شي!؟ ۲۸۷
معلوم مقتولین او نا معلوم قاتلین ۲۹۳
دا هوایي دهلېز بیا څه مانا؟؟.................... ۲۹۵
یرغمل شوی جمهوریت ۲۹۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابينې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟ ۳۰۳
جمهوريت که بربريت ؟ ۳۰۸
کنځلماري او زورواکي ۳۱٤
فاطميون د ارګ تر څنډو ۳۲٤
له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخيستنه ۳۳۲
په نوبت نوبت روان دي کاروانونه ۳۳٦
و ناروغه ياره الله دې روغ کړه! ۳۳۸
د يو ژوندي مړي وصيت ۳٤۰
د کمال خان بند، يو ښه زېری او راتلونکې هيلې ۳٤۲
فاطميون څنګه مهارېدلی شي؟ ۳٤۸
ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون ۳۵۳
وايي بديل نه لري!؟ ۳۵۸
جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟ ۳٦۲
د يو ملت تر ټولو بدمرغه حالت ۳۷۰
سپين سترګي هم يو حد لري!! ۳۷۵
ايا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟ ۳۸۳
خبره ورو ورو سپينېږي ۳۸۹
د تاريخي حماقتونو تکرار ۳۹٦
چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟ ٤۰۱
تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سياستوال ٤۰۸
د مضر مصلحت وروستی حد ٤۱۵
تر وخت شاته پاتې ولس ٤۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

د بېلابېلو ليکنو دا ټولګه چې تاسو ګورئ (زما خيالي افغانستان) نومېږي. دا د (۱۳۹۹ل) کال په بهير کې ليکل شوې مقالې دي، چې اکثره يې د همدې کال په اوږدو کې د ډله ييزو رسنيو له لارې خپرې شوې دي.

دا ليکنې په حقيقت کې د همدې کال په بهير کې پر هېواد د راغلو پېښو يو ډول انځورنه ده. د خندا او خوشالۍ خبرې په کې کمې دي، خو د غمونو انځورنه په کې زياته ده. علت يې دا دی چې (۱۳۹۹ل) کال، چې د تېرې لمريزې پېړۍ وروستی کال و، په هېواد کې تر ټولو خونړی کال ګڼل کېږي. ما نه دي غوښتي چې دا ليکنې د چاپ پرمهال بيا له سره صفا او د ځينو نورو په شان يې د وخت له غوښتنو سره سمې برابرې کړم. دا مې عادت هم نه دی.

له هغې ورځې چې زما ليکنې په رسنيو کې د چاپ جوګه شوي، بيا تر (۱۳۹۶ل) کال پورې نږدې (۳۰– ۳۵) کاله زماني واټن رانغاړي. په دې بهير کې چې زما هر ځومره متفرقه ليکنې او چاپي اثار وو، چې راټولونې او ژباړې هم په کې شاملې وې، ټول پنځوس (۵۰) عنوانه شول، د محتوا له مخې مې ډلبندي کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (نيمې پېړۍ يون) په نامه مې پر (۱۳۹۶ل) کال په (۱٤) بېلابېلو ټوکونو کې چاپ کړل.
دا مهال زه د تذکرې د رسمي سن له مخې پنځوس کلن شوم، يانې (نيمه پېړۍ) عمر مې په دې نړۍ کې تېر کړ، نو ځکه خو مې دې کلياتو ته (نيمه پېړۍ يون) نوم ورکړ. تر هغه وروسته چې يو کال تېر شو، نو د همدې کال متفرقه ليکنې مې راټولې کړې، نوم يې شو: (محروميتونه) او په همدې نامه مې دا اثر د همدې (۱۳۹۷ل) کال تر پايته رسېدو وروسته چاپ کړ.
د (۱۳۹۸ل) کال په بهير کې راټولې شوې ليکنې مې په يوه بله ټولګه کې د همدې کال له پايته رسېدو سره سم چاپ کړې.نوم يې شو: (پاشلي ذهنونه).
دا اوسنۍ ټولګه چې ګورئ دا بيا د (۱۳۹۹ل) کال د ليکنو ټولګه ده، په دې ټول عمر کې چې ما کومې ليکنې کړې، د بيا چاپ پرمهال مې په هغو کې ګوتې نه دي وهلي، يوازې کوم ځای کې چې املايي، انشايي او چاپي تېروتنې وې، هغه مې اصلاح کړې دي او بس. له دې کار څخه زما هدف دا و چې دا خبره لوستونکو ته په ډاګه شي، چې پېښې لکه څنګه چې دي او څنګه ثبت شوي، بايد هماغه شان راتلونکي نسل ته وړاندې شي.
تېرې ليکنې بايد د وروستيو سياسي او فکري تحولاتو تر اغېز لاندې خپل شکل او رنګ بدل نه کړي. يو شمېر ليکوال چې خپلې ليکنې پر وخت نه چاپوي، هغه د وخت له جبر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاریږي، هر څه د راتلونکي حالت ترحم ته ساتي. په همدې خاطر ځینې ډېر هغه واقعیتونه چې اوس یې بیان او تشریح ته ضرورت دی، همداسې ګونګ پاتې شي او د تاریخ د حافظې برخه نه شي. لیکوال په دې ډول خپل تاریخي مسوولیت او رسالت پسې تېر او هېر کړي. ځینې نور بیا د غوړه مالۍ په داسې څپو کې ډوب وي چې تر څو د خپلو چاپي او ناچاپه لیکنو اوډون او چاپ ته ځان تیاروي، د واک او مزو دا څپه پرې تېره شي، د قدرت په بله څپه کې بیا د تېرې څپې او حادثې لیکنې ځکه نه شي چاپولای، چې دی خپله په کې د یوه غوړه مال کرکټر په توګه څرګندېږي او اوسنۍ څپه بیا د تېرو څپو له کرکټرونو سره د تضاد له امله دې ډول اشخاصو ته متوجه کېږي، نو دا کټګورۍ لیکوال غوره ګڼي چې د خپلو تېرو لیکنو له منظم چاپ څخه ډه ډه وکړي.

بنسه به دا وي، چې هر لیکوال وخت پر وخت خپلې لیکنې په منظم ډول چاپ او خپرې کړي او د ژوند په بېلابېلو پړاوونو یا د خپلې لیکوالۍ لس کلن، شل کلن او یا دېرش کلن بهیر کې یې له کوم تغیر پرته د کلیاتو په بڼه په ژوندوني چاپ کړي. دې سره به لوستونکو هم د لیکوال پر فکر او هم پر شخصیت عادلانه او منصفانه قضاوت وکړای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خو د خدای په فضـــل له پیله تر دې دمه خپلې ټولې لیکنې له کوم مانیز او شکلي تغیر پرته چاپ کړې، لوستونکي کولای شي په دې باب خپل قضاوت وکړي!

(زما خیالي افغانستان) کې چې کومې لیکنې چاپ شـوي، ځینې به یې ترخې وي، پر خاصو ډلو او اشخاصو به هم ښې ونه لګي، خو لیکوال قصـــداً دا پیښـــې ترخې کړې نه دي، خپله پیښـــې ترخې دي، لیکوال یوازې د پیښـــو انځورنه کړې ده، دا چې پیښـــې خپله ترخې دي او حقیقتونه هم ترخه دي، نو دې کې د لیکوال او قلموال څه قصـــور نه شـــته، که لیکوال ترخې پیښـــې خوږې او خواږه واقعیتونه ترخه انځور کړي، نو دې کې د لیکوال منافقت له ورایه ښـــکاري. په هر حال که اینده نسـل دا لیکنې ولولي، نو په خپل هېواد کې به له یو خونړي کال او په هغه کې د رامنځته شـــویو دردوونکو حوادثو له تصـــویر ســـره مخامخ شي او د دې حوادثو بېلابېل اړخونه او کرکټرونه به یې له نظره تېر شـــي. د لوی خدای(ج) دربار ته د دعا لاســـونه پورته کوو چې د راتلونکي لمریزې پېړۍ لومړی (۱٤۰۰) کال د تېر کال په شـــان بدمرغه تېر نه شي او د نوې پېړۍ نوی کال له نویو هیلو او بریو سره پیل شي.

د همدې ورځې په ارمان

محمد اسمعیل یون

۳۰/۱۲/۱۳۹۹

کابل– افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د سختې ورځې یاره چېرته لاړې؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۱٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ای زما ژبوره او زړوره وروره! ای د افغانیت او اسلامیت د لارې سرغندویه مبارزه! ولې داسې غلی او چوپ ولاړې، ولې دې نه څوک خبر کړل او نه دې تر چا خپل غږ ورساوه ؟ولې دې د ژوند په معرکه کې پر ما غږ و نه کړ؟ ته پر ځان ډاډه وې، تا ویل چې هر بار ته په خپله اوږه ورکوم، تا ویل چې د مرګ پر وخت هم چا ته زحمت نه ورکوم. پر ما خو چې به سخته راغله، نو پر تا به مې غږ کړ چې وروره راوځه! لښکر تیار کړه! نو تا به ویل درته تیار یم، که زما به لس وو، نو ستا به سل وو، که زما به سل وو، نو ستا به زر وو، بیرغونه به وو، شعارونه به وو، د افغانیت او اسلامیت ناره به وه، ستا چغې به وې او زما د زړه تسکین به و. زه څومره بدمرغه یم؛ هغه ورور چې زه به یې پر اوږو ګرځولم، نن ما د هغه جنازې ته اوږه ور نه کړه. ما د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې کټ پورته نه کړ. ما د هغه وروستی دیدن و نه کړ. ډېر بد مرغه یم وروره! ډېر درته ســر ټیټی یم، ډېر دې پوروړی یم وروره! یاد خو به دې وي چې د خپل ملي او اعتقادي هویت په

مظاهروکې به دې ویل چې زه به درنه مخکې شم او ته مې شاته راځه، ته په وجود خوار یې او زه د خدای فضــل دی ښــه یم یوه مرمۍ او دوه مرمۍ رابانـدې تـاثیر نـه کوي، کـه ګولۍ راځي نو پرېږده چې اول پر ما ولګي، خو چې ته رانه ژوبل نه شې، ته راته روغ پاتې شې! ته به مې مخکې وې او زه به دې شاته روان وم. ای زما پهلوانه وروره! ته بیا تر ما مخکې شـــوې، ته لاړې خپل پور دې پرې کړ، د خدای دربار ته به په هســـکه غاړه ولاړ یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هســـکه غړۍ به ځکه يې چې د خدای د دين او پر هغه د يو بې حده معتقد ملت د لارې زړور مبارز وې.

زما مخکښنـــه مبارزه ورورہ! موږ هم درپســـې يو، خو کله چې درغلم، پوره درته ملامت يم، خو ګوره يوه ژمنه راسره وکړه چې هلته به مخ راڅخه نه اړوې همغســـې چې دې دلته په مظاهرو او مبارزو کې غاړه غړۍ راکوله، همغســـې هلته هم راتر غاړې وځه! د زړه له اخلاصه مې غېږ کې ونيسه! دواړه به په ګډه د خدای ج دربار ته لاړ شـــو، په زوره زوره به ورته وژاړو او ورته وبه وايو چې نور زموږ پر مظلوم او پر تا مين ملت رحم وکړه او له دې اوږدې غميرې يې په خپل رحم وکرم و ژغوره!

زما زړوره او ژبوره ورورہ پر مخه دې ژېړي ګلونه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول شموله حکومت څه مانا؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، خپره شوې ده.

د ډاکټر صیب عبدالله او ډاکټر صیب غني تر منځ د ولسمشرۍ په تېرو دوو ټاکنو کې نانددريو او جنجالونو بې مثاله ريکارډ ټينګ کړ، هغه بل ځل عبدالله او ټيم يې جنجال وکړ، نو ځکه يې د بهرنيو په مرسته، منځګړيتوب او فشار لږ تر لږه د حکومت نيمايي برخه راخپله کړه؛ په حاکميت کې شريک شو، خو په مسووليت کې شريک نه و. هغه مهال ما او زما په شان ډېرو نورو افغانانو ډاکټر صيب غني ته چغې ووهلې چې ګډ حکومت مه جوړوه؛ دا به درته په پنځو کلونو کې د سر په کاسه کې اوبه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي. موږ وويل چې موږ ته ددې ټلوالې ارواپوهنه معلومه ده چې دوی د ملاريا د ماشي په شان ډنډ شويو او ورستو اوبو کې ژوند کوي؛ دولتي حاکميت د دوی د ژوند د بقا اصـــلي چاپېريال او

عامل دی؛ هر کله چې د دوی دا چاپېريال ختم شو، ژوند يې هم ختمېږي، خو هغه وخت زموږ خبره چا وانهورېده او د ډاکتر صيب غني پر شاوخوا د راټول شويو غوړه مالانو سپېروني خپل تاثير وښنده؛ ډاکتر عبدالله او ټيم يې په حکومت کې شريک شو. اوس نو د عوامو په اصـــطلاح د هغه خوله په مزه شـــوې ده؛ جنجال وکړه او امتياز تر لاســـه کړه. دوی اوس له همدغه ناعادلانه فورمله کار اخلي، د هېواد نازکو حالاتو ته په پام ســـره جمهور رييس له خوږې کوټې نيســـي او يو ځل بيا د تېرو تجربو قصـــيده پخوي. د ټولشـــموله حکومت عنوان وړاندې کوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داســـې حال کې چې دا عنوان نه علمي دی او نه عملي. علمي په دې نـه دی چې حکومـت یو محـدود چوکاټ دی؛ یوه خـدماتي اداره ده چې په هغې کې محدود کارپوه کســـان کار کوي او عام

ولس ته خدمات وړاندې کوي. دا په دې مانا نه ده چې هم دې ټول ولس په حکومت کې وي او هم دې بېرته پر ټول ولس یا خپل ځان حکومت وکړي. که دا ټول ولس او یا ســـیاســـیون د حکومت بنه خپله کړي، نو رعیت به یې څوک وي؟ ټاکنې خو وایي همدې ته چې یو یې له بل څخه په ډېر کم اکثریت هم وګټي بیا هم همغه ګټونکی اکثریت، حکومت جوړوي او دا بل یې د اپوزیشـن دریځ خپلوي. له عملي پلوه هم د ټولشـموله حکومت جوړېدل شوني نه دي. ډاکټر صیب عبدالله ته اوس تر ټولو ستره ننګونه همدا ده چې دا ټول شـموله کلمه یا شـعار به څنګه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي؟ تر کومه ځايه چې تجربو ثابته کړې، ډاکتر عبدالله لومړی د نظار شـــورا په لومه کې بند دی، بیا ترې د جمعیت دایره را تاوه ده، بیا د ستم او تر هغه وروسته د یو شمېر نورو اقلیت محوره افکارو انګېزه، کوم پښـتانه سـیاسـتوال چې اوس له ډاکتر غني څخه د خفګان په وجه د ده پر محور راټول دي، هغه ټول سولیدلي او تاریخ تېري اشخاص دي چې نه کوم نوی سیاسي تولید لري او نه په خپل ولس کې کوم ارزښـت، نو په داسې یو حالت کې څنګه شوني ده چې څوک دې د یو ایډیال ټولشموله حکومت نظریه عملي کړي؟ که ډاکتر عبدالله د ده په اصـطلاح د کابینې اعلان ته زړه وکړي، نو مجبور دی یو دوه مهم وزراتونه خو د پنجشېر درې عزیزانو ته ډالۍ کړي، بیا به ځي جمعیت ته؛ د صلاح الدین رباني او نورو جمعیتیانو زړونه به خوښ ساتي، د کریم خلیلي، دوستم، محقق، نادري کورنۍ او نورو زړونه به هم خوشالوي، نو پښتنو او نورو قومونو ته په کې څه شی پاتې کېږي نه، بیا به نو ښه ټول شموله حکومت شي!؟ بل له عملي پلوه دا حکومت به له چا څخه د باور رایه اخلي؟ د غړو وزیرانو وزارتونه به یې چېرته وي؟ معاشـونه به یې له کومې خزانې حواله کېږي؟ قضا، څارنوالۍ او پوځ ته به اړتیا ولري او که نه؟ داسې په سلګونو ټولشموله پوښتنې دي چې دې ډول خیالي حکومت ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجع کېدی شي. داسې فکر کېږي پر کومه ورځ چې ډاکتر عبدالله د دې ډول حکومت د اعلان هڅه وکړي پر همغه ورځ ده ته دا کار د سیاسي انتحار مانا لري او جمهور رییس غني ته یو بل طلايي چانس ګڼل کېږي؛ غني به پر ځای ناست وي او د عبدالله دا متزلزل ټیم، چې اوس د عبدالله په وجود کې د خپلو ګټو د خوندیتابه لپاره په تصنعي ډول پر ده راټول شوي، ټول سره وپاشل شي. دا ټیم ان اوس هم دومره متزلزل دی چې د ډاکتر غني حکومت یې اکثره غړي په ډېرو عادي څوکیو او وړو امتیازاتو هم راخپلولای شي. د دوی د هر یو نرخ معلوم دی، دوی د سیاست په سټاک مارکېټ کې څو ځله پلورل شوي او پېردل شوي دي، غني په نړیوال سټاک مارکېټ کې له پخوا نه بلد، د هغو کارکوونکی او ونډه وال و، اوس د کورني مارکېټ پر نرخ او نوا هم ښه بلد شو، نو ځکه خو د هر چا وزن او مقدار ورته معلوم دی، نو څومره چې عبدالله سرتمبګي کوي، وخت ضایع کوي، خپل ارزښت له لاسه ورکوي او خپل قیمت را ټیټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بهترینه کورنۍ د وبا په ناورین کې

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وري له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سـرې باندې غم دومره بار شـي چې نه پوهېږي په کومه کلمه او په څه ډول جمله ورته غبرګون وښیي.

پوره لس کـالـه کېږي چې بهترین پکتیـاوال مې د فکر او عمـل ملګری دی، د یوه تحریک، د یو فکر او یو نظر د لارې لارویان یو. د تېرې لســیزې په بهیر کې به زموږ هېڅ داســې غونډه او لاریون نه وي تر سـره شـوي چې بهترین په کې خپله ونډه نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرلې. بهترين نو بهترين پکتياوال دی، هر وخت به يې راته ويل چې اســتاده يوه ورځ به را ســره کور کې مېلمه کېږې، ورونه مې دې هر وخت يادوي، ډېر پرې ګران يې؟ راته وايي چې اســتاد د ټولو پښتنو خدمت کوي او ته به د استاد خدمت کوې، نو استاده که ما خوشالوې او ورونه مو خوشالوې، نو ضرور به راسره يوه ورځ مېلمـه کېږې، بهترين پکتيـاوال ډنـډکی بـه درتـه تيـارکړم، مجلس به هم وکړو، ورونه به مې هم ډېر خوشــاله شــي او زموږ دسيمې نور مشران به هم درته دعوت کړم .

ژمنه مو ور سره وکړه، نــږدې درې کــالــه ورانــدې يې کـور تـه لاړو. د تـلـوېـزيـون ملګري مو هم ځـان ســره بوتلل، موږ ويل پــر ډنــډکــي او د پکتيــاوالو پر مېلمــه پالنې او نورو ګټورو دودونو به ځانګړی پروګرام هم جوړ کړو. د کابل زمانخان کلاکې يې کور و، ښــايســـته هوجره يې وه، د ښـاغلي (بيدار ځاځي) په ګډون يې ګڼ شـمېر مخور شـخصـيتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم رابللي وو. ټول ورونه سره راټول وو، بهترين له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېده، ګرد تاوېده، مشر ورور يې او ډاکټر صيب به شـــپه په شـــپه همدا خبره کوله چې اســـتاده مورِ درته ډېر کم يو، مورِ په نورو کارونو کې مصـروف يو، نو ځکه مو وخت پر وخت ســـتا پوښـــتنه نه ده کړې، خو بهترين څخه دې وخت پر وخت پوښتنه کوو، نور خو دې تلويزيون څخه ټول پروګرامونه تعقيبوو، خبرې دې لکه ملهم پر مورِ ښې لګي، مورِ خو نور ستا لاسنيوی نه شــو کولای. خو زمورِ دا يو ورور (بهترين) مو ســـتا د فکر او مبارزې لپاره قربانۍ ته ايستلای، دا به تر مرګه در سره وي. هغه مجلس دومره خورِ و او ډوډۍ هم دومره خوندوره وه چې حد مو ورته نه شو ټاکلی، د خدای پامانۍ پر وخت ما ورته وويل چې زه خو دا ارزونه نه شـــم کولای چې ډوډۍ ډېره خوندوره وه که دا مجلس، دا دواړه دومره خونـــدور وو او دومره اخلاص او صـــميميت په کې پروت و چې تر ډېره وخته به زمورِ په ذهن کې خوندي وي .

نن چې مې په فيســـبوک کې د خپل بهترين ملګري سوې ساندې واورېدې او د هغه د دوو شـــهيدو ورونو او شـــهيدې خور د شهادت له ويرلړې داستانه پوره خبر شوم، نو نور خو مې هيڅ په وس پوره نه و، له سترګو مې سوې او تروې اوښـکې راغلې، ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ټلیفون را واخیست، زړه مې درب درب کاوه چې زه به بهترین سره په کومه ژبه، په کومه لهجه خبرې کوم؟ څه ډول تسلیت به ورکوم؟ دا پوښتنه به کوم چې د غبرګو ورونو او خور بي بي جنازې ته دې څنګه اوږه ورکړه؟ دا خو ډېر بې رحمه مرض دی، څومره به ترهوره وې، اخوا دې خوا به دې څومره کتلي وي، څومره به نهیلی شوې یې، څومره به دې اسماني ټکې ته حیران دریان ولاړ وې؟ څومره ملګري او خپلوان بـه دې سترګو ته ودرېدلي وي؟ پوهېږم ته خو ډېر زړور او ډېر ژبور یې، هر غم ته دې اوږه ورکولای شوه، خو هغه غم چې مدعي او طرف یې معلوم وي، نه داسې غم چې هېڅ ورسره نه شې کولای، و وایه ای زما بهترینه وروره، زه دې سترګو ته ودرېدلم او که نه؟ او دا ګیله خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلې چې ګوره زه د ده په هره مبارزه او هره ناره کې حاضر وم، خو چې نن زما پر کور ناورین دی او زما د نښتر نښترو ورونو او بي بي خور جنازې پرتې دي، نه مې یار شته، نه مې استاد او نه مې د ګډې مبارزې اندیوالان، چې راشي او په ګډه زما د ورونو د جنازو بازو ته اوږه ورکړي. زه به چا ته غاړې وځم؟ ما به څوک پر شا وټپوي چې خیر دې مور دې ورونه یو درسره یو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ځله مې تلیفون ډایل کړ، خو د بهترین دواړه نومرې ګل وې، عیناً لکه د مړي، یا هم نیم ژواندي سړي تلیفون او یا هم دداسې یو کس تلیفون چې له خپل خواږه ملګري ډېر ګیله من او مانیجن وي او د هغه تلیفون ته هېڅ ځواب نه ورکوي، نو زما د بهترین ورور تلیفون هم همداسې چوپ او بې ځوابه و.

هو وروره موږ درته خجالته یو، موږ خدای همدې ورځې ته ساتلي یو، چې هم مو ښه بې وسه کړي او هم ښه بې کسه، نه پوهېږو چې په دې کې به د خدای څه حکمت وي، خو خدای لوی حکیم او زیات مهربانه دی، تاسو ته به د دې ستر غم د زغم استقامت او عوض در کړي، خو غم نه به ګیله نه کړې، هغه شرم نه لري:

که غم له غمه شرمېدلی

پر ما به نه راتلل انبار انبار غمونه

نو بهترینه وروره ما و ببښه! زه انسان یمه نیمګړی، هم بې وسه هم بې کسه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو خوشال ملګري په یاد

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۳۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

عمر د الوتې مرغۍ په شان دی، چې دویم ځل دې بېرته لاس ته نه راځي.دا تصویر له نن څخه (۳۳) کاله وړاندې اخیستل شوی دی. په دې انځور کې یو زه یم او بل زما د فکر او مبارزې د لارې یو مخکښ ملګری (اختر خوشال).

اختر خوشال د پښتونخوا عوامي پارټۍ یو فعال او د پښتون سټوډنټس فدرېشن یو مخکښ غړی و، خوشال بابا لېسه کې مو ډېر خوږ وخت سره تېر کړی، ماته یې د مشر وورور حیثیت درلود، زه به یې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېشـانۍ ته نه پرېښـودم، ډېر ژبور، زړور، مېلمه پال ،ازاد فکره او خراباتي انسان او د لوی افغانستان د جوړونې اوړنی مینوال او مبارز و، ښکلې شعري طبع یې هم لرله. کله چې کابل کې تنظیمي جنګونه پیل شول، نو دی چکوسلواکیا ته د زده کړو لپاره لاړ او مورږ له کورنیو مهاجرتونو ســـره مخ شـــولو. تر لس کلن غیابت وروســـته مو یو ځل بیا پېښـــور کې ســـره وکنل، ســـخت خوند یې وکړ! دوو ورکو ورونو یو بل سره پیدا کړل، د زړه خواله مو سره وکړل او تېرې هېرې خاطرې او لوی ارمانونه مو سـره بیان کړل. څه موده په دې کې تېره شـــوه، یو وخت خبر شـــوم چې اختر خوشـال له دې نړۍ څخه خپل سـفر پیل کړی دی، سـخت یې و ځورېدلم، هېڅوک نه و چې ور غاړې وتی وای او د خپل ملګري ویر مې ور سره سپک کړی وای، یوازې ځان سره مې غلي غلي وژړل. نن چې مې پـه کور کې د خپـل تېر عمر ځینې انځورونـه کتل، نو پر دې تصویر مې سترګې ولګېدې، یو ځل بیا مې سترګو کې اوښـــکې تاوې شـــوې، خپل زړور او مبارز ورور مې را په یاد شـــو، کاشـــکې ژوندی وای چې اوس یې په لر او بر کې پښـــتانه ځوانان لیدلي وای چې همدا وایي : ((لر او بر یو افغان)). همدا د ده د زړه ارمان و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي له (۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا يوه عمومي پوښتنه ده چې د ټولو په ذهن کې ګرځي را ګرځي، ډېرې تبصرې پرې شوي او ډېرې به پرې نورې هم کېږي. د اسلامي لارښوونو له مخې بېوزلو ته مرستې بايد په دې ډول ورسول شي چې يو لاس له بل څخه خبر نه شي. په دې

لارښوونه کې د بېوسه کس پر ژوند سربېره د هغه د ټولنيز شخصيت دخوندیتابه اصل هم مطرح دی، خو که اوسنيو عملي شرايطو ته راشو، کله کله د اسلام د دې ستر اخلاقي ايډيال د دوارو برخو تطبيق د ځينو مرستندويانو له وسه بهر شي. په تېره بيا د ډله ييزو او بېړنيو مرستو په وېش کې. موږ له بېوسو سره د لاسنيوي په برخه کې يو څه تجربه لرو: که چېرته د چا بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده نه شـي، نو هغه ته به مرسـته څنګه پیداکوې؟که بېوسـي څرګندوې د بېکسـه شـخص انسـاني شـخصیت په‌کې ټپي کېږي، که مرسته ښکاره‌کوې وایي تظاهرکېږي اوکه نه یې ښکاره‌کوې، نو مرستندوی به څنګه خبر شي چې مرسته یې مطلوب مستحق ته ورسېده؟ د دې تر څنګ نور مرستندویان به څنګه هڅوې چې د مرسـتو لاره تعقیب‌کړي؟ تر ټولو سـتره سـتونزه لا بله په‌کې دا ده چې د بې مســـولیته منتقدینو ځواب به څوک وایي؟ دوی نه

بېوســـه دي، نه وســـوال، دوی یوازې نیوکه‌کوي؛که یو ملي پانګوال پر بېوسـو مرسـته ووېشـله او خبر یې په رسنیوکې خپور شـــو، نو هم دوی نیوکه‌کوي چې ولې د تظاهر لپاره مرســـتې وېشـي، ان سـیاسـي ملحوظات هم ور پورې غوټه‌کړي اوکه یو پانګوال له رسنیو پټ هر وخت له خلکو سره مرستې وکړي، خو څوک ترې خبر نه شي، نو نقاد بیا هم خوله وازه‌کړي چې وګوره کنه د دې مظلوم ملت په ســـر یې پانګه پیداکړه، وپړســـېده خو اوس چې ملت د ده مرســـتې ته اړتیا لري، ځان یې غلی کړی، خدای دې د دې پانګې سرته‌کېنوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا چې په هېڅ ډول د نیوکې فضـــا له منځه نه ځي. موږ چې په دې برخه کې یو څه تجربه لرو، نو لـه بېلابېلو لارو مو کـار اخیستی دی: یوه هغه لاره ده چې بېوسه کس موږ تشخیص کړی او د امکاناتو خاوند ته مو ښــودلی،هغه خپله ورغلی مرســـته یې ورســـره کړې، هېڅوک ان موږ یې هم پر څومره والي نه یو خبر

شوي، بله هغه ډول مرسته ده چې زموږ پر وړاندې یې خلکو ته ورکړې او خبر یې نشــر شــوی دی او بله بیا هغه مرســته ده چې بهر مېشــتو او کور مېشــتو هېوادوالو له لرې ځایونو را لېږلې ده، کله مو ورته خبر نشـر کړی او کله مو د هغوی په غوښــتنه خبر نه دی خپور کړی، دا ډول مرســتې هم شــوي چې مرســتوال ویلي مهمه نه ده چې خبر یې نشــر شــي، خو موږ د رڼاوي او د نورو مرســتندویانو د هڅونې په خاطر د وېش د څرنګوالي خبر نشــر کړی دی، ځینو وختونو کې خپلـه بېوزلو هېوادوالو ډېر ټینګـار کړی چې زموږ د بېوســـې حالت منعکس کړئ چې موږ ســـره دولت، خیریه ټولنې او پانګوال هېوادوال مرســـته وکړي. په هر ترتیب په دې باب ډېرې خبرې کېدی شـی، خو اصـلي هدف دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې څرنګه بېوسو ته مرسته ورسول شي، که دا د اعلان له لارې وي، لکه څنګه چې همدا اوس ګڼ شمېر هېواد ونه یو بل سره د مرستې اعلان کوي او یا خیریه ټولنې خپلې مرستې اعلانوي، یا هم له کومې بلې لارې، لکه ځینې پانګوال هېوادوال او یا هم نور څوک چې په پټه د مظلومو لاسنیوی کوي. اوس زموږ هېوادوال مرستو ته اړتیا لري اوس باید د دې مرستو پر وړاندې خپل ذهني شرایط د یو خنډ او ځنډ په توګه مطرح نه کړو،څوک چې په پټه مرسته رسولای شي، په پټه دې ورسوي او څوک یې چې په ښکاره غواړي ښکاره دې ورسوي، چې نورو کې هم د مرستې ولوله پیاوړې شي.

نن به درته د مرستو په لړ کې د همدې ډول مرستو یادونه وکړم:

مېرمن مې(ارین یون) راته د یکشنبې پر ورځ وویل چې د خپل خیرات او زکات پیسې مې را ټولې کړي، خو داکمې دي که ته دې خپلو ملګرو ته ووایې جې هغوی هم یو څه مرسته وکړي، خلک غربت او کرونا ځپلي، نو که تر روژې وړاندې ورته یو څه برابر کړم ښه به شي، ټول به په ثواب کې شریک شو، ما ویل حاجي صیب فضل الرحمن چې همېشه یې بېوسو سره مرسته کړې د هغه پنځه سوه ډالره راسره شته، دې وویل نورو دوستانو ته هم ووایه، وخت کم و یوه ورځ وخت و، ژر په کار شو، پنځه زره افغانۍ حورېي اعلم خور، پنځوس بوتله پنځه لیتره غوړي حاجي صیب خان محمد باز منګل، دوه نیم سوه کیلو چای

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی صیب بریالي، څلورلکه افغانۍ زما یو بل ملګري چې ویل يې هېڅکله به زما نوم نه یادوې او اوه (۷) لکه افغانۍ زما د مېرمنې خپلې پیسې، دا ټولې یې سره را ټولې کړې، د دوشنبې پر ورځ یې ننګرهار ته حرکت وکړ، د سه شنبه ورځ پر سهار یې د کوزکونړ ولسوالۍ پر درې سوه بېوزلو کورنیو، د چهارشنبې پر سهار یې د اچین ولسوالۍ پر دوه نیم سوو بېوزلو کورنیو او د پنجشنبې پر ورځ یې د بټي کوټ ولسوالۍ پر دوه سوه او د جلال اباد ښار پر یو نیم سل بېوسوکورنیو لومړني اړتیا وړ خوراکي توکي ووېشل، نن پنجشنبه څه کم پنځه بجې یې د کابل پر لوري حرکت وکړ او دلته یې اولادونه ورته سترګې پر لار دي. د یادونې وړ بولم د کومو دوستانو نومونه چې ما یاد کړل دوی او زموږ ګڼ شمېر نورو دوستانو تل له بېوزلو هېوادوالو سره ډېره زیاته مرسته کړې او هېڅکله یې د خپل نوم د یادونې غوښتنه نه ده کړې ،بلکې مخالفت یې هم کړی، خو ماکله کله د هغوی د نومونو یادونه کړې او زیاتې مرستې یې همداسې بې نومه وېشل شوې دي .

په هېوادکې د فقر د بېخي ختمېدو په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورستان د افغانستان ملي پارک

(جمهور رييس ته يو وړانديز)

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څلوېښت کلنې جګړې د افغانستان ځنګلونو او ښکلي طبيعي چاپېريال ته سخت زيانونه اړولي دي. د نورستان ولايت ځنګلونو ته هم ډېر زيان اووښتی، خو بيا هم غرونه لا هم پر خپل خدايي غرور ولاړ دي او زياته ځنګليزه برخه يې تر دې دمه روغه پاتې ده.

نورستان دومره طبيعي ښکلا لري چې د ځمکې پر مخ د جنت تمثيل او ننداره وړاندې کولای شي. اوس د ټول هېواد په کچه داسې لويه سيمه نه شته چې ټول هېوادوال دې هلته د تفريح

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره لاړ شـــي، خو نورســـتان داســـې يوه ســـيمه ده چې د ټول افغانســـتان د يو تفريحي پارک حيثيت لري، که پر دې ســـيمه لږ کار هم وشي د افغانستان لپاره به د يو ستر ملي او تفريحي پارک بڼه خپله کړي.

ځکـه خو جمهور رييس تـه وړانـديز کوو، چې دې ســـيمې تـه ځانګړې او جدي پاملرنه وکړي.

د جمهور رييس ډاکتر محمد اشـــرف غنی ســـياســـي تګلوری او ټولنيز چلند به د چا خوښـــېږي او کنه؟ دا يو بېل بحث دی، خو لکه څنګه چې دی خپله وايي: ((هېواد سره لېونی مينه لرم))، دا خبره له حقيقته لرې نه ده. د دارالامان، پغمان، جبل الســـراج، چهلســـتون، تاجبېګ ماڼيو، عيدګاه جومات او ګڼ شـــمېر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخي ځایونو بیا رغونه یې د هېواد له ابادۍ سره د مینې څرګندې بېلګې دي.

جمهور رییس غني خو وایي چې زه له هېواد او په تېره بیا د هېواد له ابادۍ سره لېونۍ مینه لرم، خو زه بیا وایم چې زه د هېواد له ابادۍ او د ولس له سوکالۍ سره د عبادت تر سرحده مینه لرم، نو ځکه خو د همدغې شریکې مینې پر اساس جمهور رییس ته وړاندیز کوم چې نورستان ته ځانګړې پاملرنه وکړي؛ د یو ځانګړي فرمان له لارې دې نورستان د افغانستان د یو ملي

پارک په توګه منظور کړي.سر له همدا اوسه دې د دولت ټول اړوند ارګانونه راټول او دنده دې ورته وسپاري چې ژر تر ژره دې د نورستان د ابادۍ او پرمختګ لپاره یو پراخ ماستر پلان جوړ کړي. په دې ماستر پلان کې باید د نورستان د لویو لارو او برېښنا بندونو جوړول، د ځنګلونو ساتنه، پالنه او پراختیا، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طبیعي چـاپېریـال خونـدیتوب،د ورو هوایي ډګرونو جوړول، د مالدارۍ وده، د لبنیاتو تولیدات او نور پرمختیایي پلانونه شـــامل وي.سر له اوسه باید د نورسـتان ټولې لارې داسې کنټرول شي چې له نورســتان څخه د ســترګو صــلاحي لپاره هم لرګی بهر نه شــي.د ځنګلونو د غوځولو په برخه کې باید داســې ســزا و ټاکل شـــي چې د هېواد د جزا په قانون کې تر هغې بله ســخته ســزا نه وي.جمهور رییس باید تر ماسټر پلان ورروسته په نورسـتان کې د پـانګونې او پراختیـا لپـاره څو کورني، ســـیمــه ییز او نړیوال سیمینارونه جوړ کړي. نړیوال او بهرمېشـتي افغانان باید وهڅول شـي چې نورسـتان کې ځانګړې پانګونه وکړي.نورسـتان کې باید داســې کورونه او پارکونه جوړ شــي چې یوازې تفریحي بڼه ولري او چاپېریال ته زیان پېښ نه کړي.د هر ولایت لپاره باید د همغه ولایت په نامه د تفریحي پارک لپاره یوه ځانګړې ساحه بېله او د همغه اړوند ولایت په بودجه دې ودانه شـــي.د تفریح پر مهال به دا ســـیمــه د همغـه ولایـت د خلکو لپـاره د لومړي تمځي او استوګنځي بڼه خپله کړي.

هر بهرمېشـــتی او کورمېشـــتی افغان چې وس لري باید دې ته وهڅول شـــي چې له ســـیمې او نړۍ څخه د تفریحي کورونو، هوټلونو او پارکونو لپاره ښکلې نقشې راوړي او نورستان کې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږ ځان ته ښـکلي ځايونه جوړ کړي. بانکونه او هوټلونه بايد د خپلو ځانګو جوړولو ته وهڅول شـي. نورســتان د دې ظرفيت لري چې يوازې د منرالي اوبو د توليد لسـګونه فابريکې ولري. هر څوک چې په هره برخه کې پانګونه کوي بايد د حکومت له خوا ورته ځمکه په وړيا ډول ورکړل شـي او تر يو ټاکلي وخته له هر ډول مالیې څخه معاف شي.نورسـتان کې بايد داسې فابريکو او کارونو ته اجازه ور نه کړای شي چې د سیمې ښکلي چاپېريال، هوا او فضـا ته زيان ورسـوي. دولت بايد نورسـتان د يونسـکو سازمان د تاريخي او طبيعي ميراثونو په نوملړ کې شامل کړي.لنډه دا چې د نورسـتان لپاره دا او دېته ورته نور کارونه کولای شي دا سيمه د ځمکې پر مخ د يو ممثل جنت په توګه بدله کړي. زه خو د همدغســې يو خيالي او بيا عملي جنت لپاره دعاګانې کوم، خدای(ج) دې داســې وخت راولي چې زموږ دا دعاګانې قبولې شـــي او زه عملاً د خپل جنت وطن په غېږ کې خپل ځان او ټول هېوادوال ووينم. د همداسې يوې ورځې د ليدو په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثبات او همپالنې ټیم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (لومړۍ)، چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر اشــرف غني غټه نیمګړتیا دا ده چې پر ځان بې ځایه غره دی، درباري غوړه مالان ترې راتاو دي، له هر چا څخه طرحه غواړي، خو خپله بیا د یوې جدي او خطرناکې سیاسی موضـوع پر وړانـدې عملي طرحـه نـه لري.د ټیم جوړونې ظرفیت هم نـه

لري؛ یوازې دولتي امتیاز د ده پر محور د نامتجانســـو افرادو د راټولېدو سـبب شـوی دی، د ملي افرادو برخه په کې ډېره خواره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا علت دی چې د ده حکومتي او سیاسي سیالان، دی وخت پر وخت له سختو ننګونو سره مخامخوي.

د ده د مقابل لوري د ټلوالې (نظار شورا) ماهیت او خصوصیت بیا دا دی چې د پرله پسې او لایتناهي امتیازاتو غوښتنه کوي او د قدرت غوښتنې غریزه یې هېڅکله د خړوب برید ته نه رسېږي.

دې ډلې د تېر کډوله حکومت په تعقیب دا دی یو ځل بیا له

جمهور رییس غني څخه د داسې ډول واک و ځواک د ورکړې غوښتنه کړې چې د نړۍ په هېڅ قانون کې یې ساری او مجوز نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته. یوازې د لومړۍ مېرمنې پوست یې ځان ته نه دی منسوب کړی، نور یې نو جمهور رییس غني ته څه نه دي پرې ایښــــي. ډاکتر عبدالله او ټیم یې داســې صــلاحیتونه غوښــتي چې نه په کې خدای ج ته، نه د هغه رســـول(ص) ته، نه جمهور رییس ته، نه اســـاســـي قانون ته، نه ملي شـــورا ته او نه هم عام ولس ته څه مسولیت ولري.

د دې ډول نامعیاره او لایتناهي غوښتنو یو علت دا دی چې دوی د کرزي صـــیب د واکمنۍ له پیله پر دې ډول امتیازونو روږدي شــوي دي.بل علت یې دا دی چې اوس د غني په مشــرۍ مقابل لوری له دوی څخه هېڅ ډول متضــاده غوښــتنه نه لري؛ یوازې د دوی پر غوښــتنې غور کوي، نو دوی ځکه د خپلو غوښــتنو کچه پورته کوي، چې ځه خو که په دې نیولیک کې هر څومره غوښتنې ومنل شـــي بیا هم دوی په ګټه کې راځي.د دې ډول ناقانونه غوښــتنو د مهار لپاره یوه لاره دا ده چې د دې ډول غوښــتنو پر وړاندې متضــادې، خو قانوني غوښــتنې کېښــودل شي. نو که غني او نا متجانس ټیم یې غواړي د دوی غوښــتنې کنټرول او دوی پر خپل ځای کېنوي، نو دغه لاندې او دې ته ورته نورې ولســـي او قانوني غوښتې دې ور وړاندې کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

–عبدالله باید د خپلې پنځه کلنې کاري دورې راپور ولس ته وړاندې کړي: څومره لګښت او څومره خدمت؟

–عبدالله او ټیم یې باید د اضافي دولتي لګښتونو له امله څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–د جمیعت، وحدت، نظار شـورا او د دوی په ټلواله کې ټول شامل جنګسالاران باید محاکمه شي.

–پنجشېر، دایکندي او نور هغه اداري واحدونه چې د سیاسي فشار په نتیجه کې رامنځته شوي، باید له قانون سره سم بېرته پخواني حالت ته لاړ شي.

–د محمد قسیم فهیم د مارشالۍ رتبه او نورې هغه ټولې پوځي رتبې چې په تېرو شلو کلونو کې د مقاومت په نامه په ناقانونه ډول د سیاسي زور او فشار له امله تنظیمي افرادو ته ورکړل شوي، باید لغوه شي.

–د جهاد او مقاومت په نامه ناقانونه امتیازات باید ټول لغوه شي، هېچاته باید د دې اجازه ور نه کړای شي چې ځان ته خپله عناوین او القاب غوره کړي او پر هغو بیا نامشروع امتیازات تر لاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–د برهان الدین رباني د نیمواکه واکمنۍ پر مهال ټول رامنځته شـوي اداري واحدونه باید بېرته خپل پخواني حالت ته وګرځول شي.

–د تنظیمي جنګسـالارانو د قبرونو او تلینغونـډو لپاره چې د بیت المال له خزانې څخه کوم لګښت شوی، د هغو پوښتنه باید وشـي، عاملین یې څارنوالۍ ته ور پېژندل شـي او اینده کې په بشپړه توګه د دا ډول لګښتونو مخه ونیول شي.

–تنظیمي او کورنۍ جنګونـه اتلان نـه لري، ولس هغوی تـه د جنګسـالارانو په سـترګه ګوري، د احمد شـاه مسـعود او نورو ډلمشـرانو په باب دې قضـاوت د عام ولس نظر غوښـتنې ته پرېښودل شي.

–د مقاومت په نامه کوم زماني بهیر چې تېرو شـلو کلونو کې د امتیاز غوښـتلو لپاره مطرح کېده، دا د هېواد په تاریخ کې یو بدمرغه دوران دی، باید د همدغه بدمرغه دوران په توګه یاد شي.

–د ټولو تنظیمي مشرانو او د هغوی د اړوندو قومندانانو ناقانونه پانګه دې ضبط او د بیت المال برخه دې شي.

–د ټولو هغو جنګسـالارانو او حکومتي چارواکو هغه نامشـروع پانګه دې بېرته د بیت المال برخه شـي، چې په تېرو شـلو کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې يې د سياسي او دولتي زور په ناوړه کاروني سره تر لاسه کړې ده.

—د ټولو هغو اشخاصو سياسي پاسپورتونه دې لغوه شي، چې په تېرو دوو لسيزو کې يې په ناقانونه توګه تر لاسه کړي دي.

—هر چا چې په تېرو شلو کلونو کې له دولتي مقامونو څخه د سيمې، قوم او سمت لپاره ناوړه ګټه اخيستې، بايد تشخيص او څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

—هغه ګوندونه چې قومي، ژبنۍ، مذهبي او سمتي اجنډا او محتوا لري بايد له قانون سره سم ژر تر ژره لغوه شي.

—په هېواد کې د ايران په پيسو جوړ د (خاتم النبين) مرکز، رسنۍ او نور تاسيسات دې د حکومت او بيت المال برخه شي.

—ټولې هغه رسنۍ او نور ارګانونه چې له بهرنيو سرچينو څخه په ناقانونه ډول خړوبېږي، بايد وتړل شي، وسايل او جايدادونه يې بايد د بيت المال برخه شي.

—د کابل ښار د ورانۍ ټول مسولين او عاملين بايد په ګوته او له سياسي فعاليتونو بې برخې شي.

—د ټولو جنګي مجرمينو، غټو غلو، اختطافګرو، قاچاق کوونکو او نورو ډول ډول جنايتکارانو لېست بايد ترتيب او د رسنيو له لارې خپور شي، ممنوع الخروج دې شي او له نړيوالو دې هم وغوښتل شي چې دې ډول اشخاصو ته د ورتګ اجازه ور نه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–له نړیوالو باید د ټولو هغو افغانانو نوملړ تر لاســه شــي چې په ناقـانونـه ډول یې د بیـت المـال پـانګـه غلا کړې او بهر تـه یې لیږدولې ده.
–ټولې امنیتي کمپنۍ باید وڅېړل شـــي او له هغوی څخه دې، له هغوی سره د شتو او پټو وسلو پوښتنه وشي.
–د سولې پروسه باید په بشپړ ډول د جنګسالارانو له منګولو را بهر شي او د تېرو ترخو تجربو د تکرار مخه باید ونیول شي.
–هر څوک چې د اســـاســـي قانون خلاف حرکت کوي، باید د همدې اساسي قانون له محتوا سره سمه سزا پرې پلې شي.
دا او دېتــه ورتــه نورې غوښـــتنې کولای شـــي د ثبــات او همپالنې(حقیقت کې نظار شورا)غوښتنې تر یوه بریده مهار کړي.
جمهور رییس ډاکتر صـیب غني ته مو مشـوره همدا ده چې پښـې ټینګې کړه، د نظار شـورا یوه غوښـتنه هم قانوني نه ده، دا اوسـنۍ غوښـتنې یې دومره خطرناکې دي چې که دې ور سـره ومنلې، نو نه تا ته څه حیثیت او قدرت پاتې کېږي او نه افغانســـتان ته. د ثبـات او همپـالنې ټیم دا طرحـه د ګنـدمـک تر معـاهـدې هم ډېره خطرناکه ده او ته به په کې تر امیر محمد یعقوب خانه هم زیات د تاریخ د تورې څېرې بڼه خپله کړې.مورږ خپله غاړه خلاصه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتل وروستی ارمان

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو ناڅاپه دفتر ته راننوت؛ او یون صیب! سترګې مې روښانه، د زړه له اخلاصه یې غاړه راکړه، لومړی ځل و چې عارف افغان مې

ولیده، خو داسې نه ښکارېده چې دا اول ځل وي، لکه له کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورســـره ورپېژنم، خوله يې له خندا ډکه وه، ما ورته وويل د علي وزير مينه مې درباندې ماته شـوه، په لاسـونو يې زما لاسـونه کېکارل، وينه يې ګرمه وه عيناً لکه د ده خپله ولوله. ښه بنداړ مو وکړ، د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملګرو احوال مې واخيست، د لر او بر افغان وطن پر نن او راتلونکی مو د زړه خواله ســره وکړل، بيا مې ورته وويل چې کابل ته د پښتون ژغورنې غورځنګ ملګري را روان دي، ښتګه دې خوښــــه ده چې هغوی ته يو غټه ولسي غونډه ونيسو؟ تاسې به هم حضـور ولرئ، ده ويل ښخي مې خوښـه ده، خو فکر نه کوم د پاکسـتان حکومت يې په اسـانۍ پرېږدي، ما وويل زه هم دا فکر کوم. بيا مې ده ته وويل څه خو که د پي ټي ايم مشـران ملګري راغلل، هغو ته به بله غونډه جوړه کړو اوس به موږ او تاسې خپل مجلس او د زړه خواله سره وکړو. ده وويل ښخي مې خوښـه ده، سبا نه بل سبا مې وخت وټاکه، دا مې هم ورتــه ويــل، دا غونــډه خو بــه وکړو، خو ګوره چې د پاکستان حکومت درته څه مشکل پيدا نه کړي؟ ده وويل، زه لس ورځې په کورکې يم او مياشتې مياشتې په زندان کې، زندان اوس زما لپاره داسې دی، لکه تبليغانو ته د تبليغ دوره؛ دوی چې تبليغ ته لاړ نه شي زړه يې طاقت نه کوي، زموږ ټولې کورنۍ په همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه کې ژوند تېر کړی، که زه لږ شان شاته ته شم، نو هغه تېرو مشرانو ته به څه وايم؟ اوس مې هم يوه ګرده نه شته، خو پنجابي ته ځان کمزوری نه ښــيم، اســتاده ورځه پرې. مازيګر مهال مې ورته وويل چې غونډه سبا نه بل سبا ته نه کوو، سبا يې کوو، ما ويـل دلتـه هم حـالات داســـې دي چې تر بـل ســـبا کومـه زړه بوږنوونکې حادثه و نه شي بيا به زموږ غونډه پاتې شي، ده وويل څه چې ســتا خوښــه وي، پر ســبا مو ژوندون ټلوېزيون کې ورته غونډه جوړه کړه، سړی داسې وغږېده، لکه يو پوخ مقرر، د خپل زړه ډېرې خبرې يې وکړې، هره خبره يې پر ناستو کسانو داسې لګېده لکه ملهم، د غونډې ګډونوالو عارف خان وزير ډېر زيات وستايه، د عزت لونګۍ يې ور په سر کړه، کله چې غونډه خلاصه شوه بيا خپل دفتر کې کېناستو، ما ورته وويل چې خبرې خو ټولې ښې وې، خو که ستا اجازه وي د حالاتو تقاضا دا ده چې ستا يو څه خبرې ســانسـور کړو، ځکه دا خبرې کېدی شـي سـتا ژوند ته خطر پېښ کړي، ده وويل نه يون صـــيب احتياط کوه! زما خبرې کټ نه کړې؛ نر په يوه ورځ پيدا او فناه دی، داســې نه ده چې زه دا خبرې وکړم ما ته به خطر وي او که ويې نه کړم، نو خطر به نه وي.د (ای ايس ای) چې هر چېرته پر ما لاس بر شـي ما ژوندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پرېږدي، دا چې خبر شي افغانستان ته تللی یم، تا سره مې کتلي او عکس مې در سره اخیستی او نورو مشرانو سره مې کتلي، نو پر زړه به یې تنباکې وخېږي تنباکې. ما خو غیر له هغې هم ژوندی نه پرېږدي خو کوم لوی ارمان چې ما درلود هغه پوره شـــو؛ بې ویزې خپل کور تـه راغلم، کلـه چې دې خوا راتلم، نو هلتـه یو ملېشـه راته رابرګ شو او را غږ یې کړ چې چېرې ځې؟ ما ویل ته څه پنجابی ســپی یې، ځم د خپل پلار وطن ته، چې پرې ور منډه مې کړه، نو دی راڅخه وتښـتېد، محسـن داوړ او علي وزیر که په ویزه راځي هغوی خو څه ســیاســي مجبوریانې لري، زه خو یو قومي او ولســي ســړی یم. دا مې د پلار نیکه وطن دی په ویزه ولې راشــم؟ زما تخلص افغان دی، ما خلکو ته ویلي چې زه وزیر نه یم، زه افغان یم، ما ته به عارف افغان وایې، نه عارف وزیر، اوس چې دا څو ورځې خپل پلرني وطن کې خلاصــې تېې کړځم، نو د زړه ارمان مې پوره شو، دا زما د زړه ارمان و چې زه د خپل پلار نیکه وطن ته لاړ شم او داسې په کې ارتې تېې وګرځم، اوس نو که مړ هم شـــم، ارمان مې پوره شـــوی، د لوی افغانســـتان د جوړولو ارمان به نور راپســـې تعقیبوي کنه. دا اوس چې زه بېرته لاړ شم، نو کېدی شي راساً زندان ته لاړ شم او یا هم څو ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته زندان ته لاړ شم، زه اوس زندان سره داسې عادت شوی یم، لکه یو تبلیغي چې پر تبلیغ روږدی شوی وي.

د عارف افغان ټولې وړاندوینې رښـــتیا شـــوې، هغه څه موده وړاندې یو ځل بیا زنداني شـــو، کله چې له زندانه را ووت، نو د ظالم دښمن په ګولیو وویشتل شو او د سختو ټپونو له امله د تل لپاره له موږه جلا شو، نور به نه هغه عارف وزیر وي، نه به د هغه جګه شمله وي، نه د هغه شخ برېتونه، نه هغه هسک سر او نه هغه مغرور پکول. عارف ورور مې لاړ، عارف ورور مې ســـیند یووړ، هغه خو دلته په غونډه کې زما لاسونه جګ کړل، ده به زړه کې ویل چې دا لاســونه به یو وخت زما ژغورنې ته را ورســېږي، خو کله چې پر هغه د مرمیو باران وو، زما لاســـونه لنډ وو، زما لاســـونه مړاوي وو، کله چې د هغه له رګونو وینه روانه وه، زما وینه بېوسه وه، هغه ته و نه رسېدله، د هغه رګونه بې روحه شول .

ای زما مېړوره، برېتوره او اندامورە وروره! تـه خو د دردونو پـه مقابل کې کې ســـخت مقاوم وې، خو دا ځل لکه چې دښـــمن د زهرو په ګولیو ویشـــتلی وې، څومره به په وجود تاو راتاو شـــوی یې؟ څوک به دې ســـترګو ته ودرېدلي وي؟ خپل ورونه، عزیران، د مبـارزې ملګري؟ ای زمـا مبـارزه وروره! تـه خو د ګیلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوسـۍ سـرۍ نه وې، د مایوسـۍ دا خبره خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلي چې :

پربېږدئ چې خړ سېلاب مې یوسي

په لامبوزن جانان مې ډېره نازېدمه

وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه، ګیله دې حق ده، خو ګوره چې هلته دې لیدو ته درغلم مخ راڅخه وانړوې، هماغسې غېږه به را کوې چې پر لومړي ځل دې راکړې وه، تندی دې ښـــکلوم زما مبارزه وروره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (٦) مه چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سولې بحث چې کېږي بايد د افرادو، ګوندونو، ډلو ټپلو تر تعريفونو، ليدلوريو او کتو پورته مطالعه او وڅېړل شي. سوله زموږ پرون ضرورت هم و، د نن هم دی او د سبا به هم وي، خو داسې ډلې شته چې نه يې پرون سوله غوښتله، نه يې نن

غوارې او نه به يې هم سبا ته وغواړي، نو ځکه خو د سولې په باب د عام ولس او جګړه مارو ډلو تر منځ د نظر او عمل اختلاف موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس راځو په افغانســتان کې د جګړې د ګټنې څرنګوالي ته :چا، چېرې او څنګه جګړه ګټلې ده؟

د افغانســتان په تاريخ کې د جګړې عمومي قاعده او فورمول دا دی چې تقريبـا" ټولې هغـه جګړې افغـانـانو ګټلې چې د دين او مذهب په نامه يې کړې دي .د مرهټه وو، انګرېزانو، شــوروي او اوس د امريکې خلاف يې جنګونه غوره مثالونه دي او نږدې ټول هغه جنګونه يې بايلولي چې دوی له هممذهبو مســلمانانو ســره کړي دي. څرګندې بېلګې يې د روښــان، خوشــال، ايمل خان او نور تحريکونه دي چې د همدينه مغلو پر وړاندې جنګېدل .

اوس طالبان د مذهبي جنګ پر دريځ ولاړ دي، دا چې دوی په

دې حالت کې په حقه دي او که نه دي، هېواد ته ګټه لري او که نه؟ دا يو بېل ســوال دی چې جلا بحث غواړي، خو دوی اوس د يو مـذهبي تلقين او انګېزې لـه مخې جګړه کوي، چې دوی ورتـه جهاد وايي. په مقابل کې يې جنګېدونکي ســرتېري يو څه ملي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څه د ولسـواکۍ شـعاري روحيه لري، چې دا حالت د مذهبي روحيې پر وړاندې، زموږ په شـان په يوه مذهبي ټولنه کې د جنګ توان نه لري. دولتي عســکر مجبور دي د څو تنو نامتجانســو واکمنو د قدرت د ابقا لپاره قرباني شـي او له يو ټاکلي معاش پرته نور کوم غټ امتياز ورته نه تر ســترګو کېږي. البته ګڼ شــمېر سرتېرو کې د وطنپالنې روحيه هم په څپو ده، خو دا روحيه هم په حـکـومـت کـې د واکمن فسـاد له امله تر ســخــت رواني فشــارلاندې ده، په مقابل کې طالب که دلتـه څـه لري کنـه

خو د حورو او غلمانو په مينه مســت او د جنت د لايتناهي امتياز په لټه کې دی. د دولت اردو د يو منظم او با مســوليته لښــکر په توګه چې هم بايد عامه نظم وســاتي او هم ټولګټي تاسيســات، په يو خورا مشــکل دريځ کې ده. په مقابل کې طالبان د يوې بې مســـوليته او ناثابتې چريکې ډلې په توګه د دې وس لري چې په کمو تلفاتو او کم لګښــت هر ډول تخريبي عمل تر ســره کړي. د ساري په توګه د کابل ـــ جلال اباد د لارې د امنيت د تامين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زرګونو دولتي ځواکونو ته اړتيا ده، خو د ناامنۍ او اخلال لپاره يې يوازې پنځه تنه طالبان بس دي. دغه راز پر همدې لاره د يو پول د جوړېدو لپاره مليونونو ډالرو او کلونو وخت ته اړتيا ده، خو مخربين بيا خپل کار يوازې په سلو ډالرو په لسو دقيقوکې تر سره کولای شي .د اوسنۍ جګړې په ترڅ کې پر اقتصادي زيانونو سربېره هره ورځ د جګړې د انساني قربانيو کچه لږ تر لږه پنځه سوه کسانو ته رسېږي. دا چې دې جګړه کې څوک ملامت دی که څوک سلامت؟ دا پوښتنه يو بې طرفه هر اړخيز بحث ته اړتيا لري، خو اوس مو ږ په داسې يو حالت کې يو مخکې تر دې چې د تور او سپين د معلومولو حد ته ورسېږو، اول بايد د جګړې د بندولو پر لارو چارو غور وکړو. د يو بامسووليته دردېدلي افغان په توګه مې خپل افغاني مسووليت وګاڼه چې د سولې لپاره لارې ګودرې وګورو. لومړی مې د حکومت په استازۍ د ملي امنيت شورا سلاکار ښاغلي (ډاکټر حمدالله محب) او ځينو نورو دولتي چارواکو سره خبرې وکړې او ورته ومې ويل چې کېدی شي له څو تنو نورو افغانانو سره يو ځای قطر کې طالبانو سره وګورو او د سولې په باب د هغوی پر نظرياتو پوه شو، د هغوی نظربات تاسو او د تاسو بيا هغوی ته ورسوو، که خدای وکړي ورو ورو د دواړو خواوو په نظرياتو کې نرمښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشــي او يوه افغاني حل لاره راووځي، خو مشــوره مې درســره ځکه وکړه چې که ستاسې خوښه نه وي، نو زه دې غونډې ته نه ځم، خو پر بل چا هم

د تــګ او نــه تــګ ټينګار نه کوم، داسې نه وي چې هلته زه د سولې او وطن د خير لپاره لاړ شــــم او بيا دلته ســــتاســــې اومغلن خياطان کنځلو ته کش ورکړي. د دې خياطانو سابه خو زه په مالګه کولای شم، خو دلته بيا مشکل دا دی چې د دې ډول جنجالونو ګټه بيا تاسو سره په حکومت کې شــاملو جنګســالارانو ته ځي. زه نه غوارم چې له دې ناندريو هغوی ګټه پورته کړي.

ډاکتر صيب محب ما ته په ډېره سړه سينه وويل، چې لاړ شه د جمهور رييس په استازی هم درته وايم چې لاړ شه، دولت د دې خبرو ملاتړ کوي او دا يو ښه کار دی، هيله ده چې دا خبرې نورو خبرو ته لاره اواره کړي .

موږ له نورو ملګرو سره چې هر يو د خپل ځان استازولي کوله، په قطر کې له طالبانو سره وکتل، ښې تفصيلي خبرې مو ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړې، خوږې او ترخې ټولې خبرې په کې تبادله شـــوې .طالبان که څه هم له لرې یوازې جنګي او مذهبي ډله ښـــکاري، خو سخت د جرګو او مرکو او د دوی په اصطلاح د انډیوالی خلک دي، زموږ ترخې خبرې یې هم وزغملې او پـه اتو مـادو کې مو ترې یو لیکلی ژمنلیک تر لاســه کړ. له طالبانو ســره د خبرو تر ټولو مرکزي ټکې دا وو چې د امریکـایـانو تر احتمـالي وتلو وروسته د ډاکتر نجیب د وخت په شان باید یو ځل بیا حکومت او پوځ و نه پاشل شي، بیا خپلمنځي جنـګ او دغـه راز د ایران او پـاکســتـان نیابتي جګړه پیل نه شي .د پوځ او حکومت اساسات باید جوړ پاتې شـــي او تېر

حالات باید په هېڅ ډول تکرار نه شي. دې اصل سره طالبان هم موافق وو، خو ویې ویل چې دا ټول مســـایل به په بین الافغاني خبرو کې څېړو، خو په هېڅ وجه د دې اجازه نـه ورکوو چې د نویمو کلونو پېښــې بیا تکرار شـــي. د طالبانو ډېرې نورې خبرې هم وې چې د افغان حکومت او په هغه کې د راټاله شـــویو ډلو له نظریاتو سره یې جوت توپیر او اختلاف درلود، خو موږ ته له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلســـونو دا پته ولګېده چې که افغانان د زړه له کومې خبرو ته کېني، نو که هر څومره سخته غوټه وي دوی ورته یوه حل لاره را ایســـتلای شـــي. همدې هیلو ســـره کابل ته راغلو، د یو خبري کنفرانس لـه لارې مو د دې خبرو جزیات لـه هېوادوالو ســـره شـــریک کړل او د دې تر څنګ مو خپل یو تحلیل هم ور ســـره ملګری کړ، له ښـاغلي محب سـره مې یو ځل بیا وکتل، دا تحلیل او د خبرو اترو جزیات مې ورسر شریک کړل، ځینو نورو دولتي چارواکو، پخواني ولســـمشـــرحامد کرزي، محمد حنیف اتمر او ځینو نورو ســـیاســـیونو ته، چې لېوالتیا یې لرله، ټولو ته مې ورته جزیات ور کړل. خو کابل ته زموږ له راتګ سـره سـم د بېلابېلو کنځلامارانو د کنځلو باران پیل شـو او بیا تر ننه پورې دوام لري، ولې؟ دا جرم مو کړی چې طالبانو ســـره مو کتلي دي. هغه هم د سولې لپاره. که طالبانو سره کتنه هغه هم د سولې لپاره کوم جرم وي، نو دا جرم خو تر ټولو دمخه احمدشـــاه مســـعود کړی چې میدانشـــهر کې یې طالبانو ســـره وکتل، بیا اشـــرف غني ورســـره پر (۲۰۱٤ م) کال پټ په دوبۍ کې وکتل او هغوی ســـره یې پخې ژمنې وکړې، خو هېڅکله یې عملي نه کړې.معصـوم سـتانیکزي، اکرم خپلواک او نورو دولتي مامورینو څو څو ځله پټ له طالبانو سره کتلي، خو نه یې ولس، نه یې د ولس استازي او نه یې رسنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جزياتو خبر کړي دي، د نظار شـــورا او د ټلوالې نورو غړو هم له طالبانو پټې ليدنې کتنې لرلې دي، خو چې موږ ورســـــره وکتل، هغه هم د سولې په خاطر، نو د کنځلو باران شروع شو. پټه دې پاتې نه وي چې ما او ډاکتر صـــيب غني پر (۲۰۱۴ م) کال د ده په کور کې د ولســـــمشـــــرۍ تر ټاکنو وړاندې د ده د احتمالي برياليتوب په حالت کې له طالبانو ســـــره د خبرو پر ميکانيزم هر اړخيزې خبرې کړې وې او هغه مهال ده زما ټول نظريات په ورين تندي ومنل او ويې ويل چې دا ډېر دقيق دي او عملي جنبه لري.خو اوس له طالبانو سره يوازې د سولې په خبرو موږ سوچه طالبان شـــولو؟ بله ورځ به وايې چې تاســـې شـــوراى نظار کې هم ياســـتئ، ځکه چې عبدالله ســـــره مو د ملي هويت د تذکرو په باب کتلي وو. خو دوى چې ور ســـــره شـــپږ کاله د ګډوله حکومت تر برستنې لاندې تېر کړل، هغه عيب نه دى.

موږ ته د طالبانو د ترخه نظام وخت هم ښـــــه ياد دى، خو که دا نظام هر څومره تريخ و، بيا هم د جمعيت تر شـــر او فســـاده ډېر ښـــه و .په شـلو کلونو کې مو د ورســـتې او کرېږ وړې وارد شـوې ديموکراســـۍ تر چتر لاندې د بېلابېلو لنډغرو واکمني هم وليدله، ان چې د دوو منتخبو جمهور رييســـــانو عکســـــونه يې د دوى د سترګو پر وړاندې په ګوليو و ويشتل، خو دوى پورته ورته نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتلای، خو موږ په تش لاس او د خپل ولس په همت د لنډغرو مخ ته ودرېدلو او د دې ښــاغلو ملاتړ مو هم وکړ .تاریخ دا ټول هر څه څاري. موږ طالبانو سره ځکه وکتل چې د نظام د اډانې او پاشنې مخه ونیسو، که د سولې خبرې بریالۍ نه شي او طالبان د جنګ له لارې واک ته ورســي، نو یو ځل بیا به د نویمو میلادي کلونو کیسه تکرار شي، بیا به جګړه وي او بیا به مهاجرتونه، خو که طالب د ســولې له لارې راشــي او ټول په ګډه داســې یو نظام جوړ کړي چې نه په کې دا ورسته او چینجه دیموکراسي وي او نه د طالبانو داســې اســلامي امارت چې له طالب پرته په کې نور په نوم مســـلمان ته ځای نه وي؛ میم زر ما ټوله د ملا. نو که یو منځنی حد وي داسې یو حالت به د ولس په ګټه وي.

ځینې کرایي لیکوال او اومغلن غربپلوي لا پـه کې دا خبره هم تاووي چې څنګه کېدی شـــي یون دې پر یو وخت هم د طالبانو پلوی وي او هم د پښـــتون ژغورنې غورځنـګ؟؟ دا خو دواړه متضاد حرکتونه دي، اول تاسو ته چا ویلي چې زه د طالبانو پلوی یم، زه نه طالب یم او نه د طالبانو پلوی، خو په زغرده وایم چې زه د پښـــتون ژغورنې غورځنګ کلک ملاتړی یم، طالبانو ســره مې په دې خاطر وکتل چې دغه ګډوله او وروســـت حکومت د بهرنیانو له مرستې پرته خپله بقا نه شـي ســاتلی، که طالبان یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور ونیسي هر څه به ګډوډ وشي. د دې حکومت حالت ته چې سـړی ګوري دا ګومان یې پر پاخه باور بدلیږي چې که بهرنیان ووتل او خبره جګړې ته لاړه، نو داسې یو حالت د طالبانو په ګټه تمامېدی شي، خو د ولس په ګټه نه. دا پوځ فکر نه کوم چې بیا د امرالله ،عبـدالله ،ډاکتر غني، محقق ،خلیلي ،عطـا او څو نور غربځپلو د مستیو د تامین لپاره قرباني ورکړي .زما له زړه نه وینه څاڅي چې د خپل پوځ د ښېـــتر ښېـــتر او ګلاب ګلاب ځوانانو جنازې ووینم، پر تنکیو تنکیو طالبانو مې هم زړه سـوزي چې ولې بې ځایه قرباني شي .

یوه ورځ راته یو پښتواني طالب پټ په غور کې وویـل، کلـه چې موږ پـه پاکستان کې سبقان ویل، نو د هغوی پوځ چې بـه دې لیـدی پـاکې پـاکې دریشـیانې به یې اغوسـتې وې، ما ته به ارمان راغی چې کاشـکې موږ هم یو وخت داســې ښــکلی پوځ ولرو، هغه وخت کابل کې تنظیمي جنګونه وو، زموږ پوځ پاشـل شـوی و، اوس چې کابل کې دا ښـــکلي او لوکس پوځیان ګورم مینه مې پرې ماتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دغسې یو افغانستان غواړم چې طالب مشران دې هم لکه دا نور تنظیمي مشـــران په حکومت کې ونډوال وي او واړه طالبان دې بالا خپل سبقان پوره کړي او زموږ پوځ دې لاپسې اصلاح او غښتلی شي .که چېرته زموږ پوځ په کورنۍ جګړه کې راګیر نه وای او یوازې پاکســـتان ته اوزګار وای، نو بیا پاکســـتان راڅخه اویازره بېګناه پښتانه شهیدانولای شول؟؟که رابطو او پېغورونو ته دوام ورکړو، نو دلته هېڅ داسې ممیز نه شته چې ببخ کې ډکی و نه لري. پر طالبانو تر ډېره حده د پاکســـتان د ملاتړ تور دی او پر دې نورو واکمنو بیا د څلوېښـــتو نورو هېوادونو.که یوه شـــېبه فکر وکړو، دا څلوېښـــــت هېوادونـه د طالبـانو پلوی وکړي او پاکســـتان د دې حکومتي چارواکو، نو د دې حکومتي چارواکو بســـترې به جېرته پرتې وي؟ دلته باید دا واقعیت ومنو چې دلته ضـــرور څه داســې نقیصـــې شـــته چې دوی له دې دومره نړیوال ملاتړ سره سره بیا هم د پاکستان یو جاسوسي سازمان ته غاښ ماتوونکی ځواب ور نـه کړای شـــو. پـه محقق،عبدالله ،خلیلي، رباني او نورو دا ځواب ورکوئ؟ عجیبه خبره دا ده چې د جنګ او ســـولې ،ابادۍ او بربادۍ، خپلواکۍ او بلواکۍ د توراوي او سپیناوي کیلیانې له همدغو ښاغلو سره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک چې د جنګ د ګرمولو خبرې کوي هغوی یو هم د جګړې لومړی کرښــه نه ده لیدلې، له طالبانو یې د ځان لپاره یوه عـایداتي پروژه جوړه کړې، لـه امریکـا څخـه چغې وهي ورځئ پرې، که تاسې رښتیا هم د جنګ دومره شوقیان او مېړني یاست نو راشئ د جنګ لومړی کرښې ته لاړ شئ، بیا مو پر فیسبوک د خپلې بهادری اصـلي تصـویر هم واچوئ، د جنګ خبرې خوږې وي، خو ډګر او عمـل یې ډېر تریخ وي.کلـه چې درجن درجن جنګســـالاران د حکومـت پر مهمو څوکیو واکمن وي، نو بیـا طالبانو ته ولې قانون او ولســـواکي پلمه شـــي؟ ایا ملا عمر او قومندان دادالله تر رباني، مســـعود، دوســـتم ،ســـیاف، مزاري ،حـکـمـتـیـار او نـورو ډېـرو زیـات دا وطـن وران کـړی، ایـا (ای،ایس،ای) ســـره یې تر دوی زیات روابط درلودل؟ اصـــلي انصـاف خو به دا وای چې دوی او دوی ته ورته نور جنګیالي یو هم په حکومت کې نه وای، خو چې تر ټولو ســتر خاینین تر ټولو زیات په درانه نامه یادېږي، نو دلته بیا د حقیقت بیان ته ډېره اړتیا پیښېـــږي. بیا هم تر ټولو لومړی افغانســـتان، بیا ســوله او بیا لوی افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی افغانستان داعیه به پالو

(ملي مبارزینو ته یو ډاډ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

که څه هم ما هېڅکله نه دي غوښـــتي چې د ځینو مغرضـــو اشخاصو ورو او غټو غرضي نیوکو ته ځوابونه ورکړم، خو بیا هم د دې لپاره چې د ځینو حشـــراتو پر مکروبونو د ذهني روښـــانتیا دوا پاشـــي وشـــي او د هغو ځینې څرګند او ناڅرګند مکروب له منځه ولاړ شي، ښه ده چې څو ټکي روښانه کړم:

څو موده وړاندې شـهید عارف او څو نور ملګري کابل ته راغلي وو. ما د پښـتونولۍ او افغانیت د دود له مخې دوی ته مېلمسـتیا وکړه او هم مې ورته په ژوندون تلوېزیون کې د نظریاتو د اظهار په خاطر غونډه جوړه کړه. دا ډول غونډه یوازې د عارف وزیر لپاره نه وه جوړه شوې، بلکې تر دې دمخه هم چې له پښـتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه هر یو ملي او فرهنګي شـــخصـــیت راغلی، هر یو ته مو مېلمستیا کړې او د هغو یادونه او نمانځنه مو کړې ده، د حسـینه ګل تنها، اباســین یوســفزي، د پاچاخان، حمزه بابا، غني خان او

نورو ګڼو شـخصـیتونو قدرداني، یادونه او نمانځنه مو کړې ده. د یوازیني رســنیز مرکز په توګه مو د پښــتنو او بلوڅو د پیوســتون ورځ هېڅکله له یاده نه ده ویســـتلې او همدارنګه په کوزه پښــتونخوا کې چې هر ډول پېښــه، پخوانۍ او یا حال کې پېښــه شـــوې، موږ د هغو اړوند پروګرامونه جوړ کړي دي. هغه وخت چې د پښــتون ژغورنې غورځنګ لومړنۍ مظاهرې پیل شـــوې، دلته یې لا چا په اړه فکر هم نه شـــو کولای او دا مهال یې ان د (پښــتون تحفظ مومنټ) نوم هم نه وه غوره کړی چې موږ یې په ژوندون ټلوېزیون کې د تائید په ملاتړ درنه غونډه جوړه کړه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسـي جرګې زړور او ژبور وکیل؛ عبیدالله بارکزي او د وردګو د ټولنیزې سـرتاسـري شـورا رییس؛ ډاکتر ضـیاءالدین کمال په کې اورنۍ ویناوې وکړې. ورپسـې متصـل مو په ننګرهار کې بله لویه غونډه وکړه. کله چې د پښتون ژغورنې غورځنګ ورو ورو خپله بڼه څرګنده کړه، نو بیا مو له نورو ملګرو سـره یو ځای، په کندهار، لغمان، کونړ او نورو ولایتونو کې غونډې جوړې کړې، کله چې غورځنګ عام شو، بیا مو هم د شهید ارمان لوڼي او خړ کمر د شـهیدانو په باب درنې غونډې وکړې، دغه راز د پښـتون ژغورنې غورځنګ اکثره غونډې مو په مستقیم او نا مستقیم ډول خپرې کړې او هم مو د دوی د نورو پلویـانو تـائیـدي او ملاتړ غونډې تر خبري پوښښ لاندې راوستې او هم مو د دوی په باب مستقل راپورتاژونه خپاره کړل، لنډه دا چې هېڅ رسنۍ، ګوند او ډلې د پښـتون ژغورنې غورځنګ په تائید کې دومره منظمې او متواترې غونـډې نـه دي جوړې کړي، لکـه موږ او زموږ ملګرو چې جوړې کړې دي. په همدې خاطر خو یې ان د پاکسـتان د پوځ ویاند (اصف غفور) حساسیت هم راوپاروه. په همدې بهیر کې مشـال خان ټکر هم کابل ته راغی، د هغه د نظریانو د اظهار لپاره مو یوه درنه غونډه جوړه کړه او ددې ترڅنګ مو د نږدې (٦ زره) مخونو په شـمېر د کوزې پښـتونخوا د نوموتو لیکوالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار چاپ کړل. زموږ مبارزه یو اوږد تسلسل لري چې یوازې پښتون ژغورنې غورځنګ سره اړه نه لري، تر هغه وړاندې هم وه، اوس هم شته او که ژوند و سبا به هم وي. په مجموعي ډول د ټولو هغو لویو وړو غونډو، یادونو، نمانځنو او خپرونو شمېر چې موږ د خپل محکوم افغانستان د ولسونو لپاره ترسره کړې، شمېر یې تر (۵۰۰) بېلابېلو کارونو اوړي. دا هغه کار دی چې چا کړی وي زور یې ورته معلومېږي. څلوېښت کاله وروسته مو په پښتونستان واټ کې د پښتونستان لوحه ولګوله چې د پښتنو او ناپښتنو ستمیانو له خوا په ګڼ شمېر کنځلو بدرګه شوم. په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او کلتور او قبایلو وزارتونو وزیران پښتانه وو، خو دا جرئت یې نه شو کولای چې دې قانوني کار او حق ته وړاندې شي. موږ دا کارونه د دې لپاره نه کوو چې چاته ځان وښیو او یا له خپل قام څخه شاباسې واخلم. ځکه زما قوم دومره مظلوم شوی چې د شاباسي وس هم په کې پاتې نه دی. خو دا به هم بې انصافي وي چې نظار شورا او د دوی کدو کربلې تالیخیو ته هر څه په ډاګ پرېږدو چې دوی پرې خاورې واړوي او حقیقتونو ته بل رنګ ورکړي. موږ چې د خپل فکر او قلم په زور دلته د پښتنو اصلي دښمنانو ته ماتې ورکړې، نو د هغو پاتې شوني او پرکټیان بیا د چا زامن دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره عارف شهید ته رالنډوم، کله چې په ژوندون کې ورته غونډه جوړه شــوه، عارف وزیر، ایاز وزیر او نورو ملګرو په‌کې ښــې په زغرده خبرې وکړې، تر غونډې وروســته ما عارف وزیر ته وویل چې خبرې ښــــې وې، خو که دې زړه وي یو څه برخه به یې ترې وباسم، ځکه چې خطرناکې راته ښکاره شوې، هغه وویل، خبرې مې کټ نه‌کړې، زه چې د خپل پلار او نیکه په وطن‌کې په زغرده ونه غږېږم، نو بیا به چېرته وغږېږم؟ خو دې سره سره مې بیا هم د یو څو کلمو یادښت ایډیټ ته ورکړ چې دا ترې لرې کړئ. هغه مســتقیماً پر ځینو هغو اشــخاصــو نیوکه وه چې دده دوســتان هم وو.

عارف وزیر ماته وویل چې دا خبرې خو زه هلته هم‌کوم، مخامخ یې ورته‌کوم، کله یې چې لاس راباندې بر شـــــي وژني مې، دې خبرو پسې نه ګرځي. خبره تېره شوه، غونډه هم نشر شوه، بیا د جمهور رییس د لوړې مراســــم وو، هلته هم ده ګډون کړی و، د غونډې په وروســــتیو شــــېبو کې څو توغندي راغلل، د غونډې شاوخوا ساحو کې ولګېدل، سخت بد اوازونه یې وکړل، عارف وزیر د غونـډې په اول کتار کې نـاســــت و او زه د غونـډې په وروستي کتار کې ناست وم، خلک داسې وترهېدل، لکه په مرغیو چې ډز وشـــــي، هغو خلکو تر ټولو زیاتې منډې ووهلې چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنيو کې همېشه د جنګ د ګرمولو ترانې غږوي. دې وخت کې عارف افغان پورته شــو، خلکو ته يې وويل کېنئ کېنئ پر خپل ځای کېنئ، هېڅ خبره نه ده، پنجاب مورږ په دې ډزو نه شـــي ډارولی، دې ډزو ســره مورږ بلد يو، هره ورځ مورږ دا ډزې اورو. دې اواز سره خلک بېرته راټول شول، ورو ورو فضا ارامه شوه، جمهور رييس خپلې وينا ته دوام ورکړ.

پر سبا مو سرينا هوټل کې د سوداګرۍ د اتاقونو له ملګرو سره يوځای د پښــتون ژغورنې غورځنګ مشــرتابه غړو او له کوزې پښــتونخوا څخه نورو راغلو دوســتانو ته په ســرينا هوټل کې يوه درنه او پرتمينه غونډه جوړه کړه؛ له ملي ولولو او وينا ډکه يوه غونډه، هغه غونډه هم په بشپړ ډول له ژوندون څخه نشر شوه، ملګري ټول خپلو ســيمو تــه ورســـېدل، د هر يو احوال مو واخيســـت. لکه څنګه چې عارف افغان وړاندوينه کړې وه، څو ورځې وروســته د پوليســو له خوا ونيول شــو، بيا جېل ته يوړل شو. بيا بېرته ايله شو او تر هغه وروسته دغه ناوړه پېښه رامنځته شــوه. کله چې دا پېښــه رامنځته شــوه نو زه او زما کورنۍ پرې دومره ځوربېدلي يو چې تر علي وزير که زيات نه يو دردېدلي، نو کم خو هم نه يو دردېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس ګورم چې د نظار شــورا يو شــمېر پخواني تاليختي چې نوې نوې يې د پښــتو او پښــتونولۍ ســريندې شــروع کړي او يو شــمېر نور کم معلوماته اشــخاص هم ورســره يو ځای شــوي او غواړي چې دې مسئلې ته داسې رنګ ورکړي چې ګنې که عارف افغان ژوندون تلوېزيون ته نه وای راغلی، نو دی به نه شــهيدېده، دوی د هغه پر شــهادت خفه نه دي، خو اوس غواړي چې د هغه له ســپېڅلي شــهادت څخه د پښــتنو د يو بل شــعوري مرکز د بدنامولو لپاره يو ډول ناوړه ګټه پورته کړي، دا هغه ارمان دی چې د دې مرکز پر وړاندې يې د (ای ايس ای) سازمان او د نظار شــورا ډله لري. د تېرو لســو کلونو په بهير کې زما ټوله انرژي د دې پرځای چې د ټلوېزيون پر خپرونو ولګي، پر دې مصــرف شــوې، چې څنګه پر دې مرکز د نظار شــورا او (ای ايس ای) د بريدونو مخه ونيســم. د همدې مرکز او د هوتخېلو د درانه قوم او يو شــمېر نورو شــعوري مبارزينو د مبارزو برکت دی چې ښــاغلی غني اوس د قدرت پر ګدۍ ناســت دی. يو وخت داســې هم و چې د ډاکتر غني پر کور د لنډغرو د بريد خطر نه و، خو ژوندون تلوېزيون ته دا خطر هر وخت محسوس و. پښتانه او په ټوله کې لر او بر افغانان اوس دوه اساسي دښمنان لري؛ ترکرښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوا د پاکستان (ای ایس ای) او تر کربښې دې خوا نظار شورا او د شـــمالټلوالې لنډغر دي. نور فرعي قوتونه او اشـــخاص بيا د همدې دوو عناصـــرو پر محور راڅرخي. دوی افغانســـتان کې هېڅکله قوي مرکزي نظام نه غواړي، ځکه که دلته يو قوي مرکزي نظام جوړ شـي، بيا د محکوم افغانسـتان د ازادېدو داعيه په اسـانۍ سـره تعقيبېدلای شـي. د پنجاب اداره د دې ګواښ له امله دلته يو سـست او بې ثباته حکومت غواړي او د نظار شورا، جمعيـت، ســـتم او نورې ډلې بيـا وايي که چېرې دلتـه يو قوي مرکزي نظام جوړ شـو، نو بيا خو موږ اوسـنی شـان او شـوکت نه شـو ترلاسـه کولای او بيا خو که لر او بر افغان سـره يوځای شـي، نو موږ خو په درياب کې يو څاڅکی يو. نو ځکه خو دوی په هره برخه کې کرايي او اجرتي کسـان ګومارلي چې د ملتپالو افغانانو پر وړاندې ذهنونه ګډوډ کړي. عجيبه پوښتنه خو دا ده چې د عارف وزير د شـــهادت لپاره ژوندون ټلوېزيون ته راتګ او خبرې پلمه کېږي او دا ورته خطر ګڼل کېږي، خو ارګ ته تګ او هلته خبرې بيا ورتـه د خطر زنـګ نـه وي؟ له دې څخه معلومېږي چې (ای ايس ای) او نظار شورا ژوندون ټلوېزيون خپل اصلي دښمن ګڼي، نه ارګ او يا يې له ارګ څخه هېڅ حيا نه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښــاغلي عبيدالله بارکزي او ډاکتر کمال هم دلته د کوزو پښــتنو ملاتړ غونډه کې توندې ويناوې کړې وې، هغوی هم په بېلابېلو پېښو کې شهيدان شول، ياني که هغه هم دلته نه وای راغلي، نو نه به شــهيدانېدل؟ په کوزه پښــتونخوا کې د پاکســتان د پوځ له خوا (۷۵ زره) پښتانه شهيدان شول، هغه ټول دلته ژوندون ته راغلي وو؟ ارمان لونی، طاهر داوړ او د خړ کمر پښــتانه چې شــهيدان شــول، هغوی هم ژوندون ته راغلي وو؟ که ژوندون ته راتګ او دلته خبرې (ای ايس ای) ته دومره غټ خطر وي چې د هغوی کســـانو د مرګ په بيه تماميږي چې دلته راغلي دي. نو بيا خو همدا د پښـــتنو د يو ســـتر ملي مرکز په توګه ومنئ، تخريبوئ يې ولې او ټاپې پرې ولې لګوئ .

بله خبره داده چې موږ دلته د کوم بل پښـــتون مخه نيولې چې له کوزې پښــتونخوا څخه پښــتانه مه رابولئ او دلته ورته غونډې مه جوړوئ؟ خو چې خپله درکې متره نه شــته، د نورو د کار مخې ته ولې خنډونه جوړوئ؟

حقيقت دا دی، چې زموږ شعوري مبارزه د (ای ايس ای) او نظار شورا د ګډو جاسوسانو پر زړه نه اوارېږي، له دغه مرکزه د پښتنو د مظلوميت غږ اوچتېږي، اوس غواړي په څه ډول د دې مبارزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ پیکه کړي. نو ځکه مې دغه وضــاحت ضــرور وګاڼه. زموږ مبارزه دلته د دغو دوو وینو څښونکو او افغان ضد سازمانونو پر وړاندې روانه ده، واړه چنې یې موږ ته کوم ارزښـــت نه لري، خو اوس او راتلونکې نســـل ته ددې وضـــاحت په کار و چې موږ په ډېرو کمو امکاناتو د دغســـې کړیو پر وړاندې خپلې مبارزې ته دوام ورکړی دی، نو تاسې باید خپل دښـمن ته په ډېر دقت سـره متوجه اوسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حساسیت راپاروي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په پښتنو کې یو شمېر داسې اشخاص شته، چې تر سقاویانو، ستمیانو، پنجابیانو، ګل خانانو او د پښتنو تر بل هر مخالف هم زیات پښتنو ته په ډېر زیان تمام شوي او ډېر زیات خطرناک تمامېږي. دا خلک مضر احتیاط کاري او مصلحتي پښتانه دي. دوی د پښتنو هر انساني حق د مصلحت تر عنوان لاندې دفن کړی او هر روا غږ یې د مصلحت په چاړه وژلی دی. دوی شعوري پښتانه په همدې نامه کار او فعالیت ته نه دي پرې ایښي، چې ستاسې کار حساسیت را پاروي او مور ته دښمني زیاتوئ. د دوی احساس تر دې حده د بې غیرتۍ کچې ته ور رسېدلی، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅکله د هغو پښتنو ضد لنډغرو پر ضد نه راپورته کېږي چې تل د پښتنو پر حقه حقوقو تېری کوي، خو په دې وخت کې که کوم با احساسه پښتون افغان ګردنۍ پر غاړه کړه،قلم يې تر ګوتو کړ او د پښتنو د مظلوميت غږ يې اوچت کړ، نو دوی يو دم را

ويښ شي، خولې وازې کړي او دا خبره غبرګه کړي چې دا کار حساسيت را پاروي، دا خو دې قوم ته دښمني زېږوي، دا خو دا نور حساسوي. دوه سوه تورونه به پر هغه مبارز پورې کړي او هغه نه يوازې په خپل کار کې ټکنی کړي، بلکې په کمسواده او نالوستې افغاني ټولنه کې يې شخصيت هم ورته متنارع او د فعاليت مخه يې هم ورته ډب کړي، دوی تر هغه حده پورې په بې غيرتۍ کې ډوب دي چې يو څوک يې پر عزت تېری کوي او ده تومانچه د ځان ښودنې لپاره تر ملا تړلې وي، خو هغې ته لاس نه کوي، وايي دا مې سختې ورځې ته ساتلې ده. دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه د تاریخ په بهیر کې شاته ساتل شوي، د دغسې بې غیرته پښتنو له لاسه دي. دا ډول پښتانه د دغسې کرونا ناروغۍ مکروب ته ورته دي چې په سترګو نه ښکاري، خو تنفسي سستم

دې بندوي. دوی هم ظاهراً پښتانه دي، خو د تشخیص لپاره یې مونږ تر اوسه داسې واکسیین نه لرو چې دا له اصلي پښتنو څخه را جلا او درملنه یې وکړو. خبره نه اوږدوم، په یو مثال کې به دا ډول خلک یو څه څرګند کړم:

د پاکستان تر جوړېدو وروسته پر (۱۹۵۵م) کال په افغانستان کې یوه لویه جرګه جوړه شوه، دې جرګې پرېکړه وکړه چې د ډیورنډ تړون ملغی دی او افغان ولس ته د منلو وړ نه دی. تر هغې وروسته په جنترۍ کې له پښتنو او بلوڅو سره د پیوستون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ لیکل کېده، د کابل ښــار په زړه کې؛ ارک ته مخامخ یو لوی مرکزي واټ (د پښــتونســتان واټ) په نامه و نومول شــو او هر کال به د پښــتونســتان جشــن همدلته په پرتمینو مراســمو ســره نمانځل کېده. تر (۱۳۷۱ل) کال پورې دې لړۍ دوام پیدا کړ،

تر هغه وروسته بیا د دې ځای د نوم بدلولو هڅه وشوه؛ خیابان فردوســـي او پر نورو عربي او عجمي نومونو باندې غور وشــو، لوحه یې هم ورته ورکه کړه، نو ځکه خو ورو ورو په شـــعوري ډول هڅه وشوه چې ((د فواره اب))په نوم مشهوره شي.ما چې د دې تاریخي ځای د نوم بدلونې قصـــدي اومتواتره هڅه ولیده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د پښـــتنو له اکثرو مطرح شـــمله ورو، ږیرورو، برېتورو او ان قلموالو سـره مې خصـوصـي مشـوره وکړه، چا وویل دا وخت د دې خبرو نه دی، موږ او تاسـو باید اول جګړه پایته ورسـوو، چا ویل داکار اوسـمهال ملي وحدت ته زیان رسـوي، چا ویل زموږ دا نور ورونه به پر دې ســخت حســاس شـــي، هغوی به هم بیا داســـې ځلورې غواړي، چا وویل دا ډول کارونه د امن د وخت خبرې دي، چا وویل اول د طالب غم وخوره چې هغه جنګ بند کړي، چې دې کار ته زموږ پلمه برابره شـــي. لنډه دا چې د دنیا ټولې لانجمنې او نه عملي کېدونکې مسلې یې د پښتونستان واټ لوحې پورې وتړلې. مـا کـه هر څومره ورتـه وویـل چې دا نور کارونه دې لوحې پورې هېڅ اړه نه لري، دا خو یوازې یوه لوحه ده چې موږ غواړو پر خپل ځای ولګول شـــي. دې ځای ته خو نوی نوم نه ورکوو، خو همـدا یې نوم دی؛ پر همـدې نـامه بـاید ښـــاروالي او اطلاعاتو کلتور وزرات ورته لوحه جوړه کړي. عیناً لکه سـالنګ واټ او پنجشېر واټ ته چې لوحه ولګوو. نو که دا واټونه موږ د هغو په خپل نامه یادو کړو، مانا تعصـــب مو کړی؟ خو چا ته یې وایې؟ له مشـــورې څخه مشـــوره جوړه شـــوه چې غوټې پســـې بله غوټه زیاتېدله. په دې کې مې یوازې په خپل ســـر کار پیل کړ؛ لوحه لیکونکي او فلزکار سره مې خبره خلاصه کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی د خوښــې مطابق مې ورته اجوره ور کړه او په رڼا ورځ مې له نورو مبارزو ملګرو ســره لوحې ولګولې. ځینو ســتمیانو کنځلې وکړې او پښــې یې ودربولې، خو نورې اکثره کنځلې د پښتنو ستمیانو او همدغسې مضرو مصلحتي پښتنو او بیا پښتنو لیکوالو له خوا را حواله شوې. همدا به یې ویل چې دا د دولت، ښاروالۍ او کلتور وزارت کار دی، دی څه کاره دی، نه حکومتی مامور او مسول دی او نه کوم چارواکی، چې دی اوس د حکومت کارونه هم تر سره کوي؟ په داسې حال کې چې مونږ یادو ارګانونو ســره هم مشــوره کړې وه، خو ورته پلمې یې وکړې. بیا ما دې خلکو ته وویل چې زه(افغان بېسیم) یم. هغوی هم چې هر چېرته د کوم ځای له نامه ســره ســمه لوحه لګوي، خپله لوګو هم پرې لګوي، ځئ لاس مو خلاص چې څه کولای شئ!

اوس راځم بېرته خپلې موضوع ته : تر (۲۰۱٤ م)کال پورې دا لوحې جوړې او پر خپل ځای وې. کله چې پر یادکال د امرالله صــالح په ګډون ډاکتر عبدالله او د هغه نورو ملګرو دلته د ډاکتر غني د بریا پر ضــد مظاهره وکړه، دا لوحې یې زیانمنې کړې، بیا وروســته له دې ځایه ټولې شــوې. تر ننه شــپږکاله ووتل، خو پښـتونسـتان واټ بېرته د لوحې خاوند نه شو، په داسـې حال کې چې پـه دې موده کې د کلتور او قبـایلو وزارتونو ټول وزیران

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه وو او ګڼ شمېر نور ژبور، مخور او شمله ور پښتانه هم د واک پر ګدۍ ناست وو، د جمهور رييس شپږ نيم شلې مشاورين هم پښــتانه فرهنګيان دي. ما پر اکثرو غاړه خلاصــه کړې، خو يو هم د رســمي مکلفيت او ملي احســاس له مخې د دې زړه نه دی کړی چې ياد واټ ته لوحه جوړه کړي. ما څکه بيا دې کار ته نه دي دانګلي چې بيا دربانديې دوه زره توررونه پورې کوي، ما ويل چې زمونږ هر کار پســــې د تعصــــب ټاپه غوټه کېږي، دا ځل به تر شپږکلن څنډه وروسته داکار دغو بې تعصبه پښتنو ته حواله کړو، چې دوی يې له حساسيت پرته حل کړي. اوس نو ډېر ښه چانس دی؛ په داسې حال کې چې پاکســتان هم تيار ښــه منزوی شــوی، ښـــــه فرصـــــت دی، چې د قبايلو وزير دې هم يو ســـــتر جهادي شخصيت (ګل اغا شېرزی) وي، ياني دا چې هم دې (ګل) وي هم (اغا) او هم دې شېرزی(د زمري زوی) وي، د کلتور وزيره دې هم (حســينه ســاپی) وي، ياني هم دې (حســينه) وي او هم دې (ســاپی) وي، مرســتيال يې هم پوهاند وي، هم رســول او هم باوري وي.، (پوهاند رسول باوري)، څو کنځلمارې بې کلتوره کلتورې اتشــې دې هم ولري ،ښــاروال دې هم (داود ســـلطان زوی)وي، ياني هم دې خپله (داود) وي او هم (شـــــاه زاده)، د جمهور رييس، شـــپږ نيم شـــلې مشـــاورين چې هغو کې دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورپکي، زړور! او ژبور! پښـــتانه فرهنګیان شـــامل وي او خپله جمهور رییس دې هم (اشـــرف غني) وي، چې خپلـه دې هم (اشرف المخلوقات) وي او هم (عثمان غني)، پاکستان يې هم د نړۍ په کچه څنډېږي ته کړی وي او لکه (امیر کروړ) په یو تن له سلو جنګاورانو سـره جنګېږي، نو بيا غمه څه ده؟ په داسې حال کې نو مـا یون حقیر فقیر احقرالعبـاد تـه څـه اړتیـا ده چې بیـا حســـاســـیت راوپاروم؟ بیا د کنځلو څپو ته ځان مخامخ کړم؟ وګورم چې په راتلونکو لسو ورځو کې زموږ په نامه ناست دا بې تعصـــبه زمریان، دا یوه لوحه لګولی شـــي کنه؟ او کنه دا هم له عبدالله، طالبانو، او پاکستان سره د مذاکراتو یو جز ګڼي؟

ورونو! دا زموږ د واقعي ژونـد د کـارونو يو انځور و، نور ټول کـارونـه د همـدې یوې ښلګې پـه تلـه وتلئ، تر څو چې لـه دې مصـــلحتي کرونا څخه ځان ونه ژغورئ، همداســـې به په خپل وجود کې د ناڅرګند دښـمن له رنځه کړېږئ او حال به مو تر دې هم بدترېږي. نوره مو خپله خوښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اشــتباه يا تېروتنه د يو کس هغه عمل دی چې ضــرر په کې حتمي متصـــور وي، ياني تر خيانته يې د خطر کچه کمه ده، خو ضـــرر دی. تېروتنه کله کله بېرته جبرانېږي، خو خيانت بيا د جبران قابليت نه لري .اشتباه چې خپل وروستي حد ته ورسي او يا څو

ځله تکرار شي، نو بيا دخيانت حد ته رسېږي. سياستوال که وړه اشـــتباه هم وکړي، نو د خطر ګراف يې ډېر ژر د خيانت بريد ته پورته کېږي. کله کله دا تېروتنه دومره ګرمه وي چې نه يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملت د ســوځېدو په قیمت تمامه شــي، بلکې د هغه شــخص د بربادۍ او مرګ سبب هم شي.
د ډاکتر نجیب الله غټه تېروتنه دا وه چې د خپل منظم دوه ســوه کلن پوځ تر څنګ یې نا باوره سیمه ییزې ملېشې جوړې کړې او هم یې خاص ګارد او اســتخباراتي ارګان له ملت ضــد او پښــتون ضد عناصرو ډک کړ او خپل طبیعي متحدین یې له سیاسي او پوځي پلوه حاشــیې ته کړل. داکار د ده د کورنیو او بهرنیو مخالفینو له خوا د دې سبب شو چې لومړی د (شــهنواز تني) په نامه

یوې کودتا ته لاره اواره کړي او بیا نور پلانونه عملي کړي. تر دې کودتا وروســته د ډاکتر نجیب ټوله شــاو خوا د چپي ســتمي افکارو واکمنو محاصــره کړه، عبدالحمید محتاط چې د پنجشــېر اوسېدونکی او د مسعود خاص ارتباطي و، د ده مرستیال و، نبي عظیمي ،سید کیان، دوستم او د ستم او پرچم نورې پښتون ضد او هېواد ضــد ډلې په پوره واک کې وې، په پای کې ډاکتر نجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل حاکمیت کې له خپلو طبیعي متحدینو څخه دومره لرې شو چې همدې افغان ضد ډلو په اسانۍ سره له هوایي ډګره را وګرځاوه او بیا له هغه دردوونکي برخلیک سره مخامخ شو، چې نه یوازې دی او ورور یې قرباني شول، بلکې ټول افغانستان ور سره تباه شو. ډاکتر نجیب خپلې دې تېروتنې ته هغه وخت متوجه شو چې د ملګرو ملتو په دفتر کې یې د بندي په توګه شپې ورځې تېرولې، دی که دا مهال ډېر خواشینی هم و ،خو اوبه له ورخه تېرې وې.

د کرزي صیب تر مشرۍ لاندې د ده د حاکمیت په ټوله موده کې بیا هم اصلي واک د نظار شورا پر محور راڅرخېده، په پیل کې(اته سوه دوه دېرش)مهم ریاستونه یوازې د پنجشر درې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا په لاس کې وو، احمدضیا مسعود، قسیم فهیم، قانوني، امرالله صالح او نورو په کې د واک ژرنده چلوله.

کله چې ډاکتر اشـرف غني د (۲۰۱٤ م)کال ټاکنو ته ځان نوماند کړ، نو د ټولو هیله دا وه جې تر بریا وروســـته باید ژر تر ژره د نظار شــورا او بیا د ځینو نورو جنګســالارانو لمنه ټوله کړي. که څه هم دا مهال د غني په ټاکنیز ټکټ کې جنرال دوســـتم د غني لومړی مرستیال و، خو ملت د غني دا ناعادلانه مجبوریت درک کـړ او ده تـه یې رایـه

ورکړه، غني د خپل شعار او ژمنې خلاف له عبدالله ســره ګډه حکومت جوړ کړ او پر دې سـربیره یې احمد ضــیا مســعود هم خپل فوق العاده استازی وټاکه. ما او زما ملګرو چې غني ته یې تر هر چا زیات کمپاین کړی و، د غني پر دې عمل، که د هر مجبوریت له مخې و، اعتراض وکړ او دا کار مو خپله غني او بیا ټول افغانســـتان ته په زیان وباله، مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني ته په تېنګه وويل چې دا ډله به د پنځو کلونو په بهیر کې د سر په کاسه کې اوبه درکړي، دوی به له دولتي امکاناتو ناوړه ګټه پورته کړي او راتلونکې ټاکنې به بیا له ننګونو ســـره مخ کړي. دا مهال نو د جمهور رییس غني په دربار کې غوړه مالان دومره لوړې کچې ته رســـېدلي وو، چې غني یې په تصـــنعي ډول جامع الکمالات ګڼلو او د ټولو هغو هېوادوالو مخه یې ډب کړي وه چې د غني خواخوږي او پر ملي ګټو مین وو. غني له خپل ولســه بنـه پوره منزوی شـــو ،خو ده ته لا هم هماغســـې تلقین ورکول کېده چې ته د ټول هېواد بې بدیله محبوب ولســـمشـــر یې. په همدې معلوماتي خلا کې یې ټاکنو ته مخه کړه، موږ که هرڅومره چغې ووهلې چې عادلانه ټاکنو ته زمینه برابره نه ده، لومړی ســـوله او بیا ټاکنې غوره کړه، تر هغه چې ســـوله راځي ته غیر له هغې هم ولســـمشـــر یې او که بیا هم، ټاکنې ســـل په ســـلو کې حتمي او ضروري ګڼل کېږي، نو بیا داسې تیاری ورته ونیسه چې لږ تر لږه اویا سلنه رایې وګټې، چې هېڅوک در سره بیا په حاکمیت کې د شراکت جرات و نه کړي. په دې برخه کې مو مشخصه طرحه هم ورکړه، خو دوی د دې پر ځای چې مننه وکړي عصبانیت یې نور هم زیات شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دا دی یو ځل بیا دی او ملت ټول په یو رنځوونکي حالت کې دي. بیا بېلابېل مجبوریتونه پلمه کېږي، د ګډوله حکومت او ان تر هغه هم خطرناکه تجربه تکرارېږي، عجیبه تصادف دی، ډاکتر نجیب به هم مسعود او دوستم ته همغه خلک د جرګې لپاره لېږل چې ده او ټول هېواد ته یې کنده ایستله؛ محتاط او جنرال عظیمي به یې ورلېږل، د کرزي صیب مذاکراتي ټیمونه به هم د احمدضیا مسعود او فهیم له خوا غوره کېدل، اوس نو د غني په استازۍ هم سرور دانش او امرالله صالح د غني د پلویانو، پښتنو او ټولو افغانانو په استازۍ د عبدالله له ټیم سره د واک د وېش پر سر چنې وهي!؟ مانا دا چې امرالله صالح د عبدالله او سروردانش د خلیلي سرسخت مخالفین دي!؟ ځینې سیاسي احمقان لا اوس هم په دې تلقین خپل زړه ګرموي. که همدا چنې په همدې ډول رواني وې، نو پنځوس سلنه خو د عبدالله د ټیم برخه شوه، شل په سلو کې د امرالله صالح، شل سلنه د دانش او لس سلنه هم د غضنفر او نورو نازولو، نو غني او پښتنو ته په کې څه پاتې شول چې بیا هم دا لوی او مظلوم قوم ورته د یوه ډاډ او ارمان په سترګه وګوري؟ سربېره پر پورته امتیازاتو به ډاکتر عبدالله د سولې یا پوخلاینې شورا مشري هم اخلي، پرېکړې به یې هم الزامي وي، نو دا خو یو څرګند حقیقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نه عبدالله او نه امرالله له طالبانو سره سوله غواړي، دوی وايي چې طالبانو ســـره ســـوله د دوی ((د جهاد او مقاومت د ارزښتونو مخالف کار دی))، نو جګړه به دوام پیدا کوي، ښتانه به په حکومت کې د فوق العاده محرومیت له کبله په جبري ډول د طالبانو د ملاتړ لمنه نیسي، امریکایان به د روسانو په شان له جګړې ستړي کیږي، طالبان به لوی ښارونه او بیا کابل نیسي، یو ځل بیا به د شـــلو کلونو په بهیر کې دا ټول رامنځته شـــوي پرمختګونه له خاورو ســـره برابریږي، افغانســـتان به بیا د اوږدې کورنۍ او نیابتي جګړې غیږې ته لویږي، نو مخکې تر دې چې هېواد بیا دغســـې یو حالت ته لاړ شـــي ښـــه به وي، چې جمهور رییس غني ټینګ مقاومت وکړي؛ عبدالله او د هغه متزلزل ټیم ته دې په حکومت کې یوه ســـلنه ونډه هم نه ورکوي، دوی هېڅ هم نه شـــي کولای دا هســـې بازاري غوروپش دی، نور هېڅ هم نه شته. زما په ګډون ګڼ شمېر ټول هېواد پال او ملتپال افغانان غني ته ډاډ ورکوي چې که دوی د ځپېړې ګوزار کوي ،د ځپېړې پرې کوو، که مظاهره یې کوله، مظاهره کوو، که منطق یې ویلې په منطق یې ځواب وایو، هر زور ته یې په ورته زور ځواب وایو. خو ته یو داســـې مشـــارکتي حکومت جوړ کړه چې د اســـتخدام اصـــل یې لیاقت وي، د هېواد له هرې ســـیمې او هر قوم څخه د هغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمیت په تناسب استازولي تضمین کړه، نه د تنظیمونو په خوښه مشارکتي حکومت! که بیا هم دربانديې ډېر فشار وي، نو نور خو دې عمر خوړلی دی؛ څه شـی پاتې نه دي، ته خپله هم وایې چې ان د بلې ښـځې توان هم نه لرې، نو راځه ځان پرې شـهید کړه چې هم دې هغه دنیا خوندي شي، هم دې ګناهونه تویې شـي او هم دې په تاریخ کې نوم په زرینو کرښـو ولیکل شـي، په دې عمر کې شهادت هم عجیب کیف لري. د خدای په خاطر ددې مظلوم ملت برخلیک بیا د لنډغرو منګولو ته مه سپاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه داســـې افغانســـتان غواړم، چې نه په کې جنګ وي، نه په کې عداوت، نه په کې فقر وي نه په کې غربت، نه په کې بدمرغي وي نه په کې جهالت، نه په کې رزالت وي نه په کې شـــيطانت، نه په

کې ظالم وي نه په کې مظلوم، نه په کې تعصـــب وي او نه هم د تعصـــب په نوم د چا توهين، نه په کې کينه وي نه په کې قهر او غوصـه، نه په کې له منبره د تکفير اوازې پورته کېږي او نه د ښـار

(c) ketabton.com: The Digital Library

له واټونو د منکراتو انګازې. ملا له ښوونکي سره پوخلا وي او طالب له زده کوونکي سره، مسجد د دین د تبلیغ روزنځی وي او هوجره د کلتور، خان خپله خاني کوي او ملا خپله ملايي، ښار د کلي مخالف نه وي او کلی د ښار. هر افغان له بل افغان سره بشپړ برابر حقوق ولري، د قوم، ژبې، مذهب، جنس او سمت توپیر حرام وي، د ګومارنې معیار یوازې او یوازې سړیتوب او لیاقت وي. غرونه مې ببرته په شنو ونو پوښلي وي او سیندونه مې د تل لپاره له اوبو ډک وي، نه مې چا ته لاس ورغځېږي او نه رانه مظلوم بېنوا لاړ شي، حیوانات او مرغان مې په خپل وطن کې

له انسانانو څخه و نه ډار شي؛ ټول خوښ او خوشاله وي او څاروي مې په شنو ورشوګانو کې سوکاله، د دايمي ثبات لپاره مې ولس د خپلو طبیعي حدودو او سرحدونو خاوند وي؛ امو مې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اباسـینه سـره وصـل وي، یو دنګ ډبرین دېوال مې له خپل وطنه راتاو وي، نه پر چا تېری وکړم او نه څوک تېري ته پرېږدم، دین مې د پرمختګ خنډ نه شـــي او دنیا مې د دین د تقدس مخالفه؛ دواړه ســـره غاړه غړۍ وي، وروڼه او خویندې مې ســـره برابر حقوق ولري؛ پر یو مهال ډوډۍ وخوري او ښځینه د نارینه وو د لاس پاتې شونو ته کېنني، سیاستوال او ولس مې دواړه د سواد له نعمتـه برخمن وي، پوځ مې پر خپلو متو ډاډمن وي، د هېواد د

بشـــپړ امنیت د خوندیتابه او په نړۍ کې د مظلومانو د ډاډ جوګه وي، پر ټول هېواد مې د قـانون د واکمنۍ لمن خوره وي، ملي کرنســۍ مې په نړۍ کې د ارزښـــت وړ او د چارواکو خبره مې له وزن څخه برخمنه وي، درې رنګه ملي بیرغ مې مو په هېواد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ کې رپـانـده او ملي هویـت مو ځلانـده وي، لنـډه دا چې هېوادوال مو دومره سـوکاله وي چې د نړۍ په هر ګوټ کې، چې کوم ملا وعظ کوي او خپل ذهن کې د جنت ذهني انځورنه کوي، نو زما افغانســتان دې ورته د عیني انځور په توګه د مثال په ډول ور یادوي .

زه دې په ټول وطن کې یوه کوډله و نه لرم، یو ملنګ دې یم، زه

به د وطن پر هر کلي او بانډو ګرځم، سـندرغاړی به را سـره وي، پر خبرو او سندرو به بندیز نه وي، شاعر او هنرمند ته به په سپکه سـترګه نه کتل کېږي، زه به ورته د سـوي بلبل په شـان شـعرونه لیکم، هنرمند به ترې سندرې جوړوي، د و طن پر ګوټ ګوټ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځو، سندرې به وېشو، خبرې به وېشو، مينې او شکرې به وېشو .

د خيالو همدا لړۍ مې ځان سره زمزمه کوله، چې يو دم يوه درنه چاودنه وشوه، له درانه خوبه را ويښ شوم، په خپلو خولو کې خيشت پيشت وم، پر ځان مې کلمه تېره کړه، يو ځل بيا په خيال کې ډوب شوم او دا لنډۍ را په ياد شوه:

په تصور مې ځان باچا کړ
چې سر مې پورته کړ ملنګ د دنيا ومه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا هېواد کې جهادي داستان بیا تکرارېږي ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله‌کله سړی دومره ودردېږي، چې مجبور شي قلم ته پناه یوسي، په لغمان کې د ملي اردو د سرتېرو قرباني د ټول هېواد لپاره یوه غمیزه ده، دا تراژیدي د نظام او هېواد د بقا لپاره د خطر یو زنګ هم دی، که چېرې سر له همدا اوسه پرې ژور فکر و نه شي، نو هېواد به د ګړنګ غاړې ته نږدې کړي. اصلي خبره دا ده چې په افغانستان کې د جګړې لپاره د چا له خوا کومه تیوري او ستراتیژي جوړه شوې وه، هغه یو ځل پلې شوه او دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی اوس یو ځل بیا یې د تطبیق احتمال شــــته. د پاکســــتان د استخباراتو مسول (جنرال اختر) به جنرال ضیالحق ته ویل چې افغانســتان کې د جګړې لپاره مورږ ته تر ټولو ښــه جنګ ګوریلایي یا چریکي جنګ دی. دې ســره کلي او ښــارونه لاس په لاس کېږي، ځو ځلــه دا کـار تکرارېږي او دې ســــره دومره ورانی رامنځته کېږي چې که بیا هر څوک پر افغانستان حکومت وکړي، د خپل هېواد د ابادۍ وس به و نه لري او کابل کې به د تل لپاره یو کمزوری حکومت وي. جنرال اختر عبدالرحمن به ویل چې

کابل باید وسوزي چې لاهور یا پاکستان په امن کې پاتې شي. د جنرال ضیا او حنرال اختر ارمان د هغوی تر مرګ وروسته کابل ته د مختلفو جهادي ډلو په راتګ ســره پوره شــو. دا چې ټولو جهادي ډلو غوښــتل که نه چې دا کار وشــي، خو فورمل داســې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ شــوی و چې همداســې کېدل. طالبان اوس هم د هماغې قاعدې په مســیر کې روان دي، چې پروني مجاهدین واقع وو؛ شــعارونــه، عملونــه، ږیرې، لونګۍ، پکولونــه او جغرافیــایي موقعیتونه او د جنګ انګېزې یې ټولې ســره ورته دي. په دې بله خوا کې هم بېخي ورتــه موقعیتونــه دي؛ د شــورویــانو ځــای امریکایانو او د ډاکتر نجیب احمدزي د حکومت ځای د ډاکتر اشــرف غني احمــدزي حکومــت نیولی دی. د ډاکتر نجیــب حکومت هم یو بشــپړ متضــاد ایتلافي حکومت و؛ خلک، پرچم، ستم او نورو چپي عناصرو په‌کې ونډه لرله او د غني په حکومت کې هم، جمعیت، ســتم، غربپلوي او نورې متضــادې ډلې پوره ونډه لري، د ډاکتر نجیب پر ضــد هم همغو ډلو کودتا وکړه چې ده ډېر نازولي وو او د غني پر حکومت هم؛ کله چې امریکایان و وځي د دې ډول کودتا اټکل کېدلی شــي، ډاکتر نجیب هم د ټولو قواوو اعلی سر قومندان و، خو د پرچم ډلې او دوستم ملېشو له هوایي ډګره ببرته را وګرځاوه، ډاکتر غني هم اوس د وســلوالو قواوو اعلی ســر قومندان دی، خو چې کله هم دی وغواړي د ډاکتر نجیب په شــان هڅه وکړي د خپلو مرســتیالانو او نورو نازولو له خوا به را وګرځول شي. دلته تاریخ کټ مټ تکرارېږي، خو څوک ترې عبرت نه اخلي.ډاکتر نجیب د ملي روغې جوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهیر پیل کړ، خو د سولې بهیر تر نظامي تحولاتو شاته پاتې شو، نو ځکه خو کودتا ته لاره اواره شوه. نو اوس باید ډاکتر غني تېر

تاریخ او اوسنیو حالاتو ته دېر متوجه شي، په هر ډول چې وي له وخت څخه سمه ګټه واخلي او ژر تر ژره طالبانو سره سوله وکړي، دلته شعارونه هسې هم د خلکو د وخت ضایع کول دي؛ هېڅوک خپل شعار ته ژمن نه دی، هغوی چې د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواخوږی شعار يې ورکاوه، خلک يې تباه کړل، چې د کمونيزم شـــعار يې ورکـاوه، هغوی کمونيزم د نـابودی تر کنـدې پورې وشــرماوه او بيا وروســته چې د دين پتنګان راغلل، اســلام ته يې

دومره ضـــربه وکړه چې په صـــليبي جګړو کې هم مســـلمـانـان دومره نـه وو متضـــرر شــوي او کله چې د دې وارد شـوې ديموکراسـی غربپلوي تکنوکراتان راغلل، نــو دوی د غـلا، فســـاد، ګډوډی، بې تفاوتی او لوټ او تـالان يو نړيوال ريکـارډ ټينک کړ، اوس يو ځل بيا د دين د پتنګانو وار دی : طالبان چې د دين کوم تعبير او تفسير وړاندې کوي، دې سره د سيمې او نړۍ ډېر جيد عالمان توافق نه لري، خو څرنګه چې دوی د ټوپک په ژبه خبرې کوي، بحث ور سره کومه نتيجه نه ورکوي، نو کله چې عيني واقعيتونه دغســـې وي، هلته د مذهبي دلايلو په مقابل کې ســـاينســـي منطق ويل د ژوند د اختتام او تکفير په بيه تماميږي. دلته اوس د ملامت او سـلامت تر تثبيت وړاندې موږ ته دا په کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده چې هېواد ته سوله راولو، سوله چې راولو، نو دلایل ورته نه تراشو او وخت نه ضایع کوو، غازي امان الله خان تر وخت وړاندې خپل ریفورمونه پیل کړل، نو له سقاوي اړو دوړ سره مخ او حکومت یې سقوط شو، د هغه د حکومت په ړنګېدو سره ټول هېواد زیان ولید، ان تر ننه هم ټول هېوادوال له همغې غمیزې کړېږي، ډاکتر نجیب تر وخت شاته پاتې شو، هم دی

قرباني شو، هم نظام او هم زموږ دوه سوه کلن پوځ متلاشي شو، اوس که موږ د هغه وخت سقاوي او جهادي عناصر هر څومره پړه وګڼو، بیا هم هېواد ته رسېدلی زیان نه شو جبرانولای. اوس باید غني د خپل انفرادي تفکر او د ارګ د غوړه مال چاپېریال له دایرې څخه را ووځي، ژر تر ژره طالبانو سره خبرو اترو ته حاضر شي، وخت له لاسه ور نه کړي، که طالبان د لغمان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الیشـنګ ولسـوالۍ په شـان څو نور بریدونه وکړي او یا هم کوم ولایت ونیسي، بیا به د هغوی تقاضا ډېره پورته شي او د سولې بهیر به شـاته پاتې شـي، په دې تمه مه کېنه چې زه به درې څلور کاله د ســولې بهیر په دې او هغه پلمه وځنډوم. بیا به په پای کې ووایم چې راځه اوس نو ســوله کوم، تر هغه وخته خو په زرګونو ســرتېري له لاســه ورکوو، ایا د دې افغانانو ژوند د همدې لپاره دی چې ســتا او د عبدالله د ګډوله حکومت ســاتنه وکړي؟ افغان ولس حکومت او نظام غواړي، نه غني او عبدالله، دلته نظام د یو څو تنو افرادو له خوا یرغمل شــوی. د ولســواکۍ او نظام پر مفاهیو خو ټول زړه کې پوهېږو چې چاته څومره ارزښــت لري؟ یو ځل بیا یادونه کوم چې طالبان، نورې جهادي ډلې او ګوریلایي ګروپونه د منظمو لښــکرو په مقابل کې د ســرطان ناروغي ده، د دې ناروغۍ یوازنی درمل دا دی چې په ډېر مهارت او تکتیک یې د ســولې دایرې ته داخل کړې، د امریکا پر نیت هم باید پوره شــک ولرې، لکه څنګه چې روســانو په وروســتیو کې د ډاکتر نجیب پر وړاندې کودتا او سازشونه وکړل، دغسې امریکایانو کې هم شـک نه شـته چې له شـمال ټلوالې، طالبانو او پاکسـتان سـره ستا پر ضد معامله وکړي، که طالبان د جهادي ډلو په څېر د کودتا او یا هم د زور له لارې کابل ته را ننوتل، نو د ملي پوځ او نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګډون ټولې لاسته راوړنې او شتمنۍ به له منځه لاړې شي، دې کار کې به د جهادي ډلو په څېر طالب هم ګټه ونه کړي؛ طالبانو ته به يوه تاريخي مختوري او وران وطن پاتې شـــي، د پاکســـتان (ای، ايس، ای) به يو ځل بيا نړۍ ته ټېر ووهي چې وګورئ دا خو مونږ وو چې لومړی مو د روس امپراتورۍ او بيــا مو دا دی د امريکا امپراتورۍ ته ماته ورکړه، طالبان که هر څومره د جهادي ډلو په څېر و وايي چې دا توره خو مونږ کړې، نو هغوی به ورتـه ووايي چې تاســې خو د جګړې د ســون توکي وئ، تاســې کې که چېرته عقل وای د دين په نامه به مو خپل وطن نه وراناوه. هغه وخت که مونږ هر څومره ارمان وکړو، لاســونه ومروړو، څه به تر لاســـه نه کړو، نو راځئ چې له هرې ممکنې لارې وې، د تېرې جهادي تجربې د بيا تکرار مخه ونيسو.د نظام بقا او ســولې ته تر ټولو لومړيتوب ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتون اقلیت! لپاره یو معاونیت!

(د مظلوم او محکوم اقلیت لپاره د عدالت غوښتنې غږ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

شف شف به سره نه کوو، سم شفتالو به وایو، څومره چې پښتون د یو قوم په توګه په افغانســـتان کې ځپل شـــوی، بل هېڅ قوم او اتنیکي ټبر دومره نه دی ځپل شـــوی، دې کار کې که د یو دریو

اقلیتونو سـپین سـترګو مشـرانو او سـیاسـتوالو خپل رول لوبولی دی، د پښتنو په نامه راغلي مشران او سیاستوال هم ورسره پوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وندوال دي. د همدغو دوه ړګه او درې ړګه پښتنو په وجه اکثریت پښتانه له عملي پلوه د یو واړه اقلیت کڅې ته را ټیټ شوي دي، هغه ارګ چې د پښتنو د واکمنۍ په نوم نومول شوی، نه پخوا او نه هم اوس په کې د پښتو څرک لیدل کېږي. که کرزی صیب پښتون نه وای، نو په دې مدیریت به یې په خیال کې هم دا څوکۍ نه وه لیدلې، که اشرف غني هم ذاتاً پښتون نه وای، نو په دې ټولنیزو اخلاقو به یې دا پاچاهي په خوب کې هم نه وه لیدلې، خو کله چې به دې کرزي صیب ته وویل؛ دې قوم او ژبې ته د هغوی له خپل استحقاق سره سمه توجه وکړه، نو درباري غوړه مالانو به یې یو دم در باندې را ودانګل؛ او رییس صیب خو د ټول افغانستان ولسمشر دی، یوازې د پښتنو خو نه دی، په ((ټول)) کې نور ټول راتلل، خو یوازې پښتون په کې نه راته، د اشرف المخلوقات ډاکتر صیب غني په پاچاهۍ کې هم خبره همدا ډول ده، دی د ټولو دی، خو یوازې د ټاکنو پر مهال بیا د پښتنو هم شي. د ده په دربار کې هم پښتو د تبرک لپاره نه پیدا کېږي، دی د درباریانو په اصطلاح یو ملي او نړیوال شخصیت دی چې د قوم او قبیلې په دایره کې باید راګیر نه شي او نه دومره وړوکی دی چې پر دې مسایلو خپل وخت ولګوي!! ځکه خو پښتون د یو واړه اقلیت کڅې ته راټیټ شوی دی، نو څرنګه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس غني پر ځینو اقلیتونو ډېر مهربـانـه دی، نو موږ پښــتون اقلیت! هم غواړو چې د ده له لورېينې برخمن شــو؛ پښــتون اقلیت! ته دې هم یو معاونیت منظور کړي، دی خو غیر له دې نه هم پښــتنو ته وخت نه لري، نو ښـــه ده چې همغه مرستیال یې د پښتنو ورځني مشکلات او غوښتنې واوري، خو یو شی باید په کې ضروري وي چې پښتو یې سمه زده وي؛ لیکل او لوستل پرې وکړای شي، دوه ژبه او درې ژبه نه وي او داسې هم و نه شي چې مصلحتیان او مضر احتیاط کاري داسې پلمه وکړي؛ د دې په خاطر چې ملي وحدت! تامین شي، دې پوست ته به یو دري ژبی ورور راولو چې بیا د هغوی په زړه کې څه و نه ګرځي او ملي وحدت هم تضـــمین شـــي!!، نو بیا به هغه ته هم ترجمان نیســـو. نو ټولو پښـــتنو: پکتیاوالو، ختیځوالو، د لوی کندهار شـمله ورو، کوچیانو د شـمال پښـتنو او د هېواد د نورو سیمو مخورو! که غواړئ چې په ارګ کې مو استازولي وشي، نو د ځان لپاره یو معاونیت تثبیت کړئ او داسې یو ژبور سړی ورته غوره کړئ، لکه د تاجکو ورونولپاره چې امرالله صالح او د هزاره وو ورونو لپاره چې سرور دانش دی، د دې لپاره چې چاته ناوړه تبســم پیدا نه شـــي، زه په حکومت کې د هېڅ ډول منصــب غوښــتونکی نه یم، خو د پښـــتنو په ګډون د هر افغان د حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښـتونکی او پالونکی یم، نو راځئ چې د پښـتون د تش په نامه حاکمیت تر چتر لاندې د خپل واقعي محکومیت او مظلومت غږ پورته کړو، د همدې یوې مرسـتیالۍ له لارې د نورو حقونو د تر لاسه کولو لپاره زمینه برابره کړو، نو که د عدالت غوښتنې له دې غږ سـره همغږي یاسـت، راځئ چې پر غني مفکر صـیب ولسـي فشار راوړو او خپل حق ترې تر لاسه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسقامت او غیرت سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱٤)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د غم بار ډېر درونـد وي، ډېرې ځواکمنې ملاوې مـاتوي،ډېرې قوې متې اوبه کوي او هغه هم داســې غم چې یوه کورنۍ په کې ټوله لولپه شي. د ښـېوې پېښـه کې په لسګونو هېوادوال شـهیدان

شــول او لســکونه نور ټپیان، خو د حاجي صـیب نوراغا ملکزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ په کې ډېره وکړېدله. پوره شـــل کاله کېږي چې حاجي صـیب نوراغا ملکزی مې ملګری دی، په ډېرو سـختو مبازرو او تاوجنو شــــېبو کې یې لاس راکړی، د څرګند ملي دریغ خاوند دی، کله چې د هغه پر کورنۍ او نورو هېوادوالو د غم او ویر دا ټکه را پرېوته، نو ډېر خواشینی شوم، حاجي صیب ته مې تلیفون و نه کړ، ما ویل چې هغه به وایي پر تا چې به کله هم د غم عادي څپه راغله، ما به ځان در ورساوه، خو اوس چې پر ما کوم ناورین راغلی، دوســـتـان د انتحـاري او کرونـا لـه وېرې یوازې پـه

تلیفون زما احوال اخلي. ســـهار وختي مې له کابله حرکت وکړ، جلال اباد ته لاړم، د حاجي صـیب هوجره له فاتحه ګرو ډکه وه، د غم فضـــا خوره وه، څو شـــېبې له فاتحه ګرو جلا ور ســـره کېناستم، هغه درد چې یو پلار یې د خپل شهید زوی او ټیې زامنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب له خولې راباســـي، قلم يې له انځورنې عاجز دی، حاجي صـــيب ويلې ما خو د دې لپاره وکالت کاوه چې د خپلو مظلومو خلکو غږ حکومت ته ورسوم، مظلوم له ظالمه وژغورم، زه اوس خپله دومره مظلوم شوم چې د خپلو اولادونو د شهادت پوښتنه نه شــم کولای؟ يا خدايه زه چا نه پوښــتنه وکړم؟ د حاجي صــيب ساندې دومره دردونکې وې چې سړي ته يې د هېڅ ډول تسلي ورکولو مجال نه ورکاوه. لږ يې چې درد غلی شو، ما ته يې وويل چې يون صــيب يوازې مې د خپلو اولادونو وير نه دی، زه خپلو

هغو ګاردانو ته لا ډېر غمجن يم چې ما ســره به زما تر شــا ولاړ وو، هر لمانځه کې به مې دعا ورته کوله چې يا ربه که پر ما څه کېږي، خو چې دوی ته زيان و نه رسېږي، د دوی اولادونه به څه کړي؟هغو ته ډېر خفه يم، د ښـــــوې ټول ولس ته ډېر خفه يم، ما خو د هغوی د ساتنې او پالنې لپاره هغوی سره ژمنه کړې وه، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وکړم؟ ټول ولس مې تباه شـــو! حاجي صـــيب د دې خونړۍ پېښې د پېچلتیا او څرنګوالي په باب هم دردونکې خبرې وکړې، خو هره خبره کې به يې همدا ویل چې زه يوازې نه یم تباه، ټول ولس مې تباه شـــو. کله چې ډله ییزې فاتحې ته راغلو، له ټولو

خلکو يې د هغوی د غمرازۍ له امله مننه وکړه، ان تر انګړه بهر مېلمنو ســره ووت، د حاجي صـــيب ملکزي غږ د پخوا په شــان لوړ و، خو غږ کې يې د پخوانۍ جـذبې پر ځـای يو دردوونکی ســوز ښــکارېده، اخوا دېخوا یې کتل، لکه چې څه شــی يې ورک کړي وي، لکه خپل ســـاتونکي يې چې تر شـــا نه وي، لکه خپل ګران زوی (لالاخان) يې چې ورک کړی وي، د هغه پـه لټه يې اخوا دېخوا کتل، هو، لالا خان يادوم چې هم یې زوی و، هم يې مټ او بازو او هم يې د مبارزې ملګری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایتي ماسټرپلانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مي میاشتې پر (۱۷) چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې په یو هېواد کې جګړه روانه وي او سیاستوال یې هم پر لویو ستونزو او خپلمنځي لانجو اخته وي، پر داسې یو مهال په هېواد کې دسترو پرمختیایي او پراختیایي پروژو تر سره کول عملي نه برېښي، خو دا په دې مانا نه ده چې موږ هر څه ته لاس تر زنې کېنو او هېڅ کار شوني و نه ګڼو. یو له هغه کارونو څخه چې هم مهم دی او هم د حالاتو له ترینګلتیا سره سره عملي برېښي او سیاسي هم نه دی، هغه د هر ولایت د پرمختګ لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو جامع ماسټر پلان جوړول دي. ماسټر پلان باید لږ تر لږه د دېرشـــوکلونو زمـانې بهیر اړتیـاوې راونغـاړي. د هر ولایـت

سکتوري ریاستونه کولای شي د مرکز په همغږۍ خپل پرمختیایي ماســټرپلان جوړ کړي. په دې ماســټر پلان کې باید د یو ولایت د نفوســـو د ودې اټکل، چاپېریال ســـاتنه، د ځنګلونو پراختیا، د ښـــوونځیو او تحصـــیلي موســـســـاتو، جامع جوماتو، صـــنعتي او تفریحي پـارکونو، کرنیزو او حیوانی فـارمونو جوړول او نور ټول اړتیا وړ تاسـیسـات شـامل وي. طبیعي خبره ده چې د دې ډول کارونو د سـرته رسـولو لپاره نه اوس امکانات شـته او نه هم دا د یوې ورځې کار دی. کله کله بیا داسې هم پېښ شي چې د یو کار لپاره امکـانـات هم پیدا شـــي، خو چې پلان نه وي هغه کار له امکاناتو سره سره پر خپل ځای پاتې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صـــيب يو وخت د خپلې واکمنۍ په پیل کې عربي متحده اماراتو ته ســـفر وکړ، هغه وخت د نړۍ زیات شـــمېر هېوادونه

افغانســتان ســره مرســتې نه ډېر لېواله وو، د اماراتو شـيخ، کرزي صـــيب ته وویل، ووایه څه خدمت درته وکړم؟ راکړه هر ډول پروفوزل چې لرې درته منظور يې کړم، خو افغاني هيات ســـره هېڅ ډول لیکلی پلان او پروفوزل نه و، چې د اماراتو شـيخ ته يې وړاندې کړی وای. دوی ورته وویل بل ځل. هغه بل ځل بیا لاړ پر خپله مخه. هدف دا دی چې کله کله دغســـې وړیا او طلايي مرستې هم تر لاسه کېدلای شي، خو که دلته پلان وای او د ملک لومړۍ درجه چارواکي هر هېواد ته له پلان او پروفوزل ســـره تللای، نو هېواد ته راغلی طلايي فرصت به مو له لاسه نه ورکاوه. هغه کومې بې دریغه مرســـتې چې دلته راغلې، هغه هم د يو منظم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان د نشـــتوالي له امله پنځه ســـلنه هم پر خپل ځای و نه لګېدلې.کله چې نړیوالې مرستې دلته را ماتې شوې، نو هر ولایت او ولســـوالۍ کې په بیړه کارونه پیل شـــول، ســـړکونه او ودانۍ

جوړې شوې، ځینې ودانۍ د ښاري پلان د نشتوالي او یا هم له هغه ســره د ټکر له امله دوه درې ځله جوړې، بیا ویجاړې او بیا و رغول شوې، اکثره سړکونه د پلان مطابق جوړ نه شول، ځینې یې ډېر لنډ او تنګ جوړ شـــول. خلکو یې تر څنګ کورونه او مارکېټونه جوړ کړل، اوس چې غواړې سړکونه لوی او پراخ کړې، مجبور یې شـاوخوا ټولې ودانې یې ونړوې، چې دا خپله یوه لویه ستونزه او مالي زیان دی. ښارونو منظم انکشـاف ونه کړ، اکثره واړه ښـــارګوټي په خپل ســـر او په نامنظم ډول جوړ شـــول، د کورونو تقاضـا پورته شـوه، ځمکې خپل قیمت لوړ کړ، دې کار د ځمکې مافیا او زورواکان دې ته وهڅول چې د ځمکو پر غصب لاس پورې کړي؛ لږ تر لږه (څلور نیم ملیونـه جریبـه) دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه غصب شوه، نا منظم ښارګوټي په کې جوړ شول او خپل سرې ابادۍ په کې وشوې، د ټولې غصب شوې ځمکې مجموعي قېمت تر (اتیا ملیاردو ډالرو) اوړي، اوس نو که دولت دا ځمکه بېرته راګرځوي، هم سخت او ناشونی کار برېښي، هم له زورواکو سره مخامخېږي او هم د سرپناه له خاوندانو سره، که دولت بېرته دا ځمکه خپل اصلي حالت ته ګرځوي، نو لږ تر لږه

همدومره لګښت به زغمي چې پورته مو یادونه وکړه. خو که دولت له پخوا څخه دې ځمکو ته ماستر پلان درلودلای، نو هم به یې (اتیا ملیارده ډالر) تر لاسه کړي وو، هم به یې (اتلس ملیونه) افغانان د کور خاوندان کړي وو او هم به هېواد اوس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظمو ښار ګوټو ځښتن وای. اوس د دې لپاره چې پر پاتې دولتي ځمکو دا تېره ترخه تجربه تکرار نه شــي، نو په کار ده چې ژر تر ژره (د یو کال په بهیر کې) هر ولایت خپل ولایتي ماســټر پلان جوړ کړي، ځینو ولایتونو لا وار دمخه خپل دا ډول پلان تر یوه حده جوړ کړی هم دی، خو نور هم باید پراخه شــي. پر دې هم ټول پوهېږو چې د ماسټرپلان پلي کول د یوې ورځې کار نه دی؛ ګام پر ګام به تطبیقېږي، خو د هغه د هندسي شکل د تثیبت لپاره د یو ولایت خپل امکانات هم تر یو حده بســـنه کوي او کنه له

مرکزي بودجې څخه هم مرسته غوښتلای شي، د ساري په توګه په یو ولایت کې د (٤٠) متره، (٣٠) متره او یا هم (٢٠) متره په ســـور یو ســـړک په پلان کې دی، د ولایت اړوند چارواکي کولای شي، د یو لښتي او یا نورو نښو په واسطه د سړک حریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم کړي، شا وخوا ته يې نيالګي هم کېنوي، په داسې يو حالت کې تر ډېره حده څوک د دې جرات نه کوي چې د سړک حريم ته داخل شي، هلته غصب وکړي او يا ابادي وکړي، همدا ورته عمليه د ماسټرپلان پر نورو ساحو هم د تطبيق وړ ده. په دې ډول مخکې تر دې چې موږ د ماسټر پلان د تطبيق مرحلې ته ورسېږو، لومړی بايد د تثبيت پړاو بشپړ کړو. نوی ماسټرپلان بايد نه يوازې داچې نوې ساحې تر خپل پوښښ لاندې راولي، بلکې ټولو زړو ودانيو او نامنظمو ښارګوټو ته هم د سمون لاره پيدا کړي او ټول د دې نوي ماسټر پلان برخه کړي، که د هر ولايت لپاره يو ښه ماسټرپلان ولرو، خدای ج مهربان دی، يو وخت به راته امکانات هم برابر شي او ګران افغانستان به د راتلونکو دريو لسيزو په بهير کې د پرمختګ او سوکالۍ لوړو پوړيو ته ورسېږي. د همداسې يوې ورځې په ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ یو بل شرم هم ثبت کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مي میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـیاسـتوال خپل مجبوریتونه او تکلیفونه لري، ځینې یې یوازې حال ته ګوري، لـه مـاضـي څخـه عبرت نـه اخلي او راتلونکي تاریخي قضـاوت ته یې هم پام نه وي. د تاریخ قضـاوت ډېر بې رحمه دی، هلته پر نتیجو بحث کېږي، نه د چا پر ورځنیو نفسي غوښتنو او مجبوریتونو. ځواکمن او مدبر سیاستوال هماغه دی، چې دمجبوریتونو پر وړاندې مقاومت وکړي.

کرزي صـیب د خپلې واکمنۍ په بهیر کې د ګڼو تېروتنو تر څنګ یوه تاریخي تېروتنه دا وکړه چې د لنډغرو ملېشـو د یوې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان ته يې د ((مارشـــالۍ)) رتبه ډالۍ کړه. له دې رتبې څخه د نظار شـورا د دې مشـر هدف دا و چې له (مارشـال شـاه ولي خان) سـره ځان په تله کې واچوي او په دې ډول د بچه سـقاو د ماتې غچ تداعي کړي. د هغې رتبې له نامه څخه فهيم خان هره مياشـت د((۱٤۰۰) سـرتېرو امتيازات اخيسـتل، د خپل ژوند تر

پايه يې دومره لوټ او تالان وکړ، چې تاريخ کې يې سـاری نه و ليدل شـوی. کله چې فهيم خان مړ شـو، په مړينه يې هم غصـب وکړ، کرزي صـيب وويل چې دلته په کابل کې يې د (بادام باغ) د غونډۍ پر سـر ښـخ کړئ ځکه چې دی خو د ټول افغانسـتان مارشـــال (!؟) و .ما د يو افغان په توګه د محمد قسـيم فهيم د ناقانونه مارشالۍ پر وړاندې پر خپل وخت خپل غبرګون ښودلی؛ (مارشال په کابل او کابل په مارشال پلان کې)، (مارشال او بيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

المال) او ځينې نورې ليکنې مې هماغه مهال خپرې کړي دي، خو له ښــاغلي غني شخه مو دا هيله نه وه چې دی دې هم د کرزي صـيب پر پل، پل کېږدي او يا دې ان تر هغه هم وړاندې لاړ شي !

ښاغلي غني سره به په سړه سينه منطقي بحث وکړو؛ د کوم علت

له مخې د عبدالرشـيد دوسـتم د خپل لومړي مرسـتيال په توګه مياشــتې او کلونه خپل دفتر ته پرېښــود؟ کومه ګناه او خطاه يې وه؟ ايا هغه جرم تزکيه شـو؟ محکمې برات ورکړ؟ له دې پرته ايا دوستم د دې رتبې لپاره ټول شرايط پوره کړي دي؟ لوړې پوځي زده کړې او ارکانحربي لري؟ ايا اوس هم په ترتيب ســره له بريدمن شخه تر همدې مارشــالۍ پورې د ټولو پوځي پوړيو يا رتبو يوازې نومونه اخيستلای شي؟ ايا بشـري جرمونه يې نه دي کړي؟ په زرګونو افغانان يې نه دي وژلي؟ د کابل په ورانۍ او د هېواد د نورو سيمو په ويجاړۍ کې يې لاس نه درلود؟ ايا ته خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور سره په تکلیف نه وي؟ کله چې دې تر اوسه ملي پوځ د پوخوالي بشپړې پوړۍ ته نه وي رسېدلی، مخالفین دې د ارګ په شل متري کې درته ګواښ پېښولای شي، نو په داسې یو ترینګلي امنیتي حالت کې چا ته د مارشالۍ رتبې ورکړه څه مانا؟ د مارشالۍ رتبه خو هغه چا ته ورکول کېږي چې خپل هېواد کې یې داخلي بغاوتونه ارام کړي وي، بشپړ امنیت یې ټینګ کړی وي او په ځو نورو هېوادونو کې یې هم عسکر پراته وي او دی له دې ځایه خپلو عسکرو ته د امر او نهې قومنده ورکوي، خو نه داسې شخص چې په خپله وخت پر وخت د بغاوت سبب شوی وي او ملک یې له کورنۍ جګړې او تاو تریخوالي سره مخ کړی وي.

ښاغلی غني! کله چې د شپې په خپله خونه کې یوازې شوې، تر خوب وړاندې له خپل ضمیر سره یوه غلې مشوره وکړه، چې دا کار دې سم کړی که ناسم؟ پوره باور لرم چې خپل ضمیر ته به خجالته وې، نو کله چې ستا خپل ضمیر داسې یوه ظالمانه پرېکړه نه مني، نو دا ستر ملت یې ولې ومنی؟

څو ورځې وړاندې دوستم ته د همدې مارشالۍ رتبې د ورکړې په باب پژواک خبري اژانس یوه دقیقه سروې او نظر پوښتنه کړې وه، (۹۱) سلنه خلکو ویلي وو چې دوستم ته د دې رتبې له ورکړې سره مخالف یو. کله چې له طالبانو سره د سولې خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطرح کېږي، نو بيا د وخت د ضـــايع کولو په خاطر جرګه جوړه شي، مشـوره وشـي، جهادي او الحادي رهبران را ووړاندې شـي، شـورا شـي، سـتراتېژي شـي، طرحې مطرح شـي، د پنځوکلونو مسير او بهير وڅېړل شي، دوه سوه پلمې جوړې شي او د سولې له خبرو د پندانۍ کيســـه جوړه شـــي، خوکله چې له عبدالله، جمعيت او نورو جګړه مارو ســـره د ټول نظام او بيت المال د وېش معامله کېږي، هغه وخت بيا نه ولس وي، نه يې مشـــوره وي، نه طرحه وي، نه کومه ستراتېژي !؟ ان ټاکنيز شريکباني دې هم خبر نه وي. عمر او پاچاهي دې تېرېږي، خو تاريخي پېغورونه به پاتې کېږي، د هغه نسل پر حال خواشيني په کار ده چې د خپلو مشـرانو د دې ډول تېروتنو کفاره به ورکوي : کرزی صـيب لاړ، خو د لاس د تېروتنو نښـې يې د تاريخ پر دېوال پاتې شـوې. غني صـيب به هم لاړ شـي، خو د تاريخ پر مخ به يې د تېروتنو دا تور داغونه پاتې شـي. تر سـياسـتوالو را وروسـته لا بل بې ضـميره مخلوق هغـه دی چې د هغوی هرې تېروتنې او جنـايـت تـه د مصـــلحت پرتوګ ګندي، دوی داســـې ماهرانه بخۍ وهي چې اصــــلي واکمن يې هم د خپلې تېروتنې د پټونې لپـاره دومره سپينسترګي نه کوي، دا نو د ټولنې تر ټولو خطرناک مکروب دی چې ولس ته ستونزې پيدا کوي او سياستوالو ته د نورو خيانتونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جواز او جرات ورکوي. په دې ډله کې یو شمېر پښتانه کنځلمار فیسبوکیان هم شامل دي؛ هر کله چې مور پر ډاکټر صیب غني د هغه د کارونو د ښه والي په نیت سمونپاله نیوکه کړې، نو دوی د کنځلو خولې خلاصې کړي دي، د صالح، دانش، علیپور، قیصاري او نورو سره یې د غني په معامله کې هغوی حق په جانب ګڼلي، فیسبوکي ملاتړ ته یې ور دانګلي او مور ته یې کنځلې کړي دي، اوس به نو یو ځل بیا له عبدالله سره د ګډوله حکومت د جوړونې او دوستم ته د مارشالۍ رتبې د ورکړې لپاره هم سپېرونی برابروي، دلایل به تراشي او د دې ناقانونه کارونو مخالفینو او منتقدینو ته به کنځلې حواله کوي، په تاریخ کې باید دا بې ضمیره طبقه هم په تورو کرښو ولیکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لارویان

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۳۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

لـه هغـه ورځې چې هېواد تـه د کرونـا وبـا راغلې، نو د ډېرو هېوادوالو ژوند یې له ستونزو او خطر سـره مخ کړی دی. د دې وبـا د رفعې او دفعې لپـاره هر څـا تر خپلې وســـې کـار کړی، حکومت که څه هم ځینې نیوکې پرې شــــوې، خو بیا هم ځینو چاروکو تر خپله وســه هلې ځلې کړې دي.مدني ټولنو او رســنیو هم خپل مثبت رول لوبولی دی. خو په دې برخه کې چې کوم کار د زیاتې ســتاینې وړ دی، هغه د ملي پانګوالو، خیریه بنســټونو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو انساندوستو افغانانو هغه مرستې دي چې د تېرې یوې دوو میاشــتو په بهیر کې یې زموږ د هېواد پر لســګونو زرو بېوزله کورنیو وېشل شوي دي. د مرستندویانو په دې لړ کې د الکوزي شرکت، ګلبهار خیریه بنسټ، د جي پي کمپنۍ او نورو ګڼو خیریه

بنسټونو هغه مرستې د ځانګړې مننې او یادونې وړ دي چې زموږ زرګونو هېوادوالو ته یې د تېرو دوو میاشــتو په بهیر کې رســولي دي. په دې مرســتو کې اکثره خوراکي توکي شــامل وو. خو زموږ یو بل هېواپال او زړه ســواند افغان (حاجي صــدیق الله هوتک) بیا پر یو بل اســاســي او ګټور کار لاس پورې کړی دی؛ ده د خپل خیریه بنسټ(د الحاج صدیق الله هوتک خیریه بنسټ) له لارې دکرونا د امحا لپاره عفوني ضد درملو پر پاشلو لاس پورې کړی دی.

دې بنســټ د عامې روغتیا وزرات پر ودانۍ ســربېره ګڼو نورو دولتي ودانیو کې هم عفوني ضــد درمل پاشــلي او دا لړۍ یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار نورو سیمو او نادولتي ودانیو ته هم غځولې ده .نن یې د ژوندون ټلویزیون ودانۍ، انګړ او شاوخوا سیمې هم دواپاشي کړې. دوی پلان کې لري چې د کابل ښار نورو سیمو کې هم عفوني ضد درمل وپاشي. موږ په داسې حال کې چې د یاد بنسټ

دا کار ستایو، له دوی، د هېواد د روغتیایي بنسټونو له ټولو کارکوونکو، چې د کرونا پر ضد د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ولاړ دي او نورو خیریه بنسټونو څخه مننه کوو او د دې ترڅنګ ورڅخه دا هیله هم کوو، چې دې ډول انساني خدمتونو ته لاپسې ادامه ورکړي او د خپلو بېوزله هېوادوالو د لا زیات خدمت جوګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يو ستر حقپالونکي ابدي سفر

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دلغمان ولايت د الينګار ولسوالۍ په ښکلې او ښېرازه سيمه کې يې دې نړۍ ته سترګې وغړولې. له ماشوتوبه يې خدای(ج) د خپل کتاب مينه په زړه کې ور ټوکولې وه، همدا مينه يې د خدای(ج) د کتاب په پاڼو کې وميندله، پسې تعقيب يې کړه؛ کابل دارالعلوم يې ولوست، دولتي دندې ته يې مخه کړه، له ماموريته، تر مديريته، رياسته او وزراته ټولې دولتي پوړۍ يې يوه په بلې پسې تر لاسه کړې، مهاجرت ته اړ شو، هلته يې هم خلکو ته د دين اصلي جوهر (د سرېتوب پيغام) و رساوه، ماشې ته يې ګوته ور نه وړه، ټول عمر له کتاب او قلم سره پاتې شو، د خلکو د پوهاوي راپوهاوي لپاره يې ((تفهيم القران)) په روانه او بليغه پښتو وژباړه، ((خوږې کيسې)) يې وليکلې، د اسلام د اقتصادي سستم او اصولو په باب يې اثار وليکل، د حق د لارې د لارويانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب یې ((حقپالونکي)) ولیکل. او ګڼ شــمېر نور اثاریې و پنځول. (اویا کاله) یې د یو ســتر قلموال په توکه د خدای(ج) د دین د مســتقیمې لارې خدمت وکړ، د کینې، بغض، ســمتپالنې او توکمپالنې دېوالونه یې ونړول او د زړه په وینو یې د اســلام بله ډیوه روښــانه وســاتله.هم د قلم خاوند و ، هم د فصــاحت او

بلاغت، هم د جرګې سـړی و او هم د مرکې، هم د قانون سـړی و، هم د قضـــا، هم قانونپوه و او هم قضـــاوتپوه، هم ژبور و هم زړور.

څو ورځې وړاندې یې ځوان زوی شهید شو، فاتحې ته ورغلم، د اولاد او هغه هم د ځوان زوی د ناڅاپي شهادت زغمل اسانه کار نه دی، غم یې درووند، خو استقامت یې پر ځای و. راته یې وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ټلوېزیون کې دې په روژې مبارکې میاشــت کې اســلامي خپرونې ښـــې ډېرې کړې دي، هغه شـــپه مې کاته، زړه مې درته دعاوې وکړې. یاد خو به دې وي چې یو وخت مې درته ویلي وو، چې د ملتپالنې برخه دې ډېره درنه ده، د اســـلامپالنې برخې ته دې هم توجه زیاته کړه، چې توازن برابر شي، تا راته وویل چې اندېښـــنه مه کوه؛ اســـلام به هم یو وخت مور ته پاتې وي او دې نورو به نور کارونه شـــروع کړي وي، اوس چې دې نشـــراتو ته ګورم او په الکترونیکي تذکرو کې د اســلامیت او افغانیت د کلمو د درج لپاره ستا بې دریغه او زړورې مبارزې ته، نو ما ته هغه ستا خبرې را په یاد شي. رښتیا هم دا نور خو پر نورو لارو سر شول. فاتحه کې د غم فضـا خوره وه، ما نه غوښـتل چې ده سـره خبرې وغځوم ،خو دومره مې ورته وویل چې که یاد دې وي؛ یو ځل مې مخکې هم درته ویلي وو، چې پر ژوند هېڅ اعتبار نه شــــته، ستا ټول متفرق اثار (کلیات) باید راټول او چاپ شي، څو موده وړاندې مې قاضـــي صـــیب (نســـیم کشـــاف) ته هم وویل چې د کشـاف صـیب ټول اثار (کلیات) باید راټول شي او دی یې خپله یو ځل له نظره تېر کړي، ژوند ډېر بې باوره شـــی دی، نو که بیا خدای مه کړه کشـــاف صـــیب زمور په منځ کې نه وي هم، نو دا ټول اثار به یې ســـباني نســـل ته خوندي وي، نو که لږ دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحت ښه شي، دا ځل به دې کار ته ملا تړو .تر چاپ وروسته به ستاسو د ژوند او دې اثارو په باب ژوندون تلویزیون کې یوه درنه غونډه هم جوړوو. ده وویل کور دې ودان همېشه دې غېږ او مهمو کارونو ته پام کړی دی. دې سره ترې مو خدای پاماني واخیسته، خو نن سهار لس بجې خبر شوم چې د حق د لارې دې ستر حقپالونکي قلموال د تل لپاره له دې نیمګړې نړۍ څخه خدای پاماني واخیسته او د حق د لارې د ابدي سفر لمن یې ونیوه، لاره یې روښانه، پر مخه یې ژېړې ګلونه او ځای یې جنت شه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حساب او کتاب يو سړی

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشـــتې پر (۲٦) مـه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولې مياشـتې له (٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

زموږ په ټولنه کې چې کومه نامتو څېره تر خاورو لاندې شـــي، نو موږ فکر کوو، چې ټولنه تباه شـــوه او هر څه متزلزل او متضـــرر شـــول، خو پر هغو خلکو مو کم ژړلي، چې پـه ټولنـه کې ډېر مشـــهور نه دي، خو ډېر ګټور، موثر او ډېر د حســـاب او کتاب خلک دي. نن مو همداســـې يوه څېره له لاســـه ورکړه. تېمور منګل يادوم، د مرحوم باز محمدخان د مشـــهورې کورنۍ يوه ځوانه څېره. تېمور لا د خاپوړو ماشـــوم و، چې پلار او تره يې د پيل شوي ناورين لومړني قربانيان شول، دی د خپل مشر ورور؛ حاجي خان محمد باز منګل او نورو ترونو د مينې په سيوري کې را لوی شـــو. حاجي خان محمد باز زما د پوهنتون د دورې ټولګيوال او انډيوال دی،(۳۳)کاله کېږي، لکه د يو ورور په شان ور سـره کورني اړيکي لرم. د حاجي صـيب خان محمد په ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرحوم بازمحمد خان د کورنۍ ټولو پتمنو غړو؛ قاسم باز منګل، ډاکتر صیب کریم باز، حاجي صیب عمر، حاجي صیب اکرم، حاجي صیب خان وزیر او نورو هریو په تېرو دېرشو کلونو کې زما د کلتوري او ملي مبارزو دومره ملاتړ کړی او شخصاً یې زما دومره لاسنیوی کړی، چې زه یې د بښګڼو پور هېڅکله نه شم اداکولای. نږدې لس کاله متواتر مې د اختر لومړی او یا دویمه ورځ غرمه د

دوی کورته رسوله، د اختر مبارکي به هم وه او د غرمې بنداړ به هم و. تیمور نو اوس د کور منځنی غړی و، هغه په دردونو کې را ستر شو، خو ورو ورو یې له پلار او نیکه څخه د ور پاتې خانۍ خویونه خپل کړل، هغه نه یوازې کاروباري مسایل زده کړل، بلکې د پلار او نیکه دسترخوان یې هم غوړېدلی وساته، کله چې به زموږ پیسې په کار شوې، نو تېمور ورور ته به مو وویلې؛ تېموره وروره غم خوره، یوه چاره کوه، ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ویلې ته بې غمه شـه، بیا به په میاشـتو او کلونو د ده حسـابونه پاتې وو، څو چې به موږ په خپله ورته مراجعه نه وه کړې، نو ده به له حیا نه غږ نه کاوه. کور ته چې به ورغلو، نو لاس په نامه به ولاړ و، تر هغه پورې به دی ولاړ و، چې ټولو مېلمنو ډوډۍ ته لاس نه و ور وړی، د ټولې کورنۍ په تېره بیا د حاجي صیب خان محمد ښي مټ و، تر روژې وړاندې کور ته ورغلو، ډېر عزت یې زموږ وکړ، تېمور نو دا مهال د سـرېتوب او انسـانیت داسـې یو پړاو ته رسېدلی و، چې نه یوازې یوه لویه قومي او سیاسي کورنۍ پرې ودانه وه، بلکې په لسګونو نورې کورنۍ هم ور سره ښېرازه وې. سـږ کال چې اختر د کرونا وبا تر اغېز لاندې ډېر مړاوی و، نو د اختر پر لومړۍ ورځ مې چېرتـه د تګ اراده و نـه کړه، ټولو دوســـتانو تـه مې په ټلېفون مبـارکي ورکړه. د اختر دویمه ورځ ماسپښین دوه نیمې بجې مې حاجي صیب خان محمد ته تلیفون وکړ، نو زړه مې و چې ورته ووایم سږ کال د کرونا له وجې کېدی شـــي تاســو کره زموږ اختریز بنډار و نه شـــي، نو ځکه مې اوس یوازې همدا تلیفوني مبارکي ومنه، تلیفون درې څلورځله زنګ تېر کړ، وروسـته غلی ځواب راغی، ځواب نا اشـنا و، غږ غلی و، ما ویل حاجي صیب خان محمد مې په کار دی، ده وویل زه خپله یم، ما ویل غږ دې ولې، خو ځواب یې سـم را نه کړ، بیا ما و ویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اختر دی ځکه مې درته زنګ وواهه، د اختر کلمې سره نو له اخوا د ژړا او سـلګیو غږ راغی. اختر خو پر موږه غم.. تېمور تېمور په حق، حق .... جمله تکمیله نه شوه، خو پوه شوم چې د غم ټکه را پرېوتې، عاجل مې ډرېور را وغوښت، لارې هم بندې وې، د ډاکتر صیب کریم بازکور ته مې ځان و رساوه، هلته د غم خاموشي خپره وه، یو تن وویل چې جنازه یې همدا اوس د ((باغ داود)) ځنګ ته یوړه، چټک هلته لاړو، د جنازې لمونځ تېر شوی و، خو د تدفین مراسم پاتې وو، خلک پر قبر راټول وو، یو ګلاب ځوان په سپین کفن کې را تاو و، ما ته خلکو لاره راکړه، د حاجي عمر او حاجي خان وزیر چې پر ما سترګې ولګېدې، نو را غږ یې کړ، یون صیب راشه د ورور او ملګري وروستی دیدن دې وکړه، له مخه یې ورته کفن لرې کړ، یوه ګلاب ځواني په کې پر خوب ویده وه، سلام مې ورته وکړ، سلام وروره سلام، د خبرو مجال نه و، ژر تورې اوږدې تختې پر قبر را تېرې شوې، هلته لرې شپږ اوه متره وړاندې حاجي صیب خان محمد په خړو خاورو کې ناست دی، د حاجي صیب تېمور ځوان زوی یې هم تر څنګ ناست دی، زه یې هم تر څنګ کېناستم، په خاورو ککړ، ژړا یې الوتې، حاجي خان محمد ورو ورو سلګۍ وهي او خپل وراره ته په سلګو سلګو کې وایي؛ بچیه ژاړه مه! ته نور زما وراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یې، ته نور تېمور يې تېمور، تاته زه نور تېمور وایم تېمور، بیا يې په ژړغوني غږ ورته وویل : ستا نوم څه شی دی؟ وراره يې په سلګو سلګو کې وویل تېمور دی تېمور، دې سره نو د ژړا او سلګیو یو دردوونکې څپه راپورته شوه، د تره او وراره د سلګیو څپې لا غلې نه وې، چې پر قبر خاورې انبار شوې، تره او وراره دومره سلګیو نیولي وو، چې د قبر خواته يې له ډېره درده نه شول کتلای، په همدې سلګو سلګو کې پر قبر ډبرې هم ودرېدلې او تېمور هم د ابد لپاره له مورږه جلا او فنا شو او د خپل دایمي سفر لمن يې ونیوله. پر مخه يې ژېړي ګلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پيل کړ

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مي مياشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هم د قران قاري و، هم د خپل ولس وکيل، هم د تورې سـړی و، هم د ننګ، هم د مقاومت ســـړی و او هم د اســـتقامت، د قوم سړی هم و د ملت هم، ژبور هم و او جرګه مار هم .

يو وخت يو شـــمېر لنډغرو د کابل ښـــار اوســـېدونکي تر پوزې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوســـتي وو، د هوتخېلو پر لوري يې هم مارش وکړ، خو وکيل صـيب سـيد عمر هوتک او نورو ځوانانو يې سـابه ښـه په مالګه کړل. يوه ورځ ژونـدون ټلوېزيون تـه راغی، يوه تومـانچـه يې لـه جيبه راوويســـته، پر مېز يې کېښـــوده، ماته يې ويل يون صـــيب پوهېږې دا تومانچه د چا ده؟ ما ويل نه پوهېږم، ده ويل دا مې له لنډغرو څخه اخيســـتې، چې څومره چغې يې ووهلې پرې مې نه ښـودل، کله چې يې توبې ووېستې او غوږونه يې خپل ونيول، بيا مې پرېښودل، وکيل قاري سيدعمر هوتک په سيمه کې د افغانيت او اســلاميت د داعيې يو ســرســختی ملاتړی او پلوی و. په دې لاره کې يې زموږ د مبارزو ټينګ ملاتړ کړی، موږ ټول يې د مينې او ملاتړ پوروړي يو. کلـه چې پر (۲۰۱٤ م) کـال د جمهوري رياست او ولايتي شورا ټاکنې وې، موږ ټولو ډاکتر صيب غني ته اورنی کمپاين کاوه، خو قاري صيب سيدعمر هوتک ولايتي شورا تـه هم نومـانـد و، دا مهـال ځينې نور هوتخېل عزيزان، چې ټول زموږ ملګري وو، هم يادې شورا ته نوماندان وو، زما لپاره سخته وه چې په دوی کې يو انتخاب کړم، د ولســمشــرۍ په لېست کې خو مو کانديد معلوم و، ژر مو ډاکټر صـــيب غني په نښـــه کړ. له وجدان ســره مې تر مشــورې وروســته په ولايتي شــورا کې قاري صيب سيدعمر هوتک ته رايه ورکړه، خو تر ننه مې هغه پر ځان خبر نه کړ، نن چې هغه له دې نړۍ څخه خپل ســفر پيل کړ، نو په زړه کې مې د هغه د ګرانښـــت له امله د دې خبرې يادونه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صـيب ډېر مقاوم انســان و، کله چې يې ځوان زوی شـهيد شـو، نو عاجل جنازې ته ورغلم، ده خپل اسـتقامت نه و بايلولی، د ځوانيمرګ زوی پر قبر يې خپلـه خـاورې انبـار کړې، دا ډېره سـخته ورځ وي، کله چې مې غېږه ورکړه، نو د زړه درد او لمبې مې ورته احساس کړې، کله چې مې پر شا وټپاوه، نو ده راته وويل يون صـــيب د الله رضـــا وه، زموږ قبوله ده، کور دې ودان چې د وراره جنازې ته دې راغلې، زموږ د غم بار دې راسره اوچت کړ. له قاري صيب څخه ډېرې خوږې خاطرې لرم، خو دا درې څلور کاله ورســـره ډېر په تماس کې نه وم. د کوچني اختر پر لومړۍ ورځ يې راته زنګ وواهه، ويې ويل قاري سيد عمر هوتک يم، ما ويل ومې پېژندلې وکيل صيب نمبر دې راسره ثبت دی. ده وويل د اختر مبارکي مې درکوله، ما ويل ژوندون ټلوېزيون ته به درشـم له نږدې به دې وګورم، ډېر ځنډ مې نه وې ليدلې، لږ درپســـې خفه شـوی وم، ما ويل کيسـې به هم وکړو، خو داکرونايي حالت دی، هسې نه چې بل څه مشکل ترې پيدا شي، نو ځکه مې درته تلېفون وکړ، اوس مې همـدا تلېفوني مبـارکي قبولـه کړه، بيـا چې حالات ښه شول له نږدې به درشو. ما ويل وکيل صيب ډېره مننه کور دې ودان. وکيل صـــيب ډېر ځنډ وروســـته تلېفون کړی و، خبرې يې ډېرې منظمې، ورو او غلې وې، د نورو وختونو خلاف، ما ترې د کور حال او احوال پوښـــتنه وکړه، ده وويل د خدای فضل دی خير او خيريت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو شېبې وړاندې خبر شوم چې قارۍ صیب نور د ابد لپاره له مونږ څخه خدای پاماني واخیسته. اوس مې زړه ته داسې لوېږي چې په دې اخترکې چې ده ماته تلیفون کړی و او د اختر مبارکي یې راکوله دا په دې مانا وه چې ده خپل سفر ته تیاری نیوه، نورو نږدې دوستانو ته به هم یې زنګونه وهلي وي او د هغوی په ناخبرۍکې به یې ترې خدای پاماني اخیستي وي، ځکه کله چې څوک پر یوه اوږده او نامعلوم سفر وځي، نو له نږدې دوستانو او خپلوانو خدای پاماني اخلي. وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه. ژوند ډېر پیکه شوی، پرکینې او دښمنۍ نه ارزي، یاران مې یو یو پر سفر روان دي، زه نه پوهېږم چې زما نوبت به کله وي، خو کېدی شي زه خدای دېته سانلی یم چې د خپلو ملګرو پر مرګ ساندې او ویرنې ولیکم او د هغوی یادونه خوندي کړم، که نه نو نور خو په مونږکې د ژوندیو انسانانو دکیفیت کوم ځواک پاتې نه دی. پر دې هم نه پوهېږو چې چېرته یو او چېرته به ځو؟ یا ربه زما پر ولس، وطن او یارانو رحم...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام د اعتدالي لارې يو سر لاری

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دوکتور محمد اياز نيازی د هېواد يو ســـتر ديني عالم و، هغه په

تېرو دوو لسيزوکې په پوره مېړانه، فصاحت او بلاغت، ديني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي منطق د اسـلام د سـپېڅلي دين اصـلي جوهر (سـرېتوب) هېوادوالو ته تشريح کړ، هغه د اسلام له ارزښتونو سره سم؛ نه له افراط څخه کـار واخيســـت او نـه يې د تفريط لمن ونيوه؛ يوه معتدله لاره يې غوره کړه. نن د اسـلاميت او افغانيت دښـمنانو د هېواد دا ستر عالم، چې هم د دنيا له چارو خبر و او هم د دين له لارو، د خدای په کور کې شهيد کړ. له دې او دې ډول نورو ورته دردوونکو پېښنو څخه دا حقيقت لاپسې په ډاګه څرګندېږي، چې د انسـانيت او هېواد دښـمنان غواړي تر وروسـتي افغانه دا جګړه وغځوي؛ نه مو د دين سـرې خوندي دی، نه د دنيا، نه مو مشـر خوندي دی، نه مو کشـــر، نه مو ماشـــوم خوندي دی، نه مو ســـپينږيری، نه مو پوهنتون خوندي دی، نه مو روغتون، نه مو زېږنتون په امن کې دی او نه مو روزنتون او نه مو هم عبادتځی خوندي دی او نه هم درملځی، بس په تمامه مانا يوه ولسوژنه ده او يوه ټولوژنه. خدای ج دې شـــهيد دوکتور محمداياز نيازي ته جنتونه نصيب کړي او نور دې په دې سوي لوي وطن کې د امن او سولې هيلې وغوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومونه او شخصیتونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هېواد لـه بحراني شـــرایطو ســـره مخ دی، هره ورځ یو مخور شـــخصـــیت او یو نامتو افغان د ژوند له نعمته محرومېږي. دا حالت ډېر دردوونکی دی. باید د حل یوه اساسي لاره ورته پیدا

شي. سـوله یې ښـه درملنه ده، خو تر سـولې وړاندې چې څومره قربـاني زغمو او څومره هېوادوال مو قربـاني کېږي، د هغو درناوی، عزت او یادونه هم ضـروري ده، خو کله کله داسـې هم پېښېږي چې د یوه نوي قرباني شوي مخور شخصیت درناوی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه هم دې ملت ته د يوه بل تاريخي شخصيت د حذف په بيه پرېوزي؛ هم په قربانۍ کې تاوان ګالو او هم په يادونې او نمانځنې کې. اوس چې کوم مشهور شخصيت قرباني شي، نو په کار نه ده، د هغه د يادونې او درناوي لپاره بيا د يو بل پخواني شخصيت، اتل، په ياد نومول شوې سيمه او تاريخي ځايونه د ده په نامه ونومول شي. دا په داسې حال کې ده چې د پخوانيو اتلانو يادونه او نمانځنه په خپله يو ضرورت دی. هغوی پر خپل وخت قرباني

ورکړې چې يو ځای، ځايګی يې په نوم شوی او وروسته يې تاريخي ارزښت هم پيدا کړی دی. نو که اوسني مخور شخصيتونه د پخوانيو مخورو شخصيتونو ځای ځايګی نيسي، نو بيا خو به سباني د ننيو ځای نيسي، په دې ډول به موږ د شخصيتونو د تاريخي تسلسل له انقطاع سره مخامخ شو. نو د دې لپاره چې د قربانيو دغه تاريخي انقطاع له منځه لاړه شي او نوې قرباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوانۍ اتلولۍ پر ضــد و نه‌کارول شـــي، ښــه لاره دا ده چې جمهور رييس عاجل يو فرمان صادر کړي او په هغه‌کې دا مسئله قيد کړي، چې د نويو مخورو شـخصـيتونو د قربانۍ په حالت‌کې دي، که لازمه وي، د يوه قانوني معيار له مخې نوې ســيمې، ځايونه، علمي او کلتوري مرکزونه د هغو په نامه ونومول شـي، نه هغـه ځـايونـه او مرکزونـه چې د دوی تر قربـانۍ وړانـدې د

نورو اتلانو په نومونو نومول شـوي او په ټولنه‌کې مشـهور شـوي دي. په دې ډول به د يو شمېر سياسي کړيو د غرضونو مخه هم ونيول شــي، د پخوانيو او اوســنيو ټولو شــخصــيتونو حق به هم خوندي شي او د شخصيتونو تقاطع به هم له منځه لاړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر څه ته باید په منفي نظر و نه ګورو، نه دا ملت دومره توهین کړو، چې د هېڅ شـــي ظرفیت نه لري. دا یو مقاوم او ډینامیک ملت دی چې که مشـرانو یې له تدبیر څخه کار اخیسـتی وای، نو

د نړۍ په کچه به یو سـوکاله ملت وای. راځو د اوبو کنټرول ته :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټکنــالوژۍ زمــانــه ده، تر هغــه چې مورږ لوی او منځني بربښــابندونه جوړوو، پوره وخت او پیســو ته اړتیا ده، اوس لنډه لاره دا ده چې له لمریزې بربښنا څخه ګټه واخلو.، یو میګاه واټ سولري بربښنا د نږدې زرجریبو ځمکې د خړوب ظرفیت لري. د هلمند، کونړ او د هېواد د نورو ســیندونو په لمنو کې په لکونو هکتاره شاړې ځمکې پرتې دي، که له سـولري بربښـنا څخه کار واخیســتــل شـــي، د زیـاتو ځمکو د خړوب امکـان شــتــه.

که داکار یوازې حکومت ته پربښــودل شـــي بیا به هم د اوس په شــان ناشــونی شــي، خوکه حکومت د دې کار لپاره یو عادلانه فورمول جوړ کړي، نو هم به اوبه کنټرول شـــي، هم بـه کرنـه وغوړېږي، هم به خلکو ته کار پیدا شـــي او هم به حکومت یو لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عایدات تر لاسه کړي. دا فورمول کېدی شي دا او دېته ورته کومه بله بڼه ولري: هر افغان چې په خپلې لمریزې او یا هم د اوبو په برېښنا د سیندونو له روانو اوبو څخه هر څومره شاړه دولتي ځمکه اباده کړه، د هغو د عایداتو لس سلنه دې د حکومت او نوي سلنه دې د هغه شخص وي. په دې ډول به دولت هغو شاړو ځمکو ته د ابادۍ لاره پیدا کړي چې له بابا ادم څخه تر دې دمه بې حاصله پاتې دي، دا قانون دې تر هغه دوام پیدا کړي چې دولت ورته لوی او واړه بندونه جوړ کړي. دولت کولای شي د برېښنا د تولید لپاره هم ورته فورمل جوړ

کړي؛ د برېښنا بندونو جوړونه دې هم کورنیو خصوصي شرکتونو ته ورکړي، نوره نړۍ کې هم د برېښنا د تولید اکثره شرکتونه تر لسو کلونو پورې هېڅ ډول مالیه نه ورکوي، تر هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروســـته بیا د مالیې پر ورکړه مکلف دي. اوس لنډه لاره همدا سـولري بريښـنا ده، چې هم ارزانه او سـاده ده او هم په چټکۍ سـره نوره هم ارزانه کېږي. د دې تر څنګ حکومت بايد تر ځمکې لاندې اوبو پر را ايستلو هم کلک بنديز ولګوي او خلک مجبور او تشـويق کړي چې له روانو اوبو څخه ګټه پورته کړي. عجيب حالت دی؛ رواني اوبه مو په وړيا ډول ګاونډيو ته روانې دي او موږ تر خپلو ځمکو لاندې اوبو څخه د معين قيمت په بدل کې کار اخلو، .نو که غواړو هم خپل ځان سـوکاله کړو، هم خپل وطن زرغون کړو، هم د ګاونډيو له شرارته ځان خلاص کړو او هم هغوی يو عادلانه تعامل او ښـه ګاونډيتوب ته اړ کړو، بايد خپلې اوبه کنټرول کړو. اوبه مو خپلې، لمر مو خپل، ځمکه مو خپله، يوازې يوې لمريزې وسيلې ته اړتيا لرو او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې به ورسره مخ شوې، نو د کتاب او قلم خبرې به وې، د ښوونځي او روزنځي خبرې به وې، که د دنیا غمونه به هر څومره بار وو، خو ده به د فرهنګ او تعلیم له مسایلو اخوا نورو خبرو سره ډېره لېوالتیا نه درلودله، له هر نوي کتابه به خبر و، کتاب به یې چې ګوتو ته ورغی، نو بیا چې به یې تر پایه لوستی نه و، پرېښوده یې نه، ما ته تر حده زیات ګران و او زه هم پرې ډېر زیات ګران وم. کله چې مې جلال اباد کې نوی کور جوړ کړ، نو دی په

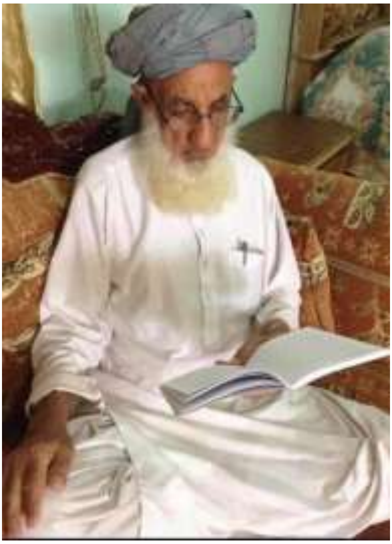

زهیر ځان مبارکۍ ته راغی، لاسنیولی مې پر هرې خونې وګرځاوه، کله چې یې لړه دمه وکړه، نو راته یې وویلې : ته یقین وکړه که دا کور د (زرین انځور) وای، نو هم دومره به پرې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وم خوشاله شوی، لکه اوس چې پر تا خوشاله شوی یم، ته دکار سـړی یې، هر څه ته دې پام دی، زړور یې، دې ویده قوم او ځوانانو کې دې روحیه وغوړوله، دواړه زړور یاستئ، هغه بچی مې هم (هدف یې زما مېرمن ارین یون وه) تر تا کمه نه ده، زه خو هغې ته هم افرین وایم چې د دومره لېوانو منځ کې دا د خپل ولس غږ اوچتوي، نو ځکه نن کور ته د مبارکۍ له خاطره راغلم .
کله چې به مې د نویو کتابونو پکېج برابر کړ، نو د حاجي صـیب عبداللطیف ګردیوال برخه به مې جلا ساتلې وه، هغه ته د کتابونو ډالۍ تر هر څه زیاته ارزښتمنه وه، هغه په داسې حال کې په ټول ختیځ، په تېره بیا په ننګرهار کې د عصـري معارف ډیوه بله کړه، چې د معارف او بل هر ډول نوي پرمختګ پر وړاندې بې شمېره خنډونه موجو وو. ګردیوال صـیب د خپلې ټولنې د یو ټولنیز متخصـص په توګه له داسې ټولنیزو تجربو او ځیرکتیا څخه کار واخیست، چې هم ټولنه را و نه پاربېږي او هم تعلیم عام شي، د ده او د ده د نورو ملګرو د څلور لسـیزو دقیق او متواتر کار نتیجه وه، چې په ټول ختیځ کې عصـري تعلیم عام او ټولنیز سمون پراخ شو. ده تعلیمي ریفورم له خپلې کورنۍ پیل کړ، ټول اولادونه یې د لوړو زده کړو خاوندان کړل، ان د ټول هېواد په کچه یې ترې لوړ کادرونه جوړ کړل. همدا خپله کورنۍ یې د ټول ختیځ د هغو رسېدلو کورنیو یوه بېلګه ده چې ده او د ده د مهال نورو مخورو یې په روزنه او پالنه کې په مستقیم او نامستقیم ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونده لرلې ده. حاجي صــيب عبداللطيف ګرديوال د ژوند تر پايه له قلم، کتاب او علم ســره خپله مينه خوندي وســاتله، ان د ژوند تر وروســـتيو وختونو پورې يې هم نوي اثار مطالعه کول. اوس چې د شــپې يوه نيمه بجه ده او ســبا ســهار اته بجې د هغه په خپل پلرني کلي کې د هغــه د جنــازې او تــدفين مراســـم دي، زه ډېر بدمرغه يم چې د داســې يو ســتر او ډېر خوږ انســان په جنازه کې ګډون نه شـــم کولای. ګرديوال صـــيب د هغه نســـل وروســـتی استازی و، چې په ډېرو کمو ابتدايي امکاناتو يې دې ملک ته لويه معنوي پــانګــه؛ تعليم، تجــدد، ټولنيز ســـمون، کلتوري زغم او انســـانيت په ميراث پرېښـــودل، خو موږ اوس زمانې داســـې له ستوني رانيولي يو او داسې يې له پښو او لاسو تړلي يو، چې نه د حق چغه پورته کولای شو او نه د خپلو خدمتګارانو د جنازو بازو ته اوږه ورکولای شــو. مشــره په مخه دې ژېړي ګلونه! د خدای (ج) حضــور ته دې د خپلو ســوو لوو اولادونو احوال ورســوه، ځای دې جنت شـــه! د علم پلاره، زموږ معنوي پلاره، د انځور پلاره، د عزيز پلاره، د حنيف پلاره او د هر افغان او هر انســـان معنوي پلاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه مننه او یوه بله هیله

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې د (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څو موده وړاندې ما جمهور رییس ډوکتور محمد اشرف غني ته یو وړاندیز کړی و، چې نورستان باید د هېواد د ملي پارک په توګه ونومول شي. د دولتي چارواکو له جملې څخه د ټرانسپورټ پخواني وزیر ښاغلي (یما یاري) دا وړاندیز لوستی

و، نو وړاندیز یې خوښ شوی و، نو په نا مستقیم ډول یې مننه هم کړې وه او د دې تر څنګ یې دا ژمنه هم کړې وه، چې دا وړاندیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

به جمهور رییس ته رســـوي او کار به پرېکوي، دا وړاندیز د جمهوري ریاســـت د چارو د اداري د مشـــرتابه په ګډون نورو چارواکو ته هم رسېدلی و، ټولو خوښ کړی و، کېدی شي تر دې

پخوا هم ځینو دولتي چارواکو سره د نورستان ولایت په اړه دې ته ورته نظر موجود و، خو ما ته چې د قضـــیې کوم ظاهري اړخ معلوم دی، هغه همدا دی چې لنډیز مې دلته ولیکه. نو اوس زه پر ځان لازمه ګڼم چې په دولتولي او سیاسي چارو کې دجمهور رییس د یو شمېر کړنو په باب له ځینو اختلافونو سره سره د ملي پارک په توګه د نورســـتان د منظورولو له امله له هغه څخه مننه وکړم او د دې تر څنګ د قدرمن ورور یما یاري ځانګړې مننه او کورودانی پر ځان د هغه انســـاني حق ګڼم، چې په دې کار کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنــه او عمــل دواړه ســــره غــاړه غړۍ کړل. خو اوس د دې پرمختګ تر څنګ له ښـــاغلي (ياري صـــيب)، د چارو د ادارې

لوی رييس(فضلي صيب) او د نورستان له قدرمن والي (حافظ عبدالقيوم) څخه هيله کوم، چې ډېر ژر د همدې موضـوع لپاره د ماسټر پلان د جوړولو کارپيل کړي، ماسټر پلان له کابينې پاس او په عادي او انکشـــافي بودجه کې يې شـــامل او د دې تر څنګ د مرســـتندويو هېوادونو او ملي پانګوالو پانګونه راجلب کړي. د سوکاله افغانستان په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راتلونکي نسل حق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۱۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشـتې له (۲٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

له کرونا سره د مبارزې په نامه له نړیوال وجهي صندوق (IMF) څخه د(۲۲۹) میلیونه ډالرو پور اخیســتل له دې ملت ســره یو لوی خیانت دی. څرنګه چې د دولت ملي بنســټونه لا تر اوســه پورې پوره پیاوړي شـوي نه دي، نو دا ډول پیسـې به هم د نورو ډېرو پیسـو په شـان د اقتصـادي مافیا او فسـادګرو خولې ته تویې شـــي، اوس خو هســـې هم اکثریت افغانان کرونا نیولي؛ افغانان ورسره د خدای په توکل او خپل همت مبارزه کوي، خو دا به ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد پیغام او کلتور وي چې موږ خپل راتلونکي نسـل ته، چې لا هم دې نړۍ تـه يې ســترګې نـه دي غړولي، د دې پر ځـای چې د ســوکالۍ پانګه پرېږدو، هم تر غوږونو پورې په پور کې ډوب کړو. زموږ پلرونو تر دې څخه په سـختو شـرایطو کې موږ ته پور نه دی پرې ایښی، نو موږ هم حق نه لرو چې د خپلې ناروغۍ پور د راتلونکي نســـل پر اوږو بار کړو. د راتلونکي پښـــت حق باید خوندي وګڼل شي.نسل په نسل فساد، مافیا او له ولس سره غدر او دوکه د منلو او زغملو وړ نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۳۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه هم د نورو ګڼ شمېر افغانانو په شان له پخوا څخه په دې نظر وم او یم چې په هېواد کې روانه دوه څلوېښت کلنه جګړه پردۍ جګړه ده، خو زموږ خاوره یې لابراتوار دی او افغانان یې سونتوکي. د جګړې وسایل بهرني دي او دلایل یې کورني. تېر څلوېښت

کلونه نه څېړو، خو له هغو څلوېښتکلنو ترخو تجربو څخه باید پوره پوره عبرت واخیستل شي، چې د ملیونونو افغانانو د قربانۍ او د کینې او ښې ایډیالوژیو د افراط او تفریط او همدارنګه د هغو د مشرانو د رسوایۍ په نتیجه کې رامنځته شوي دي. اوس خبره ډېره نږدې شوې : یوه خوا محمد اشرف غني دی او بله خوا عبدالغني برادر،(غنی) او (برادري) یې مشترکات دي، دې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بیا عبدالله او امرالله دی، هغه خوا بیا ملا هیبت الله دی، څوک د الله امر دی، څوک یې ډالۍ ده او څوک یې بنده دی، تر الله وړاندې ټول پر بېلابېلو لارو سر دي، خو کله چې الله ته رانږدې کېږی نو دلته ټول سره مشترکات پیدا کوي، دې خوا بیا معصوم ستانیکزی دی او هلته بیا عباس ستانېکزی دی، ویل کېږي نږدې خپلوان هم دي، که خپل هم نه وي، نو ستانیکزي خو دي، دا چې پخوا یې ایډیالوژیک اختلاف درلودکنه؟ ایډیالوژیو خو هسې هم سر خوړلی دی، (ستانیکزیتوب) خو یې یو مشترک ټکی دی، تر قبیلې پورته فکر خو ځینو ته هسې هم د تعصب او نشنلیزم په مانا تعبیرېږي

او د هغه مانا خو راساً کفر ته رسي. زړګري اختلافات، لوړې ژورې به خو کله کله د ملارسول او ملا هیبت الله، امرالله او عبدالله، غني او اتمر، عطا او عبدالله او نورو ترمنځ هم پېښېږي، دا نومونه مې چې دلته یادکړل، څلوېښت کاله د جګړې افغاني کرکټرونه همداسې وو،، دا په حقیقت کې پر بېلابېلو ذهنتونو د افغاني ټولنې د ویش د یوې برخې تمثیل کوي، نو ځکه د مفهوم د جبري افادې لپاره دلته یاد شول. بېلابېلې پلمې، سلیقې، پر یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تورونه، ځان ته حق. بل ته باطل ویل، ټول وخت پر همدې خبرو تېر شــو او په دې بهیر کې د ملت د وینو رود روان و، خو

داســـې وخـت بـه یو بـل ســـره کېناســـتل، چې نورو نیابتي جګړه مارو به یې ځای نیولی وو، اوس نو د ځلوېښـــت کلنې جګړې د وروســـتۍ برخې پر ټولو کورنیو کرکټرونو غږ کوو، چې که تاسې رښـتیا هم خپلواک یاســت، نو خپلو کې کېنئ، یو لوری دې د قدرت له انحصـــاره او بل لوری دې د جګړې له تداومه لاس په سر شي، واک دې د یو دودیز او قانوني میکانیزم له لارې د ملت نورو نسبي ممثلو ادارو ته انتقال شي، بیا دې سر تاسري ټاکنې وشي، هر چا چې رښې او سراسري ټاکنې وګټلې همغوی د ملک د رسمي سیاسي مشرتابه حق لري. که خبره داســـې وي چې اصـــلي واک و ځواک د هر لوري له بهرنیو ملاتړو ســـره وي او داخلي کرکټرونـه یوازې پیغام وړي راوړي، نو راځئ همدا خبره هم په پوره امانت ملت سره شریکه کړئ، غاړه به مو په دین او دنیا دې ملت ته خلاصــه وي، دا خو هم د وجدان ســـخت مخالف حرکت دی، چې تـه خپلـه هم پوهېږې چې خپلواک نـه یې او ملـت هم دربانـدې پوهېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواک نه يې، خو بيا هم په ډېره سپين سترګۍ هم ځان خپلواک تمثيلوې او هم د ملت د استازولۍ

دعوه کوې!؟ نو لـه تـوپير پرتـه د جګړې پر ټولو کورنيو کرکټرونو غږ کوو؛ مخکې تر دې چې د هېواد بهرني دښمنان تاسې يو ځل بيا بې ځايه وکاروي، هم مو ملت ته وشرموي او هم مو د تېر په څېر ځای پر نورو ناهلو ډک کړي، تاســې خپله د عمل نوبـــت وکړئ ،روغه جوړه وکړئ، (عبدالله)دې هم په کې وي، (غني)دې هم

پـه کې وي (برادر) دې هم پـه کې وي، ((د عـبـدالـغـنـي بـرادر)) حکومـت بـه ترې جوړ شـــي، افغـانســـتـان لوی هېواد دی، د پراخنظرۍ په حالت کې ټول په کې ځاييدلای شي او د تنګنظرۍ په حالت کې هېڅوک په کې شېږې نه شي تېرولی، نوره مو خوښه د دين پتنګانو او د اومغلنې ولسواکې مخکښانو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت ساه مې ډوبېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲) يمې، نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

له خوښـۍ محروم، له سوکالۍ محروم او د ژوند له نورو نعمتونو محروم ولس، يوازې پـه دې هيله ژوندی پاتې و، چې څه کـه حکومت او لاربښود نه لرو، د خدای په پنځول شـوي طبيعت کې خو له شـته اکسـيجن څخـه ګټـه پورتـه کوو.

اکسيجن ته يې هم قوانين وضـــع کړل، يوازې هغه شـــرکتونه حق لري چې له دولت ســـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون ولري او د کار او فعالیت اجازه. یو شـمېر هېوادوال مې د دې قوانینو تر انفاذ لاندې سـاه ډوبي شـول، بیا بله پلمه جوړه شـوه، چې هېواد کې د اکسـیجن تولید کم دی، نو ځکه خو حکومت ټولو ناروغانو ته اکسیجن نه شي رسولی، بیا یو شمېر انسانپالو پانګوالو افغانانو اعلان وکړو، چې موږ حاضر یو په وړیا ډول هېوادوالو ته اکسیجن تهیه کړو .

بیا نوې پلمې جوړې شوې چې صبر داکار باید د یو تخنیکي او مسـلکي ټیم له خوا وارزول شـي. دا څنګه تخنیکي او مسـلکي ټیم دی چې خپله هېڅ شـی نه شـي جوړولی او یوازې د نورو د تولید ارزونې ته ناست دی؟ بیا د ژمنو لړۍ پسې و غځېدله، هله نن داکار وشو، سبا دا طرحه وړاندې کېږي او بل سبا هغه بله، په همـدې همـدې کې (۹۰۰) میلیونـه ډالر لادرک شـول، خو (۹۰۰) ناروغان پرې ونه رغېدل، ملت په قصـدي ډول له کرونا سـره لاس و ګرېوان کړای شـو. حقیقت دا دی چې نږدې شـل میلیونه افغانان د کرونا پر ناروغۍ اخته شـوي دي، خو حکومتي شـمېرې بیا تر (۴۰) زرو نه دي پورته شـوي. دا یو مقاوم ملت دی، له کرونا سـره یې خپل مقاومت پیل کړ، ضـایعات او وافیات وو، خو د ناروغانو د شـمېر په اندول لا ان په سـلنه کې هم نه راتلل، د ملت روحیه ورځې تر بلې ښـه کېدله او دا یې د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عادي ناروغۍ په توګه انګېرله، دا مهال يو بل بد خبر راغی، چې حکومت دومره فعال دی، چې له (IMF) څخه د کرونا د مقابلې لپاره (۲۲۸) مليونه ډالرو پور غواړي، دا خبره نو د ملت پر ټپونو د مالګې د پاشلو په مانا وه، چې دا چارواکي خو به سبا يو هم نه وي دا پور به بيا څنګه خلاصوې، چې نه يې د اخيستو، نه يې د لګښت او نه يې هم د بېرته ورکړې لپاره هېڅ ډول واضح پروګرام شته؟ له دې رنځ او اندېښنې لا خلاص نه وو، چې بله ټکه راپرېوته؛ ويل کېږي چې افغانستان سره د مرسته شويو اکسيجن وېنټيلاټورونو يو پامور شمېره پر ايران او پاکستان پلورل شوې ده. دا په داسې حال کې ده چې دا دواړه هېوادونه، په تېره بيا پاکستان، د ملک د اول شخص د تفکر پر اساس ډېر منزوي شوی !؟که منزوي شوی نه وای، حالات به کوم حد کې وای؟ پر پاکستان او ايران باندې د دې ډول دستګاه وو خرڅول خو دا مانا ورکوي چې دې ډول اشخاصو؛ دولتي دي که نا دولتي، طبي پرسونل دی، که ناطبي، سياستوال دي که پانګوال او نور هر ډول ګډونوال يې، دوی د خپلو ميندو، خويندو، ورونو او پلرونو پر تنفس تجارت کړی، دا ډول اشخاص دې ته منتظر دي چې د ټول ملت پر تنفس هم معامله وکړي، نو راځئ مخکې تر دې چې کرونا جدي وګڼئ دا ډول مافيا جدي وګڼئ، څوک دې ځان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام د وارث په نامه تريو تريو نه‌کوي او بيا دې نه دې ډول بې شــرمو اشــخاصــو ته د توجيهاتو پرتوګ ګنډي، تر دوی نو بيا د ځمکې پر مخ نور د نه سـړي زامن نه شـې پيداکولای، اصـلي او اکبر جهاد د دغسې بې ضـميره پر ضـد روا دی، د جمهور رييس په ګډون په ترتيب ســـره لاندې وړو چارواکو پورې ټول په دې مسـوليت کې د خپل مقام او موقف په اندوول مسـوليت لري. چې مشـــر بې قمبر وي، اختر به يې مازيګر وي. خدای دې ټول هغه چارواکي چې په مســتقيم او نا مســتقيم په دې ډول جرمونو کې لاس لري، په شـــرمونو و شـــرموي چې دا غيور ملت يې له دې سخت مظلوميت سره مخ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۲۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشــتې له (۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

تر اوســـه مې هېڅکله هڅه نه ده کړې، چې اشـــخاص د لیکنې محور کړم او غټې هېوادني مســـایل څنډې ته کړم. خو دا لومړی ځل دی چې د یو مبهم شـــخص د هویت څېړنې ته اړکېږم او بیا ملي بحث ته داخلېږم. پر دې شـــخص ځکه دلته بحث کوم چې دا د یوې هغې پراخې کتلې اســـتازولي کوي چې په دې تېرو څو

کلونو کې د متخصـــص، تکنوکرات او په نورو ډول ډول نومونو زمور پر ملت تحمیل شــوي دي. دلته د دوه تابعیته موضــوع ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نه داخلېږم، ځکه هغه موضـــوع هم په قانون کې واضـــح ده.
عجیبه خبره دا ده چې مسله تر دې هم ترخه شوې؛ يو تابيعته او هغه هم د بل هېواد يو تابيعته پر موږ تحملېږي او هغه هم د يو داسې ملي اداري په راس کې چې هم ټول اقتصـادي تعاملات ور سره ترلي او هم زموږ پولي او ملي هويت.
دلته غواړم د دغه ښـــاغلي (اجمل احمدي) پر وړانـدې څو پوښـــتنې کېږدم، چې ټول هېوادوال يې بايد پســـې تعقيب او له اړوندو ادارو يې ځواب تر لاسه کړي :
۱–اجمل احمدي د چا زوی او د چا لمســـی دی؟ د هغوی د هويت تذکرې چېرته دي؟
۲– اجمـل احمـدي د هېواد د کوم ولايـت او کومې ســـيمې اوسېدونکی دی؟
۳ –کله چې لومړی ځل افغاستان ته راغلی، له کوم ځايه او د کوم هېواد په پاسپورت راغلی دی؟
۵ –د افغانستان د تابيعت تذکره او پاسپورت لري او کنه؟
٦ –که د تابيعت تذکره او پاســپورت لري، کله يې اخيســتي او له کومې ادارې يې اخيستي دي؟
۷–أيا په تېرو دوو دورو ټاکنو کې يې ګډون کړی کنه؟
۸–ايا په افغاني پاسپورت يې د افغانسـتان په اسـتازۍ کوم رسـمي سفر کړی او کنه؟
۹ –ايا د افغانستان په رسمي ژبو پښتو او دري پوهېږي که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ –ایا جمهور رییس حاضر دی د مطرحو هېوادوالو پر وړاندې خپل دا نازولی پاڅوي او ورته و وايي چې د خپل ځان د سپیناوي ځوابونه و وایه !
دا خبره هم باید واضح شي چې زموږ هغه هېوادوال، چې د غلو، مفسدینو، لندغرو او تنګنظرو دزورزیاتي له امله په بېلابېلو هېوادونو کې مهاجرت او بیا دویم یا درېیم تابیعت اخیستو ته اړ شوي او اوس بېرته د هېواد پر ابادۍ بوخت دي، هغوی د دې هېواد نه جلاکېدونکې برخه ده، خو دلته خبره د اجمل احمدي په شان د هغو مبهمو په اصطلاح افغانانو په باب ده چې نه یوازې هویت یې مبهم دی، بلکې د افغانستان کلتور او ملي ګټو پر ضد واقع دي. دا ډول خلک ان که یو تابیعت هم ولري او له هېواده بهر یې یوه ورځ هم نه وي تېره کړې، پر داسې مقاومونو یې پرېښودل، له دې ملت سره یو لوی خیانت دی. نو راځئ لومړی د دې ډول مبهمو پردیپالو پر وړاندې رسنیزه مبارزه وکړو او که دې کار نتیجه ور نه کړه، بیا مظاهرې وکړو او د قانون ټولې دروازې ور وټکوو. راځئ د سمون دا لړۍ له همدې اجمل احمدي پیل کړو او په هره مهمه اداره کې دا لړۍ پسې تعقیب کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا په حاکمیت کې ؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دلته نه چنګېز حاکم دی، نــه هلاکو، نــه اســـمعیل ســاماني حاکم دی، نه ګوډ تېمور، نه د ســقاو واکمني ده، نــه د بـرهــان الــدیـن ربـاني، نــه د احـمـدشـــاه مسعود غړ پورته کېږي، نه د عبدالعلي مزاري او نه د نورو لنډغرمشـــرانو، خو بـاج او راج یې چلیږي. دلتـه د دې شـــنډلي جهموریت؟ په بهیر کې څوارلس کاله حامد کرزی د احمدشـاه بابا د میراڅخور په توګه د واک پر ګډۍ ناسـت و او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدې نوميالي بابا بل ميراثخور اشرف غني احمدزي ته نوبت ورسېد. حقيقت دا دی چې د دې دوارو ښاغلو د واکمنۍ په بهير کې پښتون د يو قوم په توګه دومره وځپل شو او دومره توهين شو، چې نه د چنګېز په وخت کې دومره توهين شوی، نه د هلاکو او نه هم په لومړۍ او دويمه سقاوۍ کې، د کرزي په حاکميت کې د دوو جنګي ډلو مشرانو ته د ((ملي اتل)) او د

((د ملي وحدت شهيد)) القاب ډالۍ شول او د غني په حاکميت کې بيا د ده ښاغلي له خوا د ((مسعود پېژنندنې او مزاري پېژندنې)) د ((ملي بحثونو)) موضوع مطرح شوه، دا خبره د غني د مرستيالانو له خوا بار بار ياده شوه چې غني، احمدشاه مسعود او مزاري د يوه فکر او يوې نظريې پلويان وو. غني هم د مزاري مصلی او د مسعود تلين غونډو ته د بيت المال د لګښت په منظورۍ او په حکومت کې د دغو غټو جګړه مارانو پلويانو ته د غوښنې برخې په ورکړې سره دا خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یوه حده ثابته کړه، چې رښتیا هم یادو دوو جنګسالارانو سره مشترک افکار لري. د کرزي او غني په واکمنۍ کې پښتون پر یو عکس العملي، شکایتي او مظلوم قوم بدل شو، د دې قوم سیاسي مخالفین له حکومتي امکاناتو ګټه اخلي او د پښتنو پر ضد ډول ډول ناوړه عملونه تر سره کوي، خو کله چې یې پښتون پر وړاندې د مظلومیت غبرګون وښیي، نو بیا دا غبرګون هم هغوی ته د ملي وحدت

د زیانمنولو د ضربتي تورونو او ملامتیا په بیه تمام شي. پښتون لا د یو ظلم او توهین په مقابل کې له غبرګونه خلاص نه وي، چې د ظلم او غم بله ټکه پرې راپرېوزي؛ د لندغرو ان یو وړوکی مامور، ملېشه، وکیل، سیاستوال او نور پلویان دومره یو غټ ضرر پېښ کړي، چې ټول ملت له ستونزو سره مخ کړي، د دې علت دا دی چې د پښتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ونډه او نامه راغلي پښتون ضد چارواکي خپله پښتنون ضد حرکتونو کې شریک دي، که مخالفین پر دې پوه شي چې د خپل

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د سیمه ایزو ارګانونو خپلواکه اداره
دولت جمهوری اسلامی افغانستان
ادارهٔ مستقل ارگان‌های محلی
Islamic Republic of Afghanistan
به وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ
با تقدیم احترامات فایقه!
بااحترام
ادارهٔ مستقل ارگانهای محلی
0745292757

هر ناوړه عمل په مقابل کې د سزا معقول غبرګون ویني، نو هېڅکله یې دومره سپین سترګی ته زړه نه ښه کاوه. خبره را لنډوم، د ستر امپراتور احمدشاه بابا په باب په افغان دولت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ايرانپالي دولتي چارواکي (سرور جوادي) وروستي ناوړه چلند ته راګرځم. داکار له دولتي مقام څخه د ناوړه کاروني له امله را منځته شــوی دی، نو بايد په دولتي کچه ســزا ورکړای شــي، په حکومت کې خو ماته ډېر د تورې سـړي نه تر سـترګو کيږي، خو د ســيمه ييزو ارګانونو د ادارې له ځوان رييس (شــميم کتهواري) څخه جدي غوښــتنه کوم، چې دې فاشــيســت ايرانپالي (ســرور جوادي) ته تر سبا دولسو بجو پورې خپله سزا ورکړي؛ له غوږه يې ونيسي او له دفتره يې د غوږ په تاوولو په داسې ډول وباسي؛ لکه څنګه چې احمدشـــاه بابا د دوی د بادارانو غوږونه تاو کړي وو، دا خبره دې د جمهور رييس اجازې او معاملې ته نه پرېږدي. ســرور جوادي هم کېدی شــي له خپلو مشــرانو سـره د دې ناوړه کار لپاره مشــوره نه وي کړې، نو شــميم کتهوازی هم ضــرورت نه لري، چې د جوادي د شړلو لپاره چا سره مشوره وکړي، تر ټولو خبرو دمخه بايد دی ژر تر ژره له دندې منفک او د نورې ســـزا لپاره دې عدلي او قضــايي ارګانونو ته ور وپېژني. شــميم کتهوازي بــانــدې مې ځکــه ځــانګړی غږ وکړ، چې دا نــاوړه کــار د ده د مسوليت په اداره او دايره کې تر سره شوی دی، تر ټولو وړاندې ددې ناوړه کار مســـوليت ده ته راجع کيږي، بله خبره دا ده چې شميم زما مستقيم شاګرد پاتې شوی، د استاد درس شاګرد ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور د شـیدو حیثیت لري، نو که شـمیم اجرااات ونه کړي، نو فکر وکړئ هغه درس مې چې د مور د شـیدو په شـان ورکړی، هغه مې ور ته نه دی ببنـلی. نو شـمیم باید خپل ملي، تاریخي او وظیفوي مکلفیت په غوڅه توګه اداکړي او تر سبا دولسو بجو پورې ستر افغان ولس ته د خپلو اجرااتو خبر ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قانون سره لوبې

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنگاښ میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې د خپلې واکمنۍ په بهیر کې څو څو واره د اساسي قانون پر سر معامله کړې وي او په زرگونو ځله یې تر پښو لاندې کړی وي، هغه راپاڅي، خپلو سیالانو او مخالفانو ته بار بار وایي چې اساسي قانون زما سرې کرښې دي؛ له دې څخه تېرېدونکی نه یم، دا به منئ او دا به درباندې تطبیقوم، دا داسې مثال لري،

لکه یو هندو چې مسلمان ته و وایي چې اسلامي شریعت زما سرې کرښې دي، دا به درباندې تطبیقوم او کنه جنگ ته به ادامه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوو. له بلې خوا بیا د مسـلمان په سـر کې دومره منطق نه وي چې هنـدو تـه ووایي لالا مې شـــې اول خو تـه کلمـه تېره کړه، مسـلمان شـه بیا به دواړه په ګډه پر یو بل شـریعت تطبیقوو. اوس نو د ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله په سـیاســي سـیالانو، طالبانو او نورو مخالفانو، یو لوري کې هم داسې سیاسي منطق نه شته، چې دې دوو ډاکټرصاحبانو ته و وایي چې راځئ اول به همدا اساسي قانون پر تاسې دواړو ښـاغلو تطبیق کړو، د سـولې خبرې او نور مسـایل به بیا وروسـته څېړو. که اساسـي قانون په اسـاسـي مانا پر دې دواړو قانون ماتوونکو ښـاغلو او نورو چارواکو تطبیق شـې، نو دوی به لاس تړلي زندان ته ځي، حقیقت دا دی چې د اساسي قانون تطبیق غني، عبدالله او ځینو نورو چارواکو ته په دومره لوړ قیمت تمامېږي، لکه هندو ته او یا یو شـمېر جهادي ډلو ته چې د اسـلام له نامه څخه یې ناوړه ګټه پورته کړې، هغوی ته د شـریعت تطبیق په ډېره لوړه بیه پرېوزي. دا نو اوس زموږ په وطن کې یو دود دی چې اکثره سـیاســیخېل عملاً د خپل شـعار په مقابل کې ولاړ دي، دومره سپین سترګي دي چې له دې ټولو دروغو سـره سره د ولس په سترګو کې ورننوزي. های های قانونه نو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانونيت په سرچينه کې لاقانونيت

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د غزني پـه اصــطلاح وکيلان يـادوم، چې نـه انتخـابي دي، نـه انـتصـــابي، خـو تـر دوارو ډلـبـنـديـو مـعـتـبـر دي، دوی پـر ۱۳۸۹ل/۲۰۱۰م کال، د نظار شورا او وحدت حزب د ايتلاف له امله د انتخاباتو په نامه د غزني د ولس د استازو په توګه ولسي جرګې ته ور وپېژندل شول، هغه وخت، که د غزني اکثريت پښتنو هر څومره فرياد وکړ، خو د ايران سپاه پاسداران، د هغوی روزل شوې ډلې او د ټاکنو په کمېسيون کې فضل احمد معنوي دومره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور او ځواک خاوندان وو، چې د وخت ځانساتي جمهور رییس؛ ښاغلي کرزي یې پر وړاندې هېڅ قانوني چلند و نه کړ. زه خپله جمهور رییس کرزي ته دوه ځله ورغلم، ورته ومې ویل چې د غزني له ولس سره ظلم مه کوئ، دا خلک

نه یوازې د غزني د اکثریت ولس استازي نه شي کولای، بلکې اکثریت یې د ایران له استخباراتو سره اړیکې لري او له اکثریت پښتنو سره څرګنده دښمني هم پالي. فضل احمد معنوي ته مې هم وویل، چې تر دې انتخاباتو مو چې انتصابات هم کړي وای د ولس یو څه نسبي استازولي خو به شوې وه. انتخابات خو پر ځای پرېږده چې دې ته خو موږ انتصابات هم نه شو ویلای. د خوار ملا په اذان څوک روژه نه ماتوي، زموږ خبره چا وا نه ورېدله، خو د هېواد له بېلابېلو سیمو هزاره ګان سره راټول شول او ((جامعه هزاره افغانستان)) په نامه یې غونډې او احتېجاجونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل او دا یوولس تنه یې د غزني د استازو په نوم، ولسي جرګې ته داخل کړل. کله چې پر۱۳۹۳ / ۲۰۱٤ م کال د جمهوري ریاســـت ټاکنې وشـــوې، نو اکثرو فکر کاوه چې د ډاکتر غني په حاکمیت کې به قانون تر پخوا یو څه ښه تطبیق شي.
د ولســـي جرګې ټاکنې نږدې دوه کاله وځنډېدې، خو کله چې د تلې پر میاشـــت ټاکنې وشـــوې، د غزني ټاکنې د وري میاشـــتې ته محول شوې. نوې ولسي جرګې ته نوي وکیلان راغلل، خو غزني کې د دې پرځای چې یا نوې ټاکنې وکړي، یا د دې وکیلانو دنده تعلیق کړي، یو ځل بیا غني هم لکه د کرزي په شان دې نازولو ته د غزني د استازو او د پوره وکیلانو په توګه داسې ډول امتیاز ور کړ چې نه یوازې د افغانستان په ټول انتخاباتي بهیر ان په نړۍ کې یې هم ساری نه دی لیدلی شوی. دوی د غني تر واکمنۍ وړاندې په اصـطلاح منتخب وکیلان وو، د غني پنځه کلنه دوره یې هم په کې وخوړه، بیـا هم وکیلان دي، د غني د دویمې دورې نږدې پنځه ویشت سلنه زمانه تېره شوه، بیا هم وکیلان دي، د غني ټوله دوره به هم تېره شـــي، خو دوی به بیا هم وکیلان وي. د ټاکنو کمېسیون له خوا د دې ښاغلو د باورلیک لومړی پنځه کلن معیاد هم پای ته رسـېدلی، نوی باور لیک هم نه لري، نه انتخابي اسـناد لري، نه انتصـابي، نه کوم ځانګړی فرمان او نه هم کوم بل حقوقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـند.، یوازې همدا خبره یې ټینګه کړې چې تر هغه وخته موږ وکیلان یو چې غزني کې نوې ټاکنې نه وي شـــوې، و ښــاغلو د ولســـي جرګې وخت چې یو څه وغځېده، هلنه خو د هغوی د نشـتوالي په حالت کې د بشـپړې مقننې قوې خلا رامنځته کېدله، ســـره له دې چې دا دلیل هم قانوني نه و، پر وخت باید ټاکنې شوې وای، خو دا د هغوی د پاتې کېدو لپاره یو دلیل کېدی شو.

اوس ســړی حیران شـــي چې د دې مدام العمره وکیلانو درجه تر کومه حده و ټاکي؟ دوی صـــحابه کرام دي؟ اولیای کرام دي ،؟ کرام الکاتبین دي؟ او که د بلې کومې لوړې مرتبې خاوندان؟ اوس سړی چاته شکایت وکړي؟ د ټاکنو کمېسیون ته، سترې محکمې او لویې څارنوالۍ ته؟ پر اساسـي قانون د تطبیق د څار کمېسـیون او که خپله د قانون د تطبیقولو لومړۍ درجه مسـول؛ اعلی ســـر قوماندان جلالتماب زرکلن دوکتو محمد اشـرف غني احمدزي او که کومې بلې مرجعې ته؟ اوس چې دې دا خبره وخوځوله د دې پر ځای چې څوک د دې معضـــلې قانوني حل وځېړي، هر یو به در باندې د تعصب زرګونه ټاپې و وهې او د جمهور رییس روزل شــوي اوکرایي کنځلماران به هم د ایراني فاشـیزم د توجیه لپاره کنځلو ته اړم شي. زما په نظر خو تر ټولو غټ تعصب او فاشیزم همدا دی چې څوک د اتیا ســـلنې مظلومو خلکو حق په څو تنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدورو او پردیپالو اشـــخاصــو وخوري. اوس په لنډیز ســـره وړاندیز کوم چې د دې په اصـــطلاح وکیلانو د کار د ناعادلانه دوام د مخنیوي لپاره لنډه لاره دا ده چې جمهور رییس ژر تر ژره د ټاکنو کمېســـیون ته امر وکړي چې په معین وخت کې د عادلانه استازیتوب د تضمین له لارې د غزني ټاکنې تر سره کړي، تر هغـه پورې چې نوې ټـاکنې کېږي هېڅوک د غزني د ولس اســتازیتوب نه شـــي کولای، د پخوانیو وکیلانو دنده ختمه ده او کولای شي خپلو کمپاینې مبارزو او یا نورو کارونو ته لاړ شي. دا خبره د یادولو وړ ده چې که دا ناقانونه وکیلان هزاره نه وای، نو نه به جمهور رییس، نه د ټاکنو کمېســـیون او نه به کوم بل قانوني ارګان دومره ناز او عشرت ته پرې ایښې وای! دېته وایي د قومي تعصب او نوي فاشیزم څرګندې بېلګې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصري دروغو نوې طريقه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشــتې له (۱٤) نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

کوم عکس چې تاسې ګورئ دا فوټوشـاپ شـوی دی، نه ښـاغلي عطامحمد نور له ما څخه د ملاقات غوښـتنه کړې او نه ما له هغه څخه د ملاقات تقاضـا کړې ده، نه زه کوم دولتي موقف لرم او نه له سياسي پلوه په داسې يو قوي دريځ کې يم چې چا ته د معاملې

له لارې يو څه ورکړم او يا ترې يو څه تر لاسه کړم. د هېواد عيني

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعیتونو ته په پام سره ښاغلی نور له اقتصادي، پوځي او سیاسي پلوه تر ما ډېر په قوي دریځ کې دی، نو ما سره د ملاقات بحث ورســـره نه مطرح دی او نه ورته په کته دی. نور که دا ډول ملاقاتونه کوي، نو کېدې شي خپله جمهور رییس او یا د حکومت نورو لوړپورو چارواکو، چې له دوی ســره د معاملو انډولیزه تجربه لري، له هغو سـره دا ډول ملاقاتونه تر سـره کړي او یا یې

تر ســـره کړي وي، خو زه د یوه افغان په توګه ملي ارزښـــتونه او ملي ګټې پالم او د هغو پر سر هېڅ شخص او ډلې سره معاملې ته حاضـــر نه یم. زه ډېر خوښ یم چې په خپله پنځه دېرش کلنه فکري، فرهنګي او ملي مبارزه کې د ناوړه معاملې کومه بېلګه او تاریخ نه لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی نور هم خپل مخالفین او موافقین لري او زه هم، خو زه د یوه ثابت دریځه افغان په توګه خپلو ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم چې د خپل ژوند په پاتې بهیر کې به هم هېڅکله د بدې سیاسي معاملې تاریخ پرېنږدم. له رسنیو او د فیسبوک له ټولو چلونکو څخه هم هیله کوم چې د یو چا د شخصیت د رد او تایید لپاره د جعلي انځورونو او دروغو له خپرولو ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۸)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـــتې له (۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

موږ باید نورو ته نظریات او وړاندیزونه هم ولرو، کار باید هم وکړو او ثمر باید هم ولرو، داســـې نه چې، لکه د غنې خصـــلت ولرو؛ هر څه له ګېډې او خولې راباسو او بهر ته يې وړاندې کوو او له بهره هېڅ هم نه رااخلو او بیا داســـې وخت راشـــي چې

د غنې په شـان په خپلو لاړو کې بند پاتې یو. یا داسـې هم نه شو، لکه د مېږي په شـــان چې ټولو عمر له بهره راټولونه کوو، خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ډکوو، خو بهر ته خپل هېڅ ډول تولید نه لرو. موږ باید د شاتو د مچیو خصلت خپل کړو، د پاچاهۍ یا واکمنۍ پر ړنګولو خپله انرژي و نه لګوو، خپله واکمني او مرکزیت جوړ وساتو او خپل ټول ځواک کار او ثمر ته متوجه کړو؛ پر ګلانو وګرځو، له هغو څخه شیره راټوله کړو، هغه پر شاتو بدله کړو او په دې ډول ټولنې ته د خپل کار او زیار یوه ګټوره او مثمره نتیجه وړاندې کړو. زموږ په ټولنه کې اوس د دې دوو ځانګړتیاوو لرونکي انسانان شته، خو یه خواشینۍ سره باید ووایم، چې د دریيمې ګټګورۍ خلک ډېر کم دي، ان دا چې د ټولنې یوه سلنه برخه هم نه جوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستي ليدل و نه شول

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۱۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

نه يې د حاکميت يا ولايت پر مهال چا پسـې سـپکې سـپورې و ويلې او نه يې د محکوميت يا کورناســتۍ پر مهال، يو دروند او سيال سـړی و، ځان يې دروند وسـاته. خدای ج حاضـر او ناظر

دی د همدې دروندوالي له امله را بـانـدې ډېر ګران و. کله چې دې د کرونـا وبـا لـه امله پـه روغتون کې بســتر و، زه هم د همدې ناروغۍ له امله په کور کې بســتر وم، مېرمن مې هم همدې ناروغۍ رنځوله، يوازې کشــره لور مې (ســوله) وه چې زموږ دواړو خدمت يې کاوه، له ډېرو نږدې ملګرو پرته مې هېڅوک خبر نه کړل، ما ويل چې د دوستانو تشويش زيات نه شي، په دې منځ کې چې به د کندوزي صــيب تصــويرونه پر فيسـبوک خپاره شـول، نو سـخت به يې وځوروم، ټينګ هوډ مې و، چې کله ښــه شــوم، نو د کندوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب پوښتنې ته به ورځم. زه او کورنۍ مې د خدای ج په فضل ښه شول. یوه ورځ سهار مې ملګرو ته ووېل چې ځو د کندوزي صیب پوښتنې ته، هغوی وویل ماسپښین به لاړ شو، ماسپښین یوه حادثه پیدا شوه، پرون هم په کارونو کې ډوب شوم، نن هم یو ناڅاپي کارونه او حوادث پیدا شول، ما ویل ځه د جمعې ورځ به حتمي ورځم. د پنجشنبې ماښام ناوخته خبر شوم چې کندوزی صیب له ټولو ملګرو ناهیلی شو او په یوازې ځان یې خپل ابدي سفر پیل کړ. هغه ته به ضرور د خپلې ناروغی پر مهال خپل هغه یاران او دوستان سترګو ته ودرېدلي وي چې د خپل حاکمیت، معینیت او ولایت پر مهال ترې راتاو وو، خو کله چې د مرګ پر بستر پروت و، یوازې خال خال ملګري یې سر ته ولاړ وو، د ده وروستی دیدن زما پر زړه یو ارمان پاتې شو.. پر مخه دې ژېړي ګلونه وروره! دا دنیا همداسې ده او همدا یې خصلت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیتونه او دریځونه

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشــتې پر (۱٤) چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشــتې د (۲٤) نېټې ســـره ســمون خوري، نشر شوې ده.

هر ټولنیز او سـیاسـي شـخصـیت چې ارزوئ، نو د حاکمیت او محکومیت پر وخت یې تجربه کړئ. عبدالرشید دوستم ښه دی که خراب؟ په تېرو دېرشـــو کلونو کې یې څه کړي؟ دا ټولو خلکو

تـه معلوم دي، د هغـه پر جنـایتونو پرده غوړول دا پـه خپلـه تر جنایت پورته حالت دی. خو دوسـتم له ټولو بدرنګیو سـره سره یوه ځانګړنه لري؛ هغه دا چې د یو معلوم دریځ خاوند دی، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم د ده دا دريځ د ده پر خپلو ځاني، ســـمتي او قومي ګټو راڅرخي، خو بيا هم تر نورو، په تېره بيا تر پښتنو سياسـتوالو يې دريځ څرګند دی. زه د نړۍ پر دويم تصـنعي مفکر افسـوس کوم چې د خپلې واکمنۍ دوام يې د داســـې ســـترو شـــرمونو په بيه واخيســـت، چې ده يې د خپل محکوميت پر مهال تصـــور هم نه شو کولای. د غني پاچاهي به څلورکاله وروسته يا وړاندې ختمه شي. خو د دوسـتم مارشـالي به د هغه تر مرګه وروسـته هم دوام وکړي. د کرزي پاچاهي ختمه شـــوه، خو دا ملت لا هم د فهيم د مارشالۍ کفاره ورکوي. غني به نه وي، خو د دوستم مارشالي به دوام وکړي. عجيبه خو لا دا ده چې دا مارشـالي هم په سياسـي چارو او د سياسي بنبستونو د حلولو په برخه کې !؟ سړی حيران شي چې هغـه کړکېچونـه زېږولي او کـه حـل کړي يې دي ؟؟ کـه د اخلاقياتو برخه يې هم ور ســـره يو ځای کړې وای، نو بيا به يې مارشـــالۍ ته تر دې هم ښـــه توجيه پيدا شـــوې وای!؟ کله چې ښاغلي غني دا فرمان لاسليکاوه، نو ځان سره به يې ښه په خوند خندلي وي، چې همدا ملت، همدا يې جمهور رييس او همدا يې مارشـــال!؟ دا ملت دومره کمزوری شـــوی، چې زه يې قاتل ته مـارشـــالي ورکوم، خو دې ملـت کې غوړه مـالان دومره زيـات شوي، چې بيا هم په رسنيو کې همدا چغې وهي چې « بابا زرکلن

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي». له قدرت او ځان سره د غني د لېونۍ مينې ځانګړنه د هغه نورو مامورينو او مامورګيو ته هم لېږدېدلې ده؛ زموږ يو انډيوال و، د غني د حاکميت په لومړيو کې له دولتي څوکيو څخه لرې وساتل شو، نو په خصوصي غونډو کې به يې د غني او په علني غونډو کې به يې د دوستم داسې غيبتونه کول، چې تا فکر کاوه له دې دواړو سره په عمر کې پوخلا نه شي، خو کله چې غني په يو وړوکي وزارت ونازاوه اوس يې نو د غني په صـــفتونو خوله نه مړېږي او د دوستم پر جنايتونو او مارشالۍ داسې غلی دی، چې ته به وايې د سرې د لادرکۍ اعلان دې کړی وای. نو دې ته وايي د اومغلنو سياستوالو شخصيت، چې هره شېبه د متضاد تغير په حالت کې دی، کله چې دې حالت ته ګورم، نور پر ځان هم بې باوره شم.، نو ځکه خو مې له ځوان نسل څخه هيله ده، چې زما په ګډون د هېچا پر خبرو باور مه کوئ، زموږ عمل ته وګورئ، ښه عمل د ښه شخصيت لپاره غوره معيار دی، نه غوړې خبرې او هوايي ژمنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فوران؛

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۲۳)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري مياشـــتې له (۲) يمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په يوه حساب پنځه دېرش او په بل حساب شل کاله کېږي چغې وهم، چې پښتون ځورول کېږي، پښتون وژل کېږي، پښتون تباه

دی او پښتون لا پسې تباه کېږي، خو يو زيات شمېر پښتنو او اکثرو ناپښتنو د نشنليست، متعصب او فاشيست په نوم تورن کړم، خو ما د خپل وس تر وروستي بريده د پښتنو د مظلوميت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه پورته کړه او د داسې ظلم انځور مې تر خپله وسه وکاږه چې د غوره مال او ځانساتي پښتون ضد واکمن پښتون او د پښتنو د شــعوري مخالفينو د ګډه نا مشـــروع تعامل په نتيجه کې رامنځته شــوی و. که کرزی او غني له عقله نه، بلکې له نســله پښــتانه نه وای، نو په ټول عمر کې به په دې سياسي ظرفيت، دې څوکۍ ته نه وای رســېدلي، خو د کوم قوم په برکت چې دوی واک او ځواک ته ورســېدل، تر ټولو زيات يې هماغه قام په کې خوار او زبون کړ، ان د چنګېزخان پر وخت هم پښتانه دومره نه وو کړول شــوي، لکه د دوی په واکمنۍ کې. تر ټولو دردوونکی حالت بيا دا دی چې د دې بدمرغيو پړه هم د همدې چارواکو او د هغو د اړوندو غوره مالانو له خوا پر همدې پښتون قوم اچول کېږي .

نن چې په بغلان کې يو پښتون مشر او سپينږيري په عامه غونډه کې خپلې جامې ووېستلې، دا په واقعيت کې د ټول پښتون قوم د دردونو او نه بيانېدوونکو غمونو يو رښتينی انځور دی .

پښتنو مشرانو او کشرانو، چارواکو او بېواکو! ځان به نه تېرباسو، د ټولنې دردوونکی واقعيت همدا دی چې نن په بغلان کې حسن خان څرګند کړ. زما په ګډون به ډېر نور پښـــتانه هم له داســـې دردوونکي حالت ســره مخامخ شــوي وي، خو څرنګه چې موږ سره خپل قلم کله کله ملګرتيا کوي او رسنيو ته لاسرسی لرو، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د خپلو غمونو په بیان کې داســې یو دردوونکي فوراني حالت نه یو رسېدلي .

د ډېر درد او غم خبره دا ده چې د پښــتنو او د ټول افغانســتان د ســالمیت لومړۍ درجه شــعوري مخالفین د دولت پر لومړیو او اساسي څوکیو ناست دي او د نا شعوره پښتون پاچا له خوا ورته د پښــتون وژنې او هېواد ورانونې په پار مکافات ورکول کېږي او که پښــتون بیا د دې بې عدالتۍ په مقابل کې غږ پورته کړ، نو هغه بیا د نشــنلیســت، متعصــب او د ملي وحدت د مخالف په نوم په شلو تورونو تورن شي. درباري غوړه مالان د دې پر ځای چې د ولس ننګه وکړي، یو دم خولې وازې کړې چې ولسمشره زر کلن شې او هېڅ بدیل نه لرې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک باید څه له لاسه ورکړي؟

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشـــتې پر (۲۸) چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمری میاشـتې د (۷) نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

که سـرېتوب او انسـانیت معیار وای، نو بیا خو به نه دا بحران او ناورین رامنځته کېده او نه به دا جګړه او غمیزه. څرنګه چې سیاسـتوالو سـره ځان غوښـتنه او واک غوښـــتنه مطرح ده، نو ځکه خو دا غمیزه ورځ تر بلې غځېږي.

د رواني غمیزې وروســـتي علني لوبغاړي اوسـمهال د داکتر اشـرف غني په مشرۍ اسلامي جمهوریت او د ملاهیبت الله په مشـرۍ اسـلامي امارت دي. دواړه لوري پر یو بل د پردیپالنې تورونه پورې کوي، یو لوری د ولسـواکۍ او بل لوری د اسلامواکۍ توغونه توغوي. حقیقت خو دا دی چې د هر لوري په اوړو کې ښې ډېرې شګې شته، خو اوس د تور او سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومول ډېر وخت غواړي او اسانه‌کار هم نه دی. دلته د دوی پر بهرنیو ملاتړو بحث خبره اوږدوي، خو دا دوه غټ لوري باید د اوسمهال د ترخو او ناعادلانه واقعیتونو په توګه ومنل شي. همدې لورو د ولس ژوند تریخ کړی او د غمیزې د غځونې سبب شویدي. اوس د حکومت لوری وایي چې طالب لوری دې لومړی اوربند وکړي او بیا وروسته ورسره د سولې خبرې کوو. له دې کار څخه د غني هدف دا دی چې طالب اوربند وکړي، نو د ده تر مشرۍ لاندې همدا حکومت به په همدې شکل او ان تر دې هم په زیاتې سرتمبګۍ دوام کوي او بل چې طالبان ان لنډمهالی اوربند هم وکړي، نو کېدی شي د هغوی د لیکو، جذبې او جبهې د کمزورۍ سبب شي، نو طالب مشران هېڅکله داسې بایلونکي حالت ته حاضر نه دي او نه یې بهرني ملاتړي داسې یو حالت غواړي. اوس حکومت د دفاع او طالب د تعرض په حالت کې دی، که طالب تعرض و نه‌کړي، دا کار حکومتي چارواکو ته یو غټ امتیاز دی، خو په مقابل‌کې بیا حکومتي چارواکي طالبانو ته څه ډول اندولیز امتیاز ورکوي؟ له بلې خوا که طالب همداسې جګړې او د غني حکومت همداسې د خپل واک غځولو ته دوام ورکړي، نه یوازې دا چې دا حالت زموږ د زرګونو هېوادوالو د شهادت او د هېواد د ورانۍ سبب ګرځي، بلکې دا احتمال هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې دا حالت د ټول نظام د پاشنې تر بریده هم ورسېږي او یو ځل بیا د اویایمو کلونو سناریو تکرار شي. زموږ شریر ګاونډیان تیار همداسې یو حالت ته منتظر دي، چې طالبان د مجاهدینو او هېواد د هغوی د رقابتونو د وخت په شان، پر یو برخلیک اخته کړي،

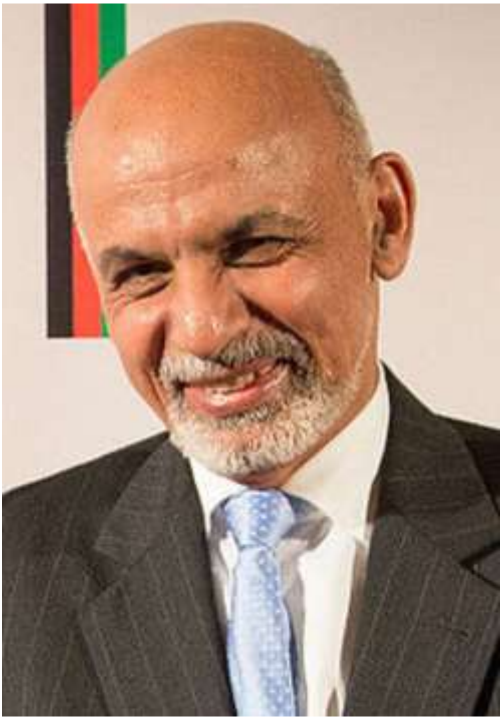

نو ایا کومه داسې منځنۍ حللاره هم شته او کنه چې هم د نظام اډانه روغه پاتې شي او هم سوله ټینګه شي؟ د هېواد د ژغورنې اساسي لاره همدا ده چې هم نظام خوندي شي او هم سوله راشي، دا داسې هیلې او ضرورتونه دي چې د یو بل متمم دي، نه د یو بل مخالف او هېڅکله باید د یو بل پر ضد و نه کارول شي. نو اوس ښه لاره همدا ده چې له یوې خوا پر طالبانو فشار راوړل شي، چې د نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فزيکي اډانې د بقا تضـــمين وکړي، چې دا کار تر ټولو دمخه د سـراسـري اوربند په ټينګښـت سـره تر سـره کېدلای شـي.له بلې خوا غني او ټامي ټيم يې او ورسـره راټاله لنډغر او نور مفسـدين، چې اوس د حکومت په اډانه کې د حکومت په نامه مطرح دي، د ولسي فشار له امله دېته اړ کړای شي، چې د چارو واګې پرېږدي، دواړه لوري دې د يو ټاکلي وخت لپاره د چارو واګې ناپېيلو او ثالثو افغانانو ته وســـپاري، هغوی دې د عادلانه ټاکنو لپاره لاره اواره کړي، راتلونکو هېڅ ډول ټاکنو کې دې ځان نه کانديدوي، بيا به وګورو چې ټامي مفکرات ټاکنې ګټي او که د جنت په مينه مســـت طالبان حضـــرات او يا هم ملتپال او هېوادپال افغانان؟ د دې دريېمې لارې په تعقيب او تحقق ســـره به حکومت له غلو او مفســـدينو او نظام به له پاشـــلو وژغورل شـــي او د دايمي ســـولې ټينګښت ته به هم لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم

(۱)

دا لیکنې مې د هغه سـفر انځورنه ده چې د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـتې پر (۲۸) مې نېټې چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، کندهار ولایت ته کړی دی.

یو خو حکومت او طالبانو ډېر ښـه او د سـړیتوب کار وکړ چې د لوی اختر په مناسـبت یې اوربند وکړ او بله خبره دا چې مورږ د ښاغلي محمود کرزي په بلنه له ښاغلو فریدون خان مومند، حیدر

ځاځي او بیدار ځاځي سـره په یو نارسـمي سـفر کندهار ته راغلو، په کندهار کې به د خپل سفر پر مهال تاسو ته د ښـکلي کندهار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابادۍ تصویرونه وړاندې کړو. اوس د اختر په مبارکۍ کې مساپرو هېوادوالو ته د عینو مېنې د پرمختګ څو ښکلي تصویرونه.

(۲)

په ماښـــام کې د عینو مېنې ترکتنې وروســـته د ښـــاغلي محمود کرزي مېلمســـتون ته لاړو، هلته مو د ډوډۍ پرمهال د کندهار له یو شمېر مخورو سره وکتل.

په کندهار کې مو د ژوندون تلوېزیون څانګه وکتله، دا کوچنی چې تاســـو په تصـــویر کې ګورئ روهید نومېږي، د ژوندون تلوېزیون د کندهار څانګې د ماشـومانو خپرونه پرمخ وړي. ښـه اینده لري. جاوید اغا ته دې خدای خیر او برکت ورکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر زحمت یې په کندهار کې د ژوندون ځانګه په ښــه ډول فعاله ساتلې ده.

(۳)

نن مو په کندهار کې د خرقې مبارکې زیارت وکړ. خرقه مبارکه د

نورې له مقدسـو زیارتونو څخه ګڼل کېږي او تاریخي کندهار ته یې زیاته معنوي ښـکلا ورکړې ده.د خرقې مطهرې له متولیانو څخه ډېره مننه چې موږ ته یې نن د خرقې مبارکې د زیارت زمینه برابره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤)

د ستر ملي مشر میرویس نیکه زیارت ته لاړو، د نیکه اروا ته مو

د دعا لاســـونه لپه کړل، هیله مو څرګنده کړه چې د دې ســـتر انســان او افغان د سـپڅلي روح په برکت لوی خدای ج په هېواد کې سـوله او سـوکالي راولي او افغانان د نېکمرغه ژوند خاوندان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

کندهار په مېړنیو ښـایسـته و او ښـایسـته دی. نن په کندهار کې د

هېواد د یو زړور بچي شـــهید جنرال عبدالرازق مزار ته لاړو، د هغه روح ته مو دعا وکړه، د لوی خدای ج له درباره مو هغه ته د فردوس جنت او دې مظلوم ملت ته د سـولې او سـوکالۍ هیله وکړه.

(٦)

د چهارشـــنبې پر ورځ د بېلابېلو مهمو تاریخي ځایونو تر لیدنې کتنې وروســـته کندهار پوهنتون ته لاړو، د پوهنتون قدرمن رییس ښاغلي (پوهاند دوکتور عبدالواحد وثیق) د اوسمهال د کارونو او د راتلونکو پلانونو په باب هر اړخیز معلومات راکړل، بیا مو د باچاخان څېړنیز مرکز وکوت، د دې مرکز له فعالیتونو خبر شـو، بیا د قدرمن اســـتاد (قانع) په ملتیا د پوهنتون مرکزي کتابتون ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړو، داکتابتون د یو میلیون امریکایي ډالرو په لګښت په څلورو پوړونو کې په عصري ډول جوړ شوی دی او لسګونه زره ټوکه کتابونه په کې اوسمهال خوندي دي. دکتابتون مسول ښاغلي (قرانمل صیب) موږ ته دکتابتون په باب پوره معلومات راکړل، قرانمل صیب دې خیر یوسي د خپلې فرهنګي مینې له امله یې د

کتابتون بډاینې ته ډېره پاملرنه کړې ده. بیا مو د استاد قانع په ملتیا د پوهنتون مرکزي تالار وکوت خورا ښکلی جوړ شوی دی،تر دې وروسته مو د بېلابېلو پوهنځیو ودانۍ او نور تاسیسات وکتل .

کندهار پوهنتون سره له دې چې یه کم وخت کې ډېر پرمختګ کړی، خو د سیمې د عمومي ضرورت او ظرفیت په اندول لا هم نور ډېر کار او پرمختګ ته اړتیا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

د چهارشــنبې ورځ ماســپښــین مهال په ارغنداب ولســوالۍ کې د حاجي صــیب (غلام حیدرخان) او د هغه د ورونو بڼ ته لاړو. دا باغ تر (بابا ولي) زیارت لاندې ســـیمه کې موقعیت لري او ټول ارغنداب ولسوالي ورڅخه ښکاري. ارغنداب دومره زرغون دی چې ته فکر کوې پر ځمکه دې شـــین بخمل غوړولی دی او که

ســړی ووايي د ځمکې پر مخ د جنت یوه ټوټه ده، نو ډېره مبالغه به يې نه وي کړې. حاجي صــیب حیدرخان نه یوازې زموږ مېلمه پـالنـه وکړه، بلکې پر ښـــکلي څلوېښـــت جريبـه بـاغ يې هم وګرځولو. دې بـاغ کې د انګورو، منو ،انـارو او نورو مېوو پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرګونې ونې ثمر ته رسېدلې دي. حاجي صيب د دې باغ د جوړولو داستان بیان کړ، ويې ويل چې دا يې په ډېر زحمت جوړ کړی؛ دلته مخکې لوخې او نلان وو،خو د ده په زيات کار، زحمت او ولسي تجربې اوس پر داسې يو زرغون بڼ بدل شوی دی. ده زياته کړه چې ما ته که څوک تر وله دنيا راکړي خپل کور، کلی او دا ژوند به پرېنږدم.

حاجي صيب حيدر وويل موږ بايد داسې کار وکړو چې هم خپل ځان ته ګټه ورسوو او هم نورو ته. رښتيا هم ارغنداب د همداسې ولسي کاري وګړو او مشرانو په کار، زيار او تجربو اباد شوی دی. څوک چې دښکلي کندهار سفر کوي او ارغنداب ونه ګوري، نو سفر به يې نيمګړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د چهارشـــنبې پر ورځ مو د کندهار د اطلاعاتوکلتور ریاســـت وکوت، رییس صـیب ښـاغلي (افغان) راته د یاد ریاسـت د تېر یو

کال فعالیتونو په باب معلومات راکړل او هم يې د خپلو راتلونکو پلانونو په باب رڼا واچوله. بیا مو د یاد ریاســـت اړوند موزیم، کتابتون او نندارتون وکتل، د خدای ج په فضـل او د دې ریاسـت د کـارکوونکو د هڅو پـه برکـت پـه هره برخـه کې پام وړ مثبت بدلونونه او پرمختګونه رامنځته شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

د چهارشـــنبې ماښـــام مې د ژوندون ټلوېزیون د همکارانو او ملګرو په غونډه کې ګډون وکړ. په دې تصـویرونو کې چې تاسـې کوم ملګري ګورئ د دوی اکثره لـه کوم مـادي امتیـاز پرتـه لـه ژوندون سره رسنیزه ملګرتیا پالي. له دوی ټولو څخه مننه کوو .

په کندهار کې د ژوندون د څانګې مشر ښـاغلي جاوېد اغا څخه ځانګړې مننه چې نه یوازې په کندهار کې یې د ژوندون څانګه ښـه فعاله ساتلې، بلکې نورو ملګرو او د رسنیزو چارو مینوالو ته یې هم ښـــه کاري چاپېریال برابر کړی دی. ما هم د دې فرهنګي او رسنیز کاروان د ملګرو د قدرونې په غونډه کې برخه واخیسته او کاري وړتیا، زړورتیا او ملګرتیا مې ورته وستایله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

د کندهار قدرمن والي صـــيب (حيات الله حيات) د پنجشـــنبې پر ورځ سهار مو‌ږ ټولو؛ فريدون خان مومند، بيدارځاځي، حيدرخان ځاځي او ما يون ته بلنه راکړې وه، چې ســـــهار چاى به له والي

صـيب سـره څښـو. والي صـيب خوندور چاى برابر کړى و، خو دلته د ورتګ خوندوره برخه دا وه چې والي صـــيب پر موږ د نړۍ د ســـتر امپراتور او د ټولو افغانانو بابا (احمدشـــاه بابا) د ټولواکۍ ماڼۍ او کارځاى وکوت. دا ماڼۍ چې نږدې دوه نيم سوه کاله عمر لري، د خپل وخت د معمارۍ يوه ښه بېلګه ګڼل کېږي. دا ودانۍ څوګاله وړاندې په يوه قوي انفجار کې ســـخته زيانمنه شوې وه، خو اوس يې په اساسي ډول د بيا رغونې چارې بشپړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوې دي. د مانۍ د بېلابېلو برخو کتنه د هر افغان د زړه جرات او پر ځان باور زياتوي او د ســـړي په ذهن کې د تېرې زمانې برم او عظمت تازه کوي. والي صــــيب د افســــوس په توګه وويل: د خواشينۍ خبره ده ؛مونږ دوه نيم سوه کاله وړاندې څه وو؟ له دې ځايه نيمه نړۍ کنترولېدله، خو اوس...

(۱۱)

خوښنه، ښښنه او مننه

کندهـار تـه مې لنډ خو مثمر ســــفر درلود، په څوارلســـــو کاري ساعتونو کې مې نږدې لس مهم تاريخي ځايونه وليدل او يو شمېر فرهنګي ملګرو ســــره مې هم وکتل، د کندهار له نويو پرمختياوو او ودانيزو چارو هم تر يوه بريده خبر شوم، ستونزې هم کمې نه وې، خو پر ستونزو سربېره د ژوند لپاره مبارزه هم روانه وه. زما لپاره د خوښــــۍ خبره دا وه چې هر ځل کندهار ته راځم، نو په ودانيزه برخه کې نوي پرمختګونه ګورم، داکار مونږ ته د دې پيغام راکوي چې که د دې قوم په چارو کې مداخله و نه شــي او ســـوله ټينګه شي، نو دا ولس پر ځان دومره باوري دی چې د خپل ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرمختګ او سوکالۍ لپار اوچت ګامونه اخیستلای شي. ښښنه په دې غواړم چې د وخت د کمښت له امله مې په کندهار کې ډېر خواږه فرهنګي ملګري او قومي مشران، چې باید لیدلي مې وای، ومې نه شــو کړای چې ویې ګورم، لوی اختر و او بېرته باید کابل ته راغلی وای، هیله ده چې ټول دوســتان مې له ښښـــنې برخمن کړي، له ټولو هغو دوستانو، په تېره ښاغلي محمود کرزي، جاوېد اغا او نورو څخه ځانګړې مننه کوم چې زما په دې لنډ او تنګ ســفر کې یې زموږ مېلمه پالنه وکړه او د ګڼو تاریخي ځایونو او علمي مرکزونو د لیدو زمینه یې راته مســاعده کړه. یو ځل بیا خوښنه، ښښنه او مننه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د یو سرلاري سفر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۳۱) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشـــتې له (۱۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نږدې یو کال او یوه میاشـــت وړاندې همدا وخت (د ۲۰۱۹ م کـال د جون پر ۲۳مـه) مې پـه علومو اکـاډمۍ کې ور ســـره وکتل.هغه وخت یې هم له خپلې روغتیا څخه شـــکایت کاوه، ما ورته وویل خدای دې راته صـــحتمند لره، درې دمو کې درېیم

منزل ته سـاه نیولی پورته شـو.زما د کتابونو پر لیدلو ډېر خوشـاله شـو، ویې ویل زه حیران یم چې ته په دې دومره سیاسـي ناندریو او جنجـالونو کې بیـا دې فرهنګي کـار تـه څنګـه اوزګـارېږې؟ مـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل زه سیاست د فرهنګ لپاره کوم، نه فرهنګ د سیاست لپاره. دی په خندا شـــو، ویې ویل پوه دې کړم. بیا یې راته وویل صـــحت مې ښـــه نه دی، لکه چې خدای مې خپل حضـــور ته غواړي؛ اوس څلور میاشـــتې کم نوي کلن یم، ما ورتـه وویـل، خدای دې موږ ته صـــحتمند لره، موږ هیله لرو چې ســـلیزه راته پوره کړې او بل زموږ هیله ده چې ســـتاســـو ټول اثار راټول او د کلیاتو په بڼه چاپ شي، هغه وویل غرزی(زوی یې) راځي، کار به پرې وکړو. تر هغه وروســـته بیا لایق صـیب په شـش درک کې د یوه شـــدید انتحار او انفجار له امله ژور ټپونه واخیســـتل، یو کال دې ژورو ټپونو وځوراوه او نن یې نو د تل لپاره له هغه وطن او ولس څخـه د ابـد لپـاره خـدای پـامـاني واخیســـتـه، چې ده

ورته اویا کاله ترانې ویلې وې، لایق نور نه چونغر ته ترانې وايي، نه د پښتنو کوچیانو د سرګردانه ژوند سپېرو کېږدیو ته، نه به ملا سـره په جنګ وي، نه له ارتجاع سـره، نه به ویده دهقان راویښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او نه ویده روښــنفکر، هعه اویا کاله د دې وطن غرو رغو ته سـوې لوې ترانې وویلې، سـتړی نه شـو، نهیلی نه شـو، خو تېر یو کال کې داسې وځورول شو، چې د وطن هر بوټی او هر انسان به يې سـترګو ته سـترګو ته ودرېدلی وي، همغه وطن او همغه افغان چې ده ورته سندرې ویلې وې، خو هېڅا يې د دردونو په تسکين کې مرسته و نه کړای شوه،څومره به نهیلی شـوی وي، څومره به ماييجن شــوی وي، مورِ وبښــه ای د زمانې د ادب ســرداره او ســالاره، دلته د دې وطن د هر يو بلبل او خدمتګار وروســتی برخلیک همداســې دی، لکه د تا چې و، په درد دې مبارزه پیل کړه او په درد دې پای ته ورسـوله، مورِ هم په نوبت درپسـې یو، ګوره د جنت یوه باغچه راخپله کړه، هلته به بیا د دې وطن لپاره ترانې وایو د چونغر ترانې او دسپينغر ترانې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست مياشتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زريزې او پېړۍ کېږي چې د پښتو ژبې پر وړاندې توطيې رواني دي. سوونه کلونه وړاندې کله چې سلطان بهلول لودي په هند کې واکمن شو، نو د جمعې لمانځه ته لاړ، (ملاکادن) تر لمانځه وړاندې په خپلو وعظيه خبرو کې وويل : ((نمی فهم قوم به قدرت رسيده است که از ذات دجال است يا چی که مادر را مور ګويند، خواهر را خور ګويند، بيادر را ورور ګويند و ديګر را نور ګويند...)) پر دې وخت سلطان بهلول لودي ور غږ کړ : ((ملا صاحب احتياط کو که ما هم بندګان خدا يم)).

څو پېړۍ بيا پر دې شوخند ووهل شو چې د اسلام له نظره پښتو د دوزخ ژبه ده!؟

حمزه بابا جرات وکړ او دا وهم يې مات کړ:

وايي اغيار چې د دوزخ ژبه ده

زه به جنت ته له پښتو سره ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېره نیمه پېړۍ کې، نو چې چا هم د پښتو د مظلومیت غږ پورته کړی، د نشنلېست او فاشیست په تور توهین شوی او له صحنې څخه ایستل شوی دی، په تېرو شلو دېرشو کلونو کې نو بیا د متعصب ټاپې زور اخیستی، هر پښتون چې د خپل قوم او ژبې د محکومیت نوم اخیستی، پر هغه نو د متعصب تور پورې شوی دی. دا پورته ټاپې اکثره د پښتو ضد نا پښتنو عناصرو له خوا پر پښتوپالو پښتنو لیکوالو لګېدلي دي او یو شمېر مړ غوږو او ځانپلورو پښتنو غوړه مالانو هم ورسره په دې کار کې ملګرتیا کړې ده. په دې تېرو څو کلونو کې بیا یو څو نورې اصطلاحګانې دود شوي دي؛ پر ژبه، قوم او افغانیت ،((تجارت او دکانداري)). دا نومونې اکثره د هغو ضمیر پلورو پښتنو له خوا کارول کېږي چې له معنوي او مادي فقر سره مخ دي. نه خپله کار کوي، نه بل کار ته پرېږدي. څرنګه چې دوی پښت پر پښت وږي پاتې شوي، ان که اوس پر خزانو هم ناست وي، د لوږې او فقر حس یې د خصلت یوه برخه ګرځېدلې ده. دوی نو هر ملي او فرهنګي کار ته د اقتصادي ګټې او تجارت په سترګه ګوري، د دوی تر شا بیا د هغو عناصرو انګېزه هم پرته ده چې په شعوري او فکري ډول غواړي پښتو او پښتانه په همدې متواتر مظلومیت او محکومیت کې وساتي. نو هر کله چې کوم شعوري او فکري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښـــتون د خپلې ژبې او قوم د ســـوکالۍ او پرمختګ غږ اوچت کړی، نو د دې یوې ډلې له خوا پرې د تعصـب او د بلې کټګورۍ له خوا پرې د قومي سوداګر تور پرې پورې شوی دی .

ای د زمـانې بـدمرغه تنګنظرو! کـه چیرې پښـــتو تـه خدمـت د تجارت او ګټې وسـیله وای، نو دا تجارت به تاسـې بل چاته پرې ایښی وای؟ اول خو به مو خپله پرې سرونه مات کړي وای، ځکه چې په روح او روان کې مو د تجارت انګېزه او غریزه نغښتې ده، چې هر علمي او فرهنګي کار ته د سوداګرۍ په سترګه ګورئ. که خپلې ژبې او قوم ته د غونډو او ســیمینارونو جوړول، د رســنیو فعالول، د ښــوونځیو او پوهنتونو جوړول، د کتابونو چاپول، د علمي کدرونو روزل او داسې نور ګټور کارونه رښتیا هم تجارت او د ګټې وســیله وي، نو دا ګټه تاســې وکړئ! ولې یې بل چا ته پرېږدئ؟ کاشـکې داسـې وخت راشـي چې دا ډول کارونه د ګټې وټې وسـیله شي او ټول دې ډول ګټې ته را ودانګي. زړه کې خو هر ســړی پر دې پوهېږي چې د کار خلک کارونه کوي، کینه ګر او ناکاره پرزې بیا تورونه پورې کوي. اوس خو خوند دا کوي چې د پښتو او پښتنو له مخالفینو څخه وار او پار دومره خطا دی چې له تورونو لګولو او ځانځورنې پرته یې نور هېڅ له لاســه نه کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلې پنځه دېرش کلنۍ کاري او فرهنګي تجربې لـه مخې د پښتنو ځوان او خدمتګار نسل ته زېری ورکوم چې د وهمونو ډېر برجونـه مو نړولي، يو فرهنګي، ملي او فکري انقلاب پر راختو دی، د پښتنو شعوري مخالفين او د هغوی په ټلواله کې شامل بې ضـمیره پښـتانه ځان پلوري، ورځچاري او مضـر احتياط کاري ټول وارخطا دي، له تعرضـي حالته دفاعي حالت ته راتيت شـوي او نـامعقولـه دفـاع يې هم پـه نړېـدو ده، نو لږې نورې فکري مبارزې ته اړتيا ده، کابل چې به پخوا د پښتو او پښتنو ګورستان ګڼل کيده، اوس ورو ورو پر يو ستر پښتو ژبي ښار بدلېږي. اکثره پخواني وهمونه مات شـوي او نور هم پسـې ماتېږي، نو څومره چې مخالفينو ټاپې لګولې مورږ او تاسـې به خپل کار ته کش ور کوو، څومره خوند کوي چې ته کار کوې او مخالفين دې له رخې او کينې څخه ځورېږي او يوازې تورونو لګولو ته ناسـت وي، همداسې دې ناست او ملاست اوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل بیا مشورتي لویه جرګه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۱۰)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

جرګه او مشوره هم یو اسلامي اصل دی او هم زموږ ملي دود. جرګه د بحران د حل او د غوټې د خلاصون لپاره جوړېږي. جرګه لویه وي که وړه، معمولاً داسې پرېکړې کوي، چې له

دواړو مخالفو لورو یو څه کموي او هم دواړو لورو ته یو څه ورکوي، نو ځکه خو د جرګې د پرېکړې له امله هېڅوک ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بایلونکی نه احساسوي، خو دا حالت هغه وخت رامنځته کېږي چې دواړه لوري جرګې ته واک ورکړي او جرګه خپلې پرېکړې د همدې صلاحیت له امله تعمیل کړي. مشورتي جرګه یا لویه جرګه بیا دا ځانګړنه نه لري، د پرېکړې صلاحیت نه لري او مشوره یې هم د واکمن په مزاج پورې تړلې، چې مني یې او کنه او یا یې کومې برخې عملي کوي. څرنګه چې په افغانستان کې پر ټولو ملي او ان دیني ارزښتونو سیاسي معاملې شوي او ملنډې پرې وهل شوي، نو اوس د جرګو نوبت دی چې دا ارزښت هم پیکه، تکراري او کلیشه یي شي. د کرزي صیب د واکمنۍ پر مهال د سولې لویه جرګه جوړه شوه، نچوړ یې دا شو چې یو جنګسالار د سولې د عالي شورا رییس شي. بیا له امریکا سره د امنیتي تړون لپاره بله لویه جرګه جوړه شوه، کرزي صیب د هغې جرګې نظر او پرېکړې ته هم ارزښت ور نه کړ. بیا ډاکتر صیب غني له طالبانو سره د سولې په باب مشورتي لویه جرګه جوړه کړه، د هغې وړاندیزونه هم لس سلنه عملي نه شول. اوس دا دی یو ځل بیا په ډېر لږ تغیر هماغه لویه جرګه رابلل کېږي او هغه هم د څلور سوه طالب زندانیانو په باب یوازې د مشورې غوښتلو لپاره، نه دا چې د پرېکړې لپاره، ځکه چې حکومتي چارواکو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وار دمخه ويلي چې دا جرګه له قانوني پلوه د يادو زندانيانو د خلاصون په باب د پرېکړې صلاحيت نه لري.

د ليکوال دې ژبه ګونګه شــي چې حقيقت نه وايي او د پاچا دې ورمېږ مات شـي چې خپل ملت سـره ټګي کوي او هغه ته دروغ وايي. حقيقت خو دا دی چې نه خپله ډاکتر غني او نـه د هغه د حکومت ټامي برخه جرګې او مشــورې سـره لېوالتيا لري، نه پر دې دود خبر دي او نه هم د چا مشـــورې ته غوږ ږدي. د ډاکتر غني په مشـــرۍ د ملي وحدت په حکومت کې غني او عبدالله دواړو تر (۱۰۵۰) زيات مشــاورين درلودل. ښــاغلي غني ته قسم ور کړئ چې کوم مشاور سره يې مشوره کړې ده؟ او مشاور ته يې هم سوګند ورکړئ چې کله دې هم جمهور رييس ته مشوره ورکړې ده؟ داسې مشاورين هم شته چې په تېرو شپږو کلونو کې يې يو ځل هم مخامخ جمهور رييس نه دی ليدلی. خپله جمهور رييس ته قسـم ورکړه چې ته خپل ټول مشـاورين پېژنې او کله دې هم له هغوی سـره په تېرو شـــپږو کلونو کې کوم ډله ييز مجلس کړی دی؟ خو معاشونه حواله کېږي او بيت المال خالي کېږي، په تېرو شپږو کلونو کې نږدې (پنځه سوه مليونه ډالره) د همدې بې مشـورې لوړ پوړو مشـاورانو جېبونو ته لوېدلي دي، خو مشـوره صــفر، ان فرهنګي مشـــاورانو يې د خپل محبوب ولســمشــر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسکونو لفظي تېروتنو سمون ته هم لاسرسی او جراات پيدا نه کړ. نو يو څوک چې له خپل رسمي مشاور څخه مشوره نه اخلي هغه بيا پر دې مظلوم ولس دومره مهربانه شو چې دهغه اصلي او تصنعي استازي را وغواړي او د هغو مشورو ته ارزښت ورکړي؟ دا هسې د وخت او ملي پانګې ضايع کول او د عامه اذهانو مصروف ساتل دي او بس.

پر تېرې مشورتي لويې جرګې په مستقيم او نامستقيم ډول نږدې (پنځوس مليونه ډالر ٥) لګښت راغلی و، پر دې جرګې ظاهراً (۳۳۰) مليونه افغانی، خوکه نور اړوند نا مستقيم لګښت يې محاسبه شي نږدې (لس مليونه ډالره)لګښت پرې راځي. ياني د هر بندي د خلاصون په باب د مشورې لپاره موږ(۲۵۰۰۰ډالره = ۱۹۵۰۰۰۰ افغانی زيان زغمو) او د هر بندي لپاره لږ تر لږه له(۱۰) تنو جرګه مارو څخه مشوره اخلو. دېته وايي پر جرګو مرکو او پر و طن او بيت المال مين چارواکي!!؟ څوک به ورته ووايي چې کله هم د جرګې او مشورې اساسي ضرورت وي هلته ولې پر دې ملت غږ نه کوې؟ کله چې دې پر اساسي قانون معامله کوله هلته د ملت مشوره چېرته وه؟ کله چې دې له (ای ايس ای) سره د استخباراتي معلوماتو او د ګډو همکاريو پټ تفاهم کاوه، دا ملت ولې و نه پوښتل شو؟ کله چې پر ډيورند معامله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدله او اغزن تار تېرېده د ملت غږ ولې وا نه ورېدل شو؟ شپږو کلونو کې کابینه تکمیل نه شـــوه، پر علت او معلول یې ولې له ملت او د هغه له استازو ســره مشــوره و نه شــوه،؟ د فســادګرو، لندغرو او جنګسالارانو د زور زیاتي د مهارولو په باب ولې ولس سره یوه ناسته تر سره نه شوه؟ او داسې نورې په سلګونو ولې ولې؟ اوس خو ډاکتر غني غواړي که نه، دا څلور ســـوه طالب بندیان پرې امریکایان په زوره خوشــې کوي، لکه په هغه نورو کې چې یې ورته ســرې، شـــنې او نورې کرښـــې ماتې کړې. دی اوس غواړي خپله پړه د ملت په نامه پر داســـې راټولو شـــویو اســـتازو واچوي، چې د هغوی پر اکثریت په خپله د ملت شک دی چې دا لا د چا اســتازي دي ؟؟ خو بیا هم که دوی یو فکري او ژور نظر وړاندې کړي، ځان به له ملامتی وژغوري. یاني دا چې ښـــه به دا وي چې دوی ټول واک خپله ښاغلي غني ته ورکړي چې ته خپله د اســاســي قانون او د ملت د ګټو په رڼا کې فیصــله وکړه. په دې ډول به جرګه له ملامتیا وژغورل شـــي او غیر له دې هم جمهور رییس د جرګې هغه خبرې مني چې د ده پر مزاج برابرې وي. د جرګې وړاندیزونه هم د حکومت په نظر نهایي او قانوني نه دي او دا به هغه وخت قانوني ګڼل کېږي، چې ولسي جرګه یې د یوې قانوني مصـــوبې په توګه تایید کړي او د ولســـي جرګې پرېکړه بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت قانوني ده چې مشــــرانو جرګه یې تایید کړي او دا پرېکړه بیا هغه مهال قانوني ده چې جمهور رییس یې لاسلیک او توشـــبح کړي او کله چې بیا په رســـمي جریده کې دا قانون خپور شو، نو بیا د اجرا وړ دی.د سولې د هیت مساله هم دې ته ورته ده؛ هغه هم کوم اجرایي صـــلاحیت نه لري، یوازې پیغام به وړي او راوړي، نور کوم واک نه لري، په دې ډول به د غني د حکومت پنځه کاله پوره شـــي او د حاکمیت په پای کې به بیا چغې پورته کړي چې په هر زمان او مکان کې له کوم قید او شـــرط پرته هر ډول قرباني ته حاضـر یم راشـئ سـوله وکړئ، خو هغه وخت به ډېر نا وخته وي او په دې بهیر کې که دا حکومت د امریکایانو په مرسته همداسې تداوم ومومي، نو ډېرې وینې به تویې شي او ډېر سرونه به تولې شي.

له دې اوږده داســـتانه مې هدف دا و چې که د لومړۍ درجه چاروا‌کو اصـــلي نیت ته دقیق شـــو، نو کیســـه خرابه ده، خو که امریکا رښتیا هم سوله غواړي، نو لومړی دې پر پاکستان اصلي او تهدیدي فشـار راوړي او بیا دې طالبانو ته سـره کرښـه راکاږي چې سـوله غواړئ که جنګ؟ او بیا دې دلته په حکومت کې خپلو لومړۍ درجه مامورینو ته ووایي چې غلي کېنئ؛ زما پیشـــو ما ته میو؟ نو دوی چې کله دا اخطارونه احســـاس کړي، هر څوک به

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل حد و پېژني، عیناً لکه شوروي مشر (ګرباچف) چې کارمل ته وویل وخت دې پای ته رســـېدلی، نو بیا یې پر ځای داکتر نجیب راغی، نو که دا ډول جدیت و ښـــودل شـــي د امریکا تر روانو ټاکنو وړاندې به افغانستان له یو نسبي ټیکاو او سولې څخه برخمن شي. له دې پرته به همدا د شیخچلي کیسه روانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعصب او ځان شرمونې لړۍ

دا ليكنه د ۲۰۲۰م كال د اګسـت مياشـتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل كال د وږي مياشــتې له (۳) يمې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

كله چې د يو قوم په مشرانو او چارواكو كې ملي احساس له منځه لاړ شي او له خپل ولس سره يې واټن رامنځته شي، نو بيا د خپل واک د بقا په خاطر هر ډول بې شـرمۍ ته لاس اچوي. يو زيات

Islamic Republic of Afghanistan
Independent Directorate of Local Governance
Chief of Staff Office
۱۳۹۷

شـمېر اوسـني پښـتانه چـارواكي د دې خبرې ښكارندوي ځرګند مثالونه دي. دوی د دې په خاطر چې څوک پرې د نشـنلېسـت او متعصـب ټاپه و نه لګوي، له داسـې مضـر احتياط څخـه كـار اخلي چې تر كټې يې ضـرر څو ځلـه زيـات وي. اوس نـو دا سـاري مرض دومره عام شـوی چې ان هغو پښـتنو ته يې هم لاره كړې، چې عامو پښتنو هغوی ته يو څه هيلې لرلې. شميم كټوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی په پښتو لوستی، لسانس یې هم په پښتو کې اخیستی، ماستري يې هم په پښتو کې اخیستې، په خټه هم سوچه سلیمانخېل دی، جمهور رییس غني هم پخوا سوچه احمدزی و، ان تخلص یې هم احمدزی و، شېرزاد صیب هم سوچه پښتون دی، د یو اکثریت پښتون مېشتي ولایت د والي په توګه ټاکل کېږي، نو په دې منځ کې بیا کومه وېره ده چې دا مفکرین یې د خپلې ژبې پرېښېدو او هېرېدو ته اړ کړي دي؟ که دې ډول هڅو ته څوک د((ملیتوب)) نوم ورکوي، ځان تېر باسي، دا سوچه لېونتوب او د تعصب یو نوی ډول دی چې خپله د پښتنو چارواکو له خوا پښتو او پښتنو سره کېږي. پرون یې ننګرهار ته دا ډول مکتوب ور ولېږه، نن ارزګان ته او دا لړۍ به همداسې روانه وي،

ایا ښاغلی صالح به ښاغلي بسم الله خان ته او یا هم سرور دانش به د دایکندي والي ته کله هم په پښتو مکتوب ولیکي؟ نو پښتو ضد پښتنو چارواکو! که له ولسه نه شرمېږئ، نو لږ تر لږه خو له خپلو سیالو چارواکو وشرمېږئ !

پښتنو ځوانانو راځئ چې دا وهم مات کړو او دې ډول څرګند تعصب ته نور د پای ټکی کېږدو.

څوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي

هغه د پښتو په مرۍ غلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له موضوع څخه تېښته

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګســـټ مياشـــتې پر (۲۵) مه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په ليکوالۍ کې له موضـوع څخه تېښـته دې ته وايي چې يو څوک پر يوه موضوع نه پوهېږي، نو دی د هغې موضوع پر ځای دويمه يا درېيمه موضوع تشريح کوي، يا قرينه جوړوي؛ اصلي موضوع له يوې بلې موضـوع سره تړي، د هغې پر توضـيح او تشـريح پيل کوي، غواړي په دې ډول تا ته بې ربطه او بې ضــرورته معلومات وړاندې کړي، د وخت د ضـايع سبب شي او له اصـلي موضـوع څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي.

دا ډول خلک او کرايي ليکوال اوس زموږ په ټولنه کې کم نه دي، هره حقوقي، ټولنيزه او قانوني موضــوع به په يوې بلې موضــوع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې ترې او په یو نه یو ډول به غواړي اصلي موضوع کړه کړي. د ساري په توګه: په ښار کې به یو سړی په داسې شکل ولاړ وي، چې له اخلاقي پلوه به سم نه برېښي، نو چې ته ورته وواېې دلته ودرېدل دې مناسب نه دي، نو د کاره منطق خاوندان به درته وواېي چې نه ته د ده ودرېدل څه کوې؟ ته که دومره تکړه یې لاړ شه د ښار سړکونه جوړ کړه، نرخونه کنټرول کړه، انفجار او انتحار ختم کړه، دا وکړه او دا وکړه. په دې ډول به موضوع بلې خوا ته بوځي.

د پښتو ژبې د قانوني حقوقو په باب هم د یو شمېر لامنطقه کرایي لیکوالو نظر همدا ډول دی؛ کله چې ته پر پښتو ژبې د کېدونکې ظلم خبره مطرح کړې، نو دوی به یو دم دا خبره په نورو خبرو پورې وتړي : او بابا هېواد په څه حالت کې دی؛ دلته انفجار دی، هلته انتحار دی، لوږه ده، قحطي ده، قېمتي ده، د وینو سېلاب بهېږي، اول د هغو غم وخورئ بیا راځئ د پښتو ژبې غم ته. په لسګونو نورې سختې او لانجمنې موضوعګانې، چې حل یې لندمهال کې ناشونی برېښي، هغه به ټولې د پښتو ژبې په حقه حقوقو پورې وتړي. د دې لپاره چې ځان ډېر ملي او د ملي وحدت خواخوږی وښیي، نو پر نورو پښتو پالو به بیا د ژبې د دکانداری تورونه پورې کړي، تر دې حده دا کلمې تکرار کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې فکر کوې کلو نه کلو نه يې خپله هر ډول دکانداري کړې وي او په هټيوالۍ کې پخه تجربه لري.د دوی منطق دا دی چې که په پښتو ژبه مکتوب وليکل شو، هغه هم د ننګرهار او ارزګان په شان پښتون مېشتو ولايتونو ته، نو دنيا ورانه شوه، ملي وحدت تباه شو، انفجار او انتحار زيات شو، قحطي او قېمتي اسمان ته پورته شوه.

او د لامنطقه دليل لارويانو! دا اوس چې له ارګه را نيولې بيا تر واړه ملازمته پورې يو مکتوب هم په پښتو ژبه نه ليکل کېږي اوس ولې له وطن څخه نه چمن جوړ شو او نه ګلشن؟ دې ښاغلو ته بايد دا هم وويل شي چې هر سړی پيدا دی خپل خپل کار لره کنه. د ټولو مسايل حل او په هېوادکې د هر اړخيز ثبات او سمون راوستل د ليکوالو، په تېره بيا د پښتو پالو ليکوالو کار نه دی او نه يې په وس پوره دی، دا د دولتي چارواکو او سياستوالو کار دی. که داکار هم ليکوالو ته محول کړو، نو بيا خو داکار د پښتو ژبې د قانوني حق او پرمختګ مخالفينو او نورو پلمه جوړوونکو کرايي ليکوالو ته هم راجع کېږي، چې تاسې هم مهرباني وکړئ اول لاړ شئ هېوادکې سوله، امن او سوکالي راولئ او تر هغه وروسته راځئ بيا پر ژبنيو مسايلو بحث ته سره کېنو. دلته خو پښتو هم د جنګ په شرايطو کې له خپل حقه محرومه ده او هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن په حالاتو کې او هر کله چې چا د دې مظلومیت چغه پورته کړه، نو بیا یې د مخنیوي لپاره دوه ســوه پلمې او نـامعقول توجیهات رامنځته شــي. هغه هم په خپله د پښتــنو چارواکو او د هغو د مارواکو اجیرانو له خوا .

نو د هېواد ځوان او شــعوري نســله! که غواړې خپله ژبه دې تر دې زیاته محرومه او مظلومه نه شي، د دې ډول حالاتو او د هغو د عاملینو پر وړاندې ټینګه او هوډمنه مبارزه په‌کار ده. تر څو چې ځانساتي، مضراحتیاط‌کاري او پښتو ضد پښتانه او د هغوی د ناقانونه عملونو توجیه‌کوونکي کرایي غوړه مالان د واک پر ګدۍ ناست وي، نو دا حالات به همداسې روان وي او که لږ مو له اخلاقي او ملي جرات څخه‌کار واخیســـت، نو بیا به نه دا ځانساتي چارواکي وي او نه دا ځانساتي غوړه مالان. د ا د هېچا زامن نه دي دا یوازې د وخت زامن دي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې اسانه دي او کار سخت دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲۶) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو شمېر خلک چې خوله یې پر غیبت عادت شوې، د هغوی اصلاح کول اسانه کار نه دی، خپله کوم خاص فکري تولید نه لري بس د نورو غیبت ته یې کار ویلی وي، نه خپله کار کوي او نه بل څوک کار ته پرېږدي.
کله چې موږ د ژوندون تلویزیون د جوړونې تکل وکړ، هغه وخت یوازې شمشاد تلویزیون پښتو نشرات درلودل، هغه هم له خطرونو او ګواښونو سره مخ و. موږ وویل داسې رسنۍ باید

فعاله شي چې هم د ملتپالو افغانانو پر ذهن د ستمي لندغرو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا راخور وهم مات کړي، هم ملي هویت وځلوي، هم د جنګسالارۍ او فساد په مقابل کې ودرېږي، هم نوي کدرونه وروزي، هم ملي ورځې ونمانځي، هم د ټولنې ناخوالې منعکس کړي، هم په پښتنو کې اجتماعي جرات پیاوړی کړي، هم پښتو ادب، هنر او د ټولنې نورو برخو ته تر خپله وسه وده ورکړي او هم د ژوندانه په نورو برخو کې تر خپله وسه کار وکړي .ژوندون ټلوېزیون په دې برخه کې خپلې وروستۍ هڅې کړي، د حنګسالاریزم وهم یې مات کړ، د ملي شعور انعکاس ته یې لاره اواره کړه، ملي فکر یې وغوړاوه، د ځوان نسل د جرات په پیاوړتیا کې یې اساسي ونډه واخیسته، ملي او تاریخي ورځې یې ونمانځلې، په ټول کابل کې چا جرات نه کاوه چې څوک ان د خپلواکۍ ورځ ونمانځي، د لومړي ځل لپاره ژوندون دا لړۍ پیل کړه او بیا د هېواد په کچه عامه شوه. ژوندون د لومړي ځل لپاره هغه پروګرامونه او موضوعګانې نشر کړې، چې هېڅ رسنۍ یې د نشر جرات نه کاوه. کله چې د ملي هویت او برېښنایي تذکرو موضوع راغله، نو اکثریت سینه دربي په غارو ننوتل، همدا ژوندون و چې په نره یې د سختې دښمنۍ د قبلولو تر بریده دې مبارزې ته ودانګل او د بریا تر بریده یې دا موضوع پسې تعقیب کړه. طبیعي خبره چې مخالفین هم ارام ناست نه وو، ټول هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امکانات یې وکارول چې په لاس کې یې وو؛ پر تلویزیون یې برید وکړ، بنـدیزونـه یې پرې ولګول، ډول ډول جریمې یې پرې ولګولې، لـه حکومتي امکـانـاتو یې نـاوړه ګټـه پورتـه کړه او د تلویزیون د پرمختګ پر وړاندې یې خنډونه جوړ کړل، دوی دا وګڼله چې که دا رسنۍ قوي شي، نو د برېښنایي تذکرو په شان به د ژوند په هر ډګر کې خلک مبارزې ته تشویقوي.

ژوندون د ژوند له دغسې سختو پړاوونو تېر شوی او تېرېږي ژوندون سـره چې هر افغان څومره مرسـته کړې هغه موږ پر خپل وخت یاده کړې او مرستندویانو ته مو د هغو د لګښت څرنګوالی په ګوته کړی، خو ځینې خلک چې له پیسـو سـره یې ډېره سـودا وي هغه تر هر څه وړاندې له همدې موضـوع سره لېوالتیا ښیي. د دې پر ځای چې مرســـتدویـان اعتراض وکړي، دې نورو تـه وسوسه پیدا شي. وایي مړي فکر کوي چې دا ژوندي به تل حلوا خوري. زه د خدای په فضـل ښـه او منظم ژوند لرم، د شـخصـي ژوند له پلوه چاته محتاج نه یم. زه او مېرمن مې ښه معاشونه لرو او د کور پرچارو ښــه حاکم یو، د همدې انتظام وجه ده چې موږ ټولنیزو او فرهنګي چارو ته ښــه فرصــت لرو.، هر کله چې مو پر چا د مرســتې غږ کړی هغه یوازې او یوازې د ټولنیزو او فرهنګي کارونو لپاره دي، چې په حقیقت کې یو ګډ ملي مسـولیت دی. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلویزیون تر ښکلی موږ په تېرو څو کلونو کې د بېلابېلو لیکوالو نږدې دوه سوه عنوانه کتابونه هم چاپ کړي او په سوونو لویې غونډې مو هم جوړې کړي دي. زموږ له خوا د چاپ شویو کتابونو او فرهنګي غونډو شمېر په ورته برخه کې د اشرف غني د حکومت د اطلاعاتو کلتور وزارت تر کړي کاره څو ځله زیات دی.

اوس راځم دې خبرې ته چې زه کوم حکومت یم؟ زه کوم وزارت یم او یا کوم بل داسې ارګان چې د ځینو خلکو له خوا داسې یو انتخابي مقام ته رسېدلی یم چې بیا د هغو هرې غوښتنې ته باید زه د ځواب متضمن وم. زه یو عادي معلم یم او ماغوندې پنځه سوه زره نور ښوونکي په دې وطن کې ژوند کوي، عصمت قانع صیب او د نورو لیکوالو مرتبه خو ډېره لوړه ده، زما خو دومره وس و، دغه کارونه مې وکړل، اوس چې دا کارونه دوی نیمګړي ګڼي، دوی دې تر دې ښه تر سره کړي.قانع صیب او نور لیکوال دې په انفرادي او یا چا سره په ګډه یا یوه رسنۍ فعاله کړي، یا یو فرهنګي مرکز او یا دې هم یو پوهنتون جوړ کړي. که چېرې دا کارونه د ګټې وسیله وي، نو ګټه به وکړي او که د تاوان تصور په کې و، نو دې منتقدینو خو هر وخت د تاوان زغملو تېر وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، تاوان به وکړي څه پرواکوي؟ .ژوندون، شمشاد، کابل نیوز او نور مو خوښ نه وي، تر دې ښایسته او قوي رسنۍ جوړې کړئ.دا خو څه کوم حکومتي ریاست او وزارت نه دی چې ما ونیو او بل څوک پر دې پوست نه شي مقررېدلی. ټولو ته لاره خلاصه ده چې هر څه وکړي. هو که بل کار نه شي کولای هر څوک چې غواړي ماته دې یو لیکلی سند راکړي چې همدا رسنۍ تر دې ښه کولای شي دا هم ور پرېږدم، خو یو څوک چې نه خپله کارکولای شي او نه بل کار ته پرېږدي او بیا انتقادونه کوي چې ترکي سریالونه داسې دي او هندي داسې او عربي داسې دي. وه وروره ته په دې اوسنۍ زمانه کې په کومه برخه کې له دنیا سره برابر یې چې په دې برخه کې به ورسره برابر شې؟ تلویزیون او تصویري رسنۍ تولیدي مواد خپروي، دا ښاغلي منتقدین دې ونیسي یوازې یو معیاري پروډکشن دې جوړ کړي چې زور یې ورته معلوم شي. په ټولو پښتنو کې یوه ښځینه ممثله نه پیداکیږي خبرې بیا له ترکي سریالونو سره د سیالۍ کوو.!؟

دا دومره اوږد داستان له دې وجې را وغځېده چې ما پر ځینو پښتنو دولتي چارواکو نیوکه کړې وه، چې ولې خپلمنځي پښتو مکاتبه نه کوي، دا خبره نو پر بې ځایه انتقادروږدو ښه نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلې، خبره يې بيا ژوندون تلويزيون او زما کورني ژوند پورې رسولې وه. دا چې ژوندون ښه روان دی که ښه نه؟ دا په دې څه اړه لري چې دفتر کې دې پښـــتو ژبې ته خپل حق ور نه کړای شي؟ما خو ويلي چې ځينې کسان قرينه جوړوي؟ يوه موضوع له بلې بې ربطې موضـــوع ســـره تړي؛ د خپل ذهد نندارہ وړاندې کوي او غواړي اصلي موضوع له ابهام سره سره مخ کړي. اوس په پښـــتو ژبه مکاتبه دې نورو خبرو پورې څه اړه لري زه په اول منزل کې اوسېږم او دی په دويم پوړ کې؟

په دې پای کې د پښـــتو ژبې او ادب خدمتګارانو ته يو وړانديز او خبرلوڅو او نورو غيبـت کوونکو تـه يوه ننګونـه لرم : يو څو مصلح پښتانه او ملتپال افغان ليکوال دې يوه داسې طرحه وليکي چې په هغې کې تر سـلو زيات داسـې ګټور کارونه په نښـه شـوي وي، چې هغه پښـتو، پښـتنو او افغانسـتان ته ډېر ضـروري وي.د دې کارونو د انحام لپاره دې شل داسې ليکوال چې ټول عمر يې نيوکې کړې وي او هغه يې هم له بې ځايه نيوکې پرته بل کار نه وي کړی او هم دې په دې شـــمېر کې خدمتګار ليکوال شـــامل کړي، زه به هم په کې يم، له حکومتي امکاناتو پرته به کار پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو. بیا به وګورو چې څوک کارکولای شي او څوک دوړې بادوي او د بل پرکار باندې يې نيوکو ته کار ويلی دی؟

د عمل د خاوندانو په حضورکې

د وينا خاوند ولاړ لاس په سلام دی.

(استاد الفت)

کار په خپله سخت کار دی، لګښت غواړي او زحمت غواړي، خبرې ډېرې اسانه دي، نه لګښت غواړي نه زحمت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سوله و نه شي څه به وشي؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د امریکا د جمهوري ریاست ټاکنو ته نږدې دوه میاشتې زماني واټن پاتې دی. یاده موده کې جمهوریيس ټرمپ په افغانستان کې د سولې له موضوع او د خپلو عسکرو له خوندي وتلو سره خاصه لېوالتیا لري، چې هلته خپلو خلکو ته د سولې یو څرګند تصویر او د خپلو عسکرو د مسولانه وتلو یوه لاسته راوړنه

وړاندې او په دې ډول په ټاکنو کې خپلې بریا ته لاره اواره کړي. اوس نو اسلامي جمهوریت او اسلامي امارت دوو مخالفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړښتونو ته په کار دي چې په همدې موده کې داسې یو جوړجاړي ته سره ورسېږي چې هم د دوی عزت او غوښتنې په کې تر یوه بریده خوندي شي او هم دا ډول جوړجاړی له نړیوال تضمین او د اقتصادي مرستو له ملاتړ څخه برخمن شي. په امریکا کې تر ټاکنو وروسته د ټرمپ د بریالیتوب او ناکامۍ په دواړو حالاتو کې د هغه او هم د هغه د مخالفینو د لېوالتیا کچه تر اوسني حالته څو ځله راټیټېږي او ان د بې تفاوتۍ کچې ته ځي. که امریکایان دلته د هر عامل له وجې د داخلي سولې او د

یو پراخبنسټه حکومت تر جوړېدو وړاندې ووځي، نو افغانستان به یو ځل بیا د نوییمو کلونو جګړو ته ستون شي. امریکا به د پخواني شوروي دریځ خپل کړي، ډاکټر غني احمدزی به د ډاکټر نجیب احمدزي پر برخلیک اخته شي، طالبان به به تر ډېره حده د اسلامي حزب په رول کې واقع شي، پر حکومت به یو ځل بیا د اسلامي جمعیت او د هغو د موتلیفو ډلو له خوا کودتاه وشي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

امرالله صالح به د عبدالحمید محتاط او فرید مزدک رول ترسره کړي. اسداله خالد به د جنرال رفیع او پکتین په رول کې واقع شي او هېواد به یو ځل بیا کورنیو او نیابتي جګړو ته راکاږل شي، دګاونډیانو په تېره بیا د ایران، پاکستان، روسیې او نورو لرې او نږدې هېوادونو نیابتي جنګیالي به یو ځل بیا سره پر جګړو اخته شي. په دې ډول به په تېرو شلو کلونو کې چې کومې پرمختیاوې رامنځته شوي، هغه به یو ځل بیا له خاورو سره برابرې شي او خلک به بیا هم ان د اوسني نیمګړي حکومت په ارمان شي.د اوسنی وضعې دوام چې هره ورځ موږ څخه د سوونو ځوانانو قرباني اخلي، هم د زغم وړ نه دی او د حکومت انقلابي سقوط بیا بله غمیزه ده چې موږ یو ځل مخکې هم تجربه کړې ده او دا ځل یې بیا جوړونه د اوسنیو سیاستوالوافغانانو په وس هم پوره نه ښکاري.نو ټولو تېرو ترخو تجربو ته په کتو سره هر لوري ته په کار دي چې خپلې غوښتنې ټیټې او یا لږ تر لږه منځني حد ته را ټیټې کړي. د سولې بهیر داسې نه وي چې د یو لوري ټولې غوښتنې دې ومنل شي، یو څه به له لاسه ورکوې او یو څه به ترلاسه کوې. هیله ده چې مختلف او مخالف افغاني لوري د سولې او جرګې مرکې دغه عیني واقعیت او اصل په پام کې ونیسي، سوله وکړي او تر دې زیات د ملت د ځورونې او کړونې سبب نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسه لرې ولسمشر

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر مياشتې پر (۱) چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۱۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغه څوک چې څلوېښت کاله له خپل ولسه لرې پاتې شوی وي او بيا د يو تصادف، چانس او د ولس د ناچارۍ له وجې دولتمشر شي او د ولسمشر خطاب ورته وشي، هغه نو بيا په ځان کې ورک شي، ترې راتاو غوړه مالان يې نو اسمان ته

داسې پورته کړي، چې لاندې ولس ورته هډو د ادم زامن نه ښکاري. ځان ورته جامع الکمالات معلوم شي او هر ډول ګلشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې چې له خولې و دوړول، نو فکر کوي چې همدا د کانې کربښې دي .

د يو سياسي مشر لپاره له خپلې ټولنې سره کلتوري تفاوتونه، نه يوازې دا چې ده ته ډېر مضر دي، بلکې ټولنې ته هم ډېر خطرناک تمامېږي دولتمشر غني هم له خپلې ټولنې سره نه يوازې دا چې واضح کلتوري تفاوتونه لري، بلکې کله کله يې عملونه هم ان د ټولنې له دوديزو واقعيتونو سره په تضاد کې واقع شوي دي. په تېرو ټاکنو کې د ښځو د عکس جبري کول يې له ټولنې سره د کلتوري تضاد يو څرګند مثال و، چې تر ټولو زيات زيان يې خپله همده ته واوښت. هغه وخت هم يو شمېر

غوړه مالانو او د ده شعوري مخالفانو، دی دې عمل ته وهڅاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس دا دی په تذکره کې د مور نوم د ليکلو له لارې غواړي غني او زموږ مذهبي او دوديز پال ولس له يوې بلې کلتوري ستونزې سره مخ کړي.

يو سړی چې لنډۍ ته متل وايي، متل ته لنډۍ، عادي شعر له مخې نه شي لوستلای، نظم په نثر او نثر په مسجع نثر اړوي، د توکې زمان او مکان نه پېژني، د خپل اواز تون نه شي کنټرولولای، د عاشورا او ماتم په ورځو کې هم خلکو ځخه د چکچکو هيله کوي، په کمپايني غونډو کې حيوانات پر ونو خېژوي، د خپلې ژبې او لاسونو د کنټرول او مهارولو واک وځواک نه لري او په سلګونو نور ناکنټروله رواني مشکلات لري، اسلامي بحثونه يې خو يې پر ځای پرېږده، نو په داسې يو حالت کې بيا د ملک نورو چارواکو ته په کار دي، چې د ټولواک د عمل او وينا د مهارولو تار په لاس کې ولري چې حالات تر دې نور هم خراب نه کړي.

اوس نو چې جمهور رييس غني هره خبره وکړي غوړه مالان هغو ته د تاييدي مرغلرو اب ورکړي او هغه نور هم وهڅېږي چې ورځه پرې خبرې دې تر شاتو هم خوږې دي!؟

د غني لفظي او محتوايي تېروتنې ډېرې دي، خو اوس راځم دې يوې نوې نوې کړۍ ته چې هغه هم د ښځو او نرښځو د حقوقو مديانو له خوا مطرح شوې ده، دوی يو ځل بيا همدې غني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام ولس ته داسې دام ايښی دی؛ چې زيان يې هم غني او ولس ته متوجه دی .؛ په تذکرو کې د مور نوم ليکنه .

۱–د نړۍ په اکثرو اسـلامي او نااسـلامي هېوادونو کې دا خبره دود نه ده چې حتمي دې په تذکرو کې د مور نوم وليکل شي.

۲–په افغانسـتان کې به داکار د دې سـبب شـي چې يو شـمېر نالوستي او کملوستي خلک د تذکرې له اخيستلو ډډه وکړي.

۳–د تذکرې د نه اخيستلو په حالت کې به هغه ډلې او سياسيون ډېره ګټه وکړي چې د اکثريت افغـانـانو لـه مـذهبي او دوديز جوړښت څخه ناوړه ګټه پورته کوي.

٤ –دا موضـوع يه په ولسـي او مشـرانو جرګه کې د برېښـنايي تذکرو پر سـر، تېر حل شـوي جنجالي بحثونه يو ځل بيا را تازه کړي.

٥ –د افغانستان کورنيو او بهرنيو دښمنانو ته به يو ځل بيا چانس برابر کړي چې د (مور)سـتون د زياتولو په حالت کې د (ملت) ستون حذف هم مطرح کړي.

٦ –د مور سـپېڅلی نوم چې په نړۍ کې هېڅ بديل او انډول نه لري، دا به هم پر يو متازع بحث بدل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ –په پاسپورټ کې چې د پلار نوم ضرور و، پاسپورټ بې پلاره شو، خو دلته چې کومه مشخصه اړتیا نه محسوسېږي، دلته بیا د مور نوم پر لیکلو ناضروي ټینګار کېږي.

۸ –اوس به نو په تذکره کې هر څوک د تظاهر لپاره د خپلې مور تر نوم وړاندې ضـرور د (بي بي) مختاړی او پیوند هم زیاتوي؛ ټولې تذکرې به له بیبیانو ډکې شـي، خو د غني په شـمول به هېڅ کاذب سـیاسـتوال د کومې بي بي مور اوښـکې وچې نه کړي او هغې ته به دا زېری ور نه کړي چې نور سـتا کلاب ګلاب زامن په جنګ کې نه مري .

۹ –اوس نو نور په افغانسـتان کې ټول مشـکلات حل شـول، یوازې د میندو همدا مشـکل پاتې و چې په تذکره کې دې د نرې د اکثرو هېوادونو د عرف خلاف د دوی نوم ولیکل شي.

۱۰ –هغو خلکو چې تر اوســـه د مور نوم له لیکلو پرته تذکرې اخیســـتي، هغوی به خپلې تذکرې بېرته بدلوي؟ د دې احتمالي بدلون او په ډېټا بېس کې تغیر راوستل به څومره وخت او لګښت غواړي؟

۱۱ –افغانسـتان کې یو مشـکل دا دی چې څوک د مور دعزت جوګـه نـه وي هغـه بـه د مور د حقوقو دعوه کوي، طلاقې بـه د کورني ژوند د ښــه والي چغې وهي، دکتاتوران به د جمهوریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــعار پورته کوي، زورواکي به د ولســـواکۍ ناري وهي، هر څه سرچپه روان دي.

ما باندې مې خپله مور ګرانه ده، زه د خپلې مور نوم د زړه په پاڼو کې ليکم، که څوک يې په تذکره کې هم په خپله خوښــــه ليکي مخالفت يې نه کوم، خو جبري کول يې خپله جبر ته لاره برابرول دي. زه د خپل وطن پر کلتور هم ښه پوهېږم. زه دا د ښـځې حق ګڼم چې له نارينه سـره مسـاوي حقوق ولري، خو بېوخته اذانونه کول د چرګ پر مرګ تمـامېږي او تر ګټې يې زيـان زيـات وي، نوره دې خوښه مفکره او عقل کله!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان د تعمیم، تعمیر او تغیر وړ دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۳) یمه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د طالبانو نظام نوی ړنګ شوی و، زه په ختیزو ولایتونو کې د بیړنۍ لویې جرګې د ټاکنو لپاره د دارالانشا مسول وم، جمعیت تنظیم هغه مهال په ډېر زور کې و، هلته یې په ټاکنیزو چارو کې سخته مداخله کوله او ما دې مداخلې ته اجازه نه ورکوله، سید احمد ساپي صیب له یاد تنظیم سره ټینګه رابطه او خواخوږي درلودله، زما او د دوی تر منځ سخته خوابدي رامنځته شوه، خبره وه تېره شوه، یو وخت بیا ساپی صیب له جمعیته هم خوابدی شوی و، یو ځل چېرته سره مخامخ شو، ښښنه یې وغوښته، راته یې وویل چې ما د جمعیت لپاره کارکاوه او تا د ټول افغانستان لپاره، نو ځکه زه درڅخه ښښنه غواړم. سره له دې چې هغه مهال له ده سره په چلندکې موږ هم له یو څه تېزی کار اخیستی و، خو دی په ښښنه کې تر ما دمخه شو، یو وخت بیا په زابل کې ښاروال شو، دوه ځله ژوندون تلوېزیون ته راغی، د زړه خواله یې راسره وکړل، په فکر، نظر او ټولنیز چلندکې یې بشپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تغیر راغلی و؛ یو ملي کرکټر ورڅخه جوړ شوی و، هغه وخت ما ته د سقراط دا خبره رایاده شوه چې: ((انسان د تعمیم او تغیر وړ

دی باید و نه وژل شـي.)) هدف دا دی چې د یو چا د سـیاسـي نظریاتو او افکارو له امله باید هغه له فزیکي امحا سـره مخ نه شي. زموږ ټولنه بدمرغه ده؛ دلته اکثره هغه کسان چې له ټولنیزو او سیاسـي کړلیچونو څخه تېر شي، فکري بلوغ ته ورسـي او د ټولنې د خدمت جوګه شـي، نو بیا ورته مرګ مخامخ په لاره کې ولاړ وي. همدا شـېبه خبر شوم چې خوږ وروور سید احمد ساپی هم نور د ابد لپاره له موږه جلا شـو، لاره یې روښـانه او ځای یې جنتونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام او سوله لومړیتوب دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اوس چې په دوحه کې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرو ته تیاری روان دی، نو د جمهوریت تر چتر لاندې د ځانخوښو لومړۍ درجه واکمنو له خوا (اوربند) د اساسي شرط په توګه مطرح کېږي او دا خپله سره کربښه ګڼي، خو دا نه وايي چې د اوربند په مقابل کې څه شی له لاسه ورکوي؟ او د څه شي معوضې ته تيار دي؟ له بلې خوا بیا طالبانو تر

دې دمه کوم څرګند شرط نه دی وړاندې کړی، خو داسې اوازې دي چې کېدی شي هغوی د اوربند په مقابل کې د موقت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرپرست او یا هم انتقالي حکومت شرط وړاندې کړي!؟ که شرطونه یوازې همدا وي او تر شا یې بله اجندا او محتوا نه وي، نو دا خو دواړه دومره سخت شرطونه نه دي؛ ناپېيلي جرګه مار کولای شي د دواړو لورو دا شرطونه ومني او عملي یې کړي، خو پر یو بل شرط چې د غني، صالح او دانش په مشرۍ اوسني حکومت ته ووایي چې ستاسې له خوا د اوربند شرط ومنل شو، تاسې یې باید په مقابل له حکومت څخه مستعفي شئ، ځکه چې دې کار سره اوربند ټینګېږي او سوله رامنځته کېږي، که ستاسې هدف د خپل قدرت دوام نه وي، نو اساسي شرط مو ومنل شو. که دوی وایي چې موږ په هېڅ ډول موقت، سرپرست او انتقالي حکومت نه غواړو، نو دې ښاغلو ته باید وویل شي چې غني خو د بن له کنفرانسه را نیولې بیا تر دې دمه په پرله پسې ډول په مستقیم او نامستقیم ډول د موقت، انتقالي او سرپرست حکومت برخه وال و، ان د ده خپل حکومت چې له عبدالله سره یې جوړ کړ، د دوو کلونو لپاره و او موقته بڼه یې لرله، بیا جرګه جوړېدله چې جوړه نه شوه او بیا هغه ګډ حکومت پنځو کلو ته وغځېد. دا اوسنی حکومت

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم چې د مصالحې په نامه جوړ شوی، مشارکتي بنه لري. دا اوس هم له څو کلونو راهيسې حکومت سرپرست نه دی؟ ايا غني په شپږو کلونو کې د داسې منتخبې او بشپړې کابينې ببلګه وړاندې کولای شي چې هغې دې له قانون او معياد سره سمه له ولسي جرګې څخه د باور رايې اخيستې وي؟ نو يو سړي چې د خپل واک اکثره موده په موقت، انتقالي او نا انتخابي ډول تېره کړې وي، پر ضمير، وينا او عمل، ټولو يې پوره پوره شک کېدلای شي. هغه نو بيا څنګه د موقت حکومت له اصطلاح څخه د نورو پر ضد تېره توره جوړه کړې وي؟ بله پوښتنه دا ده چې که طالبان له کوم قيد او شرط پرته اوربند وکړي، نو دا مانا ورکوي چې غني به له ډز او ډوز پرته خپل واک ته دوام ورکوي.، نو طالب ته په کې څه پاتې شول؟ او غني او صالح په کې څه شی له لاسه ورکړل؟ په داسې حال کې چې د غني مرستيال طالبانو ته بار بار همدا وايي چې که طالبان اوربند وکړي نو همغه مهال ختمېږي.

درېيمګړی کولای شي چې طالبانو ته هم ورته دليل وړاندې کړي، چې ورورجانه، طالبجانه اوربند به منې، خو د موقت حکومت شرط به په دې مانا نه وي چې ملت له دغه مړژواندي حکومته هم بې برخې کړې او دلته د شلو کلونو په بهير کې جوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوي حکومتي، پوځي، مدني او ملي بنســتونه رنګ کړې، د اوبايمو کلونو پېښــې تکرار او هېواد يو ځل بيا د ايران، پاکســتان او عربو او عجمو د نيابتي جګړو ډګر کړي! نو طالبجانه ته به اوربند منې او په ملي او نړيواله کچه به دا تضــمين ورکوې چې دلته که تر اوربند وروسته موقت،سرپرست او يا ناپيېلې حکومت رامنځه کېږي، بيا به پرې څوک ډز نه شي کولای .

ناپيېلی، توافقي يا انتقالي حکومت که د هر څومره مودې لپاره وي بايد په بې طرفۍ ســره خپلې چارې ســنبال کړي، د اوســني حکومت له خوا ټول قانوني کارونه او پرمختيايي پروژې پســې تعقيب کړي، د اساسي قانون د تعديل طرحه تياره کړي، د نظام د ډول په باب له ټول ولس څخه نظر پوښــتنه وکړي، که خلکو امارت غوښــته د امير د ټاکلو لارې چارې دې عملي کړي او که خلکو جمهوريت غوښــته، نو د عادلانه ټاکنو لپاره دې ترتيبات ونيســي. ناپيېلی حکومت دې ملت او ټولو مطرحو خواوو ته دا ليکلې ژمنه هم ورکړي، چې غړي يې د راتلونکې منتخب او يا نيمه منتخب حکومت هېڅ انتخابي او ناانتخابي څوکيو ته د نوماندۍ حق نه لري، نو په دې ډول به د واک د ســالم انتخابي انتقال لپاره لاره اواره شــي. د نظام فزيکي اډانه به هم خوندي شي او سوله به هم ټينګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې واضـــح کول هم په کار دي چې جمهوريت څه د غني، امرالله او دانش د پلار ميراث نه دی چې دوی يې تر شـــا ځان پټ کړي، غني خپله يو ځانخوښی او متکبر شخص دی چې اکثره ټولنيز اخلاق يې د جمهوريـت خلاف دي او دواړه مرستيالان يې د دوو داسې جګړه مارو تنظيمونو غړي دي چې د لنډغری له کلتور پرته نور هېڅ نه لري، دلته جمهوريت هم خپل طبيعي پلويان او هم خپل وارثين لري چې تر غني او نورو کاذبينو په سـوونو ځله جمهوريت ته ډېر ژمن دي. په دې بله خواکې بيا طالب هم يوازې د اســلامي نظام او امارت وارث نه دی، خدای پاک دا ملت په طبيعي ډول مســلمان پيداکړی دی، که طالب نه و هم دا ملت ملســـمان و او که طالب وي هم د دې ملت په اســـلاميت کې کوم کمی او زياتی نه راځي، دا ملت نه هغه ډول تريخ امارت غواړي چې طالبان يې تمثيلوي او نـه هغـه ډول شرمېدلی جمهوريت غواړي چې غني، صالح او نور مفکرات يې ډنډوره غږوي، نو د خدای په خاطر نور دا ملت د امارت او جمهوريت په لمبوکې مه ســوزوئ، ملت ته حق ورکړئ چې امارت غواړي که جمهوريت او يا هم ژوند او انسانيت؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د ســـپتمبر مياشـــتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشـــتې له (۱۹) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

ښاغلي امرالله صالح سره مې د نظر او فکر اختلاف درلود او لا يې هم لرم، خو دا د افغانيت او نارينتوب اصل نه دی چې پر هغه دې د مرميو باران وي او زه دې خوښـــي ښکاره کړم، موږ

به اختلافات هم کوو، خو د يو بل پر درد به هم دردېږو، موږ که اختلافات لرو، نو داسې ډېر مشترکات هم لرو چې تر اختلافاتو ځو ځله خواره او ځواکمن دي؛ د پاکســـتان د پټو او ښـــکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

توطيو، د ډيورند د تحميلي کرښې او د پنجابي ښکېلاک له لوري زموږ د نيول شـوې خاورې په باب د ښـاغلي صـالح څرګند او غوڅ ملي دريځ هغه ستر مشترک ټکي دي چې هېڅ اختلاف يې اندول نه شــي ګنډل کېدی. البته که کله يې دا نظر بدل شـو زموږ ارزونه به هم بدلېږي. دا دويم ځل دی چې پر ده مرګوني بريدونه کېږي، هر څومره چې د دې بريدونو پلټنه وشـي ريښـه يې بهر ته رســـي او زيان يې افغان ولس ته. زه دا نه وايم چې د امرالله خان صالح له لاس او خولې به د تنظيمي جګړو او د خپل حاکميت پر مهال څوک نه وي ازار شوي، دا به ضرور شوي وي، خو د دې په مقابل کې مې پرې مرګ هېڅکله نه لورېږي، صـــالح بايد ژوندی وي چې بيا داسې يو وخت راشـي چې موږ له ده څخه د خپل ځورول شـوي ولس په باب ګيله هم وکړو او د جبران لپاره يې ترې د معوضې غوښتنه هم وکړو، صالح بايد ژوندی وي چې زموږ نوي نســـل ته له يو جګړه ييز تنظيمي بهير څخه يو مدني، سـياسـي او فرهنګي بهير ته د اوښـتون تجربه بيان کړي، صـالح بايد ژوندی وي چې د جګړې او سـولې د نسـل داسـتان څرګند کړي، صـالح بايد ژوندی وي چې د حاکميت پر مهال د منطق په دايره کې خپل مخالف وزغمي، صــالح بايد ژوندی وي چې په ګډه تنظيمي لنډغرو او ملايي تنګنظرانو ته معقوله اعتدالي لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړو او صالح باید ژوندی وي چې په ګډه او یووالي سره د پنجاب د ستراتېژیک عمق د توطییو مخه ونیسو. زه چې کله (صالح)او نورو (صالحانو)ته د روغتیا او ژوندانه هیله لرم، ورته هیله د هغه مخالفینو (طالبانو) ته هم لرم، دا دعا هم کوم چې نه دې نور د هغوی له لوري په انتحار او انفجار کې کوم افغان وژل کېږي او نه دې له دې خوا په بمبار کې کوم هېوادوال له منځه وړل کېږي؛ نه دې انتحار او انفجار وي او نه دې چادونې او بمبار. خدای(ج) دې داسې وخت راولي چې (غني)او (برادر)سره یو ځای شي، د مېز یوې خواته (متقي) ولاړ وي بلې خوا ته (صالح)، نو بیا به ربښتیا هم یو (عبدالغني برادر) رامنځته کړي، نو چې په نظام کې هم (صالح) وي هم (تقوا)، هم په کې (اشرف) وي، هم په کې (غني) او هم په کې (برادري)، نو موږ ولس نور څه غواړو؟حکومت دې همدوی ته مبارک وي او موږ ته دې سوله او امن را ډالۍ کړي. د همدې ورځې په ارمان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو په اوږو کې شګه نه وي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دروغ ویلی شئ، رشوت اخیستلی شئ، فساد کولی شئ، دوړې ویشتلی شئ، خلک تېر ایستلی شئ، پل الوزولی شئ، ښوونځی سوزولی شئ، انتحار کولی شئ، انفجار کولی شئ، بمبار کولی شئ، ځان الوزولی شئ، بل الوزولی شئ، په داخل او خارج کې سوداګري کولی شئ، ځان پلورلی شئ، بل خرڅولی شئ، ضمیر پلورلی شئ، بندونه جوړولی شئ، بندونه الوزولی شئ، په هوايي دهلېزو کې ګرځېدلی شئ، ټاکنو کې درغلي کولی شئ، ځان شرمولی شئ، تر ځمکې لاندې د ګناه او عذاب کچه معلومولی شئ، د جنت باغچې او د دوزخ لمبې بیانولی شئ، یو دوه درې ښکاره او نهه لس پټې مېرمنې کولی او پاللی شئ، خپل جېب ډکولی او د بل تشولی شئ، کونډې او رنډې، یتیمان او بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرولی شئ، څه روا او ناروا نه دي چې تاسې یې نه شئ کولی؟ هر څه کولی شئ، خو یوازې سرېتوب او سوله نه شئ کولای؟ ایا سوله تر دې ټولو نورو کارونو سخت کار دی؟ او زیات لګښت غواړي؟ نه هېڅکله نه، که ستاسو په اوږو کې شګه نه وي، نو ژر دې خونړي جنګ ته د پای ټکی ایښودلی شئ، جګړه تر سولې زرځله سخته ده، نو چې جګړه کولی شئ، سوله هم کولی شئ، خو کله چې خپل ضمیر سره مشوره وکړئ! دا ځل د ضمیر او ایمان خبره ده، راشئ د دې مظلوم ولس په خاطر خپل ګرېوان ته سر ټیټ کړئ، خپل ضمیر سره مشوره وکړئ، د خپل قدرت او کاذب شهرت په خاطر نور جنګ ته دوام مه ورکوئ، خپل منځ کې سوله وکړئ، دا ملت دومره صبور ملت دی چې ستاسو له تېرو جنایتونو به هم در تېر شي او د راتلونکي واک و ځواک لپاره به هم درته مشکل پیښ نه کړي. نو د سولې له دې وروستي فرصته ټول اعظمي ګټه پورته کړئ. کنه نو د ملت سوي اوسېلي به مو یو وخت د نابودۍ کندې ته ورټېلوهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تذکره کې د مور نوم د لیکلو موضوع ډېره وشاربل شوه. اصلاً که دا موضوع حساسه نه وای دومره جنجالي بحثونه نه

رامنځته کېدل. دلته ډېر بحثونه له ناسم پوهاوي څخه رامنځته شوي دي. ځینې خلک چې د تذکرې پر مخ د مور نوم دلیکلو اورپکي پلویان دي او د جمهور رئیس هره پرېکړه د تعقل زېږنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګني، هغوی دا موضـوع داسـې تعبيروي چې ګنې څوک په تذکره کې د مور نوم د ليکلو مخالفت کوي، هغه ګنې مور او ښـــځينه قشر ته د تذکرو د ورکړې مخالف دي!؟ خبره داسې نه ده؛ دلته له نومونو او اصطلاحاتو څخه ناسمه سياسي ګټه پورته کېږي. دا ډول مقصدونه او تعبيرونه بايد سپين شي. د تذکرې پرمخ د مور نوم ليکل مور ته د درناوي او هغې ته د تذکرې د ورکړې مانا نه ورکوي، بلکې دا مانا ورکوي چې د يو شـخص په خپله تذکره کې دې د هغه د مور نوم ثبت شـــي. له دې کار څخه د ځينو خلکو سياسـي موخه دا ده چې په ټولنه کې يو شـمېر کلتوري او مذهبي حساسيتونه شته او يا له دين څخه مختلف تعبيرونه، نو يو شمېر خلک به په اسانۍ سره د تذکرو اخيستو ته حاضر نه شي او دوی به له دې کار څخه بيا خپله سياسي ګټه پورته کړي. ښه خو دا وه چې حکومت پر ټولو خويندو او ميندو، په ټوله کې پر ټولو ښـځو او نرو د برېښـنايي تذکرو اخيســتل جبري کړي وای، نه د بل چا په تذکره کې د مور نوم. يوې مور ته خپله تذکره ډېره ضروري ده که د هغې د لور او زوی په تذکره کې د هغې نوم ليکل؟؟ يوه مور په خپله تذکره ووټ ورکولای شي، پاسپورټ اخيستلای شي او يا نور ضـروري خدماتو ته لاسـرسـی لرلای شـي که د اولاد په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره؟؟ دلته د خاصـــو کړیو هدف دا نه دی چې مور ته دې درناوی وشـــي او یا دې د هویت او تذکرې خاونده شـــي، بلکې هدف یې دا دی چې د مور له مقدس او عاطفي نوم څخه سیاسي ګټه پورته شـــي او د نورو د تذکرو مخه ډب کړي. جمهور رییس غني لا هم په هغه فکري دریځ کې نه دی چې پر حکومت د یو شـمېر واکمنو متعصـبو ستراتیژیکو کړیو، ملت ضـد پلانونه شنډ کړي، هغوی ان په دې دریځ کې دي چې خپله د جمهور رییس د احسـاسـاتي چلند په لاس د هغه خپلې پښـې غوڅې کړي. د دې لپاره چې دا بحث نور هم بحران ته لاړ نه شـي، د مور سـپېڅلي مقام ته هم درناوی وشـــي، له هغه څخه ناوړه ســـیاســـي ګټه هم پورته نه شي او د برېښنایي تذکرو د وېش ملي بهیر هم له ځنډ او خنډ سره مخ نه شي، نو دلته دغه څو وړاندیزونه کوو:

۱–لومړی باید د حکومت اوســـنۍ طرحه او د جهمور رییس فرمان قانوني پړاوونه بشپړ کړي : تر هغه مخکې دې په دې برخه کې هېڅ ډول اقدام نه کېږي .

۲ –ملي شـــورا باید د حکومت له خوا له وړاندیز شـــوي تعدیل پرته د تذکرو پر نور تېر بهیر د بحث حق و نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ –که په یو نه یو ډول همدا تعدیل د تطبیق پړاو ته رسـي، نو بیا دې اختیاري شـي، چې هر شـخص په خپله خوښـه په خپله تذکره کې د مور نوم لیکي او کنه؟

٤ –جمهور رییس باید د یو ځانګړي او یا هم د همدا ډول یو فرمان له لارې پر ټولو افغانانو (ښـځو او نرو) د برېښنـایي تذکرو اخیستل جبري او حتمي کړي. په دې ډول به هره مور او خور په خپله د تذکرې خاونده شـي، نه دا چې د بل چا په تذکره کې یې د نوملیکنې له لارې سمبولیک او تصنعي درناوی وشي.

٥–د مور او خور، په ټوله کې د ښـځینه قشـر لپاره دې د تذکرو فیس معاف شي، حکومت که ربښتیا هم د ښځو د حقوقو ربښتینی پلوی وي، نو دا اقتصـــادي بوج دې وزغمي.په دې ډول به د میندو او ښـځو د حقوقو د اصـلي او سـیاسـي مدعیانو نیتونه او عملونه ولس ته څرګند شي او د ټولو ناوړه سیاسي غرضونو مخه به هم ونیول شي.

یادښـــت: زه د هغو لومړنیو افغانانو له جملې څخه وم چې خپلې مېرمن، لوڼو او زامنو ته مې په ډېر ویاړ ســـره برېښـــنایي تذکرې واخیستې، مور مې وفات وه، کنه هغې ته مې هم پر همدې وخت تـذکره اخیســـتـه او کـاغـذي تـذکره مې لا ډېر کلونـه پخوا ورتـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخیســـتې وه. نو راځئ ټول پر دې ټینګـار وکړو چې خوینـدو، میندو او لوڼو ته تذکرې واخلو، نه دا چې پر بل چا باندې د مور نوم د لیکلو له امله دومره فشـار راړو چې له تذکرې اخیسـتلو ډه ډه وکړي، هم تذکره لاړه شـي او هم د مور نوم.نور راشـئ چې د تذکرې اخیســتل پر هر افغان (ښـځه او نر) جبري کړو او د مور نوم لیکـل او نـه لیکـل اختیـاري. همـدا د عـدالـت لاره ده او د سیاسي توطیو مخه هم په دې ډول نیول کېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګیله مې څکه وکړه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې میاشتې له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

معنوي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

اخلاقي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

احمد ضـــیا مســـعود، احمدولي مســـعود او صـــلاح الدین رباني متعصبین نه دي، خو زه متعصب یم.

مجیب الرحمن رحیمي متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

فوزیه کوفي او حفیظ منصـــور متعصـــبین نه دي، خو زه متعصـــب یم.

عبدالله عبدالله او امرالله خان صالح د تعصب په کندولي کې نه دي رالوی شوي، خو زه متعصب یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محقق او خلیلي متعصبین نه دي، خو زه بیا متعصب یم.
علیپور او قیصاري متعصبین نه دي، خو زه بیا متعصب یم.
دوستم هېڅکله هم تعصب ته لمن نه ده وهلې، خو زه بیا متعصب یم.
جنرال مالک یو بشرپال! انسان دی، خو زه متعصب یم.
سرور دانش او حکیم شجاعي هېڅ تعصب نه لري، خو زه متعصب یم.
عطامحمد نور او فرهاد عظیمي متعصبین نه دي، خو زه متعصب یم.
د حکومت ټول رګونه همدې ډول تعصب او تعصبګرو نیولي، خو هېچا هم ورته د انتقاد ګوته ونه نیوله، خو زه پر نه ګناه د خپلو او پردیو له خوا د تعصب پر تور تورن شوم. تر پردیو خپلو ډېر وکړولم، ډېر تورونه یې رابانديې پورې کړل، ډېر بندیزونه، ګواښونه، خطرونه او اخطارونه مې و زغمل او دا هم د هغه چا په واکمنۍ کې چې د لومړي ځل په بریا کې یې ما اغېزناک رول لوبولی و؛ ځان مو خوار کړ، خو (اشرف) مو (غني) کړ. ما د هغه لپاره د هغه له دښمنانو سره ښه په نره دښمني وکړه، خو ده بیا د خپل واک د نشې د خړوب لپاره د هېواد له دښمنانو سره هم ټینګه دوستي وکړه، اوس نو د هغوی په اشاره مورږ ته د سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حد هم ټاکي، زما د ويده قوم غوره مالان بيا ورته د تاييد سر هم خوځوي، نو ((ګيله مې ځکه وکړه)).
هو زه ځکه متعصب يم چې ما د هېواد د سالميت او مالکيت غږ پورته کړ، ما په واقعي مانا د ملي وحدت غږ اوچت کړ، ما د انسانيت، اسلاميت او افغانيت ناره پورته کړه، ما د هر افغان د تساوۍ او د واحد ملت د سوکالۍ چغه پورته کړه، خو هر څومره چې د دې وطن پر غم او درد باندې ستي يمه، ((بيا هم دوزخمي يمه)) نو ((ګيله مې ځکه وکړه و زما ياره شېرينه، زه ستا...)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې يو توافق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د تلې مياشتې له (۲۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د نظر، فکر او عقيدې اختلاف به وي، که دا اختلافات نـه واى، نـو بيـا خـو دا دومـره اوږده فـاصـلـه

او دا دومره بېرحمه جګړه نه رامنځته کېدله. امريکايان دلته راغلل رنګارنګ وســلې يې دلته راوړې او ټولې يې وکارولې. له وړې ماشينګنې خبره د مور تر بمه ورسېدله. اوس چې د روسانو په شان بېرته پر وتو دي، نو دا وسلې چېرته وړي؟ دا وسلې خو همدلته ډزېدلي، همدلته يې کلي او کورونه وران کړي، نو ولې بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغې او جوړې بل چېرته لاړې شي؟ پروسږکال همدا وخت مو له څو تنو ملګرو ســـره په قطر کې د طالبانو د ســـياســـي دفتر مشرتابه سره وکتل، د ګڼو خبرو ترڅنګ هغوی موږ ته وويل چې موږ به ان شاالله له امريکايانو سره داسې يو توافق ته رسېږو، چې د وتلو پر مهال به خپل ټول جنګي وسـايل افغانسـتان ته پرېږدي، دوی به يوازې د سر د خونديتوب په تضمين له افغانستانه وځي. خو اوس چې ورته ګورو ټاميان او طالبان، چې دواړه اوسـمهال د واک مدعيان دي رنې ورته ګوري، د هغوی وسايل له هېواده

وځي، د امريکايانو هم ســر خوندي دی او هم مال. د اندېښـنې خبره دا ده چې دا وســايل ټول د پنجاب او د پاکســتان د پوځي اســـتخباراتو لاس ته ورځي او هغوی به دا وســـله يو ځل بيا يو وخت افغانســتان کې ډزوي. افغانانو ته يوه لويه جګړه په مخ کې پرته ده او دا جګړه د پنجاب د نېت، هدف او عمل پر وړاندې جګړه ده. له نامسلمان يرغلګر سره افغانانو ته جګړه ډېره اسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، انګريز، شوروي او امريکا يې ځرګند مثالونه دي، خو شيطان صفته مسلمان، لکه پنجاب سره ورته جګړه اسانه نه ده.د پروني

مجاهد د جهاد ثمر هم دې پنجاب لوټ کړ او د طالب د تورې د نتيجې ګټې ته هم همدا پنجاب سترګې پر لار دی. اوس نو بايد طالبان او ټاميان دواړه له ډېره هوشه کار واخلي، يو لوری د وطن د ازادۍ شـــعار ورکوي او بل لوری د هېواد د ســـاتنې، نو په هر ډول دواړو ته وسـله په کار ده، نو دا تياره لاســته راغلې غنيمت وسـله مو ولې له لاسه ووځي؟ په کار خو دا ده چې د امريکا دې دواړو مخالفو او خواخوږو لورو لا وار دمخه امريکايان پر دې قانع کړي وای چې کاکا ته خو ځې، خو دا وسـله زمونږ په کار ده. د مفکر ټاميانو ورته ويلي وای؛ تاسـو چې دا عصـري وسـله مونږ ته پرېښږدئ، نو طالبان خو مو په يوه ورځ کې له سـتوني تېروي!؟ او طالبانو ورته ويلي وای چې کاکا مې سې، زه دې د سر تضمين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم، نه ستا د وسلو، ځکه دې وسلو خو زه وژلی یم. نور ډېر درباندې نه کوم خو وسله به دې همدلته پرېږدې !

په شا چې کله ګورې نو په موسکو شونډو ګوره

اشنا! پښتانه نه کړي پښېمانه سره جنګ

خو په خواشینۍ سره باید ووایو، چې زموږ متخاصمو سیاستوالو کې لا د ملي شعور دې عنصر ډېره وده نه ده کړې. اوس که څه هم ډېر وخت ضایع شوی، خو بیا هم که دواړه لوري لږ تر لږه پر دې یوې موضـــوع هم توافق وکړي چې امریکایان دې ته اړ کړي چې خپلې پوځي اډې رنګې نـه کړي او روغې جوړې یې افغان لوري ته وسپاري او بل خپل پاتې پوځي وسایل دلته دولت ته پرېږدي او د دې تر څنګ هغه وسایل چې تر دې دمخه یې له افغانستانه ایستلي، هغه پاکستان ته پرې نه ږدي؛ یا یې ځان سره یوسي او یا یې ویجاړ کړي. نو که دا دوه مخالف افغان لوري اوســمهال لږ تر لږه پر دې یوې موضـــوع هم خپلمنځي توافق وکړي بیا به یې هم د خپلو تېروتنو او ګناه وو بار یو څه کم کړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي تذکره او د ولسي جرګې د ځينو غړو نننۍ طرحه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لړم مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تېرو څلوېښـــتو کلونو او په تېره بيا د بن تر کنفرانس وروســـته

په تېرو دوو لسـيزو کې افغاني هويت ته سـخت ګواښـونه متوجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوي او لاهم دا خطرونه دوام لري. په بريښـــنايي تذکره کې د ملي هويت يادونه هم د يو شـــمېر پرديپالو پر زړه نه اوارېدله، نو ځکه خو يې په دې برخه کې ګڼ شـــمېر جنجالونه جوړ کړل، خو د دې ملت د ويښو بچيانو په دقيقې مبارزې له منځه لاړل .

څو موده وړاندې په حکومت کې د يو شمېر ايرانپالو کړيو له خوا بيا هڅه وشـوه چې په تذکره کې د مور نوم د ليکلو په پلمه داخل شـوې موضـوع يو ځل بيا پر يو بل ډول متنازع کړي، مور چې د کوم جنجال اټکل کاوه، هغه نن په ولســـي جرګه کې د همدې يو شمېر هويت ضد اشخاصو له خوا څرګند شو. خو د لوی خدای ج فضـــل دی، د غله پر ړيره خلی وي او د درغلګر په اوړو کې شګه. د شيطان کار له ببرې سره مل وي، د تېر په څېر يې يو ځل بيا له ببرې او درغلۍ څخه کار واخيســت، نو ځکه يې دا کوږ بار تر منزله نه رســېږي. طرحه يې وړاندې کړه، خو نيمګړې او د قانون خلاف. دلته غواړم د همدې طرحې پر نوعيت، ناقانويت او د هغې پر راتلونکي احتمالي برخليک لنډه رڼا واچوم:

۱–د ولسي جرګې يو شمېر غړي کولای شي ((د جرګې د غړو طرحه)) په نامه يوه طرحه وړاندې کړي، خو دا طرحه به هغه وخـت د يوې طرحې په توګـه د بحث وړ ګرځي، چې د جرګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي غونډې ته يې څرنګوالی قرات کړي، عمومي غونډه يې د رد او تاييد واک لري.

۲-د نفوسو د احوالو د ثبت په اړه د ولسي جرګې ننني طرحه په داسې حال کې ولسي جرګې ته د رايې اخيستنې لپاره وړاندې شوه چې عمومي غونډه يې پر محتوا اصلاً خبره نه وه.پر جعل، تقلب، عجلې او ناخبرۍ باندې د يوې طرحې تېرول خپله يو قانون ضد عمل دی.

۳-طرحه قانون نه دی، يو نظر دی، دا به هغه وخت د يوې مصوبې بڼه خپلوي چې د ولسي جرګې اکثريت کمېسيونونه يې تاييد او تر هغه وروسته يې د عمومي غونډې اکثريت غړي هم تاييد کړي ،نو بيا د يوې مصوبې بڼه خپلوي او د قانون په توګه بيا هغه وخت منل کېږي، چې مشرانو جرګه هم همدا مصوبه تاييد، جمهور رييس يې لاسليک کړي او په رسمي جريده کې چاپ شي .

٤ -له پورته پړاوونو پرته د ولسي جرګې د ځينو غړو هره طرحه او ان تاييدي مصوبه، نه قانون دی او نه قانوني التزام لري.مشرانو جرګه او بيا جمهور رييس د هغو د رد او تاييد پوره پوره صلاحيت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–د ولسي جرګې د يو شمېر غړو ننني طرحه سر له همدا اوسه د ولســـي جرګې د نورو غړو له خوا رد شـــوې او په دې اړه ګڼ شـمېر لاسـليکونه راټول شـوي، که چېرې کمېسـيونونو ته حتمي طرحې ځي، نو دوه طرحې بـه ځي، خو کـه پـه کمېســـيونونو او عمومي غونـډه کې د هرې طرحې رد يا تاييد وشـــي، بيا هم د قانون او په تېره بيا د قانون د انفاذ په مانا نه دی.

٦–زيـات احتمـال دی چې د ولســـي جرګې د ځينو غړو ننني طرحه په اکثريت کميســـيونونو کې رد شـــي، يا يې مقابله طرحه ومنل شي.

۷ –تر ټولو مهم ټکی دا دی، کله چې يوه مسوده د ولسي جرګې له خوا پاس شوې وي، مشرانو جرګې هم تاييد کړې وي او يا يې د مشـــترک کمېســـيون لـه خوا پـاس کړې وي، جمهور رييس لاسـليک کړې وي، رسـمي جريده کې چاپ او د نافذ قانون بڼه يې خپله کړې وي، ولســـي جرګه د دوه ثلثو رايو په کارولو ســـره کولای شي هغه قانون بدل کړي او دا اوسنی ولسي جرګه په هېڅ ډول د دې توان نه لري چې د نفوســو د احوالو د ثبت د اوســني قانون خلاف دوه ثلثه رايې راټولې کړي.

۸– نتيجه دا ده چې د برېښـــنايي تذکرو وېش به همداســـې روان وي، مخالفين کولای شي خپل قهر پر دې سوړ کړي چې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تذکره وانخلي، د افغانســـتان تذکره يو وياړ او پرتم دی، نو د دې هويت مخالفين بايد پر دې وياړ وياړمن نه شي او تر هغه بايد دا تذکره ور نه کړای شي، چې توبه يې نه وي ايستلې. خو د دې تذکرې پلويان بايد د تذکرو اخيســـتلو ته کش ورکړي، د کورنۍ هر غړي په تېره بيا ښـــځينه قشـــر ته تر ټولو لومړۍ دا وياړمنه تذکره واخلي.

اوس د عمل وخت دی د انديښنـــې او مبارزې پړاو مو تېر کړی دی. ټول د برېښنايي تذکرې د اخيستو پر لوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دعاګانو مستحق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم میاشتې له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

تېره جمعه له حاجي صـيب خان محمد باز منګل او د افغانسـتان د سـوداګرو خونې له یو شـمېر غړو سـره، چې د هېواد د بېلابېلو سیمو استازولي یې کوله او مخور شخصیتونه وو، د ننګرهار دره نور ولسـوالۍ ته لاړو، ولسـوال صـیب ډاکتر هجرت ګردیوال او نـورو قـدرمـنـو مشـــرانـو زمـوږ ډېـر عـزت وکـړ. بـیـا مـې

مېلمانه په ښېوې ولسوالۍ کې (ناکامورا پارک) ته دعوت کړل، هلته په دې پارک کې اوس د ناکامورا نوی یادګاري څلی جوړ شـــوی دی. له زړه مو ورته دعاګانې وکړې. دا زرغون پارک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د زيار او خولو په برکت جوړ شـــوی، اوس د هغه يادګاري ځلی هم دلته ودان شـــوی دی. چا چې ناکامورا ژوندی ليدلی و او اوس د دې يادګاري ځلي په ليدو د هغه د ژوند او مرګ دواړه تصـــويرونه

له ذهنه تېر کړي، نو پر خپـل ولس بـــه ډېـــر خواشـــينی شـي. زه د خواشـــينۍ تـر ځنـګ ځـان تـه يو څـه ډاډ پـه دې ورکوم چـــې پـــه همدې ډګرکې مې له خپلو ملګرو سره يو ځای د ده په ژوندکې د دې رښـــتينې اتل د قدرونې او ســـتاينې لپاره يوه درنه غونډه جوړه کړې وه، هغه وخت چې ناکامورا د خلکو مينه وليده، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرې خوښې يې له سترګو اوښکې راغلې. که پر هغه مهال مې هغه‌کار نه وای کړی، نو اوس به لا ډېر خواشيني وم. اوس نو د بل هر هېوادوال په شان له مورِ سره له دعاګانو پرته بل څه نه

شته، الله ج ډېر مهربان دی. خدای دې ورته مغفرت نصيب کړي. خو د دې تر څنګ پخوانيو او اوسنيو فيسبوکي چارواکو ته هم لږ شرم په‌کار دی چې د نړدې يو کال په بهير کې يې د دې ستر انسان د قاتل او قاتلانو څرک و نه شو لګولی. نه پلټنه وشوه، نه څېړنه او که شوې هم وي د مافيايي کړيو او نورو مضرو مصلحتونو له ډاره له ولس سره څه نه دي شريک شوي. دوی لا اوس هم په مجازي نړۍ‌کې مصروف دي او د خپل ولس د ترخه ژوندانه ترخو واقعيتونو ته نه دي راکوز شوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی سره یې اوس ګز کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د نومبر میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نه مې غوښتل چې د درې کسیزو او پنځه کسیزو ډلو ډلو ټپلو په باب خپل غبرګون څرګند کړم، خو ددې لپاره چې له یو شمېر ناخبره هېوادوالو سره پوښتنې پیدا نه شي، د یو څو ټکو لیکلو ته اړ شوم:

پر کابل پوهنتون خونړی برید وشو، د دې برید تر شا خونړي لاسونه وو، پر حکومت د واکمنې اصلي استخباراتي کړۍ (نظارشورا) له خوا طالبانو ته ګوته ونیول شوه، طالبانو په پېښه کې لاس رد کړل، داعش ته منسوبې یوې ټولنیزې رسنۍ، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمیزه د (پنجشیري)او (خراساني) په نوم د خپلو دوو غړو کار وباله، خو طالب ضد واکمنو ډلو هر څه پر طالبانو واړول. دا چې دا کار هر چا کړی، یو رزیلانه کار ګڼل کیږي او بشـــري ضـــد جنایت دی. خو مخکې تر دې چې اصـلي دښـمن معلوم شـي تر هغه پورې ټول مســـولیت د حکومت پر غاړه دی. خو کوم څه چې د دې برید په اړه شکونه پیداکوي هغه خپله په حکومت کې د جنګي جنایتکارو ډلو له خوا د جنایت د اصـــلي مجري پل غلطول دي: ایا دا حمله انتحاري وه؟ انفجاري وه؟ که په هدفي ډول د لاسـي وسـلو په وسـیله د محصـلینو په نښـه کول وو؟ که انتحاري وه د هغوی مړي او اثار څه شول؟ که بریدګر د حکومتي سـرتېرو له خوا ووژل شـول، جسـدونه یې څه شـول ؟څوک وو؟ داعش وو کـه طـالبـان؟ کـه طـالبـان وو د کوم ځـای وو؟ او کـه داعشیان وو د کوم ځای وو؟ دا چې دا خلک چا او څنګه تر دې ځایه را ورسـول؟ دا څوک وو؟ تر پېښـې وروسـته څنګه ژر هغه شعارونه پر دېوالونو وځړول شول چې د حکومتي چارواکو او په تېره بیا د امرالله صـالح له خوا پخوا هم زمزمه کېدل؟ ایا د شـهید شـویو معصـومو محصـلینو کورنۍ او یا نور دردېدلي محصـلین په دې ستر غم کې د دې جوګه وو چې د خپلو شهیدانو د جنازو تر خښولو وړاندې؛ ماښام ناوخته او یا هم پر شنه سهار، سیاسي او داسې شعارونه، چې د معلومو واکخوښو فاسدو حکومتي کړیو د قدرتغوښـتنې بوی ترې راځي، چاپ او د پوهنتون پر دېوالونو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځروي؟ دا او دېته ورته نورې ډېرې پوښتنې شته چې په دې پېښه کې د يوې بلې حکومتي تروريستي ډلې لاس لرل هم له شکه نه لرې کوي. دا تروريستي ډله د جمعيت او نظار شورا هغه ډله ده چې اساس يې پر توطيه، دسيسه او وژنه ولاړ دی. دا ډله اوس په امنيتي سکتورکې پراخ نفوذ لري او د طالب دښمنۍ تر چتر لاندې يې د مفکر صيب د واکپالنې د غريزې پر اوږده توپک ايښی، افغانوژنې او په تېره بيا پښتون وژنې ته ادامه ورکوي. جمعيت او نظار شورا بيا د پل غلطولو او له مسوليته د تېښتې لپاره ځينې واړه موتلفين او په اصطلاح ځينې مدني فعالان هم لري چې د ملي او سياسي شخصيتونو د توهين لپاره له هغوی څخه کار اخلي، (راوا) سازمان او يا د (همسبتګۍ)ډله له همدغو موتلفينو څخه ده؛ پښتون ضد انګېزه د دې ډلو مشترک ټکي دي.اوس نو د دې لپاره چې د پوهنتون له غميزې څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي، باينرونه يې چاپ کړي او د ځينو نورو استادانو تر څنګ يې زما او د ډاکټر ځلاند انځورونه هم په کې را وړي دي. د دې کار اصلي علت دا دی چې موږ سوله غواړو او د سولې په راتګ سره بيا د دغسو جنايتکارو ډلو د جنايتپېټونې لپاره هېڅ مجال نه پيداکېږي. موږ تېر کال ځکه طالبانو سره د خبرو لپاره قطر ته لاړو، چې طالبانو ته دا ووايو چې د تاسو د جنګ دوام ټول افغانستان او په تېره بيا پښتنو ته اوږدې غميزې زېږوي، ستاسو له جنګه جمعيت او نورې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ګټه پورته کوي، هم د نړیوالو په مرستــه خپل واک غځوي او هم ټولوژنې او افغانوژنۍ ته دوام ورکوي.نو په هر ترتیب چې وي تاسې باید هم سـوله وکړئ او هم د نظام اډانه خوندي کړئ. زمونږ له دې ژور او هدفمن سفر څخه، نو نظار شورا او یو شمېر فیسبوکي مفکرینو د طالب تاییدونې مفهوم واخیسـت او مونږ یې د طالبانو د پلویانو په تور تورن کړلو. که چېرې طالبانو سـره خبرې اترې کوم جرم وي، نو بیا خو احمدشـاه مسـعود او ډاکتر غني تر ټولو غټ مجرمین دي چې تر هر چا وړاندې یې د خپل قدرت د تر لاسه کولو لپاره له طالبانو سره پټې خبرې کړې وې، مونږ د قدرت لپاره نه، بلکې د سـولې لپاره مو ورته لمن غوړولې وه.د پوهنتون پر هغه استاد دې لعنت شي چې په خوب، خیال او ذهن کې یې د داسې ناوړه پېښې تصور پیداکېږي. زه یو عاطفي شـــخص یم ان پر خپلو ســـرســـختو مخالفینو مې هم مرګ نه لورېږي، مســـعود، رباني، مزاري او نور، چې د زرګونو افغانانو قاتلین وو، بیا مې هم پرې مرګ نه لورېده، ما ویل خدای ورته پر هغې دنیا خپله سزا ورکوي، نو څنګه دې ممکنه شي چې د داسې یوې غمیزې تصـــور دې وکړم. کـابـل پوهنتون مې کور دی او خواږه محصـــلین زما خپل اولادونه، زما لور (هیله) له همدغه ټولګي او همدغه پوهنځي څخه دوه کاله وړاندې فارغه شـــوه، چې همداګلالي محصلین په کې شهیدان شول. دېرش کاله مې په خپل دې کور کې تدریس کړی او هېڅکله مې په تدریسـي سـاحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سیاسي خبره نه ده کړې. نو دښمن دومره مکار دی چې هم دې وژني، هم دې جنازې ته درځي، هم دې پر ژوند سیاسي تجارت کوي او هم دې پر وینو. ای ساده زړو هېوادوالو! یو ځوک چې زما په باب، چې په ټول عمر کې مې یوه مرغۍ نه ده حلاله کړې، داسې قضاوت او داسې دروغجن تبلیغات کوي، نو هغه به سولې ته څنګه لېوال شي؟ ګوره! د سولې او هېواد اصلي دښمنان همدغه دي چې د نظام له غېږې د نظام لمنې ته اور اچوي، له نظامه بهر مخالفین لا له نظامه ډېر لرې دي، که غواړې چې هم سوله راشي او هم نظام خوندي شي، نو د حکومت او نظام په اډانه کې د شمالټلوالې او د هغوی د اړوندو موتلیفو لنډغرو مخه ډب کړې، اصلي نسخه او کاري نسخه همدا ده او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سیاست کې ټولنیز اخلاق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سیاست یو ټولنیز علم او هنر دی، خوشال بابا سیاست ((جهانداري)) بللې ده. څوک چې ټولنیز اخلاق نه لري او یا ټولنیزو ارزښتونو ته درناوی و نه لري، نو چې سیاسي ډګر ته را دانګي، که په خپله علمي برخه کې هر څومره بریالی وي، خو په سیاسي ډګر کې به نه وي. غوره مثال یې خپله همدا اوسنی

جمهور رییس (اشرف غني) دی. د ډاکتر غني فکر، لیدلوری او ان احساس د ډاکتر عبدالله او په ټوله کې د شمالټلوالې تر بل هر مشره څو ځله ښه او د دې وطن په ګټه دی. خو په مقابل کې بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله او د ټلوالې ځینو نورو مشـــرانو د خپلو پلویانو او ټولنیزو مناسباتو په پاللو کې تر غني څو ځله زیاته خپله لوړتیا ښودلې ده. غني د ملاریا ګولۍ او یا هم هغه چمبړ خیال ته ورته دی، چې ډېر تریخ او بد خوند لري او ترسـتوني په ډېرې سـختۍ تېرېږي، خو په ګېډه او بدن کې دننه یو شمېر پټ مرضونه په ښه ډول تداوي کولای شي، په مقابل کې بیا ټلواله او د هغې مشران د زهرو هغې ګولۍ ته ورته دي چې په شاتو کې تاوه شوې؛ خوړل یې اسانه او خوندور دي، خو په بدن کې په لســګونه ډوله ناروغۍ راپیدا کوي. زموږ په ټولنه کې د ګوتو په شـــمار خلک پر دغه نزاکت پوهېږي. هغوی چې مفکر صیب ته غوړه مالي نه کوي او ټلوالې سره په لوټ او تالان کې د ایتلاف لمن نه نیسي، هغوی له دواړو لورو څخه تر ګواښ لاندې دي. اوس نو غني ته یوازې هغه غوړه مالان او ټامیان ورپاتې چې د دې وطن له ارزښـــتونو څخه ډېر لرې دي او د غني د خوشالۍ په خاطر د سرکوزۍ هغه وروستي حد ته رسېدلي دي. غني بیا د ځانپالنې او ځانخوښونې پر داسې یو ناعلاجه ناروغۍ اخته دی، چې له غوړه مالۍ پرته یې پر بل هېڅ شي ګوزاره نه کېږي. رښتیا ویل ورته داسې دي، لکه د توپ مرمۍ چې پرې ور خوشــې کوې. هغه غوړه مالانو داســې تلقین کړی چې فکر کوي ټول ملت ورڅخه خوشـــاله دی، په وطن،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه او نړۍ کې هیڅ بدیل نه لري، خو پر دې لا نه دی خبر چې د رومانیې د جمهور رییس (نیکولای چایسسکو) په شان یې ان تر ستېج لاندې خلک هم مخالف دي. اوس نو امرالله خان صالح هم د ده د کمزورۍ همدا ټکی ښه تشخیص کړی دی؛د ده مبالغه ییزو توصیفونو ته یې کار ویلی، لاس کوي او ګوزڼې راباسي. بله خوا بیا جمعیت او نظار شورا د مخالف او موافق په دوو رولونو کې په نوې بڼه د پخوانیو امتیازونو پر خوندیتوب سربېره نوي نوي امتیازات تر لاسه کوي. د نظار شورا لنډغر بیا هغه ماران دي چې څومره ګرمېږي خطر یې زیاتېږي. دوی نه یوازې خپل غړي پالي او خپلې ریښې ځغلوي، بلکې د ملي یووالي د تصنعي تمثیل پوره قابلیت او مهارت هم لري او یو شمېر پښتانه سیاستوال د ملي یووالي د سمبولونو په توګه هم کارولی شي. د تمثیل دا څپه بیا هغه وخت لا پسې ګرمه شي چې یو شمېر فیسبوکي سیاستوال او نوي غوړځني ځوانان هم ورسره د دې کاذب ملي وحدت د تمثیل او اتڼ انتره تاوه کړي.د غني په مشرۍ اوسنۍ کابینې ته د ولسي جرګې د رایې اچونې بهیر د غني د برخې د حکومتي ټیم بې کفایتي او د ولسي جرګې د یو شمېر پښتنو او ملتپالو وکیلانو کمسوادي یو ځل بیا په ډاګه کړه.له مجهول الهویته (اجمل احمدي) پرته چې باید ناکام شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، غني ته منسوب نور درې نوماند وزیران هم ناکام شـول. په حقیقت کې د غني د حکومتي برخې له لوري یوازې دوه وزیران بریالي شــوي دي، هغه نور چې د غني په نوم معرفي شــوي، هغه هم د غني د ایتلافي ټکټ برخه وو، چې ریښـــه یې بیا هم په یو ځای کې ټلوالې ته رســي.عبدالله ته د منســوبو وزیرانو له خوا د جګو رایو اخیســـتل که څه هم په ولســـي جرګه کې د پښـــتنو او ملتپالو وکیلانو د تر ایســـتنې او له هغو ســـره د ژمنې ماتونې له لارې تر سـره شـوي، خو بیا هم غني او ټول ملت ته ډېر تریخ او بد پیغام لري : غني ته یې بد پیغام دا دی چې ((د ملت په کور)) کې تر غني د عبدالله تاثیر او منښـــت زیات دی او که دا خبره رښــتیا همداســې وي، نو بیا خو دوی د جمهوري ریاســت تېرو ټاکنو ته هم نغوته کولای شـــي او ملت ته یې بیا تریخ پیغام دا دی چې ولسـواکي او د فسـاد پر ضـد مبارزه یو تش شـعار دی، اوس هم اساسي واک جنګسالارانو او فسادګرو سره دی؛ چا چې ډېر خیانت کړی هغه تر هر چا د زیاتو رایو د خپلولو وس لري. غني ته خو د شــرم خبره دا ده چې د ده په ټکټ کې مخابراتو وزارت ته نومانده وزیره (خاوري) چې اصـــلاً د (حاجي محقق) ســـهم دی او د (ســرور دانش)له چینله پر مفکر صـیب تحمیل شـوې، هغه په جګو رایو بریالي کېږي، خو (رنګینه او ساپۍ)چې د ډاکتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني مستقیم سـهم و او په هیڅ وجه تر (خاوري)په سـوادکې کمې نه دي، نه بریالۍکېږي، نو دې کې دې غني خپل ګرېوان ته سر لړ ور کښته کړي. که غني په ولسي جرګه کې په ناقانونه ډول د غزني په اسـتازۍ (یوولس)ایرانپالي وکیلان نه وای کېنولي، نو د غني د ټکټ یو نوماند وزیر به هم نه و ناکام شـوی.خبرې ډېرې دي، لیکنه اوږدېږي. خو خدای دې د دې ملت مل شـي. شـعوري ملتپالو افغانانو ته که څه هم شـمېر یې کم دی، په کار ده چې سـره منسـجم شـي او دا وطن د مفکر او ټامیانو له وچ تکبر او لېونتوبـه او د شـمالټلوالې د واک لـه حرص او لندغرتوبـه وژغوري.په سپین لباس کې د تیارو پلویان لا بل جنجال دی، چې تر دې دوو واکمنو فاسـدو ډلو وروسـته د هغوی پر وړاندې هم جلا مبارزه په کار ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که نظام ړنګ شي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د ډسمبر میاشتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د دولت مشرتوب له نورمال تولنیز چلند څخه برخمن نه دی.

دا منو چې سیاسي مشرتوب د اضدادو له یو مجموعې څخه رغېدلی.

دا منو چې دیني او ملي ارزښتونو څخه لرې او متضاد اشخاص د دولت پر حساسو ځوکونو واکمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا منو چې اداري فساد، لوټ او تالان خپل اوج ته رسېدلي.
دا منو چې د ملت او دولت تر خواخوږو زيات، ملت دښـــمنه، دولت دښمنه او هېواددښمنه عناصر پر حکومت واکمن دي.
دا منو چې د ولس او حکومت تر منځ زيات واټن او ان تضـــاد رامنځته شوی دی.
خو له دې ټولو ناخوالو، ستونزو او بدرنګيو سره سره ايا اوس د دې وخت دی چې ربړ نور هم کش کړو؟ هر څومره چې دا ربړ کشوو د خوشې کېدو پر مهال يې فشار او خطر لاپسې زياتېږي.
نو حل لاره څه ده!؟

يو نظام او حکومت شته، ښه نه دی، خو تر نشت څخه ښه دی.
موږ د بې نظامۍ تجربه کتلې، هغو نســـلونو چې د بې نظامۍ او ګډوډۍ درد ليدلی هغوی پر دې نزاکت ښه پوهېږي، چې نظام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت د یوې ټولنې لپاره د نوش دارو حیثیت لري. اوس موږ د نیوکې لپاره یو ادرس او مخاطب لرو، که څه هم دا ادرس مو یو څه تت او مخاطب مو هم پر غوږو یو څه درووند او بې تفاوته دی، خو بیا هم یو ادرس دی، نو په هر ترتیب چې وي باید بې ادرسه او بې هویته نه شو.

موږ په شـــلمه پېړۍ کې دوه ځله د نظام ړنګونې او نظام پاشـــنې تجربـه لیـدلې، چې هېواد یې پـه پېړیو پېړیو د نړۍ د تمـدن لـه کـاروانـه شـــاتـه کړ. البته هم نظام، هم دولـت او هم حکومـت فوق العاده تغیر او بدلانه ته اړتیا لري، تغیر او بدلون د نظام د پاشنې او ړنګونې مفهوم نه لري او نه هم هر تغیر او بدلون مثبت پیغام او عواقیب لري. بلکې هر تغیر باید د نظام د فزیکي اډانې د خوندیتوب د تضـمین په شـرط رامنځته شـي. اوس وېره دا ده چې که چېرې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرې ناکامې شي، نو د نظام د ړنګېدو خطر او احتمال به زیات شـــي.دلته مشـــکل دا دی چې د اوســـني حکومت چلونکي تر یوه بریده د نظام چلونې ظرفیت او مهارت لري، خو د نظام ســـاتنې لپاره د قربانۍ وس، احســاس او جذبه نه لري، خو طالبان بیا د نظام ســاتنې ځواک او ولوله لري، خو د نظام چلونې او پرمخبیونې پوره مهـارتونـه نـه لري، نو د حـل منځنۍ لاره همـدا ده چې لـه دې دوو ځواکونو څخه پر خپل ځای کټه پورته شـــي او د روغې جوړې لاره خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــي. د ټکر او اوســـني حالت د تداوم او یا هم انقطا ع په حالت کې د یوه لوري هم خیر نه شـته، نه د دې حکومت ګډوله ترکیب (غربپلوي ټامیان+ تنظیمي لنډغر) او نه هم طالبان له دې حالت څخه تر پایه اساسي ګټه پورته کولای شي. داسې وخت به راشي چې اوسني واکمن به ټوله ګټلې پانګه بایلي او طالبان به څلوېښتو هېوادونو سره د ګټلي جنګ شهرت، دوی به هم د مجاهدینو پر برخلیک اخته شـــي. ملت به هم یو ځل بیا خپل اوســـنی نیمګړی ادرس هم له لاســـه ورکړي، بیا به ګډوډي، غمونه او دردونه وي او د ملامت او سلامت د معلومونې بحثونه .

افغـانـان پـه خپـل منځ کې د روغې جوړې، پخلاینې او زغم پوره

تحربه لري، خو په دې منځ کې چې کومې دوه مضـــرې حشـــرې کار کوي، هغه د ایران او پاکســـتان اســـتخباراتي ادارې دي، چې دوی غواړي افغانســـتان یو ځل بیا د جهاد او الحاد په نامه د اویایمو کلونو حالت ته ستون کړي. زموږ دا ((بې ابه)) ګاونډیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوبو له سخت کمښت سره مخ دي، هر کال د (۵۳) ملیارده ډالرو په ارزښت د افغانستان اوبه په وړیا ډول دې مضرو ګاونډیو ته تویېږي، اوس چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د اوبو او برېښنا بندونه جوړېږي، نو د دوی پر زړه لمبې بلېږي. د سلما، کمال خان، پاشدان، کجکي، فراه، بدخشان، شاه عروس، شاتوت، کونړ، لغمان او نورو سیمو بندونه او اوبه خور سستمونه که جوړ او بشپړ شي، نو په صنعت او کرنې دواړو کې به ډېر پرمختګ وشي. اوس که څه هم په دولت او حکومت کې ډېرې زیاتې نیمګړتیاوې شه، خو یو څه ټک وپک کار هم روان دی.که له تدبیر څخه کار وانخستل شي او هر یو د خپل کاذب او د نورو له خوا د ورکړل شوي زور پر اس سپاره وي، نو وېره دا ده چې تېر تریخ تاریخ یو ځل بیا تکرار شي. اوس د ټولنې درېیم او اساسي قشر یانې د ولس خبیرو اشخاصو ته هم په کار ده چې د بې تفاوتی او مضر احتیاط له دایرې را ووځي او پر ښکېلو لورو غړ وکړي چې مونږ هم موجود یو، دین، ملت او دولت باید نور د یادو ډلو له انحصاره خلاص شي او د یوې سالمې ټولنې جوړېدو ته لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم مقتولین او نا معلوم قاتلین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي میاشتې له (۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په هېوادکې د وینو رود روان دی، هېڅوک د پوښتنې نه شته؛ حکومت هم د خواشینۍ پیغامونه نشروي او پېښې غندي او ولس هم. یوه ورځ فیسبوکی ماتم وي تېر شي او هېر شي، بیا بله دردوونکې پېښه وشي، پخوانۍ هغه هماغسې تر څېړنې لاندې ناڅېړلې پاتې شي.خلک له مرګ سره عادي شول، هر سهار چاودنه او ترور د ښار دکلتور یوه برخه شوه، خو واکمن لا هم د واک او شهرت د لایتناهي هوسونو په ډنډکې ډوب دي، اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ورته ځان تر هر چا غوره برېښــــي، ولس تباه شــو، خو دوی اوس هم ځانونه ولسمشر او مرستیال ولسمشران ګڼي، درباري غوړه مالان او کرایي فیســـبوکیان یې لا هم د بې کفایتۍ د پټونې لپاره سل دلایل لټوي، ضمیر مړو لیکوالانو لا هم د مضر احتیاط له امله چوپه خوله غوره ګڼلې، که نه خو هر څه معلوم دي، تر هغه چې نامعلوم قاتل پسې ګرځو راځئ د معلوم مسول ګرېوان ته لاس ور واچوو. تر هغه چې اجرتي نامعلوم قاتلان معلومېږي، جمهوررییس، د هغه مرستیالان او د امنیتي سکتور لومړۍ درجه مسولین د دې ډول وژنو اصلي مسولین ګڼل کېږي. بل چا پسې مه ځئ د دوی ګرېوان ته لاس ور وړئ، که لاس نه شـــئ ور وړلای، په ښېراوو کې یې له یاده و نه وباسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي مياشــتې له (۱٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دهلېز د انګرېزي ژبې د (corridor) ژبـاړه ده چې د دالان يـا همدې دهلېز مانا ورکوي.ياني د دوو دېوالونو يا موانعو تر منځ پرتې سـيمې ته دهلېز يا کوريدور وايي. له اصـطلاحي پلوه له پيل

يا ابتدا څخه بيا تر مقصــده پورې د لارې هغه مسـير دی چې تر ډېره بريده د ســوداګريزو مقصــدونو لپاره کارول کېږي.دا ډول لارې يا دهلېزونه هم د هېواد په داخل کې وي، هم د هېوادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ او هم په نړیواله کچه. غوره مثال یې د ورېښـــمو لویه لار وه چې ګڼې ســـیمې او هېوادونـه یې ســـره نښـــلول.دې ډول کورېـدورو کې عـام ســـړکونـه، لویې لارې، اورپټلۍ او نورې مواصلاتي لارې ټولې شاملېږي.

د کورېدور اصــطلاح معمولاً د ځمکې پر مخ د فزیکي موانعو تر منځ د یو فاصــل خط لپاره کارول کېږي، خو د فضــا، خلا یا هوا لپاره ځکه منطقي نه برېښــــي چې هلته داســـې فزیکي موانع یا

دېوالونه نه شــته، چې یوه حایله ســیمه دې رامنځته کړي.البته هر هېواد خپـل هوایي حریمونـه لري چې حـدود یې معلوم دي اود امنیتي دلایلو له کبله د نورو هېوادونو الوتکو ته د یو مشـــخص مســـیر لـه لارې د تـک راتـګ اجازه ورکوي، د هوایي لیکې یا کرښې اصطلاح څه نا څه معمول ده، مانا دا چې په یوه مشخصه هوایي لیکـه یـا خط یو هېواد بـل تـه الوتنې کوي، خو د هوایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهلېزونو اوسنی اصطلاح ځکه ډېره معقوله نه برېښي چې دا اصطلاح دلته له سیاسي دروغو سره تړلې ده. د ساري په توګه چین ته د هوايي دهلېزو له لارې جلغوزي ولېږدول شول، ترکيې او اروپا سره نوي هوايي دهلېزونه پرانيستل شول!! ایا ترکيې، هند، چین، روسیې، اروپا او نورو هېوادونو سره مور پخوا د هوايي ترانسپورت له لارې صادرات نه درلودل؟؟ ایا د افغانستان وچه مېوه، غالی او نور تولیدات د هوايي ترانسپورت یا هوايي لیکې له لارې هلته نه صادرېدل؟ هغه وخت کې د هوايي دهلېز اصطلاح چېرته وه؟ همدا الوتکې وې او همدا هوا او فضا وه، او اوس هم ده، نو دا هوايي دهلېز بيا په کې له کومه شو؟ که څوک ووايي چې چین ته د هوايي ترانسپورت یا هوايي لیکې له لارې افغاني مېوه ولېږدول شوه او یا که ووايي چې د هوايي دهلېز له لارې مېوه ولېږدول شوه، نو په مېوه، الوتکه، هوا او فضا کې به څه توپير رامنځته شي؟؟ خبره دا ده چې دلته کاذب سیاستوال غواړي د دروغجنو الفاظو له لارې یوې ثابتې محتوا ته یو بل رنګ ورکړي او په دې ډول د خلکو ذهن مصروف کړي. درباري غوړه مالان او کرايي لیکوالان بيا څو موده ولس پر دې بوخت وساتي چې دغه دی له خيره سره بنده فضا خلاصه شوه او اوس به نو وطن له خيره سره شړشم شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک شـــته چې له دوی څخه وپوښـــتي چې دهلېز خو ســـړی بندولای هم شي، خو دا هوايي دهلېز به څنګه بندېږي؟
نو تر څو چې دا ســـاده او ســـپين زړی ولس وي، نو همداســـې چالاکه او کاذب سـياسـتوال به يې تېرباسـي، هغوی به دوی ته د ســـاده ګانو او دوی به هغوی ته د هوښـــيارانو په نظر ګوري او حالات به همداسې روان وي...

(c) ketabton.com: The Digital Library

يرغمل شوی جمهوريت

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د شـــوروريانو د يرغل او د جهاد پر مهال به چې کله مجاهدينو د خلکو لـه کليو او کورونو او ان جومـاتونو څخـه پر حکومتي او

بهرنيو ځواکونو ډزې کولې، نو حکومتي ځواکونه به له ســـختو ننګونو سـره مخ وو، که کلي يې ويشـتل، کورونو او ولسـي خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته زیان رســېده او که نه یې ویشــتل د مخالفینو تر یرغل لاندې راتلل او زیات زیان ورته رسېده. مجاهدینو به تر یو ځو هدفي او بې هدفه ډزو وروســته له کلیو پښــې ســپکې کړې، خو حکومتي ځواکونو به کلي پر بل مخ واړول. اوس مهال بیا د شوریانو ځای امریکـایانو ونیو، د ډاکتر نجیب د حکومت ځای د ډاکټر غني حکومت ونیو او د مجاهدینو میراث بیا طالبانو ته پاتې شــو، خو ملت، د هغه جغرافیه، د جنګ د اصلي خواوو عملونه او ملت ته یې متوجه زیانونه پر هماغه بڼه او کیفیت پاتې دي. اوس لا په

کې د جمهوریت په نامه یو بله مصـــنوعي او اومغلنه ډله بله هم زیاته شــوې، چې د نظام او جمهوریت په نامه د جمهوریت له ادرسه پر خلکو ډزې کوي، دوی لکه د چریکي جنګیالیو په څېر چې کلي بـه یې یرغمـل کول، دوی اوس ټول نظـام، ولس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوريت يرغمل کړی دی. د جمهوريت تر شا پټ دي، له هغه ځايه د جمهوريت او ولس پر ضد دزې کوي، هر با شعوره افغان چې د دې مفسـدې ډلې پر ضـد غږ پورته کړي، نو د حکومتي امکاناتو په ناوړه کاروني سـره په ټوليزو رسـنيوکې پلورل شـوي غږونـه راپورتـه کړي، چې هلئ نظـام پـه خطر کې دی، هلئ جمهوريت په خطرکې دی، ولې جمهوريت تخريبوئ؟ ولې نظام ړنګوئ ؟؟ دوی هماغه جمهوريت يادوي چې محقق پـه کې د مفکر مشاور وي، دوستم په کې د نړۍ د دويم مفکر په لاسليک مارشـــال وي، قومندان عطا او نور نازولي پـه کې د قدرت د شـرکت وندوال وي. نظار شـورا او د هغوی لندغر په کې د واک محور وي، يو څو ټاميان يې د ولســواکۍ ممثلين وي، بي بي ګل او څو نور لبناپالي يې بې دليله، بې بديله او بې مسـوليته واکمنان وي، خو چا چې ځلوښـت کاله د ولس پر هر درد اوښکې تويې کړي وي، هغه دې د ملتپالنې په تور له تومتونو اوکړاوونو ســـره مخ وي. هغه جمهوريت چې فسـاد، دروغ، هوايي ژمنې او لوټ او تالان يې اسـاسـي ځانګړنې وي، هغه به د څه شـي جمهوريت وي؟ بـده خو يې لا دا ده چې د همـداســـې يو جمهوريـت او همداســـې يو مبتذل حالت له ادرســـه بيا پر ولس او د هغوی پر ارزښـتو دزې هم کيږي او په ډېره بې شـرمۍ سـره بيا ولس ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملامتیۍ ګوته هم نيول کېږي. اوس نو غمځپلي ملت او د هغو رښتينو استازو ته خورا ګرانه ده چې دلته په سپينو شيدو کې دا ګډې شوې اوبه سره جلا کړي، منافقين له صادقو وګړو بېل او مفسدين هم په ډېر مهارت سره ايل کړي. په دې منځ کې بيا بل خطرناکه ويروس هغه غوړه مالان دي چې له منطقي دليل پرته د مفسدو او پرديپالو چارواکو هرې اشتباه، خطا او ناروا کړنې ته دلايل لټوي، د غوړه مالانو افراط کله تر دې بريده ورسېږي چې اصلي مدعي له خپلې خبرې او دعوې تېر شي؛ خپله اشتباه او خطا هم ومني، خو دوی به بيا هم د هغوی سپيناوي ته ملا تړلې وي، نو موږ په دغسې يوه پليته زمانه کې ژوند کوو، نو راتلونکی نسل دې له موږه ډېره ګيله نه کوي چې موږ هغوی ته لاره صفا نه کړه او ډېر اغزي مو ورته له لارې ټول نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابینې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

خلک به په بهر کې داســې فکر کوي، چې افغانســتان کې یو حکومت دی، یو جمهوریت دی، دلته به د وزیرانو شورا یا کابینه وي، غونـډې بـه د تعقل او پراخنظرۍ پر اســـاس وي، نظر بـه اورېدل کېږي او بیا به په ګډه د معقولیت او اکثریت پر بنســـتې

پرېکړه کېږي، خو کـه څوک د دې جمهوریـت عملي بڼې تـه وګوري، نو ریښنه یې ان د فرعونیت د کور تر وره پورې رسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس په خپلو خبرو ســـره غونډه پیل کړې، وزیران، سرپرستان او مرستیال وزیران قلمونه او پنسلونه راواخلي، ځان د جمهور رییس د مهمو خبرو پر لیکلو مصروف کړي، هېڅوک پورته نه ګوري، نه له کاغذه سر پورته کوي او نه د جمهور رییس خواته ګوري. ځینې هســـې مخې ته پر پرتو کاغذونو خطونه او نقشې کاږي او ځانونه مصروفوي، د جمهور رییس لیکچر کله یو

ســاعت، کله یو نیم ســاعت او کله هم دوه ګړۍ دوام وکړي، پر ټولو مســـایلو تکراري او مبتذل بحث وشـــي او په دې ډول د کابینې د نن ورځې غونډه پای ته ورسېږي. نه څوک د پوښـــنې حق لري، نه د شـــنې، نه د ګروېږنې او نه هم د ارزونې، دا ټول کارونه خپله جمهور رییس تر ســـره کوي. پوښـــتنه کول، د وضاحت غوښتل او ان ګوته پورته کول دا ټول د دندې د اختتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مانا دي، نو ځکه خو اکثرو وزیرانو او ګډونوالو خپل ســرتیتی د مقام تر اختتامه غوره ګڼلی دی. دا سرونه چې په ارګ کې د یو بل سر پر وړاندې تیټ دي، بهر کې د ولس پر وړاندې ډېر جګ جګ کېږي، هر یو د ولسواکۍ او سرلوړۍ مرغلرې هم دوړوي، خو له هغه حالته یې ولس نه دی خبر چې هلته د یو ســـر پر وړاندې څومره ســرونه تیټ دي او هغه یو ســر چې بیا دلته لوړ ښــکاره کېږي هغه بیا په یوه تېلېفون هغه بل لوړســري ته څومره سرتیتی وي. د ارګ د تیټسرو کیسه زموږ په ټولنه کې د فرعون د دربار د کیسې یو ژوندی تمثیل دی؛ د فرعون د دربار ډاکټر او مشاور (ډاکټر سینوهه) کیسه کوي: ((هغه سرونه چې د خلکو په منځ کې خلکو ته ډېر لوړ ښـــکارېدل، هغه به د فرعون په دربار کې ډېر ســر تیټي وو، کله چې به دربار ته راننوتل، نو د فرعون پر لاسونو او پښو به پرېوتل، د هغه لاسونه به یې ښکل کړل او بیا به ســـرتیټي څو ګامه پر شــا روان شــول، ځینو به ما ته هم ډېره مخلصــانه او عاجزانه غوړه مالي شــروع کړه چې په غیاب کې یې فرعون ته د بهادرۍ او وفادارۍ کیسې وکړم...))

درې زره کاله وروسته هم د انسان د قدرت خوښوني په غریزه کې کوم خاص توپیر نه دی راغلی؛ اوس هم د واکمنو په سر کې د فرعونیت نشـــه په څپو ده او اوس هم ډېر ســـرتیټي په دربار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه دنده تر سره کوي؛ هغه وخت هم يو فرعون په خپل دربار کې خپل يو ځانګړی ډاکټر او مشـــاور درلود او د خلکو په منځ کې به ظاهراً ډېر جګسري په دربار کې ډېر ټيټسري وو، اوس هم په دربار کې يو ډاکټر او مشـــاور شـــته او هم يو فرعوني کرکټر او هم د هغه په سر کې د واک د نشې د خروب لپاره پوره سرتيټي غوړه مالان او د واک معتادان .

د وزيرانو شـــورا په غونډه کې د وزيرانو لپاره د خوښـــې شـــېبې هماغه وي چې غونډه د پای شـــېبو ته نږدې شـــي او په دې ټول بهير کې جمهور رييس پر کوم وزير قهرجن غږ او نيوکـه و نـه کړي. پـه دې ډول غونـډه د ملـک د خير، فلاح او عملي پروګرامونو په هيله پايته ورسېږي !!. کله کله غونډه دومره اوږده شي چې په اجنداکې دکوم وزارت له خوا نيول شوې موضـوع اصولاً له کوم بحث پرته تصويب شي او چا ته پرې د خبرو بحث او مجال پيدا نه شي.

يو وزير راته کيســـه کوله چې موږ خو دکابينې غونډې ته نه ځو، موږ خو ټولګي کې ناست يو، معلم صيب راشي له کومې وقفې پرته يو ســـاعت يو نيم ســـاعت درس راکړي او موږ په کې نه د پوښـتنې او نه هم د تفريح حق لرو، ټولګی رخصـت شي او موږ بېرته له خپلو دوسيو سره دفتر ته راشو، جالبه خو لا دا ده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې په پای کې کله کله جمهور رییس پر موږه په موسکی بڼه غږ وکړي چې ګورئ تاسې داسې فکر و نه کړئ چې زه دلته معلم یم او تاسو شاګردان، چې زه یوازې لیکچر درکوم او بس، خو څه وکړو دلته ځینې داسې مسایل شته چې په واضح ډول باید پرې یوې نتیجې ته ورسېږو او بیا پرې د یوې اجماع په شکل تصمیم ونیسو منتها تصمیم باید دسته جمعي وي .

دا زموږ د حکومت د لوړې مرجعې دکاري غونډې د یوې برخې تصویر و، داسې نور رنګین انځورونه بلا ډېر دي چې پر خپل وخت به یې تر خپله وسه انځورنه وشي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت که بربریت ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سلواغې میاشتې له (۱۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

جمهوریت د خلکو له خوا د خلکو په رایه د حکومت ټاکل دي، دا حکومت خلکو ته د خدمت او ځواب ورکولو مسولیت لري. جمهوریت د بیان ازادي ده، جمهوریت د اتباعو تر منځ د حقوقو تســـاوي ده، جـمـهـوریـت د قـانـون حـاکـمـیـت دی،

جمهوریـت غلا نـه ده، جمهوریـت لوټ او تـالان نـه دی، جمهوریت د څو محدودو هلکانو په لاس د واک انحصـــار نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، جمهوریت کې دروغ نه شته، جمهوریت کې خیالي ژمنې او هوايي دهلېزونه نه شته، جمهوریت کې د ولس تېرایستل نه شته، جمهوریت د هر ابهام لپاره د سپیناوي لاره ده، جمهوریت د خپل واک د بقا لپاره پر جنگسالارانو ډډه لګول نه دي، جمهوریت پر ګاونډیو د خاورې پلورل او له هغوی سره پټې معاملې نه دي، جمهوریت د غوړه مالۍ او کنځلمارۍ ترویج نه دی، جمهوریت د خپل کلتور تر پښو لاندې کول نه دي، جمهوریت کې د جمهور رییس مېرمن له جمهور رییس سره موازي او نامسولیته صلاحیتونه نه لري، جمهوریت کې د هېواد د عزت او هویت دښمنان د هېواد پر حساسو رګونو واکمن نه

وي، لنډه دا چې جمهوریت سرېتوب او سوکالۍ ته در سېدو یوه غوره لاره ده. خو راځو دې خپل جمهوریت ته چې دا پر کومو عملي معیارونو ولاړ دی؟ دلته خو چې تر ټولو مظلوم واقع شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه همدا بېچاره جمهوریت او د هغه همدا اساسي قانون دی او تر ټولو زیات چې توهین شوی او تر پښو لاندې شوی، هغه خپله پر همدې قانون د قسم خوړلي جمهور رییس له خوا شوی دی، دویم د خلکو رایه ده چې کمه وه که زیاته خو دواړه ځله یې د باد بنېکه کړه، درېیم ژمنې او دروغ دي چې له شـــرعي او ټولنیز پلوه هېڅ جواز نه لري، خو دلته د دولتمشر له خوا داسې کارول کېږي، لکه د ډوډۍ خوراک، نو هغه جمهوریت چې غلا، فساد،

دروغ، ناامني، جګړه او د مقام د ساتنې لپاره غوړه مالي په کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي کلتور یوه برخه وي، هغه به جمهوریت وي که انارشي؟ هغه جمهوریت چې شلکلن غله او دېرشکلن جنګسالاران یې د بدن اساسي غړي وي، ((مسعود شناسي او مزاري شناسي)) یې د بقا او وحدت محتوا وي، له پنجاب سره یې د قدرت دبقا په خاطر پر خپله خاوره د اغزن تار پر تېرولو رضا وي، دوستم غوندې جنګسالار یې د دولتمشر په لاسلیک مارشال وي، محقق غوندې مېخکوب یې امنیتي سلاکار وي، علیپور، شجاعي او قیصاري غوندې جګړه ماران یې بیا سیمه ییز اتلان وي، د طالبانو استادان؛ د جهادي تنظیمونو اکثره مشران یې د واک شریکان او مفتیان وي، د جګړه مارو تنظیمونو اصلي مهم لوبغاړي یې د دولت مرستیالان وي، نو دا به جمهوریت وي که کوم بربریت؟ دا خپله د بربریت یو ډول دی، کېدی شي یوازې د نظام فزیکي اډانه یې، چې هغه هم د بهرنیانو، په تېره بیا د امریکایانو په پوځي زور راتینګه ده، د جمهوریت شکلي بڼه ولري، نور نو دا جمهوریت په دې روان حالت له بربریت او انارشۍ، لوټ او تالان نه پرته بل څه نه دي.

د دولت درېګونې ارګانونه چې پر یو بل د غلا تور پورې کوي، نور نو بل کوم ثبوت ته اړتیا ده؟ پارلمان وایي چې جمهور رییس، ارګ او واکمن ټیم یې غلا کوي او له هېواده پیسې او پانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وباسي، حکومت وايي چې د پارلمان غړي کمېشنکاري کوي، په غلا او فساد کې شریک دي، پر عدلي او قضایي ارګانونو هم د فساد او رشوت تورونه لګېږي، ولس خو له دریوارو تر پوزې راغلی، نو بیا دا څوک پاتې شول چې ولس پر هغو ډډه ولګوي؟ اوس د نتیجې په توګه ویلای شو چې همدغو دروغجنو او فسادګرو هم جمهوریت بدنام کړ او هم یې د بربریت تر پولو رساوه. دوی ظاهراً د جمهوریت چغې وهي، خو په حقیقت کې د مدنیت په لباس کې مافیایي بربریان دي، د هدغو پردیپالو غلو او زورواکو د واکمنۍ تداوم دی چې د طالبانو غوندې د یو سخت دریځه حرکت بیا راټوکېدو ته یې بستر برابر کړ. یو ځل مخکې هم د همدې شر او فساد د اعمالو په نتیجه کې دې تحریک سر را پورته کړی و او اوس یو ځل بیا دې شکلن شر او فساد ورته د بیا ظهور لاره اواره کړه. د یادونې وړ ده چې کرزي او غني په تېرو شکلونو کې، کرزي تر ډېره او غني تر یوه حده د واک سمبولیک رول لرلی دی، نور نو د واک اساسي بدنه هم پخوا او هم اوس د جنګي تنظیمونو او فسادګرو په واک ده، که طالبان نه وای هم، یو بل ملي حرکت به ضرور د جمهوریت په نامه د دې روان وحشت پر وړاندې را پورته کېده، خو اوس د ملت بدمرغي دا ده چې یوه بې شرمه تفریط یو سخت دریځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت وزیږاوه، که چیرې له کوم سیاسي تدبیر پرته په انقلابي ډول یو افراط د بل تفریط ځای ونیسي، نو تیر تاوجن تاریخ او ناورین به یو ځل بیا تکرار شي. د ملت ویښو روانډو ته خو په کار وه چې د دې افراط او تفریط تر منځ یې پر یوې درېیمې ملي او معتدلې لارې فکر کړی وای، خو په خواشینۍ سره چې دا قشر هم سره وېشلی او پاشلی دی او یو پاموړ شمېر یې د دې کاذب جمهوریت، د ډاکتر غني پر افراطي ستاینه او د خپلو ځوکیو پر ساتنه مصروف دي. اوس دې نو دا مظلوم ملت یوازې د خدای مهربانۍ او د زمانې د کوم چانس ترحم ته انتظار کاږي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلماري او زورواکي

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۱) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

(ځوک يې چې اوسېله نه لري دا ليکنه دې نه لولي)

هر کله چې د چا منطق کمزوری شـــي، نو ژبه يې کنځلو ته اړم شي.

يوه يوه نيمه لسيزه مخکې خلکو داسې فکر کاوه چې شر، فساد او زوراکي په حکومـت کې ريښـــې ځغلولي، نو دا کـار هم د اصـلاحاتو مخه نيسـي او هم په اوږده موده کې د حکومت او ان د نظام د ړنګېدو سـبب ګرځي، خو له تېرو اوو کلونو راهيسـې د کنځلمارۍ په نوم يو بل مکروب هم له تېرو ناخوالو سره ملګری شـو، اوس له يو شـمېر سـپانسـرشـويو کنځلمارانو سـره يو شـمېر نوي اومغلن احسـاسـاتي کنځلماران هم ملګري شـوي او غواړي له ډېرو شـــعوري او ملتپالو افغانانو څخه د حقيقتونو د بيان حق واخلي، دا کنځلماران په واقعيت کې ډېر نه دي، خو د مســتعارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایډیانو له لارې غوارې مجازي فضـــا ګرمه کړي او پر حقیقتونو خاورې واړوي، زمونږ یو شـمېر کارپوه خلک هم د خپل عزت او هم د خپل شـخصـي حریم د خوندیتابه لپاره د ډېرو واقعیتونو له بیان څخه ډه ډه کوي او په دې ډول د نن ورځې ترخه واقعیتونه د راتلونکي تاریخ له حافظې څخه فنا کېږي.د کنځلمارانو منطق به هغه وخت در معلوم شـي چې سـتا د لیکنې د یوې برخې ان د

یوې جملې لپاره هم د رد دلایل و نه لیکي، ان لیکنه په معکوس ډول تعبیر کړي، خو بس د خور، مور، مېرمنې او اولادونو کنځلو ته به یې ژبه ارم کړي وي.دوی فکر کوي چې بس نو دا مبارزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـوه او پر دې به پاني پت فتح کړي، دې کې بيا داسې اشـخاص هم شامل دي چې عادي املا او انشاً يې هم سمه نه ده. خو خير په هر ترتيب دا اوس زموږ د ټولنې د واکمنو سايستوالو توليدات دي، بايد دسمون لپاره يې هڅه وشي د تخريب پر وړاندې يې له پوره زغم او مقاومت څخه کار واخيسـتل شـي. زموږ يو شـمېر مطرح هېوادوال دکنځلو له داسې بهير سره مخامخ شوي او زه هم څو ځله له دې ډول يو حالت سره مخامخ شوی يم او بيا يې هم احتمال شـته چې له دې ورته حالاتو سـره مخ شـم. خو زه خپلو هېوادمينو هېوادوالو تـه ډاډ ورکوم، چې هېڅکلـه بـه د حقيقت له بيان څخه ډډه و نه کړم .

څو سـاعته وړاندې مې د (جمهوريت که بربريت ؟) په نوم يو لينکه خپره کړه، نو سـملاسي ورسـره دکنځلو باران پيل شـو، د ليکنې اصـلي محتوا دا ده : داکوم کسـان چې اوس د جمهوريت ډېرې چغې وهي دا جمهوريـت تـه ډېر ژمن نـه دي، د همـدې جمهوريت تر نامه لاندې غلا، لوټ او تالان روان دی، دا فسـاد او تفريط به ددې سـبب شـي چې د طالبانو په نامه د يو سـخت دريځه حرکت واک ته لاره اواره کړي، په ليکنه کې په ډېر دقت سـره ويل شـوي چې د جمهوريت په نامه د خور شـوي فسـاد اوسـنی تفريطي حالت او بيا يې په انقلابي ډول يو افراطي حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځای پرېښــودل، نه د جمهوریت، نه د نظام او نه دولس په ګټه دي. نو ځکه يې بايد پر ځای یوه ملي او معتدله لاره خپله شـــي، چې هېواد یو ځل بیا تېر ناورين ته ستون نه شي.

هېڅ کنځلمار لیکنه نه په دقیق ډول لوســـتې او نه يې د رد لپاره منطقي ځواب ور کړی دی. لـه دې کنځلو ځخـه څو مســـایـل څرګندېږي چې دلته ورته په لنډ ډول نغوته په‌کار ده:

۱–په حکومت کې خاصې کړۍ شته چې د ښکنځلو لپاره يې یو شـــمېر اشـــخاص ګومارلي او په دې ډول هڅه‌کوي د شـــعوري افغانانو له خوا د حقیقت د غږ مخه ډب کړي.

۲ –هر مخالف ناوسلوال سیاستوال او قلموال بايد دومره توهين شـي او ناموســي کنځلې ورته وشــي چې بل قلموال بيا د حقيقت بيان ته زړه ښه کړي.

۳–له خلکو څخه بايد لاره ورکه شي، د هېواد غدار او خدمتګار بايد و نه پېژندل شي.

٤ –حکومت کې جاري فســاد بايد پټ پاتې شــي، خلکو څخه د نظام او مفسدو چارواکو نفکیک ورک شي، نظام مانا غني، نظام مانا دوستم، محقق، صـالح او د حکومت نور فاسـد چارواکي او جنګســالاران.که د دوی نوم دې واخیست مانا نظام دې تخریب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–اصــــلي وطن پلوري، ډیورند خرڅي، معاله‌ګر، پنجابپالي هم باید خلکو ته د پاکستان ضد څېرو په توګه معرفي شي او رښتینې هېوادپالي او پنجاب ضد څېرې باید په معکوس ډول معرفي شي، یانې د غله پر ځای د کورخاوند د غله په توګه معرفي شي.
٦ –د اساسي قانون او د جمهوریت له اصولو سرغړاوي څخه باید د خلکو پام بلې خواته واړول شي.
٧– خپله هره نیمګړتیا پر مخالف لوري بار شي.
٨ –غلا، فساد او بې مسـوليتۍ ته پر همدې ډول ادامه ورکړل شـي او دېته ورته نور رزالتونه د دې پالیســۍ یوه برخه ده او دا ټول د نومورکو، نومبدلو او بې هویته کنځلمارو په خولې تر سره کېږي، نو که دا خبره نه وي زما په تېره لینکه کې څه وو؟ چې کنځلمارو د کنځلو خولې خلاصې کړې ؟؟ هر څوک حق لري دا لیکنه رد کړې، خو چې کنځلو ته اړم يې مانا منطق نه لرې.
انتقاد خپله د جمهوریت یو اصـل دی، نو دلته عجب جمهوریت غوښتونکي دي، د نورو د مودب انتقاد حق ته هم د دکتاتورۍ او کنځلمارۍ په ژبه ځواب ورکوي او بیا دا نومېتي کنځلماران څوک دي چې لـه مـا څخه جمهوریت ګټي ؟؟، مـا چې کله د جمهوریت لپاره مبارزه کوله هغه وخت اشــرف غني احمدزي له ډاره سـوڼ هم نه شـو کولای او دغه کنځلماران کېدی شي اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې دنيا ته راغلي هم نه وو.زما د ليکنې په مقابل کې داکنځلی خو دا مانا لري:حکومت کې فساد نه شته او عمري عدالت چالان دی، دوستم، جنرال مالک ډېر ښه خلک دي؛ هېڅ جنايت يې نه دی کړی، نظار شورا او نور جنګي تنظيمونه او رنګارنګ فسادګر په حکومت کې هېڅ ونډه نه لري، ټول له مخې ښه خلک په حکومت کې راټول شوي؟ پر ډېورند کرښه او اغزن تار حکومت معامله نه ده کړې او پر ضد يې بغاوت کړی، محقق، خليلي او نور ايرانپپالي د اوسني حکومت ونډوال نه دي؟ حکومت کې هېڅ فسادګر او رشوتخور ځای نه لري؟ هر ځای کې امن وامان دی او حکومتي چارواکو له ځانه سيميټي دېوالونه نه دي راتاو کړي؟ دولتي څوکۍ بولۍ ته نه وړاندې کېږي؟ او داسې نورې سواليې؟ که دا ټولې نيمګړتياوې په حکومت کې نه وي، نو بيا خو هر څه ګلي ګلزار دي، نو د همدغو کنځلمارو وارخطاينه بيا په څه ده؟ بيا خو له کنځلو پرته هم خلکو ته همدا عمري عدالت ځواب ويلای شي.

اوس راځم لږ شخصي بحث ته، د ښاغلي داکتر اشرف غني او خپل ځان پرتلنې ته :

زه د ښاغلي شخصيت ته درناوی لرم او پر (٢٠١٤ م) کال ما او زما ملګرو د هغه په برياليتوب کې اساسي نقش لرلی دی، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نړۍ په کچه يو غټ عالم دی او زه د هېواد يو عادي کملوستی او کمسواده وګړی، خو دا خبره هم په ډاکه او په زغرده کوم چې زه پر دې وطن څومره دردېږم او کړېږم او څومره مې پرې زړلې، د غني ټول احساس زما د درد او احساس زرمې برخې ته هم نه رسي. زه دا اعتراف هم کوم چې تر څلوېښتو کلونو، زده کړو، تدريس او تجربې وروسته پر دې پوهېږم چې پر هېڅ شي نه پوهېږم، خو غني صيب ته لا هم نور مزل پاتې دی چې دې مرحلې ته ورسېږي او يا دی پرې اعتراف وکړي. ما هغه وخت د جنګسالارانو پر ضد مبارزه کوله چې غني لا د همدې جنګسالارانو، چې همدا اوس د ده په واکمنۍ کې مزې کوي، له وېرې وطن ته نشو راتللی. ما د زورواکو د حاکميت پر مهال د هغوی پر وړاندې بغاوت کړی و، خو غني د خپل حاکميت پر مهال هم له هغوی سره د ايتلاف لمن ونيوه. ما د اساسي قانون په لويه جرګه کې د قانون جوړونې او جمهوريت لپاره مبارزه کوله، خو غني او ده ته ورته نورو وزيرانو، چې هغه وخت د انتقالي اداري غړي وو، د خپل ځان لپاره تېښه وهله. هغه وخت يې چې له دوستم سره د اساسي قانون د ځينو مادو د تعديل لپاره معامله کوله، ما او ځينو نورو هېوادوالو يې مخه ونيوله.تر اوسه مې د خدای په فضل هېڅ سره کړې ژمنه تر پښنو لاندې کړې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او ضرور مې عملي کړې ده او غني بيا داسې شخص دی چې زما په شمول يې ګڼو افغانانو سره خپلې ژمنې څو څو ځله تر پښنو لاندې کړي، دا چې ځينې وايي دا کار دې د غني لـه برکتـه پـه نصــيب شــوی؛ تلوېزيون دې د غني له برکته جوړ کړی، مېرمن دې د غني له برکته پارلمان کې ناسته ده او داسې نور.. او سـاده مخلوقه! غني زموږ لـه برکتـه جمهور رييس دی، همدا ژونـدون تلوېزيون و چې پر (٢٠١٤ م) کال يې د غني په بريا کې اساسـي نقش ولوباوه، درې ځله د غني د کمپاين په تور جريمه شـــو، زما مېرمن د غني تر واکمنۍ وړاندې دوه دورې د ننګرهار د خلکو منتخبه وکيله وه، غني چې څومره موږ تـه پـه خپلـه واکمنۍ کې زيان اړولی، هېڅ هم دومره نه يو کړولي، خو موږ بيا هم ځان ځکه غلی نيولی و، چې تر ځينو جنګســالارانو بيا هم ښـــه دی، موږ فکر کاوه چې د غني افراطي مخالفت به د نظام د کمزورۍ او د زورواکۍ د بيا غوړېدو سـبب شـي، موږ زورواکي او د نظام خلا تجربه کړې وه، هغه درد چې موږ حس کړی دی، هغه نـه غني او نه يې کورنۍ احســـاس کړی دی. دا منم چې د غني نړۍ پېژندنه به تر ما غوندې خلکو څو ځله زياته وي، خو دا به هم بې انصـــافي وي چې څوک دې داســـې فکر وکړي چې د هېواد پر کورنيو او نړيوالو تعاملاتو کې دې دی تر موږ زيات ژور پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا دې زیات دردېږي. دا د قدرت د وخت ملېمانه دي، هوایي مرغان دي چېرته یې بنه او هلته یې شپه، خو زه د خپل وطن درد هېڅکله نه شم هېرولی.

زه د ټولنې یو عادي انسان یم، ما او زما په شان هېڅ بل څوک له هېڅ واکمن جمهور رییس سره مه پرتله کوئ، تاسې کولی شئ د واک تر مودې وړاندې هغه وخت چې اشـــرف غني احمدزی په داخل او خارج کې د پوهنتون اســتاد و او زه یون چې د پوهنتون استاد یم، موږ سره پرتله کړئ؛ افغانستان ته مو کړي کارونه سره پرتله کړئ، دا ډېره ســتوغه خبره ده چې یو ســړی دې په خپله ځان بل چا سره پرتله کړي او خپل ځان دې خپله وستایي، دا به یوه تـاریخي قضـــاوت او نـاپیېلې پرتلنې تـه پرېږدو، خو د هغو کنځلمارو پر حال هم افســوس په کار دی چې یو چا څلوېښـــت کاله د دې وطن پر هر درد او ټپ ژړلي وي او بیا یوازې د څو ورځو واکمن ته د غوړه مالۍ په خاطر هغه وښکنځل شي، له دې څخه د پښـتانه قوم د لوسـتو او نیملوسـتي قشـر د سـیاسـي او اجتماعي شعور کچه او د منطق ضعف هم ښه معلومېږي، چا چې نن مـاتـه کنځلې کړي، ډېر ژر بـه یې ځـان تـه هم وکړي. خبرې ډېرې دي خو دلته یې نورې را غوټه کوم، زه داسې افغان پښـتون یم چې د چـا پـه څو ســـپوره خبرو او کنځلو لـه خپلـه هوډه نـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرېږم، له حقیقته سترګې نه پټوم، ما چې هغو ترخو جنګسالارانو سـره ډزولې، نو داکنځلماران یې لا د چا زامن دي؟ زه داسـې پښـتون هم یم چې چا ته خپل غچ پرېږدم، په تلو تلوکې دا خبره کوم چې هر چا چې ما ته هر ډول ترخې خبرې او کنځلې ډالۍ کړې وي، د بودا په خبره دا ډالۍ ما قبوله نه کړه او نه مې د ځان لپاره مناسبه وبلله، نو ستاسو دا ډالۍ بېرته تاسې ته ډالۍ شوه، خوښــه مو چې خپل ځان ته یې ډالۍ کوئ، که د خپلې کورنۍ غړو؛ مور او پلار ته او یا هم که خپل بابا ته مو، خو که د کورنۍ غړو ته یې ډالۍ نه کړئ، ښـه به وي، ځکه کېدی شـي هغه درانه خلک وي او قبوله یې نه کړي، نو تاسو یې خپل ځان او خپل بابا ته خوښه کړئ او که ځان او بابا ته مو هم مناسبه نه ګڼئ، نو بیا یې هېڅاته مه ډالۍ کوئ ځکه چې دا ډالۍ بیا پر ډالۍ نه ارزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون د ارگ تر څنډو

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

کېدی شي یو شمېر هېوادوالو ته لا تر دې دمه د فاطمیونو رېښه او انګېزه پوره معلومه نه وي، نو ځکه غواړم دلته یو څو لنډې څرګندونې وکړم:

د پنځېدو انګېزه :

د ایران د سپاه پاسداران ډله تر ایرانه بهر د پوځي فعالیتونو لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((سپاه قدس)) په نامه یوه پوځي او تروریستي ډله لري. دا ډله په لبنان، یمن، عراق، سوریې او یو شمېر نورو عربي هېوادو کې فعالیت لري، قاسم سلېماني د دې ډلې مشر و. دا پوځي ډله بیا د ((مدافعین حرم)) او ((دفاع حرم اهل بیت)) په نوم نورې ډلې لري، چې یوه ډله یې همدا (فاطمیون) یا (لشکر فاطمیون) ده.

د جوړېدو نېټه:

د فاطمیون لښکر د (۱۳۹۰ او ۱۳۹۲ ل) کلونو په بهیر کې د همدې قاسم سلېماني له خوا جوړه شوه، لومړنی مشر یې (علي رضا توسلي) و چې پر (ابو حامد) هم مشهور و، نوموړی بیا پر (۱۳۹۳ل) کال ووژل شو .

د جلب او جذب سرچینې :

د فاطمیونو لښکر اکثره غړي هغه افغان شیعه ګان دي چې په ایران کې اوسي، خو له کابل، بلخ، بامیانو او ځینو نورو شیعه مېشتو سیمو څخه هم ورته دلته د ایران پلوه سیاسي ډلو په وسیله افراد ور جذبیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امتیازات :

د دې ډلې غړو ته د ایران حکومت له خوا، ایرانی تذکره، اقامه، میاشـــتنی معاش او تقاعد ورکول کېږي، د وژل شــویو کســانو د تدفین مراسـم او د کورنیو د غړو پالنه او ځینې نور سـهولتونه هم په دې امتیازانو کې شامل دي.

د فعالیت ساحه :

د دې ډلې عسکر په عراق، یمن، سوریې، لبنان او ځینو نورو عربي هېوادو کې جنګېدلي، خو افغانسـتان کې یې هم د طالبانو پر ضد جګړه کې برخه اخیستې ده، خو په تېرو شپږو اوو کلونو کې یې د جګړې زیات تمرکز په ســوریه کې د حکومت مخالفو ځواکونو پرضد پر جګړه راڅول و.

شمېر:

دا یوه لویه عسکري لوا ده چې ثابت تشکیل یې اتلس (۱۸) زره پوځیان دي، خو ویل کېږي چې (۳۷) زرو کسانو ته یې هم شمېر پورته شـوی او که ټول کاریدونکي او کارول شـوي اشـخاص یې محاسـبه شــي، نو شــمېر یې تر پنځوس (۵۰) زرو کســانو هم اوړي، چې له دې جملې څخه یې په سوریه کې تر لس (۱۰) زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنو زيات وژل شوي او تر دې زيات نوريې ټپيان شوي دي.يانې کلني تلفات يې څه کم دوه زرو تنو ته رسېږي.

لګښت:

د دې لښکر د هر غړي مياشتنی معاش تر دوه نيم مليونه تومنه رسېږي يانې د شپږ سوه او پنځوس (٦٥٠)امريکايي ډالرو

شاوخوا کې. د دې لوا د فعالو عسکرو مجموعي کلنی لګښت تر (دوو مليار دو ډالرو) زيات دی.يانې زموږ د کورنيو چارو وزارت تر ټول کلني لګښته هم څو ځله زيات.

اوس راځو دېته چې دا لښکر افغانستان کې څه کوي؟ څه به کاندي؟ او هېواد ته به يې خطر تر کومې کچې وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي خطر:

دا لښکر همدا اوس په میدان وردګو او نورو سیمو کې عملاً له یو شمېر ځایي خلکو، کوچیانو او حکومتي عسکرو سره پر جګړه بوخت دی، حکومت یې لا تر دې دمه په مهار او بې وسلې کولو کې پاتې راغلی او دا ډله لا حکومت او ارګ ته اخطارونه رالېږي.

د فاطیمونو سیاسي ملاتړي :

افغانستان کې د فاطمیونو خطر ځکه زیات انګېرل کېدی شي چې د حکومت په داخل کې له سیاسي، قومي، مذهبي او ان پوځي ملاتړه برخمن دي. دې ډلې دلته د سیمه ییزو حکومتي پولیسو او پاځونوالو په توګه له حکومته د رسمي یونیفورم، لباس او وسلې جواز تر لاسه کړی، له معاشه هم برخمن دي او ان له عدلي او قضایي ارګانونو د معافیت وس او وسایل هم لري.

سرور دانش د جمهور رییس دویم مرستیال او اوسنی امنیتي سلاکار (محقق) په ښکاره ډول د دې ډلې ملاتړي دي، یوازې توپیر په دې کې دی چې دوی علیپور او نور وسلوال جګړه مار د فاطمیونو په نوم نه یادوي، نوره محتوا خو هماغه ده.

نه یوازې یادکسان، بلکې د خلیلي او محقق په مشرۍ د وحدت حزب دواړه ډلې، د هغوی اړوند حکومتي منسوبین، په پارلمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ناســـت د غزني یوولس ناقانونه وکیلان او نور اکثریت هزاره وکیلان په مستقیم او نامستقیم ډول د فاطمیونو د لښکر ملاتړي دي. څرنګه چې محقق او دانش دواړه په ارګ کې د امنیت شورا په غونډو کې حضــور لري، نو ځکه خو ویلی شــو چې فاطمیون اوس عملاً ارګ ته داخل شـــوي او یا لږ تر لږه دارګ څنډو ته رسېدلي دي.

راتلونکی پلان او ګواښ:

ښـــاغلی غني فکر کوي چې هزاره توکمو مشـــرانو ته به د زیاتو دولتي امتیازاتو او د هغوی د همدې ملیشه یي او قومي ځواک په وسیله پر طالبانو او امریکایانو فشار راوړي چې ګنې غني د خپل واک د تداوم لپاره نور بدیلونه هم لري، خو د ده ســـر لا هم تر دې دمه د دې جنګېدلې ډلې پر ســـیاســـي مهارتونو او چلونو خلاص نه دی. دا ډله د امتیاز لپاره هرې بېشـــرمۍ ته تیاره ده، چې وخت یې راشي د نوک پر ځای سوک منډي، له ایران سره ځانته لاره لري له امریکې ســـره ځانته. محقق پر خپل او د دانش پر امتیازاتو ســـربېره د کورنیو چارو، دفاع، مالیه وزارتو ترڅنک په نورو وزارتو کې هم یو یو معینیت او ځینو کې مهم ریاســـتونه غواړي. دا به هم خوندي کړي، په پوځي تشکیلاتو کې به د قومي مشـــارکت له امله همدا ملېشـــې هم ځای پر ځای کړي او بیا کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې پر غني فشار زيات شو له خوربې ګوتې به يې ونيسي او نور امتياز به هم ترې واخلي او که د غني د ګوښه کېدو حالت محسوس شو، هغه به د فاشيست په نوم پر سپين ميدان يوازې پرېږدي او دوی به په حکومت کې او له حکومت څخه بهر د يو قوت په توګه پاتې شي؛ بيا به دنيا، طالب او ياکوم بل قوت سره د اينده حکومت په باب د يو جهت په توګه مطرح وي. داسې احتمال هم شته چې د ايران له خوا په قصدي ډول د داعش په نامه د تېر په څېر د شيعه ګانو پر څو مرکزونو بريدونه وشي او غني دې ته اړ کړي چې د هغو سيمو د ساتنې لپاره د پخوا په څېر سيمه ييزې شيعه ملېشې منظورې کړي او همدا د فاطميونو ملېشې به بيا د ايران د بهرنيو چارو د وزير په اصطلاح حکومت سره د سيمه ييز امنيت په تامين کې مرسته وکړي !؟

حللاره هم شته که نه شته؟

حل لاره شته، اوس هم لا ناوخته نه دی، غني او په حکومت کې د هغه اړونده برخه دې د فاطميونو د ملېشو، چې اوس يې د شجاعي، عليپور او نورو په وجود کې تصوير ښکاره کېږي، پر وړاندې غوځ اقدام وکړي، بې وسلې دې کړي او د قانون منګولو ته دې وسپاري. محقق او نور تنظيمي جګړه ماران دې بېرته پر کور کېنوي، د هزاره قوم د راضي کولو ټول مسوليت دې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې بې رايو معاونيت په امتياز، ســرور دانش ته وســپاري. له طالبانو سره دې د سولې خبرې رښتيني مسير ته ورسمې کړي، پر هيت دې له سره غور وکړي، د دوستم د جنبش، نظار شورا او وحدت ډلې پر ملېشو دې ډډه نه لګوي، د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ شعارونه، چې اصلاً د فساد لوټ او بربادۍ محتوا ګټل کېږي، دا ټول دې يوې خوا تــه پرېږدي، د افغــانيــت او اســلاميت لاره دې خلاصــه کړي، پوځ دې ژر تر ژره له تنظيمي مکروبونو پاک کړي، که داسې نه وي، نو دی خپله د فاطميونو د لښکر يو اصلي پالونکی او زمينه برابروونکی ګڼل کېږي او ملت ته د زيان تر څنګ به يې ده ته هم زيان ورســي، خبره به د ډاکټر نجيب برخليک ته ورته يو حالت ته ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخیستنه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

یوه کلیواله او نالوستې سیمه کې یو سړی اوسېده، نوم یې (اسلام) و. د سړي نوم که څه هم ډېر ښکلی و، خو ده کې یې د نوم هېڅ ډول خصـــوصـــیات موجود نه وو، د خلکو ځمکې یې په زوره نیولې، خلک یې ټکول، له هر چا سره به یې دعوه وه، ان چا چې

به کوږده او واده کول، ده به له طرفینو خپل قلنګ اخیســـت، کمیس او بدن، ورون او پرتوګ به یې په جنګ اچول، زامن او وریرونه یې هم ټول بدماشان وو، چې چا به سونګ وکړ، نو اسلام به خپل کورني لښکر ته امر وکړ، سړي به څو ځان خوځاوه، مخ او څټ به یې د اسلام لښکرو سره یو کړی او بیا به یې په کنځلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلو د کور پر وره ور دننه کړی و. که چا به کله هم دې کې د اسلام نوم لړ په بده یاد کړ چې اسلام داسې دی او یا هسې، نو دې کې به د اسلام زامنو او وربړونو هغه سرې له ستوني را ونیو چې اســـلام ته توهین کوې، ته دخدای دین ته کنځلې کوې، ته مطلق کافر شوې، سړي چې به څو خوله منطق ته جوړوله چې نه ورورو د خدای دین (اسلام) نه ښیم، دغه بل اسلام یادوم، نو دوی به ترې د بوسو خوسی جوړ کړی و. د اسلام له اعمالو ټول کلی تر پوزې راغی، خو چا سوڼ نه شو کولی، اسلام چې کلیوال

ښه وځپل، نو تر هغه وروسته یې ورور سره شخړه راغله، ورور یې هم تر پوزې راوســـت، ټوله ځمکه او جایداد یې ترې ونیول، ورور یې هم مجبور شو، له زامنو سره یې تر مصلحت وروسته اسلام له اوجرتي قاتلانو سره اجاره کړ، کله چې اسلام د کلي په مسجد کې د ماسخوتن تر لمانځه وروسته د کور پر لوري روان و، قاتلانو په تبرګیو ټوټې ټوټې کړ او په یوه بوجۍ کې واچوه، کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسلام مې شو کليوال زړه کې ډېر خوشاله شول او کلي کې خلکو ايله د ارامۍ تنفس وکړ. اوس نو دلته يو شمېر خلکو او خپله مفکر صيب د جمهوريت له ښکلي نامه څخه همداسې يوه وسيله جوړه کړې ده : غلا، لوټ، تالان، بې عزتي، شر او فساد، ناامني، زورواکي او لاقانونيت خپل اوج ته رسېدلي دي ،بربريت، وحشت، فقر او تنګلاسي په څپو دي، چې ورته ووايې وه وروره دا خو جمهوريت ضد عمل دی، دې يوه کار ته خو هم په جمهوريت کې اجازه نه شته، نو يو دم يې کنځلمار برېښي کنځلو ته ارم شي چې هلئ دوی خو امارت غواړي، دوی خو موقت حکومت غواړي، هلئ چې دا د پنجاب خبره ده، هلئ چې دا دايران خبره ده او دوه زره سپېروني به سره يو ځای کړي، وه وروره د ايران او پاکستان تاليځتي خو همدا اوس تاسو په حکومت کې کېنولي، پټې او ښکاره معاملې خو تا ورسره رواني کړي، اغزن او زهرجن تار خو يې ستا په واکمنۍ کې زموږ دملت پر سينه تېر کړ، خو چاته يې وايې؟

دا خپله د جمهوريت نسخه ده چې موږ يې يادونه کوو، موږ د همدې نسخې عملي کېدل غواړو، همدا درمل د مفکر د ناقانونه کارونو، نا مشروعو ايتلافونو، د بيت المال په پيسو د جنګسالارانو د پاللو، د بې ځايه ګومارنې او شر او فساد د ځالو د ړنګونې تر ټولو ښه درمل دی. امارت، خلافت او نور چې څوک غواړي هغه خپل مدعيان لري هغه کې خو به د کلي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام په شان ته غیر له هغې هم نه یې، خو موږ خو د جمهوریت په چوکاټ کې د عدالت تامین غواړو. عجیبه بې خونده زمانه ده؛ اوس موږ کښنو، افغانیت لـه بي بي ګلې، اجمل احمدي او نورو ټامیانو څخه زده کړو، معیاري ژبه او د شـعر ښــه خوږه دکلمه له ښاغلي غني څخه زده کړو، انسـاني معیارونه له دوسـتم، محقق، علیپور ،قیصـاري، شـجاعي، نظار شـورا، وحدت، جنبش او نورو واکمنو تنظیمونو څخه زده کړو، د وطني اخلاقو د پاللو لپاره د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ کورسونه ونیسو، بیا به نو موږ په اســاســي مانا د جمهوریت پالونکي یو او کنه اوس خو د جمهوریت مخالفین یو او دوی یې نو سرسخت پلویان !؟

اصلي خبره دا ده چې که غواړئ جمهوریت دوام پیدا کړي، نو دا پورته یاد تولیدات او مکروبونه یې باید له رګونو لرې شــي او یا یې درملنه وشــي، چې هم جمهوریت ټینګښــت ومومي او هم د خلکو غوښـتنو ته ځواب ووایي، نو که د جمهوریت په نامه لوټ او تـالان همـداســـې روان وي، نو بیـا خو ورو ورو خبره خپلـه وحشت او بربریت ته برابرېږي، لکه څنګه چې برابره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت نوبت روان دي کاروانونه

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د جمعيت اصــلاح تنظيم پر جوړښــت او د ځينو غړو پر فکري محتوا يې زه هم د ځينو نورو افغانانو په څېر خپل ملاحظات لرم، خو دا فکري توپيرونه هېڅکله هم دومره متضـاد او د اهميت وړ

نه دي، چې موږ دې پرې له انسـاني او اسـلامي ارزښـتو تېر شـو، انســـان د تعميل، ترميم، تغير او بدلون وړ دی، هېڅوک حق نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې د چا د فکري مسـير په خاطر د هغه د ژوند پر رګونو د مرګ چـاړه راکـاږي. دوکتور محمـد عـاطف د هېواد يوه لويـه علمي ستړه وه، شهادت يې ټول ولس ته يوه لويه علمي ضايعه ده، د داسې انسانانو پر قدر هغه وخت سړی پوهېږي چې دی نه وي او خلا يې هم څوک ډکولای نه شـي. اسـتاده، دوکتوره، عالمه او د دين داعي عاطفه! د نوي سفر لاره دې روښـانه .. کله چې دې هلته له خپل رب سـره ملاقات وشـو، نو د خپل ځورېدلي او پر دين مين ولس ربښتينی تصوير دې ورته وړاندې کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ناروغه یاره الله دې روغ کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د لر اوبر افغان وطن د سـوي بڼ خوږژبی بلبل (مطیع الله تراب) د ناروغۍ پر بســـتر پروت دی، لوی خدای ج ډېر مهرباته دی، تراب ته به خدای ج روغتیا ورکړي او ژر به یې روغ کړي. بیا

به د وطن ترانې و وایي، بیا به ژوندون کې د ژوند او د لر او بر وطن د پیوسـتون شـعرونه زمزمه کړي، بیا به د خلکو زړونه باغ باغ کړي، نو ځکه خو ټول ولس دعاګانې کوي چې تراب یې ژر روغ شي، د تراب رغېدا نه یوازې د ټول ولس د زړه ارمان دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکې د هغوی تنګنظرو او پردیپالو غوړه مالو پښتنو، کرایي لیکوالو پر مخ به هم یوه کلکه څپېړه شي، چې بیا به ضرور د پښتنو د یو شعوري مرکز د تخریب لپاره خولې وازوي چې تراب که یون سره ملګرتیا نه لرلای او ژوندون کې یې بار بار شعرونه نه وای ویلي، نو دی به نه مړ کېده، نو همدوی یې د

مرګ سبب شول !؟ نو تراب دې روغ رمټ وي، تراب دې ژوندی وي او که موږ ژوندي وو او لږ مجال هم و، نو نوي کال کې به له خیره سره تراب د ژوندون پر ستېج د لر او بر وطن د پیوستون لپار د مینې ترانې زمزمه کړي.د همدې ورځې په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ژوندي مړي وصیت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

خپل وصـیت ولیکئ، خپلې مېرمنې سـره یې پټ خوندي کړئ، د ماشـــومانو د زده کړې او کورني میراث حق مو په لیکلې بڼه ثبت او په کمپیوټر کې یې خوندي کړئ، هغوی ته ووایئ چې تر مرګ وروســـته لیک پرانیزي، د

خپـل قبر لپـاره ځمکـه مخکې تر مخکې تثبیت او بیـه یـې پـرې کـړئ، د قبرکېـدونکي او تـابوت جوړوونکي او د جنـازې لپاره د ملا حق مخکې تر مخکې ادا کړئ، کـه د چا پور دربـاندې وي، پورونه یې خـلاص کـړئ، هغوی چې پر ژوندني یې بنــه ډېر بنــکنځلي یې، هغوی تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووايي چې تر مرګ وروسته دې اتل نه کړي، ورته ووايي چې زه هماغه شخص وم چې تر مرګ دمخه تا يادولم، زه نه يم بدل شوی، ته هم خپل قضاوت مه بدلوه، د يتيمانو او بېوزلو لپاره تر خپله وسه يو روزنځای او پالنځی جوړ کړئ، چې کله لوی او ستر شي په دعاګانو کې دې هېر نه کړي، مرګ ته پوره تیاری ونيسئ، خپل ټول يادښتونه او د زمانې د ظلمونو جريانونه راټول او راتلونکي نسل ته يې په خوندي ډول انتقال کړئ، د نن خبره سبا مازيګر ته مه پرېږدئ، د ژوند پر يوې شېبې هم باور نه شته، خپلو خپلوانو او ملګرو ته مو ووایاست چې په جنازه او فاتحه کې مو ګډون ونه کړي، ځکه د دې احتمال شته چې يوه جنازه په لسګونو نورې جنازې وزېږوي. خلکو ته ووايئ چې نه غواړم تر مرګ وروسته هم د چا دتکليف سبب شم، عامه ځايونه په خپلو قبرونو مه په تنګوئ، سر له همدې شېبو له ټولو پاتې ژونديو څخه خدای پاماني واخلئ، وصيت ځکه وليکئ چې وصيت پر ژوندي د مړي حق دی، موږ خو لا پخوا مړه شوي يو، خو هسې په ژونديو کې حساب يو، موږ د ژوند حق نه لرو، موږ ژوندي مړي يو، هسې د ژونديو برخه خورو، نو ځکه خو د يو ژوندي مړي په توګه دا حق لرو چې خپل وصيت وليکو او راتلونکي ژوندي نسل ته يې انتقال کړو او دوی ته ووايو چې پر ژوندني مړه وګړي وو، خو د ژونديو په نومونو يادېدلو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمال خان بند، یو ښه زېری او راتلونکې هیلې

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۵) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

هر څوک چې ویښ ضـــمیر ولري، نو د هېواد د هرې لوېشـــتې خاورې پر ابادۍ خوشـــالېږي، د کمال خان بند جوړېدنه ټول هېواد مینو افغانانو ته یو ښـه زېری دی. موږ به نور هم د خوښـیو داسـې زیري ولرو چې که هر یو خپل مسـولیت ته پاملرنه وکړو، موږ د دریاب تر غاړې تږی ولس یو، خو نور باید د ژوند هنر زده کړو، پر خزانه ناست یو، خو لا هم غریب او فقیر یو .

خوږې اوبه زموږ داسـې یوه شـتمني او داسـې یوه خزانه ده چې لوی خدای ج یوازې په استثنایي ډول موږ ته راکړې ده او نور کم خلـک؛ عرب او عجم ترې برخمن دي. د دې لپـاره چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــتمني وپېژنو، ژونـــد پرې وکړو، خونـــد ترې واخلو، ګرانو هېوادوالو سره به دغه لنډ معلومات شریک کړو:

د نړۍ د اوبو حجم:

د ځمکې د مخ اویا(۷۰) سلنه پر اوبو پوښل شوې، چې د ټولې ځمکې د مجموعي حجم (زرمه) برخه جوړوي. په دې کې اوه نوي (۹۷) سلنه تروې او یوازې درې(۳) سلنه اوبه خوږې دي. نړیوال بانک وایي چې یوازې دوه نیم (۲،۵) ســـلنه اوبه خوږې دي او ملګري ملتونـه بیـا وایي چې اوس پـه نړۍ کې یو

اعشـاریه دوه (۱،۲) ملیارده وګړي، چې د ځمکې دکرې اتلس (۱۸) سلنه خلک جوړوي، همدا اوس خوږو اوبو ته لاسرسی نه لري.

د افغانستان د اوبو حوزې او سرچینې :

افغانســـنان د اوبو پنځه لویې حوزې لري، چې د شــــمال، امو، هلمنـد، هریرود او کـابـل د حوزو پـه نومونو یـادېږي، یوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلمند د حوزې په باب له ایران سره د حقابې یو تړون شته، نورو ګاونډیو سره په دې هکله کوم تړون نه شته.نورې وړې حوزې هم شته، خو په ټوله کې په همدې نومونو کې رالنډېږي. د اوبو د سرچینو له مخې افغانستان په سربندکې دی، یانې زیاتره سرچینې یې خپلې دي، نو له حقوقي، قانوني او د حقابې د حقوقو له مخې په قوي دریځ کې دی.

د افغانستان د اوبو حجم :

افغانســـتان په کال کې پنځه اویا (۷۵) ملیارده متره معکبه اوبه لري، چې لـه هغې جملې څخـه یې اوه پنځوس (۵۷) ملیـارده

متره معکبه اوبه د ځمکې پر ســر او نورې اته لس (۱۸) ملیارده یې تر ځمکې لاندې اوبه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نېکه مرغه چې داوبو ډېر زیاته برخه، یانې تر نوي (۹۰) سلنې پورته ټولې يې خوړېږي اوبه دي، د خوړو اوبو د مقدار له پلوه کیدی شي افغانستان په نړۍ کې ساری و نه لري. خو په خواشینی سره باید ووایو چې زموږ د ځمکې د سطحې له ټولو اوبو څخه یوازې شل ملیارده (۲۰) ملیارده متره معکبه اویو څخه په هېواد کې ګټه پورته کېږي او نورې اوه دېرش (۳۷) ملیارده متره معکبه اوبه په وړیا ډول د ګاونډیو هېوادونو ځمکې او هوسونه خړوبوي.

د افغانستان د اوبو کلنی قېمت:

د هغې مینې له امله، چې د خپل هېواد او د هغه له خوږو اوبو سره مې لرله، په ژوندون ټلویزیون کې مې نږدې پنځه کاله وړاندې ((افغانستان د خپلو اوبو په لمبو کې)) تر سرلیک لاندې

یو علمي او ګټور سیمینار جوړ کړ، دا په دې باب تر دمه په خپل ډول کې یو بې جوړې سیمینار و. په سیمینار کې د همدې برخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

متخصصینو دهېواد د اوبو د کلني قېمت، د ايران او پاکستان له خوا په هېواد کې د بندونو او اوبه خور سستمونو پر وړاندې د توطيو او نورو مسايلو په باب هر اړخيزه رڼا واچوله.دوی دا هم وويل چې ګاونډيو هېوادونو ته د هېواد د روانو وړيا اوبو ارزانه قېمت هر کال تر دوه پنځوس (۵۲) ملياردو ډالرو پورته کېږي، دوی زياته کړه چې د اوسني مقياس له مخې دا د افغانستان د (اوو کلونو) عادي او پرمختيايي بودجه ده.که موږ يوازې خپلې اوبه مهار کړو او نور هېڅ هم ونه کړو همدا هم زموږ لپاره د کيميا بوټي په شان ارزښت لري.دوی د هېواد او په تېره بيا مرکز کابل کې هم د اوبو پر ناتدبيره استعمال انديښنه وښوده، دوی وويل : اوس په کابل کې د اوبو د کاروني کلنی ضرورت دوه دېرش (۳۲) مليونه متره معکبه دی، خو پر (۲۰۳۰م) کال به دا اړتيا دوه شپېته (۶۲) مليونه مترو معکبو اوبو ته پورته شي، نو ځکه سر له همدا اوسه ورته تدبير په کار دی.

د کمال خان بند او نور بندونه:

په تېرو لس دولسو کلونو کې په هېواد کې پر يوسلو شلو(۱۲۰) زياتو لويو او وړو بندونو کار شوی او همدارنکه د اوبه خور سستمونه جوړ شوي دي، اوس هم په هېواد کې تر يولسو (۱۱) زيات لوی او په لسګونو واړه بندونه تر کار لاندې دي، پر (بخش اباد او مچلغو) بندونو کارونه روان دي، په هرات کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پاشدان) بند چې د يوسلو اتلس (۱۱۸) مليونه ډالرو په لګښت يې کار پيل شـــوی و، تر پنځوس (۵۰) متره لوړه ارتفاع لري، نوي (۹۰) ســـلنه‌کار يې بشـــپړ شـــوی، ډېر ژر به هلته هم اوبه زېرمه شـــي، دا بند هم نږدې پنځوس (۵۰) مليو نه متره معکبه اوبه زېرمه‌کوي او په لسګونو زره هکتاره ځمکه خړوبوي. خپله دکمال خان بند چې د اته اويا (۷۸) مليونه ډالرو په ارزښـــت د شـــپاړس متره په ارتفاع جوړ شـــوی، دوه پنځوس (۵۲) مليونه متره معکبه اوبه زېرمه‌کوي، د ټولو برخو تر بشپړېدو وروسته يو ســـلو څلور اتيا (۱۸٤) زره هکتاره، ياني د ننګرهار دکانال نږدې اوه برابره ځمکه خړوبوي او نهه (۹) ميګاواټه برېښـــنا هم توليدوي.ټولو هېوادوالو ته يو ښه زېری دی.

ګاونډيان انديښني او تدبيرونه:

طبيعي خبره ده چې دا ډول پرمختګونه زموږ دکم ابه‌ګاونډيو، په تېره بيا د ايران او پاکستان پر زړه نه اوارېږي، دوی له لسګونو کلونو راهيســـې د دې ډول ملي او پرمختيايي پروژو پر وړاندې توطيې جوړې‌کړې او بيا به هم خنډونه جوړوي، نو له اوســـنيو حکومتي چاروکو، طالبانو او ټولو مخالفو او موافقو ســـياســـتوالو څخه هيله‌کوو چې د داسې ملي پرژو په باب بايد مشترک دريځ او ملي اجماع ولري، په نورو مسايلو کې‌که هم اختلافات نه وي ښـه‌کار دی، هغه خو به يو ايډيال حالت وي، چې اوس شـونی نه برېښـــي. خو په دې ملي رغاونيزو پروژو کې اتفاق ټولو ته په‌ګټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، طالبان ورونه هم باید په دې پوه شي چې د ایران او پاکستان زور ورسي، نو قسم دی چې که د اوداسه اوبو ته مو هم پرېږي. ټول عمر به پر تیمم ګوزاره کوئ، نو ځکه باید له حکومت سره د یو ګډ میکانیزم له لارې د داسې ملي پروژو امنیت ونیسئ، له حکومتي چارواکو څخه هم په ټینګه هیله کوو چې د کمال خان، سلما، پاشدان او څو نورو مثبتو پروژو څخه د خپلو نورو بې کفایتیو او غلاوو د پټونې لپاره ناوړه سیاسي ګټه مه پورته کوئ، هر څه خپل طبیعي مسیر ته پرېږدئ او د ملت خوشالي بیا پر سیاسي ناندریو مه اړوئ .ټول باید د مضرو ګاونډیو مضرو حشراتو او حرکاتو ته متوجه اوسو، تر څو چې دا کم ابه ګاونډیان تړي او بې ابه نه شي دوی نه اصلاح کېږي. په تلو تلو کې د هېواد هغو سرتېرو او ساتندویانو ته د دعا لاسونه پورته کوم چې د دغسې ملي پروژو د ساتنې لپاره یې ځانونه شهیدان کړل. له حکومته جدي غوښتنه کوم چې د کمال خان او نورو بندونو د پرانیستې پر مهال د دې نومورکو اتلانو یاد تازه کړي، څلي دې پرې جوړ کړي او د کورنیو پر پاتې غړو دې ورته د مینې او مهربانۍ لاس راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون څنګه مهارېدلی شي؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دې کې هېڅ شک نه شته چې د فاطمیونو اصلي سرچینه د ایران اخونـدي رژیم دی، انګېزه یې هم بهرنۍ ده، لیـدلوری یې هم بهرنی دی، خو کورنۍ انګېزې او د ملاتړ ســـرچینې هم لري.

ځینې مهمې دولتي او سیاسي کړۍ یې د ملاتړ څرګندې سرچینې دي. د جمهور رییس دویم مرســـتیال ســـرور دانش، د هغه ټول حکومتي بانـډ، د خلیلي، محقق، مـدبر، اکبري، انوري، او نورو هزاره مشـرانو اکثره سـیاسـي ډلې چې د امتیاز لپاره سـره وېشـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او د هدف پر مهال ټول سره متحد دي، دا ټول په حقیقت کې فاطمیون دي،. علیپور یو لنډغر دی چې دوی د خپلو اهدافو لپاره وړاندې کړی، یو وخت عبدالعلي مزاري د (شـفیع دېوانه) په وســیله د خلکو په ســرو کې مېخونه ټکوهل، اوس دانش او خلیلي د علیپور په وســیله د خلکو عزت او دولتي حاکمیت ته ګواښ متوجه کوي.

که حکومت وغواړي علیپور او ده ته ورته نور لنډغر مهار کړي، نو د کنټرول لپاره یې نورې ډېرې لارې شــته، خو یوه لنډه او اســانه لاره یې دا هم ده چې حکومت په حکومت کې د دې

ډلو د یو شمېر سیاسي لنډغرو او مافیايي کړیو ناقانونه امتیازات ختم کړي. د ســاري په توګه کریم خلیلي ته دې د(۱۳۵) ساتونکو د ورکړې امتیاز ختم کړي، یوازې دوه ساتونکي یې بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، د محقق او دې ته ورته د نور جګړه مارانو امتيازات دې پايته ورسوي. يوازې د محقق، خليلي او څو تنو نورو اشخاصو د ساتونکو په معاش نه يوازې په بهسودو ولسوالۍ، بلکې د ميدان وردګو ولايت په زياتو

برخو کې امنيت ټينګېدی شي، بيا به نه علیپور وي او نه به يې داکابل مېشتي سياسي مافيا او دولتي فاطميون.

يوه بله خبيثه کړۍ چې دا دولس ديارلس کاله کېږي د غزني د خلکو په استازۍ په ولسي جرګه کې ناقانونه غړيتوب لري او تر علیپور او نورو فاطميونو هم د ايران ګټو ته زياته ژمنه ده، د دې کړۍ لرې کول خو يوازې د جمهور رييس يوې اشارې او د ټاکنو د کمېسيون يوه عادي مکتوب ته اړتيا لري، که افغانستان کې سترې محکمې، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون، ټاکنيزو کمېسيونونو او يا هم د همدې برخو کومې اړوندې متخصصې ادارې وويل چې له ټانکو پرته د غزني د يوولسو هزاره وکيلانو د کار امتداد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني دی، نو موږ به ووایو چې بېشکه دوی وکیلان دي، چې په یو ځل ټاکنو ان نږدې پنځه لس کاله هم خپل کار ته دوام ورکولای شي. دا وکیلان که له هزاره توکمه نه وای، نو دوه دوه ورځې به یې هم کاري موده نه وای غځول شوې، خو کله چې په سیاسي واکمنو کړیو کې سیاسي رزالت داسې یو پړاو ته رسېدلی وي، سړی به ګیله له چا وکړي؟

که جمهور رییس غني غواړي د ایران فاطمیونو ته د

اوبو د مهار تر څنګ بله اساسي څپېړه ورکړي، نو یوه لاره یې همدا ده چې دولتي فاطمیون له دولتي مقامه او دولتي امتیازه راګوزار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې په هېواد کې د نظام او پوځ د نشـــتوالي خلا ليدلې وي، هغه د دې دوو مهمو او حياتي ضـــرورتونو پر اهميت تر هر چا ښـــه پوهېږي. نو ځکه خو د نظام او پوځ د ړنګونې تجربه بايد

هېڅکله بيا تکرار نه شـــي او هېچا ته بايد د دې مجال او اجازه ور نه کړای شـــي چې د خپلو او پرديو د ســـياســـي غرضـــونو او مرضونو لپاره تېره ترخه تجربه يو ځل بيا تکرار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېرو شلو کلونو کې د ګاونډیانو او کورنیو مغرضو عناصرو له مداخلو سره سره ملي پوځ تر یوه حده غوړېدلی، له شکلي پلوه یې پاموړ پرمختک کړی، ملي انګېزه او سلیقه یې هم ورو ورو تر ګاونډیو ښه کېږي، خو د وسلې او مهماتو له پلوه لا هم نور او پر ځان بسیا مزله ته اړتیا لري.د بن تر کنفرانس وروسته پاکستان په متواتر ډول له امریکایانو او نړیوالو دا غوښتنه کوله

چې د افغانستان پوځ باید تر هغه حده پیاوړی نه شي چې په سیمه کې د پاکستان د سیالۍ جوګه شي او یا د دوی برلاسی ونګوي، نو په همدې خاطر یې له امریکا سره خپله همکاري په دې پورې وتړله چې افغانستان ته به عصري جنګي الوتکې، درانه توپونه او ټانکونه نه ورکوي. افغان واکمن چارواکي چې دا مهال تر ډېره کچه له تنظیمي عناصرو او مفسدینو جوړ وو، د دې جوګه نه شول چې نړۍ ته قناعت ورکړي او خپل پوځ غښتلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، دوی د پوځ د ځواکمنۍ پر ځای د پوځ د کمزورتیا سبب شول؛ د جهاد او مقاومت په نامه يې پوځ ته نوي مکروبونه ور داخل کړل؛ چا د پوځ تېل غلا کړل، چا البسه، چا وسله او چا هم د پوځ د سرتېرو ډوډۍ په بده ووهله، د پوځ مشرتابه د جهاد او مقاومت په نامه تر ډېره بریده د جمعیت او نظار شورا تر انحصار لاندې راغی. د ډاکتر غني له واکمنۍ سره سم په پوځ

کې یو څه سمون راغی، خو لا هم ډېر نور سمون ته اړتیا ده، اوس لا هم د ملي پوځ پر موټرو د تنظیمي لنډغرو مشرانو تصویرونه راځوړند دي، دا انځورونه به ځینو غوړه مالانو ته عادي خبره ښکاري، خو دا سرسري موضوع نه ده، دا په پوځ کې د همدغو عناصرو د اغېز ښکارندويي کوي. اوس د هېواد پوځ نه یوازې له طالبانو او نورو دولت مخالفو ځواکونو سره مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، بلکې په داخل کې له یو داسې سیاسي سرطان سره هم مخ دی، چې تر هغه بهرني مخالفه څو ځله خطرناک دی.
اوس نو که څوک رښتیا هم د هېواد پر پوځ دردېږي، د دې پوځ د بقا او هېواد ته يې د درملنې او اړتیا تر ټولو غوره لاره دا ده چې پوځ باید په بشپړ ډول له سیاسي مکروبونو وژغورل شي، پوځ کې نه د جمعیت، نه د وحدت، نه د اتحاد، نه د حزب، نه د خلق او پرچم، نه د طالب او نه هم د نورو تنظیمونو لېوالو عناصرو ته اړتیا شته او نه هم د هغوی افکارو ته. لکه څنګه چې ځینو ته د پوځ پر موټرو د حکمتیار، ملا عمر، حقاني او نور تنظیمي مشرانو د عکسونو لګول یوه لویه ګناه او خطا ښکاري، همداسې بیا د مسعود، رباني، مزاري او دوستم پالنه او د ملي پوځ پر وسایطو د هغو د تصویرونو نصب هم لویه ګناه او خطا ده. اوس خو دردوونکی حالت دا دی چې یو شمېر پخوانیو جنګسالارانو د همدې ملي پوځ د بې دریغه قربانیو پر اوږه

توپک ایښی او خپلو سیاسي مخالفینو سره د حساب تصفیه کول غواړي. دا پوځ به هغه وخت د خلکو باور او ملاتړ راخپل کړي لکه څنګه چې د نظام مخالف؛ طالب پسې الوتکې پورته کوي او تر وروستي حده قهریه قوه کاروي، دغسې د نظام د نورو نظام خورو مخالفانو، جمعیتي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنبشــي او وحدتي عناصــرو، عطا، قيصــاري،، دوســتم، محقق، عليپور، شــجاعي او نورو پر ضـــد هم ورته قهريه قوه وكاروي. ځينې به دا پلمه وكړي چې دوى خو ګنې د نظام مخالف نه دي. زه فكر كوم چې د نظام تر ټولو اساسـي مخالفين همدغه عناصـر دي؛ هم نظام خوري او هم نظام تخريبوي او يوه ورځ هم چې د حكومت له امتيازه بې برخې شـــي تر طالبه زيات د وســـلوال بغاوت ګواښ كوي.

ښه لاره همدا ده چې د هېواد ملي پوځ په بشپړ ډول ملي شي، له تنظيمي اسـارته او مرضـونو وژغورل شـي، قرباني يې د سياسـي جوارګرو او معامله ګرو خورجين ته لاړې نه شـــي او يو ځل بيا تېره ترخه تجربه تكرار نه شي.

ملي عناصـــرو ته په كار دي چې د پوځ د قربانۍ د قدردانۍ تر څنګ په دې لاره كې هم هڅه وكړي چې زموږ ملي پوځ د كلمې په اساسي او بشره مانا ملي، غښتلی او پياوړی شي. ملي پوځ د هېواد د ځمكنۍ بشپړتيا اساسـي ضـامن دی، سياسـتوال د اوبو ځګ دی، د ســترګو په رپ كې پيدا او فناه دي، نو راځئ د اوبو ځګ لپاره خپله نوش دارو له لاسه مه وركوئ، ملي پوځ يو ملت او هېواد ته د ورپېښـو مرضـونو او خطرونو لپاره سـپر او درمل دی، د هېواد د ملي پوځ د لا پياړوتيا، ســمون او پرمخيون په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي بديل نه لري!؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر غني په حکومت کې چې پر هر بې کفايته شـــخص نيوکې وشي، نو د افراطي غوړه مالانو له خولې يو دم انګولا خوره شي، چې دا خو نو بديل نه لري، څوک يې پر ځای راشـــي !؟ خبره پر مخـالف طـالـب، ملا او نـورو ور حـوالـه کـړي او خـپـلـې

خبرې ته يوه بې منطقه او بې احساسه قرينه برابره کړي. اوس نو هېوادپال افغانان مجبور دي د هرې ادارې لپاره بديل هم مخکې تر مخکې د بېلګې په توګه وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دا دی چې دلته څوکۍ بې بدیله دي نه اشـــخاص، که د اجمل احمدي په نوم یو شخص او یا دې ورته نورو اشخاصو پر دولتي مقامونو کار نه کولای، نو چا به یې په عمر کې نوم هم نه و اورېدلی .

پر اشــخاصــو بحث که څه هم ډېر زیات معقولیت نه لري، ځکه چې انساني نفس د دې سبب ګرځي چې له اشخاصو څخه وخت پر وخت ښویېدنې او تېروتنې وشي، نو ځکه خو ښـه خبره دا ده چې سستمونه محکم ورغول شي، خو که اشخاص بې کفایته وي جوړ ســـســـتمونه هم له کاره غورځولی شـــي. نو دلته ســـړی مجبورېږي د شخص لپاره د شخص او د سستم لپاره د سستم پر بدیل غور وکړي.دلته غواړم د ځینو په اصـــطلاح د همدې بې بدیله اشخاصو له جملې څخه یوازې د یوې بېلګې یا یو بې بـدیلـه بـدیـل پـه بـاب بـحـث وکړم:

۱–بې بدیله شـــخص؛ اجمل احمدي :

نه یې نسـب معلوم دی، نه یې ځای او ځایګی، نه یې هوجره معلومه ده او نه هدیره، نه یې کلی معلوم دی او نه هم ولس، نه یې هویت معلوم دی او نه یې ملت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله وړاندې یې نه د دې هېواد تذکره لرله او نه پاســــپورټ، یوازې پر یوې بهرنۍ ژبې؛ انګرېزي پوهېږي، احتمـالاً پر عربۍ هم. پښــتو، دري او نورو هېوادنیو ژبو سـره نه لېوالتیا لري او نه اشــنایي.نه د دې هېواد له کلتوره خبر دی او نه یې له دســـتوره، یوازې کېدی شي په اقتصادي برخه کې یو څه تخصصي زده کړې ولري، نور نو نـه خـاص کمـال لري او نـه خـاص جمال نه لري، خو کمال یې پـه دې کـې دی چـې لـه جمهور رییس غني ســـره رابطه لري، د هغه خوښېږي او ویل کېږي چې د خپلوۍ رګ یې د هغه تر کوره هم ور رسېږي. اوس نو که ټول

ملت یوې خوا ته وي او اجمل احمدي بلې خواته، ښــــاغلي غني ته بیا د احمدي تله درنه ده او دا هم د جمهوریت په رنګینه او قانوني فضـا کې!! **۲ –وطني بدیل؛ خان افضل هډه وال :** دې بله خوا کې بیا وطني بدیل پر کور ناست دی، دی هم افضل دی، هم خان او هم هډوال، هم ښـــاري دی هم کلیوال، هم یې هوجره معلومـه ده او هم یې د پلار نیکـه هدیره، هم ولس لري او هم تاریخ، هم د ملت پر ژبه پوهېږي او هم د حکومت، هم د دین پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصـــولو پوهېږي او هم د دنيا، هم يې انګليســـي ژبه زده ده، هم اردو او عربي، هم يې بانکوالۍ کې کار کړی او هم د پانګوالو له ستونزو خبر دی او هم په اړونده څانګه کې لوړې او تخصصـي زده کړې لري، ښـــه نو د ده ګناه څه ده؟ ګناه يې دا ده چې نه غوړه مال دی او نه ټوپکوال، نه لبنانۍ ريښه لري او نه امريکايي، نه د ټلوالې خپل دی او نه يې هم د غني د غوړه مالۍ لمن نيولې، نو ځکه خو د نورو لسګونو وطني کدرونو په شان پر کورناست دی.

د افغانستان بانک لپاره خان افضل هډه وال يوازينی بديل نه دی، ښاغلی ګل مقصود ثابت، عبدلعزيز بابکرخېل، جاوېد وفا او نور په لسـګونو وطني کدرونه چې هم وطني ريښـه لري او هم کاري تجربه او هم يې په کور دننه او بهر په دې برخه کې تخصصي زده کړې کړې، ټول ښه ښه بديلونه ګڼل کېدی شي.

ما نه غوښـتل چې د دې ليکنې محور پر اشـخاصـو را وڅرخي، خو د تاريخي مجبوريت له مخې مې د شخص پر ځای د شخص بديل وړاندې کړ، درې کاله وروسته چې کله د جمهوري رياست احمتالي ټاکنې را رسي، وبه ګورو هغه اشخاص چې وايي : ډاکټر غني بديل نه لري! د څومره بديلونو پر شاوخوا را چورلي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان د خپل تاريخ له يوه پېچلي او خطرناک حالت څخه تېرېږي. که نړيوال او کورني سياستوال له دقت او سړيتوب څخه کار وانخلي، هېواد کې به داسې يو بشري ناورين رامنځته شي چې نړۍ به يې تر اوسه ساری نه وي ليدلی. دا چې اوس په کوم پړاو کې يو؟ چېرته روان يو؟ او چېرته بايد لاړ شو؟ غواړم دلته په لنډيز سره پر دغو دريو پوښتنو لنډه تبصره وکړم:

۱ –جګړه :

هېواد کې بې رحمه جګړه روانه ده، د جګړې دواړو غاړو؛ حکومتي او طالب لوري ته درنه زيانونه اوړي : حکومت هره ورځ لږ تر لږه سل تنه پوځيان تلفات لري، تر سلو زيات ټپيان او همدا رنګه همدې ته نږدې شمېر کې پوځيان خپلې دندې خوشې کوي، د طالبانو تلفات او ضايعات هم تر دې کم نه دي او د دې تر څنګ د دواړو لوريو له خوا په لسګونو ولسي وګړي هم د ژوند له حقه محرومېږي. په ټوله کې دا ټول افغانان دي چې د جګړې تر دومره دردوونکي بار لاندې ژوند تېروي. په ټوليز

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول، جګړه هره ورځ درې سـوه تنو افغانانو ژوند اخلي. هر څوک چې د جګړې د ګټلو او تودولو شعار ورکوي، پر سیاسي جنون او د قدرت پر نشې اخته دي، نه یې د وروستي بري چانس شته او نه هم له پښېمانۍ پرته کومه نتیجه لري.

۲–انقطاع:

په داسې حال کې چې ګرمه جګړه روانه ده د سولې سرې او بې نتیجې خبرې هم روانې دي، دواړه غاړې لا دې ته تیارې نه دي چې یو نرم، معقول او معتدل حالت ته وراندې شـي. ډاکټر غني

د جمهوریت له نوم څخه اسماني وحې جوړه کړې چې یوازې پر ده نازله شوې او له ده پرته نور هېڅوک د جمهوریت د بقا سبب نه شي ګرځېدلی !؟ زړه کې ټول پوهېږي چې په تېرو شپږو کلونو کې چې ده د سـولې د تخریب او د خپل قدرت د دوام لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره پټې او ښکاره هلې ځلې کړي، په تاریخ کې کم مثاله دي؛ د سولې او طالبانو پر ضد یې ان هغو جنګسالارانو ته هم پناه یوړه چې تر طالبانو زر ځله دې ولس او هېواد ته مضر وو او طالبان پرې سل ځله شرف لري، په واقعیت کې د شر او فساد همدا عناصر وو چې لومړی ځل هم د طالبانو د ظهور او یو ځل بیا هم د طالبانو د قوت او مشروعیت سبب شول. د جګړې د تداوم تر څنګ اوس د موقت، مشارکتي او یا هم د انتقالي

حکومت پر طرحو هم بحث روان دی. تر ټولو باریکه او خطرناکه خبره همدا ده چې ټول باید ورته متوجه شي؛ هم طالبان، هم هېوادپال افغانان او هم ملتپال سیاستوال. په دې ټولو طرحو کې د قدرت د خلا او انقطاع خطر شته او دا داسې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر دی چې یو ځل مخکې تجربه شــوی او دا ملت یې د بیا تجربې د جبران وس نه لري. طالبان، ځینې نړیوال او یو شـــمېر نور سـیاسـیون د غني پر لرې کېدو ټینګار کوي او غني د واک پر دوام. ډاکټر غني اوس د دولـت پـه راس کې دی، د یو عنوان حیثیت لري، د دولت اصـلي متن اوس هم د دې وطن د اصــلي دښـــمنانو؛ شـــمالټلوالې په لاس کې دی، هغوی طالـب، غني، حکمتیار او یون ته په زړه او عمل کې په یو نظر ګوري، خو زمان

او مکان کله کله توپیر کوي، یو شـمېر نور هېوادپال افغانان هم په دولت کې شـته، خو ډېری یې په حاشـیه کې دي او په سـیاســي پرېکړو کې یې اغېز خورا کم دی، اوس نو یوازې غني دی چې د عنوان په توګه یې په حکومت کې له ټلوالې ســره، که له یوې خوا د جوال خوله نیولې، نو له بلې خوا یې ورســره د ځواک او واک انډول او تناســـب هم تر یوه بریده برابر کړی دی. که د غني

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي پرېکړې او یا هم د غچ اخیستنې په نتیجه کې تر بل منتخب او مشروع حالت وړاندې له واکه لرې شي، نو هر څه به ټلوالې ته پاتې شي، یوه خوا به ټلواله شي او بله خو به طالبان، د خوار او ځپل شوي پښتون برخه به لا نوره هم خواره شي؛ د پښتون برخه به ملا او طالب ته حواله شي او دا نور خو خپل شعوري هېواد ضد مشران هم لري او افغان ضد ستمیان هم. ټلواله خو بیا د اقلیتونو د حقوقو د خوندیتابه، له ګاونډیو سره د پټو او ښکاره اړیکو او نورو نړیوالو روابطو له لارې د دې مهارت او سپین سترګي هم لري چې جګړې ته نوې نوې پلمې ولټوي، هغه وخت به یو لوری ټلواله او بل لوری طالبان وي، بیا به نو جګړه نورې نوې انګېزې او پلمې وزېږوي، نو ځکه خو وایو چې جګړه او انقطاع دواړه هغه بد حالتونه دي چې په هر ترتیب وي، مخه یې باید ونیول شي. نو حل لاره څه ده؟

۳ –د نظام تداوم:

زموږ په نظر تر ټولو ښه حل لاره همدا ده چې نظام تداوم وکړي، د نظام تدوام د اشخاصو د واک تدوام نه دی.اوس ملت له سخت بد حالت سره مخ دی. یو بد حالت همدا په خپله د غني د واک موضوع ده، اوس که په یو ناڅاپي ډول غني له واکه لرې کېږي، سیاسي انقطاع رامنځته کېږي او دې سره د یو بل سیاسي ناورین د پېښېدو اټکل لا پسې زیاتېږي او پاتې کېدل یې هم ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د نري رنځ او ناسور زخم مانا لري. نو ځکه خو باید د غني د واک په باب له ډېر زغم او احتیاط څخه کار واخیستل شي. که پر چا رښتیا هم افغانستان ګران وي او د احساس او سیاسي تدبیر تر منځ بیلانس برابرولی شي، نو غني دې د یوې ترخې دوا په

څېر یو څه موده نور هم وزغمي، غني اوس د یو چمبرخیال په شان دی چې بوی یې ډېر بد دی ،خو د کېدې د پټو ناروغیو لپاره یو جبري درمل ګڼل کېدی شي .زغمل یې هم لکه د سنګتیا په شان دي او بې وخته لرې کول یې هم د سوچه زهرو غوندې دي چې د دولت رنځور حالت د مرګ ترکومې رسولی شي. په تېرو شپږو کلونو کې به هېچا هم زما په شان د غني پر سیاستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر وخت او په زغرده نیوکې نه وي کړې، خو څرنګه چې پر ما باندې افغانستان ډېر ګران دی، نو زه چې غني د چمبرخیال د یو ګوټ په شـــان زغمم، نور هم باید دا زغم ولري. نو اوس یوه غوره لاره دا ده چې غني تر بل منتخب یا توافقي حکومت پورې د واک په راس کې پاتې شـــي، په دې منځ کې چې طالبان او نور ســـیاســـیون د اینده حکومت او نظام په باب هر ډول توافق ته ورســـېدل، غني باید په ســـوله ییز ډول واک همغه حکومت ته ولېږدوي. یوه غوره لاره همدا ده چې د نظام محتوا چې هر ډول وي، خو واک ته د رســـېدو لاره باید ســوله ییزه او انتخابي وي، دې هدف ته د رســـېدو لپاره یو غوره لاره دا ده چې د طالبانو د پوځي او ســـیاســـي وزن په تناســـب د هغوی او نورو اغېزناکو شخصیتونو په ګډون دې د دولت یوه عالي شورا جوړه شي، دا شـورا باید د پرېکړو صـلاحیت ولري، دوی باید معقولې طرحې او پرېکړې وکړي او جمهور رییس غني یې عملي کړي، د ساري په توګه په ټاکلې موده کې دې پوځ، ټاکنیز کمېســـیونونه، عدلي او قضایي ارګانونه او ځینې نور ملي بنسټونه په بشپړ ډول ناپییلي او ملي شي، د اساسي قانون د سمون کمېسیون دې جوړ شي، د نوي قـانون د تصـــویـب لپـاره دې د عنعنوي لویې جرګې او د اساسي قانون لویې جرګې یو ګډه ترکیب راوبلل شي، د نوي قانون په رڼا کې دې ټاکنې تر ســـره شـــي او یا دې هم کوم بل میکانیزم چې قـانون پـه ګوتـه کړی وي، پر هغـه دې عمـل وشـــي، نو یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشـــروع او یا هم منتخب حکومت به رامنځته شـــي، طالبان او نورې وسلوالې ډلې باید بیا همغه باوري حکومت ته خپلې وسلې ور تسلیم کړي. د دولت د عالي شورا له جوړېدو سره سم چې طالبان یې باید اساسي برخه وي، ډاکټر غني باید د ټاکنو او طالبان د اوربند نېټه اعلان کړي او د دې تر څنګ دې ډاکټر غني د دې اعلان هم وکړي چې دی په راتلونکو ټاکنو کې د نوماندۍ حق نه لري او همدارنګه ټول هغه دولتي مامورین چې غواړي اینده کې هر ډول ټاکنو ته نوماندان شـــي، ســـر له اوســـه باید دولتي څوکۍ خوشې کړي او کنه هغه وخت د نوماندۍ حق نه لري.په دې ډول به هم د جګړې او هم د ســـیاســـي انقطاع مخه ونیول شـــي او د نظام تداوم ته به هم لاره اواره شي. البته نور وړاندیزونه هم شته، خو دلته مې دا څو د بېلګې په توګه یاد کړل. کېدی شـــي نورو هېوادوالو ســـره تر دې زیاتې ګټورې حل لارې وي، خو څرنګه چې ما تر اشـــرف غني زیاته د قدرت خلا او ســـیاســـي انقطاع محســـوس کړې او زیات یې دردولی یم، نو ځکه مې د حالاتو د نزاکت په درک سره دا څو کرښې توري کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ملت تر ټولو بدمرغه حالت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشــتې له (۱۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

د یو ملت بدمرغي یوازې دا نه ده چې له فقر، کملوســتۍ او جګړې ســره مخ دی، دا اکثره مشــکلات به یو وخت ختم شــي، خو غټه بدمرغي دا ده چې یو ملت خپل ارزښــتونه و نه پېژني؛ د

خپل خدمتګار او خاین، ظالم او مظلوم تر منځ توپیر ترې ورک شي او چارواکي یې دومره ذلیل شي چې د څو ورځني واک د بقا په خاطر پر سترو هېوادنیو ارزښتونو پښې کېږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړو پسې خبرې کول له شرعي پلوه سم کار نه دی، خو هغه مړي چې ژوندیو ته ضرر نه رسوي .

جنرال نبي عظيمي د افغانستان د پوځ یو داسې افسر و، چې د همدې ملت او پوځ په پیسو وروزل شو او بېرته یې د همدې ملت او سولې بهیر پر ضد کودتاه وکړه او په هېواد کې د دوه سوه کلن پوځ د متلاشي کېدو سبب شو؛ چې ژوندی و هم ملت

ته یې زیان اړوه او اوس یې مړی هم د ملت پر ټپونو مالګې دوړوي.عجیب دردوونکی حالت دی؛ چا چې ملي پوځ رنګ کړ اوس یې د نوي راټوکېدلي پوځ افسران د مړي درناوي ته ولاړ دي او دا هم د ملي پوځ تر عنوان لاندې. که د افغانستان د ملي پوځ ټوله روحیه، شعور او محتوا همدا شان وي، نو بیا خو ښه ده چې ملت د یو بل ملي پوځ د جوړېدو په لټه کې شي. هغه پوځ ته چې نبي عظيمي، دوستم، سیدکیان، محقق، مزاري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مســـعود، رباني او نور د خاينانو په توګه مطرح نه وي او ټوله پاملرنه يې يوازې د حکمتيار د اســـلامي حزب پر مخالفت او طالبانو سـره د جګړې پر محور راڅرخي، پر دې پوه شـه چې دا ملي بنسـټ لا هم د جمعيت او سـتم په منګولو کې راګير دی. د ملي دفاع هغه وزارت چې همدې نبي عظيمي ړنګ کړ اوس يې همدا وزارت لاس په نامه درناوي ته ولاړ دی. په بنګله دېش کې درې څلور لسيزې وروسته هم خلک له هېواد سره د خيانت په تور محاکمه کېږي، خو دلته بيا درې لسـيزې وروسـته هم د پوځ يو غدار د همغه پوځ له خوا ســـتايل کېږي، عجيب حالت او عجيب مضر مصلحت!؟

موږ دا نه وايو چې د نبي عظيمي مړی دې د هغه د خپلو تنظيمي او فکري ملګرو لـه خوا د درنـاوي وړ نـه ګرځي، هغوی چې ورسـره په خيانت کې شـريک وو، په سـتاينه کې دې هم ورسـره برخوال وي، خو د يو ملي بنسټ له ادرسه د يو ملي خاين ستاينه د دې ملت پر ټپونو د مالګې دوړول دي.

دې اوسني حالت زموږ د ملي بنسټونو يو ربښتينی تصوير خلکو ته په ډاګه کړ؛ لکه څنګه چې دوړې بادېږي زموږ امنيتي ســکتور لا تر اوســـه پوره ملي شـــوی نه دی، لا هم ډېر تنظيمي، قومي، ژبني مکربونه لري، چې ژر يې بايد اعلاج وشـــي که نه بيا هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي احتمال شته چې د ډاکتر نجيب احمدزي کيسه پر ډاکتر غني احمدزي هم تکرار شـــي. په تلو تلوکې ډاکتر غني ته هم د دې خبرې يادول په کار دي چې دا پاچاهي پر دومره ســـرتيټۍ او بې غيرتۍ نه ارزي، چې ته ورته د ((مسعودشـناسـۍ)) او ((مزاري شناسۍ))کورسونه پرانيزې، له نبي عظيمي خدمتګار جوړ کړې، دوستم پر مارشالۍ ونازوې، له نظار شورا سره ايتلافي حکومتونه جوړ کړې او نور ورته کارونه تر ســـره کړې. که دې کار نتيجه ورکولای، نو ډاکتر نجيب به هغه ته له ور پېښ دردوونکي حالت ســـره نه مخامخېده. ډاکتر غني بايد پر دې پوه شـــي چې د ده پاچاهي د امريکايي عســـکرو پر ښـــکر ولاړه ده، تر څو چې يو امريکايي عســـکر هم دلته وي، پر غني څوک کودتاه نه شـــي کولای اوکله چې هغوی ووتل، نه بيا دا ناصـرخان شـته او نه يې دا سره سره اوښان، نه بيا دوستم ستا واک را ټينګولای شي او نه هم فنا اوګدا او نه يې غواړي، نو راشـــه د دې مظلوم ملت په خاطر دا امنيتي ســکتور د تنظيمونو له مکروبه وژغوره، نه دې د حزب، نه دې دجمعيت، نه دې د طالب او نه دې د نور تنيظيمونو نفوذي افرادو ته د پوځ په ليکوکې ځای وي. که سر له سبا دې داسې يو فرمان صادر کړ چې د مسعود، رباني، مزاري، حکمتيار، دوستم او نورو تنظيمي مشرانو په ګډون د هر سياسېخيل مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځور د امنيتي سکتورو په ليکوکې په بشپړ ډول منع دی، نو بيا دې منم چې رښتيا هم اعلی سر قومندان يې اوکه داکار نه شې کولای، نو د خدای په خاطر طالب مالب او بل سياسي مخالف ته د دوړو کرښې مه راکشوه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین سترگي هم یو حد لري!!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

پخوا یو متل و چې پلانی دومره سپین سترګی دی چې کالیو سره دې په سترګو کې رانغوزي. موږ ته به دا خبره ناشونې ښکاره کېدله، خو اوس چې د یو شمېر سیاستوالو، وطن پلورو او پردیپالو چالاکۍ او سپین سترګۍ ته ګورو پر پخواني متل شکر کاږو؛ اوس داسې سپینسترګي پیدا شوي چې جامې خو څه کړې، له خپلې ټولې غلامۍ، دوسۍ، بې ضمیرۍ، وطن پلورنې، تیرپلورنې، غر پلورنې او تن پلورنې سره دې په سترګو کې رانغوزي. تر ټولو بده یې لا دا ده چې د خپلې ګناه او خطا مسولیت هم پر مقابل طرف حواله کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارمل روسان راوستل، امین یې پرې و واژه، د اسلام د کلمې پر ځای یې د افغان شـــوروي د دوســـتۍ کلمه زمزمه کوله او دا یې یوازې خپل ویاړ ګاڼه، خو کله چې د ملیونونو افغانانو په قربانۍ د روســـانو ماتې یقیني شـــوه، نو ده بیا ملامتي پر امین بار کړله؛ چې دا خو امین راوســـتي وو، او ظالمه د خدای! امین پرې ځان واژه چې راوستي یې وو ؟! د روسانو راتګ د امین د مرګ او د کارمل د واک سبب شول، خو تر ننه یې امین د رابللو له توره خلاص نه دی. کله چې روســـانو د کارمل د لرې کولو پرېکړه وکړه او ډاکټر نجیب یې پر ځای غوره وګاڼه، نو کارمل د کابل پر خلکو غږ وکړ چې :((بر خیزید که ازادی تان در خطر است، استقلال تانرا حفظ نماید..))

د جهاد په بهیر کې بیا د جهاد زیات بار اســـلامي حزب او نورو اکثریت پښـــتنو جهادي تنظیمونو اوچت کړ، جمعیت له روســـانو

ســـره د پټو پروتوکولونو او اوربند لاره ونیوه، خو کلـه چې د جهادي ډلو د حکومت خبره مطرح شـــوه، په لاهور پنډۍ کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان استخباراتو د حکمیتار پر ځای رباني د خپلو ستراتیژیکو ګټو لپاره غوره وباله. واک رباني او مسعود ته انتقال شو، خو د پاکستان پالنې پیغور حکمتیار ته پاتې شو. په داسې حال کې چې حکمتیار، رباني او مسعود د داودخان د مشروع نظام پر مهال پاکستان ته تللي وو، د نصیرالله بابر په وینا چې د احمدشاه

مسعود او حکمتیار تر منځ هغه وخت اختلاف پیدا شو، چې مسعود له موږه وغوښتل چې میاشتینی معاش یې باید پنځوس کلدارې ور زیات کړو، چې له حکمتیار سره برابر شي. د رباني په نامه په ارباب روډ کې یوه کوټه هم نومول شوې چې اوس هم شته، د مسعود په نوم خو لا اوس په اسلام اباد کې بل مهم ځای هم نومول کیږي، د پلار مقبره یې د پاکستان تر کنترول لاندې د پښتنو لوی ښار؛ پښېور کې ده. رباني د خپل نیمواکه واکمنۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيل کې د(ای ایس ای) مشـــر (جنرال حمیدګل) ته بلنه ورکړه چې د افغانستان د پوځ په جوړونه! کې دې دده ستر سلاکار شي، خو بیا هم په رسنیو کې رباني او مسعود سپینې کوترې دي او له حکمتیار څخه يې تور کارغه جوړ کړی دی. دا خبرې د حکمتیار د تبریې لپاره نه دي او نه زه د هغه له سیاسـي تکلارې سـره څه لیوالتیا لرم، خبره د واقعي پرتلنې ده چې د یوه لوښي یاران څنګه

پر دوو متضادو نومونو و نومول شي!؟يو د کابل قصاب! او بل د هېواد د اتل! په تصـــنعي نومونو یاد شـــي. په جهادیانو او نا جهادیانو کې داسـې نر څوک شـته چې د دولتي سـتېج پر سـر د دغو دواړو په باب منصفانه او عادلانه قضاوت وکړي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان راغلل روس پلوه يې د روســـيې پر لور، ايران پلوه يې د ايران او نور يې پر نورو لوريو وځغلول، د مســـعود او د هغه د ډلې سر له کولابه رابهر شو، د روسي عسکرو تر عينکو لاندې يې بيا کار پيل کړ، هرکال روسـانو تر پنځوس مليونو ډالرو زيات ورکول، له ايران، هندوســتان، فرانســې او نورو ځايونو هم ورته پيســـې او وســـلې راتللې، خو بيا هم دوی مجاهدين !! وو او د پرديو د يرغل مخالف.له روسانو سره يې په ګډه د طالبانو پر ضد جهاد! کاوه او اعظم مفتي سياف هم د دې جهاد! برخوال و.

روس ملاتړي جهادي تنظيمونه د مرګ پر کندې ولاړ وو، چې د بخت ببلهٔ يې ميره شـــوه، د امريکا د غرور برجونه ونړېدل، امريکايانو په دوو مياشتو کې په شنه زور د طالبانو رژيم ختم کړ، امريکا له هوا څخه درانه بمونه اورول، خو مشـر مجاهد! اسـتاد رباني به ورته ويل چې ((نور هم غت غت واچوئ دا واله دي تاثير نه کوي)). سـياف هم تر شـرعي ږيرې لاندې د اسـلامي شرعيت د تطبيق! دا ننداره کوله، د (سي ای اې)د مامور له خوا د ورکړل شويو ډالرو اندازه يې د خپل شرعي حق په تله کې تلله او پر شوندو يې نرۍ موسکا تېروله.امريکانو کابل د ناره تکبير! په انګازو فتح کړ، يو لښـــکر مجاهـدين د بي دوه پنځوس تر وزرونو لاندې کابل ته داخل شـــول، د جهاد او مقاومت انګازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ډیموکراسـي ترانې سـر شـوې، هر چا ځان څخه مومن خان جوړ کړ، زړې او خیرنې ږیرې یا رنګ شـــوې او یا هم لنډې او بونډۍ شـــوې، پخوانیو اصـــلي مجاهدینو ته د پیغور تمبې اړم شـوې، د اسـلامي حزب او طالب پلویان سـور کفر وګڼل شـول، خو دوی نور ټول مجاهدین شـول. یونس قانوني، فهیم او عبدالله د همدې ډول مجاهدینو! په اسـتازۍ له ناټو او امریکا سـره د پوځي عملیاتو داسـې یو تړون لاسـلیک کړ چې د هغه له مخې په پښتون مېشتو سیموکې د هر ډول خپلسرو عملیاتو، وژنو، تړنو او سـپکاوي واک هغوی ته ورکړل شـوی و، د طالب او اسـلامي حزب په نـامـه د پښـــتنو د ځپنې، حـذفونې او ډلـه ییزې وژنې (جینوسـایډ) یو سـسـتماتیک پلان جوړ او عملي شـو، شـل کاله د جهاد او مقاومت په نامه دا لوبه روانه وه، وړو وړو ماشـومانو او ان جنرال دوستم ته هم د جهاد د وراثت ثمر ور په برخه شو. دا زاړه او بګلیل شـوي په اصـطلاخ مجامدین دومره سـپین سـترګي وو، چې د امریکایي پوځیانو او الوتکو تر سـیوري لاندې یې بیا هم ځان ته مجاهدین ویل. کله چې امریکایان او نور بهرنیان پر دې پوه شول چې د شر او فساد یوه کتله یې دلته واکمنه کړې او نور دا جنګ په هېڅ وجه د کنترول، توجیه او ګټنې وړ نه دی. نو د متبـذلو ټـاکنو لـه لارې یې د غرب پلو ټـامیـانو، روســـپلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو او یو شمېر نورو فسادګرو یو ګډ ترکیب رامنځته کړ او دې ته یې د ((ملي وحـدت)) د حکومـت نوم ورکړ. د دې حکومت مشر اشرف غني بیا خپل واک ته دومره ترږی و، چې له کوم دقت او ځنډ پرته یې له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ

او له پاکســتان ســره یې د ډیورند پر کرښــه معامله وکړه، جنګ دوام پیدا کړ او په لکونو افغانان په‌کې ووژل شــول. اوس جالبه سپین سترګي همدا ده چې دا یو مزخرف او مزدور ترکیب هم د اســتقلال شــعارونه ورکوي، دوی ځان د پاکســتان او امریکا مخالفین ګڼي او هغه څوک چې هم د امریکا او هم د پاکســتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مخالفين دي پر هغوی لا د پردیپالنې توروونه پورې کوي.
حقیقت خو دا دی چې که د روسي عسکرو یرغل نه وای، نو کارمل به په عمر کې هم د افغانستان د تخت مزه نه وای څکلې او که چېرې د امریکایي عسکرو یرغل نه وای، نو حامدکرزي او اشرف غني به دا پاچاهي په خوب او خیال کې هم نه وای لیدلې او نه به هم صالح، محقق، دوستم او نور دلته د پردیو شرابو پر نشې داسې مست وای. دامریکا تر چتر لاندې د هغوی اوسني زېږنده واکمن چې د امریکا خلاف د مصنوعي ازادۍ او خپلواکۍ خبره کوي دا د دې مانا ورکوي چې چې کارمل او ډله یې؛ پرچمیان وو ایي چې مور مستقل وو او د شوروي مخالف هم وو، نو که صالح، غني او نور د امریکا خلاف چغې وهي، نو دا یو سوچه **سپین سترګي** او د عوامو په اصطلاح نمک حرامي ده، غلي کېنئ، همدا غوړې مړۍ هضم کړئ همدا مو بس دي، د امریکا د مخالفت حق نشه دی که بد هغوی ته پرېږدئ چې په دې مخالفت کې یې زیان لیدلی دی، نه دا چې هم د امریکا د مرمیو په زور د واک مزې څکئ او هم د مصنوعي مخالفت چغې وهئ او غواړئ راتلونکی تاریخ تېرباسئ زه خو کله کله وېرېږم چې کله امریکایان او نور بهرنیان له افغانستانه وځي، دا خلک پر دې وروستۍ ورځ د کابل په بني حصار، قلاچه او ارغندي کې یو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډزې وکړي چې دغه دی امریکان موږ و وایستل، لکه څنګه چې

یې د روسانو د ایستلو امتیاز واخیست او هغوی چې تر دې دمه د امریکایانو خلاف مبارزه کړې ده، هغوی په ډاګ پاتې شـــي، دوی یو ځل بیا بل هېواد تـه د راتـګ بلنـه ور کړي، اوســـني مخالفین بیا د تروریســـت او نورو تورونو په تور تورن کړي او پخوانی داســتان یو ځل بیا د همدې ډول وطن پلورو او ضـــمیر پلورو اشخاصو له خوا تکرار شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه چې هره لیکنه کوم، نو د متعصبینو له خوا پرې ژر د تعصب ټاپه ووهل شي، ان که دې وویل چې خلکو ته دې روغتیایي اوبه ورسېږي، نو هم دوی به چغه کړي، چې تعصب ته لمن مه وهئ، تعصب ښه کار نه دی. د تعصب دا ټاپه دوی د حق ځپنې لپاره یوه پخه وسیله گرځولې ده. پر پښتنو باندې د هر ډول ظلم

پر وړاندې غبرگون خو دوی د تعصب معادل کار گڼلی دی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځو اوس دې بل اړخ ته، چې که په دې بله خوا کې زموږ پر نورو افغانانو یو نه یو ډول ظلم شـــوی وي، که پر دوی باندې له شـوي ظلم څخه پرده پورته شي، غبرګون به څه وي؟ موږ خو د افغان ملت ټول توکمونه، که پښـــتون دی، که تاجک دی، که هزاره، که ازبک او که دا نور، ټول د یو واحد افغان وجود غړي

ګڼو؛ ټول افغانان دي او ټول مســلمانان او له فردي پلوه پر یو بل هېڅ لوړاوی نـه لري، خو اوس راځو د همـدې بېلابېلو قومونو سیاستوالو ته چې د همدې قومونو پر نومونو سیاست او تجارت کوي، دوی ته هم ټول افغانان یو شــــان حیثیت لري کنه؟ او یا تر دې اخوا د خپلو قومونو حقونو، پـه تېره بیـا د ژونـد حق تـه، رښـتیني دي کنه؟ یوازې یوه بېلګه او یوه پوښـتنه به وړاندې کړم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (۱۳۷۱ ل) کال د دلوې میاشتې په وروستیو کې د کابل ښار د افشـارو په سـیمه کې د نظار شـورا او وحدت حزب تر منځ سخته جګړه وشوه، د احمدشاه مسعود په امر او قومندې د هغه اړوندو جګړه مارو په یاده سیمه کې زموږ په سلګونو هېوادوال ووژل، په دوی کې اکثره ملکي وګړي او په دې کې بیا اکثره زموږ هزاره ورونه وو. دې ملکي هزاره ګانو نوره ګناه نه لرله، ګناه یې دا وه چې دوی لـه توکمیز پلوه هزاره ګان او له مذهبي پلوه شـیعه مذهبي وو، احمدشـاه مسـعود د عبـدالعلي مزاري، چې دا مهـال مسعود د ایران جاسوس باله او له ده سـره د واک پر سـر پر جګړه بوخت و، غچ له دې بېوزله او بې وسلې هزاره ګانو واخیست. دلته

اکثره خلک داسې مهال وژل شوي چې سـیمه د جمعیت تنظیم لاسـته ورغلې وه، د وحدت حزب ملېشـې نورې نه وې، ملکي وګړو سره د جنګي اسیرانو په توګه جلند شوی او بیا په ډله ییز ډول وژل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوښتنه دا ده چې که د سیاسي رشوت او رزالت خبره نه وي، نو په دې شلو کلونو کې ولې یو ځل هم یو هزاره سیاسي مشر، وکیل او په اصطلاح روشنفکر د دې ظلم په باب غږ اوچت نه کړ؟ ایا قاتل یې معلوم نه و؟ ایا کابل کې دوی په حکومت کې شریک نه وو؟ دا په داسې حال کې ده چې نړدې اولس کاله د بشر د حقوقو خپلواک کمیسیون هم د یوې هزاره توکمې توکمپالې مېرمنې

(سیما سمر) په لاس کې و او د انتقالي عدالت ډولونه هم وهل کېدل. له انتقالي عدالت څخه په دې ټوله موده کې هدف یوازې طالب، حکمتیار، زرداد او داسې نور ادرسونه وو، نه سیاف، رباني، مسعود، محقق، ګدا، فنا، شفیع دېوانه او نور..

په دې تېرو شلو کلونو کې چې چېرې څوک له خپلې مېرمنې سره په بستره کې او یا هم په مړه تبه مړ شوی، نو محقق، خلیلي، سرور دانش او نورو یې د لویې جرګې په کېږدۍ کې یاد تازه کړی او داسې خبرې یې ورپورې تړلې چې د ژوند پر مهال به په خپله د هغه په خیال کې هم نه وي ګرځېدلې. محقق خو ان د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی تلینغونډه هم د لویې جرګې خېمې ته ورسـوله، ته به وایې چې په کربلا او یا هم د پاني پت په جنګ کې شهید شوی، خو د افشـارو د غمیزې په باب د هېڅ هزاره مشـر له خولې تر اوسـه سونې هم نه دی پورته شوی. ولې دا انسانان نه وو ؟، هزاره ګان نه وو؟ مسـلمانان نه وو؟ اوکه له هوا رالوېدلي وو؟ خو څرنګه چې دا د دوی د ایتلافي قهرمان له خوا وژل شـوي وو او د هغه جلاده ډلـه اوس هم پـه واک کې ده، نو ځکـه خو ټول هزاره مشـران، وکیلان او نور په اصـطلاح روښـنفکران یې تر برسـتنې لاندې هم نه شي یادولی، تلینغونډې او یاد غونډې خو څه کوې. ما چې د کومو هزاره توکمو مشـرانو تصـویرونه دلته خپاره کړي دي، له دوی څخه جدي هیله لرم چې په ژوند کې خو یو ځل په نره د خپلو دغو مظلومو او قرباني شویو خلکو د تلین درناوی وکړئ او په ډاګه، لکه څنګه چې په هره موضـوع کې د طالبانو له خوا د وژنو یادونه کوئ، د دغې غمیزې د قاتل یادونـه هم وکړئ! بیا مو منم چې سیاسي او قومي جوارګر

او معامله ګر نه یاست. که تاسې ما سره په غونډه کې د ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنه وکړئ، زه د يو افغان په توګه حاضـــر يم چې د دې قربانيانو تلينغونډه جوړه کړم. بيا که نورو هزاره ورونو ته د طالب او يا بل جهت له خوا هم بې سببه زيان ور رسېدلي وي، په هغو کې به هم ګډون کوو او تاســو به هم د نور افغان ولس د قربانيانو په غم کې ځان شـريکوئ او په دې ډول به د ملي وحدت د ټينګښـت لپاره ګامونه پورته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره ورو ورو سپينېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشــتې پر (۱۳) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشــتې له (۲۳) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې له ډېر پخوا څخه د نفوسو او سرشمېرنې په باب د نظر اختلافات موجود و، د هېڅ قوم د حقوقو مدعيانو پر خپل ښودل شوي شمېر، رضايت نه ښود.

کــه څــه هم پــه دې برخــه کې يو شـــمېر پرديپــالو د انتقــاد

ګوته تر ډېره بريده پښتنو واکمنو او يو شـمېر هېوادپالو افغانانو ته نيوله، خو حقيقت دا و چې په ډېرو کورنيو او بهرنيو سـرشـمېرنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر ټولو زیات زیان خپله اکثریت پښتنو او یو شمېر نورو وړو قومونو زغملی و.

د اسلامي او بشري قوانینو له مخې یو انسان پر بل انسان هېڅ ډول لوړاوی نه لري او نه د یو هېواد وګړي پر یو بل کوم لوړاوی لري. افغانستان د بېلابېلو ژبو د ټوکېدو بستر او د ګڼو قومونو ګډکور دی. ټولو قومونه د افغان ملت د وجود رغوونکي غړي دي. له بده مرغه باید ووایو چې یو شمېر پردیپالو د قومونو له ترمینالوژۍ څخه یو حساسه سیاسي موضوع جوړه کړې وه. تر ټولو به همغو ډلو د زیات مظلومیت چغې وهلې، چې تر ټولو زیات د نورو قومونو د هویت د له منځه تلو سبب شوي وو : یو زیات شمېر پښتنو، پشه یانو، ازبیکو، ساداتو، پامیري قومونو، ایماقو، قزلباشو، ترکتبارانو او نورو ته په کاغذي تذکره کې (تاجک) لیکل شوی او په یوه کمه کچه یو شمېر ساداتو او ځینو نورو وړو قومونو ته (هزاره) هم لیکل شوی او په دې ډول د ځینو قومونو د هویت تحریف رامنځته شوی دی، خو د حقیقت د پټونې لپاره بیا د همدې قومونو د حقوقو کاذبو پلویانو تر هر چا زیات د مظلومیت شعار ورکاوه.

کله چې د الکترونیکي تذکرو د وېش موضوع رامنځته شوه، نو همدې ډول سکتاریستي او واکمنو ستمي کړیو هڅه وکړه، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد د ملي او ديني هويت د مســـخې لپاره لاره اواره کړي، يو شـــمېر بهرنۍ کړۍ هم ور ســـره په دې کار کې مرســـتندوی او ملاتړې وې، هغه وخت به يې شعار ورکاوه چې ((درج کلمه قوم خط سرخ ماست)) او له دې څخه تېرېدونکي نه يو .هغه وخت هېوادپالو او ملتپالو افغانانو پر دې ټينګار کاوه چې په برېښـــنايي تذکره کې يوازې د (ملت) او (دين) ستون ليکل ضرور دي او د ملي وحدت د استحکام په خاطر د تذکرې پر مخ د قوم ليکلو ته اړتيا نه شته او هغه پرته له هغې هم په ډېټابيس کې خوندي کېږي،

خوکله چې ملتپالو افغانانو د ستمي او سکتاريستي عناصرو هغه وروستی افراطي رزالت وليد، نو ويې ويل چې دوی پر دې خبره ډېر ټينګار کوي، نو د (ملت)، (دين) او (قوم) درېواړه ستونونه دې راوړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ډېر لاریونونو او جنجالونو وروسته، جمهور رییس غني دې ته مجبور شـــو چې په قانون کې تعدیل راوړي او ملي شـــورا هم له اساسي قانون سره سم تعدیل شوې بڼه تصویب کړي. د قانون تر انفاذ وروســـته بیا هم دوی د دې قانون پر وړاندې دکورنیو او بهرنیو سرچینو په مرسته خنډونه جوړ کړل، خو د لوی خدای ج په فضل یو پر بل پسې خنثی شول.

د قضـــیې اصـــلي نفس په څه کې دی؟ اصـــلي خبره دا ده چې

ستمي، جمعیتي او یو شمېر پرچمي سکتارېستان چې د تاجک قوم په نوم یې ځان واک و ځواک ته رســـولی و او دی، د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونو او یو شـــمېر پښـــتنو د هویت په حذف ســـره یې کاذبې احصـــایې جوړې کړې وې، د برېښـــنایي تذکرو په وېش او په هغو کې د هر قوم د هویت په لیکلو سره به د لسیزو لسیزو جعلکاري په ډاګه او د قومي سیاست او تجارت مخه به ډب شي. اوس چې سترې محکمې د اساسي قانون د تفسیر له مخې تر اویاوو زیاتو قومونو ته په تذکره کې د خپل قوم د نوم د لیکلو حق جایز ګڼلی، دا رښتیتا هم یو ښه او پر ځای قانوني کار دی. اوس به نو پامیري قومونـه خپـل حق لري چې تـذکره کې د خپـل قوم نوم ولیکي، ترکتباران خپل، پشـــه یي، ایماق، قزلباش خپل او همدا رنګه نور قومونه خپل. اوس به نو په طبیعي ډول هغه خلک ډېر وارخطا وي، چې د دې قومونو د هویـت مخنیوی یې کړی او لا یې هم کوي. اوس به نو ســـرور دانش څکه چغې وهي چې اوړو کې یې شـــکه ده، یو شـــمېر قومونه یې د خپل قومي هویت په دایره کې محاسبه کړي وو، لږ وروسته به د عطا محمد نور په شمول د یو شمېر نورو جمعیتي او ستمي سکتارستانو چغې هم ووځي او دا چغې به هغه وخت لاپســـې زیاتې شـــي چې په دې تذکره کې د قومي هویت د جعل مخه هم ونیول شـــي او د پښـــتنو په شـــمول ټول افغانان د دې جوګه شـــي چې فرد فرد یې برېښـــنایي تذکره واخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې يادول هم ضــرور ده چې اوس د کفيت زمانه ده، نه د کميت، که پښتانه تر تذکرې اخستلو وروسته لس سلنه هم شي او حقيقت ولري مور دا حقيقت په ورين تندي منو، خو ښـه به دا وي چې ټولو هېوادوالو ته دا تذکرې و رسول شي چې حقيقت په رښتيا معلوم شي .

د برېښنايي تذکرو د وېش په وروستي بهير کې د دولت او په تېره بيا د جمهوري رياسـت د چارو د ادارې هڅې د ځانګړې يادونې او قدرونې وړ دي. نو که غواړو اينده کې د هر ډول جعل، تزوير او بشـري جنايتونو مخه ونيسـو او هر هېوادوال په اسانه د دولتي او ملي خدمتونو مسـتحق وګڼل شي، نو راځئ چې ټول په تېره بيا خوينـدې، ميـندې او د کورنۍ ټولو غړي د برېښـــــاني تـذکرو خاوندان کړو او اخيستل يې د فرض لمانځه په شان پر ځان فرض وګڼو او دې کار ته د ملي او هېوادني جهاد په سترګه وګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاريخي حماقتونو تکرار

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشتې پر (۱۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان داسې يو هېواد دی چې تر شا يې يو پياوړی او عقيدمن ملت ولاړ دی. دا ملت مظلوم دی، غريب دی، خو ډارن او بې ارادې نه دی.د نړۍ غټ زبرځواکونه د دې ملت په تشخيص کې سهوه شوي، نو ځکه خو د ځان د زوال سبب شوي دي:

سکندر له ډېر غرور سره راغی، خو ډېر ستړی او ستومانه ووت.

عربان راغلل، خپل زور يې وازمايه، خو چې لاس يې بر نه شو، نو بيا يې دخدای دين او خپلولي وړاندې کړل.

چنګېز له ډېرو لښکرو سره راغی، کلي او ښارونه يې وران کړل، کله منارونه يې جوړ کړل، خو د خلکو په زړونو او فکرونو کې يې د ازادۍ روحيه مړه نه کړای شوه.

ګوډ تېمور او هلاکو راغلل، د خپل نيکه يادونه، ظلمونه او دردونه يې تازه کړل، خو ګوډ و مات شول او له سلو سرګردانيو پرته نور څه ور په برخه نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفویانو د کورګین په واسطه کندهار ته لاس را اوړد کړ، په نتیجه کې یې اصفهان له لاسه ورکړ .

مرهټه وو له احمدشـــاه بابا څخه د خپل نه یرغل بیه د کابل او پېښور ترلاسه کول وټاکل، خو په پای کې یې ډیلی هم له لاسه ور کړ.

انګرېزان چې په ډېر غرور سره په نړۍ کې هسکه غړۍ ګرځېدل او لمر یې د واکمنۍ په غېږ کې نه ډوبېده، له دې ملت سـره د

ټکر له امله په درې څلورو ټاپوګانو کې را حصار شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي اتحاد چې نړۍ کې لومړی سیاسي ځواک و او سره پوځ ته یې د فیل پښــه ویله چې جګول یې ناشـوني ګڼل کېدل، دلته پر ناسنجول شوي یرغل سره د ځان د تباهۍ سبب شو.

امریکایان، ناټو او د علي بابا څلوېښت نور ملګري هېوادونه چې د دې هېواد کلتور او تاریخ ته یې په کمه سترګه وکتل او یوازې د یو څو غلو ملګرتیا یې خپله کړه، نن یوازې د ټولنې د یوې برخې د مخالفت له امله له ماتې، شـرم او پښېښـمانۍ پرته بل برخلیک نه لري.

دا چې یو هېواد ته د امپراتوریو قبرســـتان وایي، دا عادي خبره نه ده. دا د یوې ډېرې لویې قربانۍ نتیجه ده، هغه قرباني چې موږ ته هم په ډېره لوړه بیه او د فقر، بېوزلۍ او تنګلاســـۍ په قېمت پرېوتې ده.

اوس د روسیې د رسنیو په قول، یوه نقشه په ډله ییزو رسنیو کې کښـــته او پورته کېږي، دا ډول نقشـــې که حقیقت ولري که و نه لري، خو د دې تر شـا تر دې زیات مضـر نېتونه او هدفونه شـته، په تېره بیا دا چې د اســـلام په رنګ کې رنګ شـــوی یو مکار دښمن؛ پاکستان هم په کې ښکېل وي.

زه د یو هېوادپال افغان په توګه د نامسلمو او لادینو لرې او نږدې دښمنانو د ښمینو ته د دومره زیات خطر په سترګه نه ګورم، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تاریخ دا ثابته کړې ده چې افغانانو هېڅکله هغه جګړه نه ده بایلولې چې د نامسلم پر وړاندې یې کړې ده، نو که روسان، امریکایان، ناټو او نور نامسلمان قوتونه هر ډول نقشې خپروي، ملت د هغو پر وړاندې ودرېږي او اسلام د یو دفاعي سپر په توګه د ټول ملت د یووالي او مقاومت سبب کېږي. په دې برخه کې د پردیو له خوا د تاریخ بیا تکرار له حماقت پرته بله مانا او نتیجه نه لري. خو که کله هم افغانانو له مسلمان رقیب او دښمن سره جګړه کړې، دا ډول کمې جګړې یې ګټلې دي. اوس د افغانانو اصلي دښمن د پنجاب تر ریاست لاندې د پاکستان موجوده اداره ده، دوی اسلام تر سیوري لاندې افغانانو سره خپله دښمني پالي، افغانان باید تر هر څه زیات همدې سپین لباسي شیطان ته متوجه شي. اوس هغه منبر او مسجد چې افغانانو د هغو لپاره بې شانه قرباني ورکړې، له سیاسي پلوه بېرته د افغانانو پر ضد کارول کېږي. افغانان که له پوهې او تعمق څخه کار واخلي، نو لومړی کار باید دا وکړي چې د مسجد او منبر واک راخپل کړي؛ داسې یو حالت ته ځان ورسوي چې د جهاد فتوا له کابله صادره شي، نه له اسلام اباده. په کوم نامه یې چې دا څلوېښت کاله افغانستان کې جنګ جاري ساتلی، پر همدغه نامه دې پاکستان کې هم جهاد شروع او د شریعت د تطبیق لپاره دې مبارزه وشي. که مور یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل د انګرېز د دغه ځايناستي له شرارته بېغمه شو، بيا نو د پښتوا په څېر هر لرې او نږدې مخالف نامســـلم زبرځواک ته ځواب ويلی شو.

اوســمهال چې تر ډېرو تاريخي تجربو وروســته بيا هم ځينې لرې او نږدې هېوادونه د افغانستان د تجزيې نقشې جوړوي او يا ورته خوبونه ګوري نو دا د تاريخي حماقت له تکرار پرته بله مانا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۵) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۵) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې هر تنظيم، هرې ډلې او اکثرو سياسي اشخاصو د هېواد په تباهۍ کې خپله خپله ونډه لرلې ده، ځينو يې د خپلو اعمالو ســزا هم کتلې او ځينو نورو ته لا دا ســزا ســترګې پر لاره ده. خو يو څو نازولي تنظيمونه او د هغوی يو څو نازولي مشران شته، چې لکه فرښتې له ګناه او خطا پاک دي!

جمعيت، وحدت او جنبش تنظيمونه، په تېره بيا جمعيت، نه کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وران کړی، نه يې روس سره پروتوکول کړی، نه يې پاکستان کې کمپونه درلودل، نه يې د ملګرو ملتو د سولې پلان شنډ کړی، نه يې امريکايانو سره د هر ډول خپلسرو پوځي عملياتو تړون لاسليک کړی، نه يې قومي تعصباتو نه لمن وهلې!!؟ نو ځکه د دوی يو قوماندان بايد د ملي اتل! بل يې د سولې د شهيد! بل يې د ملي وحدت د شهيد او

دوه نور يې د مارشالانو په لقبونو او رتبو وياړل شي !! عجيب متضاد حرکت او عجيب مانيز پاراډوکس.

څوک چې د ټول ملت د سر قاتل او د ملي وحدت مخالف و، هغه ته ملي اتل وايي، چا چې ټول عمر په جنګ او د پرديو په لمن کې تېر کړ او پر خپلو مخالفينو يې د ((غتو غتو)) بمونو د اورولو غوښتنه کوله، هغه د سولې شهيد شو!چا چې د خلکو په سروکې د قوميت پر بنسټ مېخونه ټکوهل، هغه د ملي وحدت شهيد! و ګڼل شو او د چا په دعوت سره چې پرديو پر دې وطن يرغل وکړ، هغه په کې مارشال شو او دا بل چې پنځوو طالبانو تر انقرې پورې ځغلولی و، ده هم د مومن خان په وژل شوي ښامار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کې توره ســـره کړه، دی هم په کې د مارشـــالۍ په بهادرۍ وویاړل شو .

دلته نه غواړو تکراري تکراري خبرې وکړو، خو تکراري خبرې د منفورو تکراري عملونو په نتیجه کې رامنځته کېږي. اوس نو پورتنیو ډلو باندې نیوکه د یو ډېر ســـخت مجبوریت له وجې کېږي، که نه نو دې ډلو ته باید ســـړی د لیکنو پر ځای یوازې لاړې تو کړي او بس.

پوره شـل کاله شـول چې دا ډلې هم په حاکمیت کې دي او هم په مخالفت کې، د کرزي صـیب په ځوارلس کلنه واکمنۍ کې یې اتیا سلنه واک درلود، خو بیا به یې هم له مخالفته لاس نه اخیست، د غني صـــیب په حکومت کې یې هم غوښـــنه برخه غنیمت پـه لاس کې دی، بیـا هم د مخالفت نارې خپل حق ګڼي.

کرزي چې د فاشیستۍ د تور له ډاره د پښـــتنو ډېره او غني چې هم د پښـــتنو د حق یوه پاموړ برخه پر دوی وخوړه، بیا هم د فاشیزم له توره خلاص نه شول .

دا نو داسـې فرښـتې دي چې نیم عمر یې په جهاد کې تېر شـوی، یوه برخه عمر یې په مقاومت کې، څه یې په دیموکراســـۍ کې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يې په حاکميت، خدمت او عبادت کې! خيانت ته يې اصــــلاً وخت نه دی پيدا کړی!؟

کله چې د برېښــنايي تذکرو د وېش موضــوع راغله، نو دا ډلې او اشــخاص د اســاســي قانون او د ملي وحدت د مخالفت لپاره را پورته شول؛ هغه وخت يې د افغان هويت مخالفت پيل کړ او ويې ويل چې په تذکره کې دې د قوم نوم وليکل شي او دا د دوی سره کرښه ده. کله چې دا مشکل حل شو، اوس وايي چې زموږ قومونه پر نورو قومونو وېشل کېږي !؟

اوس چې تر کاسـې لاندې نيم کاسـه راوځي او د هر چا کميت او

شـمېر معلومېږي، نو بيا يې د ملي وحدت! تر چتر لاندې يو ځل بيا د نورو قومونو د هويت د غصـب هلې ځلې پيـل کړې؛ هلــه چې قومونه يې وېشـــلي !؟، هله چې ملي وحـدت تـه زيـان رســـوي!؟ هلـه چې دا کوي او هغه، خو ګورئ! د هېڅ قوم نوم نه اخلي او نه يې اخيســـتلای شـــي، چې خلک پوه شـــي چې کوم قوم له کوم قوم څخه جلا شــوی. دوی اوس وايي د قومونو لپاره بايد علمي تعريف! رامنځته شي او هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعریف دي هم د تېر په څېر د جمعیت او وحدت ډلو له مزاج سـره برابر وي. و وروره دا سـتاسـو قومونه چې د کوم علمي پرنیسـپ له مخې تعریف شـوي، خو همدا تعریف پر ټولو تطبیق کړه! نو وارخطا ولې یې؟ ځینې بیا د پښـتنو قبیلو او خېلونو یو اوږد لیسـت خپور کړي، چې دا ولې د پښـتون په نوم یادېږي؟ نو هغه خو دي پښـتانه، خیر چې هغوی پښـتانه نه وي، نو بیا دا پښـتانه څوک دي ؟؟ دوی دومره له عقله پلي شـوي چې د کورنۍ، خېل، قبیلي او قوم تر منځ توپیر نه شـي کولای. پخوا به یې پښـتنو ته پېغور ورکاوه چې دوی پر بېلابېلو خېلونو وېشـل شوي، خو اوس چې خپله پښتانه خېلونه د پښتون قوم په اډانه کې د قـانون مطـابق د خپـل ځـان تثبیـت غواړي، نو دوی وایي چې دوی ولې ځان ته پښـتون لیکي؟ او د خدای بدمرغو! هغوی خو قوم پښـتون لیکي، تخلص یې که د هر خېل او قبیلې وي، هغه یې هم خپل حق دی، خو قانون ورته د قوم دلیکلو حق هم ور کړی دی. نو اوس چې بارکزی، احمدزی، تنی او نور د قوم په سـتون کې ځان ته پښـتون ونه لیکي، څه ولیکي؟ او پښـتون او یا دا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونه اوس دومره ذليل شول چې هر څه به دا پنځه فاشيستان وايي، دوی به يې په پټو سترګو مني !؟ د دې څو لړکيو په استازی چې دا څو ستمي فکره چارواکي او مارواکي هر وخت د دې ملي پروسې پر ضد خبرې کوي، ودې وايي چې د سترې محکمې تفسير د دغه قوم په باب سم نه دی؛ دا له اتنيکي پلوه تاجک يا هزاره دي او هغه قوم دې هم و ووايي چې رښتيا هم مورږ د دې قومونو يوه پښه يو، ځانګړی قوم نه يو، نو بيا خو هېڅ اعتراض نه شته. د ساري په توګه که ايماق، قزلباش، ترک، ګوجر، پشه يان، عرب، پاميري قومونه، نورستاني، ګوار او نور قومونه په اتفاق او يوه خوله ووايي چې موږ تاجک يا هزاره يو، نو بيا به څوک اعتراض وکړي ؟؟ اعتراض خو د همدغو قومونو له خوا و چې ويل يې دوی ته بايد خپل حق ورکړل شي. نو دا نور بيا د چا زامن دي چې د نورو هويتونه تر خپل نامه لاندې ختموي.

زه د يو پښتون افغان په توګه د هر افغان د قومي هويت پلوی يم او د شمېر له مخې د پښتنو کميت ته هېڅ ډول تشويش ځکه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم، چې په فقر او جګړه ییز حالت کې هم د دوی د نسل د تولید قابلیت تر نورمال حالته پورته دی، موږ باید د پښتنو او ټولو افغانانو د ژوند کیفیت ته پاملرنه وکړو. دا ډول لیکنې راباندې په جبري ډول تحمیلېږي او هغه هم په دې خاطر چې یو شمېر کړی غواړي پر واقعیتونو خاورې واړوي، مقابل کې یې اکثرو لیکوالو پر ځان د ځانساتنې، ورځچارۍ او مضر احتیاط څادر غوړولی، نو ځکه زه مجبور شم دې ډول سپینسترګو ته پر وخت ځواب ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سياستوال

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۷) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال دکب مياشـــتې له (۱۷) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

–غازي امان الله خان د هېواد خپلواکي وګټله او يو ښکلی مترقي حکومت يې جوړ کړ، خو اصـــلاحات يې دومره ګړندي او بېړني وو، چې ارتجاعي او مذهبي عناصـــرو و نه شـــول زغملای. نظام تر وخت ډېر ګړندی روان و، نو ځکه خو ټول نظام او پرمختګ د ارتجاعي عناصرو قرباني شو.

–داوخان يو هېوادپال او مترقي شـخصـيت و، خو له افغانسـتان څخه يې ســـرپوښ لرې کړ، پر خپلې کورنۍ يې کودتاه وکړه، تر وخت وړاندې يې جمهوريت اعلان کړ، غوړه مالان پرې راتاو شـــول، کله چې يې خپلو مخالفينو ته پام کېده، هغوی پرې ځان دمخه کړ، ان دوه ورځې وړاندې هم، که له تدبيره کار اخيســـتل شـــوی وای، د ده د ســـقوط احتمال له منځه ته. څومره کار او خدمت چې داودخان د خپل صـــدارت په موده کې کړی، د جمهوريت په پړاو کې ورته دومره فرصت نه دی برابر شوی.

–حفيظ الله امين هم تر وخت وړاندې بې ضـــرورته کودتاه وکړه او هم يې ډېر ناوخته د ژوند پر وروستۍ شپه د روسانو مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راودانګل. د شورويانو مقابله هغه وخت په کار وه چې د روسيې سفير (پوزانوف) يې د افغانستان په چارو کې د مداخلې په نوم، په ځپېړه وواهه. که امين د جدي تر شپږمې درې يا څلور ورځې وړاندې هم د شوروي د يرغل پر ضد د بغاوت اعلان کړی وای، پر دې برخليک نه اخته کېده.

–ډاکټر نجيب الله هم هوښيار سياستوال و، کله چې د شوروي پوځيانو د وتلو خبره، شوروي مشر (ګرباچوف) له کارمل او ډاکټر نجيب سره مطرح کړه، نو کارمل يې سخت مخالفت او نجيب يې ملاتړ وکړ. همدا کار د ډاکټر نجيب د واکمنۍ او د کارمل د زوال سبب شول. کله چې ډاکټر نجيب د ملي پخلاينې پروګرام پيل کړ، په کار وه چې له خپل اصلي مخالف (حکمتيار) سره ژر يوې نتيجې ته رسېدلی وای، د حکمتيار او ډاکټر نجيب غټه اشتباه همدا وه چې دواړه پر دې بريالي نه شول، چې د خپلمنځي تفاهم بهير تر سياسي معاملو دمخه کړي. په نتيجه کې کورنيو او بهرنيو کړيو د نجيب د حکومت په دننه کې دومره کار وکړ چې نجيب يې عملاً له سياسي او نظامي پلوه بېواکه کړ او ان له هېواده وتو ته يې هم پرېنښود.

–په تېرو څلوېښتو کلونو کې د حکمتيار اشتباوې بيا همدا دي چې کله زور او طاقت لري هغه وخت کې مصلحت او روغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړه نه کوي، خو کله چې کمزوری شـــي بیا همغو خلکو ســـره تفاهم کوي چې ده یې په مخالفت کې ډېره انرژي لګولې وي.که حکمتیار پر خپل وخت داودخان، امین، ډاکټر نجیب او نورو ســـره تفاهم کړی وای، دا وروســـتۍ وروســـتۍ ناخوالې بیا نه رامنځته کېدې. که پر خپل وخت یې له امریکا او یا هم د شـــورویانو د وتلو پر مهال له هغوی ســـره د یو څه تفاهم لاره نیولې وای، نو نن به دېرش کاله وروســـته روســـیې ته په داســـې کمزوري دریځ کې نه وای روان.

استاد رباني او احمدشاه مسعود چې په کم جهاد او کم زحمت یې ډېر امتیازات تر لاســـه کړل، د هغو علت دا و چې دوی د وخت پر نزاکتونو ډېر ښـه پوهېدل، هغوی د سولې او سازش پر مهال تفاهم کوه او چې لاس به یې لړ بر شـــو، نو بیا به یې جګړه کوله. که څه هم دا کارونه د هېواد د ملي ګټو لپاره په ګټه نه وو، خو د دوی د قومي نظریاتو او تمایلاتو د عملي کېدو ســـبب ګرځېدل. مســـعود او رباني پر خپل وخت له روســـانو ســـره پروتوکول او داخل کې له وحدت او جنبش ډلو سره ایتلاف وکړ، د نجیب حکومت یې ړنګ کړ او ځانونه یې واک ته ورسول، خو حکمتیار هم له همدې ډلو ســـره ایتلاف وکړ، خو ناوخته و او د ده د واکمنۍ سبب نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت چې امریکا لنګه غوا وه د رباني او شـــمالټلوالې ټولو لویو او وړو شریکبانو ترې ښې پۍ وڅښلې، ځانونه یې پرې ښه و پړســـول، دا وخت یې حکمتیار پر مخالفت مصـــروف و، خو اوس چې پر وتو دي ټلواله یې ان د دښـــمنۍ ویاړ هم ځان ته منسوبوي.

–دې منځ کې د ښاغلي کرزي او استاد سیاف په شان سیاستوال هم شــته، چې هم د وخت پر نزاکت پوهېږي او هم پر ســیاســي مصـــلحت او معاملو، دا معاملې که څه هم د دوی د ذاتي ګټو د

تضـــمین ســبب شــوي، خو د پښـــتنو پر وړاندې د یوې اوږدې تراژیدۍ برخه هم ګرځېدلي دي، دوی تـل د هغـه ایتلاف لمن نیولې چې د پښتنو د قومي او سیاسي تصفیې او ان د افغانستان د امحا فکرونه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–اوس راځو اشـــرف غني او طالبانو ته چې که دوی هم له دې اوږدې تجربې عبرت وانخلي، نو هېواد کې بـه نـه یوازې تېرې غمیزې تکرار شـــي، بلکې تر هغو نور ډېر خطرناک حالت به رامنځته شي.

طالبانو د خپل حاکمیت پر مهال دا تېروتنه وکړه چې له ســـترو ځواکونو سـره یې د ټکر مخه و نه شـوه نیولای او ژر یې تفاهم و نه کړای شـو، داکار د دوی د حاکمیت د زوال سـبب شـو. خو کوم غوره کار یې چې وکړ هغه دا و چې له امریکایانو سره د خپل هېواد او جګړې د یو اصلي طرف په توګه کېناستل، که څه هم یو څه ناوخته و، خو له امریکا سـره یې د سـولې تړون وکړ او خپل کورني مخالفین یې، چې دا نولس کاله نړیوالو پرســـولي وو، له سیاسي پلوه ډېر پیکه او د پردیو د لاسپوڅو په توګه تمثیل کړل. خو د جګړې په ډګر کې برې په سیاسي ډګر کې د برې په مانا نه دی.طالبان باید اوس د دې ظرفیت ولري چې له دې فرصـــته په هېواد کې د سـولې د ټیګبنــت لپاره پر ځای ګټه پورته کړي او په وړو جزیـاتو د ســـولې بهیر ټکنی نـه کړي. لـه بلې خوا اکثره هېوادوال پر دې پوهېږي چې ډاکټر غني هم لـه واک او هم لـه شـهرت سـره لېونی مینه لري، نه د ځان په سـتاینه مړېږي او نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

واک پر دوام؛ د ســـولې پر وړاندې ډول ډول خنډونه او پلمې جوړوي، د سولې لپاره طلايي فرصتونه ضايع کوي او بده يې لا دا چې د ده پر اوږه همغوکسـانو توپک ايښــی وي او د ســولې مخالفت کوي، چې پرون د ده د تره د زوی؛ نجيب احمدزي د واک د ړنګېدو سبب شول.

ښاغلي غني ته بايد وويل شي چې که عبدالحميد محتاط، دوستم، کشمند، وکيل او نور د نجيب د واک د دوام سبب شوي وي، نو صالح، دانش، دوستم او نور به هم ستا د واک د دوام سبب شي اوکه نه وي، نو هماغه تجربه مه تکراروه؛ تر وخت شاته مه پاتې کېږه. زما په نظر خو د افغانســتان شــعوري مخالفانو؛ ســتميانو،

مېخکوبيانو، لنډغرو، فرصت طلبو او نورو مضرو حشراتو ته تر سرتيتي او سازشه طالبانو سره روغه جوړه درته زر ځله ښه ده. طالبان به دې د قدرت مخالف وي، خو د عزت مخالفت به دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و نه کړي، خو اوس چې دې کومو خلکو ته د دوستۍ غېږه خلاصه کړې دا دې هم د قدرت مخالفین دي او هم دې د عزت او پر دې سربیره د ټول هېواد د عزت مخالفین هم دي .نو راشه د سولې په باب لکچر مه ورکوه، خپل یاسین مه پخوه، عمل وکړه، فرصت له لاسه مه ورکوه. د هر شي لپاره طرحې طرحې یادوې، راشه د سولې اصلي او عملي طرحه وړاندې کړه. د سولې طرحه همدا ده چې د نظام اډانه باید روغه پاتې شي او د دې تضمین تر لاسه شي، که هره محتوا په کې پرته وي. نظام باید د کوم مفکر او کوم جاهل د شخصي غوښتنو قرباني نه شي. د سولې لپاره اوس ښه فرصت دی، راځئ چې نه ترې مخکې لاړشو او نه د تېر په څېر ترې شاته پاتې شو.

ستا عزت، زما عزت او د ټول ملت سوکالي او عزت په سوله کې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مضر مصلحت وروستی حد

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې د (۲۹) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغوی چې د جمهوریت چغې وهي، تر ټولو زیات د جمهوریت مخالف او د جمهوریت ســـوداګر دي. جمهوریت خو د قانون حاکمیت دی، جمهوریت خو د خلکو د ســـر او مال خوندیتوب دی، جمهوریت خو پرمختګ او سرلوړتوب دی .

هر څوک چې د قانون حاکمیت نه غواړي او د جمهوریت چغې وهي، د هغه په جهالت او منافقت کې شک مه کوئ!

چغې شي، چکچکې شي، نارې شي؛ اساسي قانون مې سره کړښه ده، پر اســاســي قانون معامله نه کوم، پر اســاســي قانون معامله د اولاد پر سر معامله ده، خو تر سبج لاندې نه ګوري چې د اساسي قانون اکثره مخالفین او نقضوونکي ورته ناست دي او چکچکې هم ورته وهي، مانا دا چې موږ خو لا هېڅکله هم له اســاســي قانونه سرغړوای نه دی کړی !؟

اوس به د دفاع وزارت د دې شــهیدانو موضــوع یوه ورځ دوه ګرمه وي، هیت به وټاکل شـــي، څېړنې به پیل شـــي، نتیجه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

وځنډول شــي، بیا به په هېواد کې نورې دردوونکې حـادثې رامنځته شــي، پر دې حادثې به ســیوری خپور شــي، ځای به یې نورې حادثې ونیســي او په دې ډول به د تېر په څېر یوه حادثه د بلې حادثې په ګردو غبار کې ورکه شي.
اوس نو د دې حادثې څېړنې ته هم اړتیا شـــته !؟ خو هغه دی د سرور دانش ملېشه خپله وایي چې داکار موږ کړی، هر څه معلوم دي، خـو دفـاع وزارت او د ارګ چـارواکـي بیـا وایـي چـې

نه هر چا چې داکار کړی پرېږدو یې نه، خو لا یې هم له ډاره نوم نه شــي اخیســتلای. اوس پوښــتنه دا ده چې دا ((هر چا)) څوک دی؟ چې دوی یې معلوموي او بیا ســزا ورکوي؟ (هر چا) خو معلوم دی. ســرور دانش دی، علیپور دی او همداســې پســې څه سر یې اصفهان ته رسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرو تجربو ته په‌کتو سره وېره دا ده چې قاتلینو ته د سزا پر ځای نور امتیاز ور نه‌کړای شـي. هیت به و ټاکل شــي، ترکیب یې هم باید ملي وي! د ســـرور دانش غوراوی به په‌کې شـــامل وي، موضـوع به سـره شي، بیا به د هیت دکار او زحمت نتیجه ارګ ته راوړل شــي، ســرور دانش، محقق او نور قانونپالي! به ناسـت وي، هیت بـه ووایي چې زموږ څېړنې او مونـدنې دا ښـــيي چې الوتکه د تخنیکي ســـتونزو له امله غورځېدلې او په ســـیمه‌کې دښمن د دې توان نه لري، چې زموږ الوتکه وولي.

که طالب په سـیمه‌کې موجود وای، نو په اسـانۍ سـره پرې لاس پاکېدلای شـو، خو اوس تخنیکي سـتونزه تر ټولو اسـانه پلمه ده. محلي چارواکي چې پر علیپور یې د دې حادثې تور پورې کړی، د ناســـم راپور او د ملي وحدت! د مخالفت په تور به، یا پر کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېنول شي، یا به څارنوالۍ ته معرفي شي او یا به له خپلو موقفونو تغیر او تبدیل شـــي، علیپور او نور علیپوریان به نور هم زړور او وناوزل شي، دانش به په خپل وړاندیز له جمهور رییس غني څخه د ســـیمې د امنیت د لا ټینګښـــت! په پلمه د محلي پولیســـو او ولســـي پاڅونوالو په نوم نور تشـــکیلات واخلي او په دې ډول به جمهوریت! لاپسې و غځول شي او د قانون حاکمیت! ته به لاره اواره شي.په همدې جمهوریت او همدې اساسي قانون کې چې د نږدې نهو لســـو کلونو په بهیر کې په غزني کې د ولســـي جرګې ټاکنې و نه شـــوې، نو د علیپور، شـــجاعي او نور قاتلینو نیول هم همداسې در بوله.

که جمهور رییس غني یو ســـلنه هم دې جمهوریت او اســـاســـي قانون ته ژمن وي، همدا شېبه دې سرور دانش د دفاع وزارت د شـــهیدانو په قضـــیه کې، د جرم د شـــریک او د قاتل د متضـــمن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاکمې مېز ته راکاږي، علیپور به خپله محکمې ته حاضر شي، نه څېړنې ته اړتیا شته، نه هم نورو تلفاتو او د وخت ضایع ته. نو که غني داکار نه شي کولی د خدای په خاطر دې نه نور پر جمهوریت ملنډې وهي، نه دې پر ځان، نه پر ملت او نه هم پر اساسي قانون...

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت شاته پاتې ولس

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشـــتې له (۳۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نن د دې لېږدیز لمریز کال او د دې لمریزې پېړۍ وروستۍ ورځ ده. ســبا به نوی کال او نوې پېړۍ وي، معمول خو دا ده چې خلک یو بل ته د نوي کال مبارکۍ ورکوي، خو زما خوله مبارکۍ ته نه جوړېږي؛ مور ته یې ویلي چې دا دنیا د غم پر ورځ پیدا ده

او د غم پر ورځ فناه ده؛ دا دنیا یوازې د عبادت لپاره پیدا ده، د ژوند لپاره نه ده! نو ما ســره به تل دا پوښــتنه وه چې ســړی باید

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی وي چې د خپل خالق عبادت وکړي، نو مړي خو غیر له هغې هم عبادت نه شي کولای؟ خو مور دومره ځورول شوي او کړول شـــوي یو چې د ژوند او عبادت دواړه حقونه راڅخه اخیستل شوي دي.

که د زمانې څرخ د زورواکو په لاس کې وای، نو اوس به نه دا نوی کال و او نه دا نوې پېړۍ؛ هر څه به پر تپه ولاړ وو، لکه زموږ د ژوند څرخ چې اوس اوس هم د منځنیو پېړیو پر ژوندوډ راڅرخي.

تر موږه طبیعت هم منظم او ښـــکلی دی، هر کال خپل لباس بدلوي، هر کال نوی تولید لري، خو زموږ فکر او ژوند لا هم د زاړه فکر پر تولید راڅرخي. موږه نه دلته د ژوند ګلبڼ جوړ کړ او نه مو هغې بلې دنیا ته کومه ښــه توښــه برابره کړه، موږ د هغې نړۍ د باغچو په هیله د دې وطن باغچې وســېزلې، نو که هلته راڅخه وپوښتي چې تاسې هلته څېرته روغ باغونه پرېښودل چې اوس لا دلته د باغونو هیله لرئ، ووځئ د نه ســړي زامنو! اوس غواړئ چې جنت هم پر کنډواله بدل کړئ! نو بیا به ورته څه ووایو؟ کوم ملا او مفتي پســې به ګرځو چې راشــه اوس موږ ترې خلاص کړه! هغه به ووایي، ما ته نه ګورئ؟ زه یې خپله په څومره زنځیرو تړلی یم؟ نو بیا به څه کوو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېر کال او ان ټوله تېره پېړۍ مو په غمونو، دردونو، جګړو، تا ویلو، ما ویلو او ډول ډول ناخوالو تېره کړه، که نور مو مات کړل، نو ځان مو هم ټوټې ټوټې کړ، ډېر داسې کارونه مو وکړل

چې باید نه مو وای کړي او ډېر داسې کارونه مو و نه کړل چې باید تر سره کړي مو وای. اوس د حساب او کتاب زمانه ده، اوس دلته دم او قدم دواړه په حساب دي، زموږ ملایان یوازې پر هغې دنیا د ټول حساب او کتاب حواله ورکوي، خو ساینس او ټکنالوجي پر دې نړۍ عملاً د هر څه حساب او کتاب غواړي :

د ټول ملت په کچه څومره علمي کادرونه لرې؟ کلنی فکري تولید دې څومره دی؟ کلني لګښتونه او عواید دې څومره دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره خورې او ځومره ګټې؟ د نن، سبا او بل سبا پلان دې څه دی؟ د ریاضت او عبادت یا د دې او هغې نړۍ انډول دې څنګه دی؟ تولید دې څومره دی، لګښت او ضرورت دی څومره دی؟ خپل تولید لرې او که اسمان ته په طمع ناست یې؟ دا د دې نړۍ او عصر پوښتنې او غوښتنې دي، که دې ساده پوښتنو ته دې ځواب وویلی شــو، نو د هغې بلې نړۍ پېچلې پوښـــتنې به هم

ځواب کړای شــې، که نه نو تر دې حالته به هلته لا بدتر یې، ځان به نه سره تېرباسو.

نو که غواړو چې په ژوندکې مو مثبت بدلون راشــي، د طبیعت له رازونو باید ځان خبر کړو، د هغه له پیغامه الهام واخلو، هم خپل ځان کې تغیر راوړو، هم محتوا کې، هم خپله بڼه بدله کړو او هم خپل فکر بدل کړو ، په زړو فکرونو نوې زمانې ته داخلېدل له وخت سره د ټکر په مانا دي، ته د زمانې د ګردښت څرخ نه شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرولی، نو ښـه دا ده چې تر وخت شـاته پاتې نه شـې، دلته ډېر خلک د تېر وخت ارمان کوي، سبا به بیا د نن ارمان کوي، د دې مانا دا ده چې زموږ ژوند تر پرونه نن خراب دی او له وخته مو سـمه ګټه نه ده اخیسـتې. تللی وخت بېرته نه راګرځي؛ مړی چا دی ژوندی کړی په ژړا؟ نو ښـه دا ده چې تر وخت شـاته پاتې نه شـو او د پـخـوا پـه شـان د تـېـرې زمـانـې ارمـان و نه کړو او نه هم د تېر په څېر تر زمانې شـاته پاتې ولس وګڼل شو...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library